

Catechisaties

door ds. J.P. Paauwe

Aan de kinderen gegeven in de jaren

1924 - 1929

Overgenomen uit de tekst van mevr. A.Ph. Poppink

Verantwoording

Deze catechisaties zijn door Mevr. A. Ph. Poppink opgenomen en door haar op schrift gesteld.

Of deze catechisaties door ds. Paauwe zelf gecontroleerd zijn, is mij onbekend.

Gezien de stijl van voordragen is het zeker, dat ds. Paauwe deze catechisaties heeft uitgesproken.

Bij sommige catechisaties wordt vermeld welke psalmen gezongen zijn, en bij andere wordt dit niet vermeld. Het is dus geen kwestie van vergeten, maar waarschijnlijk heeft Mevr. Poppink niet meer precies geweten welke psalmen gezongen zijn en heeft zij ze daarom niet vermeld.

Ik heb geprobeerd zoveel mogelijk (type)fouten die in de originele tekst waren, te verbeteren.

Apeldoorn,
Lente 2000
A. Hardeman.

Vrijdag, 5 December 1924

Catechisaties uit het vragenboekje van A. Hellenbroek.
Hoofdstuk 10.

Door het eten van de boom der kennis des goeds en des kwaads, verloor de mens het beeld Gods. Door de wedergeboorte krijgen we dat beeld weer terug. Was dit het enige gebod, dat Adam en Eva te houden hadden, n.l. niet te eten van de boom der kennis des goeds en des kwaads? Nee, zij hadden de gehele wet, niet op steen, maar in hun harten. Dit bestond in geloof, hoop en liefde, maar de meeste hiervan is de liefde, want geloof en hoop gaan niet mee naar de hemel, maar de liefde wel. Want wij zullen God daar eeuwig liefhebben. O, wat is dat groot. Nu kun je eens zien met welke liefde de mens geschapen is, maar na de zondeval is dit in haat veranderd.

Er vroeg eens iemand aan een schipper, (ik vertel jullie dit omdat het op mij zo'n diepe indruk na liet, misschien zal dit bij jullie ook het geval zijn, of misschien later als het je weer te binnen schiet) hoe ver iemand vernederd moest worden. De schipper gaf ten antwoord: "Dat weet ik niet, maar dit weet ik, als Christus zal verschijnen op de wolken des hemels, dan zal Hij Zijn beeld terug eisen en wee degene die dit dan niet kan geven". Jullie weten allemaal wel van Bunyan, dat er drie mannen aan de hemelpoort kwamen en dat er maar twee binnen gingen. De ander dacht het zonder bewijs te kunnen doen, maar toen hij aanklopte werd er dadelijk om gevraagd; hij zocht echter te vergeefs. De engel gaf het nog te kennen aan zijn Heere, maar deze zei: "Ik ken hem niet, werp hem uit".

Jullie moeten allemaal dat beeld Gods terug krijgen. Onthoud dit, nu vertel ik het je nog, maar straks als ik er niet meer ben, vergeet dan nooit, dat je het zonder dat beeld niet doen kunt. O, het is zo'n gevaarlijke tijd. De mensen zeggen zo gauw: "als je dit of dat maar hebt, dan ben je klaar". Neen, Gods beeld moet je hebben en niets minder. O, bid toch om bearbeid te worden. Als Christus op de wolken zal verschijnen, moeten wij het allen kunnen tonen dat wij Gods beeld hebben, anders is het voor eeuwig verloren.

Als God een mens komt bearbeiten, dan voelt zo'n mens zich diep ongelukkig. O, ik weet niet of jullie wel eens één van allen iets van je zonden hebt te zien gekregen, maar een mens die dit te zien krijgt, die wordt bedroefd, die kan de ganse dag wel huilen, die ziet duidelijk, dat hij

het nergens mee stellen kan. Die komt er overal voor uit als het er op aan komt, dat niets dan Christus de mens waarlijk gelukkig kan maken.

De duivelen zijn gevallen engelen. Door de duivel werd de vrouw verleid. Het was de duivel er om te doen om Gods werk te bederven. God zelf kon hij niets doen, daarom nam hij de mens, Gods grootste werk. Wij zouden kunnen vragen (maar ik kan die vraag niet beantwoorden en wil dit ook niet) waarom God die engelen had laten vallen, maar dat zijn de verborgen dingen. Een ware gelovige wil dit niet eens weten, want wij mogen Gods souvereiniteit niet aanraken. Zou hij het toch willen weten, dat zou men dit kunnen noemen: "Het eten van de boom der kennis des goeds en des kwaads". De duivel was het gelukt Gods werk te verwarren. Nu werden de mensen bevriend met de satan. Maar God zei: "Ik zal vijandschap zetten tussen u en deze vrouw, tussen uw zaad en haar zaad" enz. Dit doet God als Hij een mens bekeerd heeft, dan is die mens een vijand van de satan. O, wat sluit de waarheid toch prachtig, dat zien wij ook hier weer, want nu krijgt de mens God weer lief. Eerst zijn we de liefde kwijt geraakt door de zonde en nu krijgen wij de liefde in onze harten weer terug door de wedergeboorte. Nochtans kan de gelovige hier niet liefhebben als in de hemel, want ook de grootste christenen die er geweest zijn, zijn allen wel eens gevallen, de één hierin, de andere in wat anders. O, nu raad ik jullie aan, blijf toch bidden en vragen, je hele leven door, als je dit blijft doen door genade, dan durf ik je te zeggen, dat je het zeker krijgen zult.

Vrijdag, 19 December 1924

De vorige maal hebben wij het gehad over de gevallen engelen. God heeft de engelen, die ongehoorzaam waren, in de hel geworpen. Wat moeten die engelen missen wat wij wel hebben? Een Verbondshoofd, en vergeving der zonden. De slang kwam tot Eva. Hij vroeg haar, of God soms gezegd had, dat zij van alle bomen van deze hof mocht eten. Maar dit zei hij om Eva te doen twifelen omtrent Gods liefde voor de mens. Eva had niet verder moeten luisteren naar de slang, want hier voelde zij, dat God oneer werd aangedaan, maar hier ging zij over heen. Kleine oorzaken hebben grote gevolgen. Ook dit hebben we van de duivel overgenomen, dat we zo graag iemand belakken, wij gebruiken dan wel dezelfde woorden die hij ons gezegd heeft, maar wij verplaatsen ze een beetje, dan zijn we toch

eerlijk. Dit is een grote zonde en komt uit de hel. Ook de duivel ging zo te werk, maar denk er aan, God is een alwetend God, die alles ziet en gadeslaat.

De duivel begon Eva op te hitsen tegen God. Tegenwoordig worden de kinderen ook opgehitst tegen hun ouders. Dat gebeurt dan, of door familie, of door vrienden en vriendinnen. Dan durven zij te zeggen, dat hun ouders erg goed voor hen zijn en veel voor hen over hebben, maar dan komt er ook zo bedekt bij, dat zij eigenlijk toch zo weinig vrijheid hebben enz. Nu Eva over dit gevoel heen gegaan was, dacht de satan: ik heb terrein gewonnen. Nu kwam hij ook niet meer zo angstig voor de dag en maakt God uit voor een leugenaar. Hij weet, dat ten dage als gij daarvan eet, gij zult wezen als God, kennende het goed en het kwaad. O, de mens zou wel verschil weten tussen goed en kwaad, maar de duivel zei er niet bij, dat hij nooit meer iets kon doen wat goed was. De duivel komt zich altijd mooi voordoen. Bijna nooit zoals hij waarlijk is, maar meestal in de gestalte van Christus of een andere heilige. Dit was ook het geval toen Saul dacht, dat hij met de geest van Samuël sprak, doch dit was uit de afgrond.

De duivel nam een slang om door te spreken, omdat deze listiger was dan al het gedierte. De slang sprak, evenals de ezel van Biliam, niet omdat die dieren konden spreken, maar God legde een stem in hun bekken. Dit kan gebeuren.

Nu Eva over dit geval heen gegaan was, ging zij aan het twijfelen of God het wel zo goed meende met hen. God had het toch zo kort gezegd niet te eten van die boom. Dit was niet waar, maar daar zij naar de satan geluisterd had die dit zo scherp zei, klonk het in haar oren ook zo scherp. Ook dit hebben we overgeërfd, dat we God niet meer als een liefhebbend God aanzien. Vandaar dat wij ons hoe langer hoe meer van Hem afkeren, tenzij wij wederom geboren worden. O, dan zien wij God zo heel anders. Dan zien wij, dat Hij niets dan het goede met ons voor heeft gehad, maar dat het aan ons lag.

Ook de achterhoudendheid is uit de hel, want de duivel vertelde niet alles, enkel maar het mooiste. De wereld zegt: "Onderzoek alle dingen en behoud het goede". Dat klinkt mooi, het is ook bijbels denken zij, maar zij nemen het helemaal verkeerd op. Er staat: "BEPROEFT alle dingen en behoudt het goede". Dit is heel wat anders. Met onderzoeken bedoelen zij, overall heen te gaan en alles onderzoeken, maar dit hebben zij verdraaid, want met beproeven wordt bedoeld, dat wij, wat er tot ons komt, moeten beproeven en zien of het van God is.

Vrijdag, 9 Januari 1925

Adam en Eva begrepen God. Men zegt weleens: "Die man en vrouw of die twee vrienden begrijpen elkander". Dit is een groot voorrecht, als dat iemand gebeurt. Adam en Eva vreesden God, dit kunnen we vergelijken met een kinderlijke vrees, hoewel dit tegenwoordig helaas zo weinig voorkomt.

Adam en Eva voelden zich zo gerust in Gods nabijheid en tegelijkertijd hadden ze toch een grote hoogachting voor Hem. Toen Eva naar de satan geluisterd had, ging zij al verder en zei: "Ja, waarom had God haar zo streng verboden te eten van die boom, nog hem aan te roeren". Eva had onder het luisteren al een verkeerde indruk van God gekregen. Na de val was Eva het beeld Gods kwijt. Je zult zeggen: "Is daar dan niets van overgebleven?" Ja dit: verstand, wil en genegenheden. Deze drie dingen hebben wij overgehouden van Gods beeld. Maar na de val kunnen wij die niet goed meer gebruiken. Alles werkt verkeerd. Daarom staat er ook: Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij zal het Koninkrijk Gods niet zien. Dit is noodzakelijk. Het wordt ons hier zo ernstig gezegd, tot tweemaal toe: "voorwaar".

Toen Eva in haar hart de zonde bedreven had, volgde de daad. Zij nam de vrucht en at. Er zijn mensen die denken: "Gelukkig dat ik nog niet in die of die grote zonde gevallen ben", maar denk erom, aan de zonde gaat altijd iets vooraf in het hart. Als wij het in het hart doen, is dit evengoed een grote zonde.

Was er geen erfzonde, dan was er ook geen dadelijke zonde. Twee dingen hebben de mensen overgehouden van God, ten eerste: de drang naar godsdienst. Er is geen volk zonder godsdienst, dit is iets wat overgebleven is van God. En ten tweede: het gevoel in de consciëntie of wij goed of kwaad doen. Dit noemt Paulus: "het kennelijke Gods". ook dit is in ieder land aanwezig, al is het bij de een anders dan bij de ander. Maar dit behoeft ik jullie zeker niet te zeggen, dat we, al hebben we deze dingen nog over van God, wij er niets aan hebben voor de eeuwigheid. Johannes zegt hiervan, n.l. van de consciëntie, "In hetzelfde was het leven en het leven was het licht der mensen", maar even verder staat er ook geschreven in Johannes, "En het licht schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet begrepen".

Tegenwoordig houdt iedereen er een mening op na, kinderen en groten. Zonder ergens van af te weten hebben zij toch een mening. Iedereen

zegt:.... "Waarom"? Evenals Eva, "Waarom mag ik die boom niet aanroeren?" Dit komt dagelijks voor. Waarom niet zo en waarom wel zo? Hiermee bevestigen we de val. Wij vallen de hele dag door. Je moet niet over alles spreken als je nergens vanaf weet, daar schiet je niets mee op. Je moet veel in de eenzaamheid zijn, veel bidden, veel oude boeken lezen als je de tijd er voor hebt. Als je dit dag in dag uit doet, zul je er meer begrip van krijgen, wat het is, bekeerd te moeten worden. Je moet je tijd niet op straat doorbrengen. Als je nu straks hier vandaan gaat, moet je niet beginnen over alles te spreken, maar als je thuis gekomen bent, moet je op je kamer op je knieën vallen en vragen of de Heere je wil onderwijzen.

Luister naar wat God je zegt. Je moet hier niet zomaar komen zitten, maar je moet je oren wijd open zetten en dan thuis vragen of de Heere je wil onderwijzen. Als je op je kamer bent, moet je opspringen van blijdschap, dat er staat: "God zal zelf zijn Leidsman wezen". Nu kan ik het jullie nog zeggen, maar als ik er niet meer ben, (wellicht zullen jullie mij overleven) blijft toch vasthouden aan de leer en niets anders. De volgende keer hopen we hier nog eens op terug te komen, want dit is een zeer belangrijk punt.

Als wij de val niet begrijpen, kunnen wij ook de wedergeboorte niet begrijpen. En wij moeten in die tweede Adam gevonden worden. Wij moesten geen wil hebben, want die belet ons de waarheid te vinden. De waarheid ligt altijd ergens, in het natuurlijke zowel als in het geestelijke. Maar daar wij onze wil ergens op gezet hebben, kunnen wij dit niet loslaten en willen of kunnen wij de Waarheid niet zien.

Vandaag zei iemand tegen mij: "O, die ellendige twijfel". Hij stond voor een beslissing in een natuurlijke zaak. Ik gaf ten antwoord, dat zolang hij twijfelde hij niet moest beslissen, want doen we dit toch, dan blijft de twijfel er altijd en wordt eer erger dan minder. Maar kunnen we onze tijd afwachten en desnoods zeggen: "Ik weet het nog niet", als de tijd om is, dan kan ik u verzekeren, dat het u geopenbaard zal worden wat u doen moet, en dan bestaat er geen twijfel meer.

O, het is zo gemakkelijk om achter de waarheid te komen. Als we maar wilden. Eens zullen we zien, dat het zo gemakkelijk is. Vandaar dat het zo vreselijk zal zijn als wij het te laat zien, want dan zullen wij duidelijk te zien krijgen, dat het toch zo gemakkelijk was geweest. Als we gelovig om licht bidden, dan hebben wij reeds licht ontvangen, anders zouden we er niet zo om bidden. Al wat wij voor de rechtvaardigmaking doen is eten van de boom der kennis des goeds en des kwaads.

Vrijdag, 23 Januari 1925

We zijn nog steeds met de val bezig, maar ik geloof, dat we het voornaamste er wel van gehad hebben, hoewel wij er natuurlijk veel langer over zouden kunnen spreken. De satan zei tot Eva, dat als zij van die boom at, zij niet zou sterven. Dit was een volstreekte leugen, want God had gezegd: "Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven". De satan staat lijnrecht tegenover God. De leugen tegenover de waarheid. Van nature staan wij, omdat wij allen gevallen zijn in Adam, aan de zijde van de satan en als we daar blijven staan, komen we voor eeuwig in de hel. Wij verkeren in de duisternis, maar wij weten het niet. Wij moeten bekeerd worden en dan zien wij dat het zo is. Hiervan zegt Petrus: "Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht". (1Petr. 2:9b).

Als God ons komt bekeren, dan doet Hij een licht schijnen in onze harten. Dan krijgen wij allereerst te zien, dat wij volop in de duisternis zitten, anders hadden deze mensen ook nooit gezegd: "Die u geroepen heeft uit de duisternis tot Uw wonderbaar licht". Dan krijgen wij genoeg van de wereld; waar wij eerst met ons aangezicht heen stonden, staan wij dan met de rug naar toe. Dan krijgen we te geloven aan Gods rechtvaardigheid, heiligheid, barmhartigheid, goedheid, liefde, almacht en dan zien wij duidelijk, dat God alleen ons kan helpen. Wij krijgen een walging van de wereld, de duivel en onszelf. Dan krijgen wij te zien, dat we door het geloof in Christus alleen behouden worden. Tegenwoordig zeggen de mensen: "Als ik maar bekeerd was". Neen, je moet eerst geloven en dan wordt je bekeerd, niet eerst bekeerd en dan geloven. Geloof en bekering zijn twee afzonderlijke zaken en toch onafscheidelijk aan elkaar verbonden, ook dit moeten we door geloof doen: de wereld verlaten en met alles tot God gaan. En dit is dan ook ons ernstig voornemen (Ps.84:6 en 7).

Ik hoop, dat God zelf het jullie zal leren in het hart, want dit zijn dingen die wij in ons hart moeten ondervinden, anders komen wij er niet verder mee.

Vrijdag, 6 Februari 1925

Van het tiende hoofdstuk (uit het vragenboekje van Hellenbroek) willen we alleen nog iets zeggen over de laatste vraag: Welke gevolgen had die zonde voor Adam en Eva?

1. Het verliezen van Gods beeld.
2. Het gevoel dat zij naakt waren.
3. Schrik in het geweten.
4. Uitwerping uit het paradijs.
5. De dood.

Al een paar maal hebben wij het over het beeld Gods gehad en hebben hiervan gezegd: In de engere zin zijn we dat beeld kwijt geraakt door de val, maar in de ruimere zin hebben wij er nog iets van overgehouden, namelijk; verstand, wil en gevoel, want dit is iets, wat we bij de dieren niet vinden. Maar nu gebruiken we dit alles verkeerd. Ook hebben wij gezegd hoe wij dit beeld weer terug kunnen krijgen. **HET IS TERUG TE KRIJGEN!**

We moeten dan deze drie vragen met ons hart kunnen beantwoorden.

Ten eerste: Hoe groot mijn zonde en ellende zijn. Ten tweede: Hoe ik van al mijn zonde en ellende verlost worde. Ten derde: Hoe ik Gode voor zulk een verlossing zal dankbaar zijn.

Adam en Eva schrokken na de val, als zij God hoorden naderen. Zij ontliepen Hem liever dan dat zij, om zo te zeggen, Hem tegemoet gingen. Hiermee spraken zij duidelijk uit: "Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust". Zij haatten God, en wij allen met hen, tenzij wij het beeld Gods weer terug hebben.

Als Christus ons zal oproepen voor Zijn troon, als wij sterven, dan zal Hij allereerst letten op het zegel, want daar zullen we niet met bevindingen en verruiming hoeven aan te komen, maar alleen met Gods beeld. We moeten als we sterven allen een bewijs hebben.

Jullie hebt misschien Bunyans' Christenreis wel eens gelezen. Zo ja, dan heb je ook gelezen, dat die twee mannen, Christen en Hoop, door die rivier moeten gaan. Toen Christen halverwege was riep hij: "Help, ik verga", maar Hoop zei: "Ik voel al grond". Die grond was Christus. Deze weg was het sterven van hun leven. Toen zij eindelijk aan de hemelpoort kwamen, werden zij direct binnen gelaten, want zij konden hun bewijs tonen.

Nu komt er ook in dat boekje voor een man (Onkunde) die ook aan de rivier kwam, juist toen er een bootje klaar lag. Hij stapte erin en veerman IJdele Hoop bracht hem over. Hij kwam er dus heel wat makkelijker dan die anderen, maar toen hij aan de hemelpoort kwam, werd ook hem naar zijn bewijs gevraagd. De man zocht ernaar, doch te vergeefs.

Hij kwam niet binnen, wel was hij tot aan de hemel gekomen maar verder niet.

Met deze man kunnen we alle mensen vergelijken die godsdienstig leven en alles netjes doen en dan denken, dat zij er wel komen. Maar die arme mensen denken er niet aan, dat, als zij sterven, al hun goede eigenschappen niet eens in tel zijn. God zal dan alleen hierop letten of wij Zijn beeld hebben. Hij heeft ons immers geschapen naar Zijn beeld en dat wil Hij terug hebben.

In de Bijbel wordt ook iets aangehaald, namelijk de gast zonder bruiloftskleed (Matth.1:14). Een zeker Koning, hier wordt Christus mee bedoeld, vroeg gasten ter bruiloft. Alles was gereed, maar er waren geen gasten genoeg. Toen zei Christus: "Gaat uit tot de uitgangen der wegen en roept ze tot de bruiloft". Eindelijk waren de gasten gezeten en de Koning kwam binnen. Nu moet ik jullie eerst zeggen, dat het vroeger in het oosten de gewoonte was, om, als men iemand ter bruiloft nodigde, hem een bruiloftskleed te geven. Anders zou je deze gelijkenis verkeerd begrijpen.

Ieder kon een bruiloftskleed krijgen, als hij het maar hebben wilde. Nu kwam de Koning binnen en zag daar iemand zitten in zijn gewone kleding, dus zonder het kleed van de Koning. Hij ging naar hem toe en vroeg waarom hij geen bruiloftskleed had. De man verstomde. Ja, wat had hij moeten antwoorden? Hij had ook een bruiloftskleed kunnen krijgen en als hij dat aangenomen had, was hij niet uitgeworpen geworden.

Wie zijn dat nu, die een bruiloftskleed kunnen krijgen? Allen tot wie het Evangelie gekomen is. Dus als je het hebben wilt, kun je het krijgen, en als je het niet hebben wilt, ja, dan krijg je het niet. Dit is zo hoor, als je het hebben wilt, krijg je het en als je het nog niet hebt, heb je het nooit willen hebben. Je hoeft alleen maar te geloven in Jezus Christus.

Nu moet je niet aankomen en zeggen: "Ja, maar ik wil wel, maar ik kan niet", want dat is niet waar. Nogmaals, als je waarlijk wilt, dan kun je het ook. Vandaar dat er staat: "Die wil, die kome, en neme van het water des levens om niet". Dit "willen" zouden we kunnen vergelijken bij de gelijkenis van de twee zonen. De één zei: "Nee, ik ga niet", maar berouw krijgende ging hij. Dit kwam God in hem werken en dit werkt God in alle uitverkoren zielen. Van nature zeggen we allen: "Neen". Maar de tweede zei: "Ja, ik zal gaan". Hij wou zeggen: "Die ondeugende broer van mij doet het toch niet, ik zal het wel doen". Maar hij ging niet. De niet uitverkorenen mensen zeggen alle: "ik ga", maar zij gaan niet.

Het niet willen van ons moet veranderen in wel willen. God maakt Zijn volk gewillig op de dag Zijner heirkraft. God wil wel, maar wij willen niet. "Eer ik het wist, zette mij mijne ziel op de wagens van mijn vrijwillig volk. (Hoogl.6:12).

Vrijdag, 20 Februari 1925

Wij moeten nog even terugkomen op de laatste vraag van het tiende hoofdstuk. (Hellenbroek)

Welke gevolgen had die zonde voor Adam en Eva?

1. Het verliezen van Gods beeld.
2. Het gevoel dat zij naakt waren.
3. Schrik in het geweten.
4. Uitwerping uit het paradijs.
5. De dood.

Over het eerste punt hebben wij het nu al een paar maal gehad. Wij hebben gezegd: 1. Dat God Zijn beeld eenmaal zal terug eisen, waar de mens oorspronkelijk mee geschapen is, maar door de zonde heeft verloren. 2. Ook hebben we gezegd, dat wij in ruimere zin nog iets van dat beeld hebben, namelijk verstand, wil en gevoel, maar in engere zin niets. Vandaar dat de apostel Paulus zegt: "Daar is niemand die God zoekt, ook niet tot één toe. 3. Ik heb jullie op de de noodzakelijkheid gewezen van dat beeld. 4. En eindelijk hebben we gezegd: door Wien wij dit beeld terug kunnen krijgen, namelijk door Jezus Christus. Deze Persoon heeft gewillig geleden. God had Hem in de maagd Maria de menselijke natuur bereid. Dit noemt men het lijdelijk en gewillig lijden. Lijdelijk, omdat Hij onder de wet geleden heeft en gewillig, omdat Hij het uit liefde deed. Christus heeft voor alle zonden van de uitverkorenen geleden.

Er was eens een dominee die ook aan het catechiseren was, evenals wij op het ogenblik, en die vroeg aan één van zijn catechisanten: "Hoe kunnen wij lid worden van de ware Kerk". Maar hij kreeg geen antwoord. Ik heb jullie nu al zo dikwijls gezegd, dat je nu toch wel een antwoord zult kunnen geven op deze vraag. Nu, wij worden lidmaten van de ware Kerk, als wij een lid zijn van Christus. Dan zijn wij waarlijk lidmaat. Als God het voor heeft om een mens lidmaat te maken, dan komt God zich eerst aan zo'n ziel geven en daarna geeft de ziel zich aan Christus over. Als wij in

zo'n mens zijn hart konden kijken, dan zouden we allereerst Gods wet zien. Zo'n hart is geheel vernieuwd geworden. Alles wat wij voor die tijd ondervinden is niets met het oog op de eeuwigheid, maar dit moet er gevonden worden, eer dat wij sterven, zullen wij God eeuwig verheerlijken. De mensen willen allen als zij sterven naar de hemel, maar zij zouden het daar geen ogenblik uithouden, zij weten niet eens wat zij begeren. In de hemel te zijn is immers niets anders dan God eeuwig te verheerlijken. En als die mensen daar hier nu niet eens mee willen beginnen, hoe zouden zij het dan daar kunnen? Het is alleen een angst voor de hel, dat zij dit zeggen. Als je hun de vraag zou doen wat zij liever wilden, naar de hemel of op de aarde gerust door blijven leven zonder de gedachte aan de dood, dan zouden zij voor het laatste kiezen. Je hebt mensen die zeggen: "Ja, maar op je sterfbed zul je toch wel eerlijk wezen". Neen, ook dan nog niet.

Er zijn mensen die angstig worden op hun ziek- of sterfbed. Dan wordt er een dominee, rabbi of pastoor bij geroepen en als deze hen dan gerust stelt en zegt: dat het wel goed zal aflopen en dat we vast naar de hemel gaan, dan worden zij dikwijls gerust. Ja, sommigen kunnen nog een psalmversje zingen en gaan juichend heen. Geloof echter niet, dat dit het teken is, dat zij naar de hemel gaan. Je hebt ook mensen, die ongerust blijven en zeer angstig sterven, wetende dat het met hen verloren is. Ook heb je mensen, die vanwege de wroeging over de zonden een eind aan hun leven maken.

Dus, we hebben gezegd, dat de wedergeboorte noodzakelijk is. Dit heeft Christus ook zelf gezegd. Lees maar de geschiedenis van Nicodémus (Joh.3). In het kort lezen we hier het gesprek, dat Christus met Nicodémus heeft gevoerd. "In het kort" zeg ik, daar dit gesprek zeker veel langer heeft geduurd dan in de Bijbel beschreven staat. In de Bijbel staat alles in het kort, want anders - staat er immers geschreven - zou de gehele wereld de boeken niet kunnen bevatten. Nicodémus zei tegen Christus: "We hebben wel gemerkt, dat U geen gewoon mens bent". Nicodémus was een zeer wijs man, hij was een leraar Israëls. Dus niet dom. Nu wilde hij in gesprek komen met Christus. Plotseling zei Christus: "Voorwaar, voorwaar zeg ik u: Tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien". Dit begreep Nicodémus niet. Hij werd kribbig; dit worden bijna alle mensen als er iets tegen hen gezegd wordt, dat zij niet begrijpen kunnen.

We weten allen dat Nicodémus zei: "Wederom geboren worden, wat is dat dan, moet ik opnieuw geboren worden?" Dit zei hij een weinig

spottend. Het is nooit een goed teken als wij maar tegen blijven spreken. Een goed teken is het als wij hoe langer hoe kleiner worden, nederig, verlegen. Augustinus zei eens: "Hoe kleiner ik word, hoe groter God wordt en hoe groter God wordt, hoe groter mijn zaligheid wordt". Wij zouden denken, dat Augustinus zou zeggen: "Hoe groter ik word, hoe groter de zaligheid wordt" maar neen. Hoe meer wij van de Waarheid te zien krijgen, des te meer krijgen we ons eigen verdorven hart te zien. Daarom, als je iemand in je familie hebt die bekeerd is, vraag aan die persoon dan, of het waar is, dat je hoe langer hoe kleiner en minder wordt. Ik weet zeker, dat je ten antwoord krijgt: "Ja, zo is het".

Naar alle waarschijnlijkheid zal Nicodémus wel begrepen hebben, dat Christus dat niet bedoelde. Christus zei: "Nicodémus, zijt gij een leraar Israëls en weet gij niet wat wedergeboorte is?" Nicodémus kon er op dat ogenblik niet met zijn hart bij. Of wij het met ons hart begrijpen of met ons verstand is een groot verschil. Wij kunnen veel weten door lezen of horen vertellen. Als iemand mij een som uitlegt en ik begrijp die, dan kan ik toch niet zeggen, die som begrijp ik niet met mijn hart, dat zou immers onzin wezen. Wij weten allen dat Prins Willem van Oranje in 1584 in Delft is dood geschoten. Nu zeggen wij toch niet, dat wij dit weten met ons hart? Maar als we bekeerd zijn, dan gevoelen wij dit in ons hart. Ik zeg altijd tot de mensen: "In je hart kan ik niet kijken, maar het komt hier op aan, of je voor je zelf volkomen gerust bent". Maar denk er ook aan, dat zij die het dichtst bij de Waarheid komen, de gevaarlijkste mensen zijn. Nu bedoel ik natuurlijk die mensen die er toch niets van ondervonden hebben. Dan kun je nog beter maar ver weg zijn, want dan heb je niet dat geruste gevoel, dat die eerstgenoemde mensen hebben. Jullie moeten je nooit af laten brengen van de leer, die ik je leer, omdat zij de waarheid is.

De Waarheid verveelt nooit. De wereld verveelt zo gauw. Ze moet iedere keer iets nieuws hebben om mee bezig gehouden te worden, dat komt omdat de wereld geen waarheid is. Daarom zien wij de predikanten het hele land doortrekken van de ene plaats naar de andere, ze hebben geen rust. Als ze ergens 2 of 3 jaar zijn geweest, dan zijn ze het zat en de gemeente gaat het vervelen.

Thuis heb ik een scheurkalender hangen met allerlei spreuken - van een christelijke scheurkalender houd ik niet zo -, nu stond er een paar dagen geleden op: Als je wilt dat je boeken gelezen worden, spreek dan de waarheid. Dit is vast waar, alles verveelt, behalve de waarheid, tenminste als men hier een oor voor heeft. Het is voor mij alsof ik mijn eerste preek

nog moet doen en nu sta ik toch al tien jaar hier te preken, maar het is iedere keer weer nieuw voor me. Ds. Smijtegelt zei: "Mensen, ik zeg iedere week hetzelfde en ik zeg het iedere week weer anders". Dat komt omdat de Waarheid zo wijd is, omdat ze oneindig is. David zegt hiervan: "Hier weidt mijn ziel met een verwonderend oog". Vroeger waren de predikanten rustiger: Smijtegelt, van der Groe enz., de meesten hebben maar op paar plaatsen gestaan. Dat komt omdat ze rust hadden in hun harten.

Je zult zeggen, nu hebben we het weer over het beeld Gods gehad, och ja, er is ook zoveel van te zeggen. Nu heb ik nog eens gezegd waar we al enkele malen over gesproken hebben.

Nu zal ik jullie nog even in een paar woorden duidelijk maken wat de wedergeboorte is. Je hebt allen wel eens gehoord wat een slang doet. Een slang kruipt uit zijn vel en dan krijgt hij weer een nieuw vel. Zo is het ook met een wedergeboren mens. Wij moeten uit ons zelf kruipen en in Christus kruipen, dat is wedergeboorte.

Vrijdag, 6 Maart 1925

Over het verliezen van Gods beeld hebben wij nu al zo veel malen gesproken, dat wij nu het tweede punt zullen behandelen. Het gevoel, dat zij naakt waren.

Dit had de mens in het paradijs niet gehad. Zij behoefden zich nergens voor te schamen. Dit kwam, omdat God voortdurend bij hen instroomde, hen verhief. Zij hadden enkel goddelijke gedachten. Na de val is dit veranderd. Zij schaamden zich direct. In de eerste plaats voor God en in de tweede plaats voor elkander. Dit is altijd zo. Als een bekeerd mens zondigt, dan schaamt hij zich voor God allereerst en dan ook voor de mensen die met hem dit kwaad bedreven hebben, of waarvan hij denkt, dat zij het zouden kunnen weten. Je zult misschien denken, ja, maar als je toch bekeerd bent is dit toch wel anders. Het wedergeboren deel van de mens denkt dan ook anders, maar wij blijven hier altijd een onwedergeboren deel houden. Dit zal anders zijn, als wij in de hemel komen, daar zullen wij God dienen evenals Adam en Eva in het paradijs. Als ons lichaam in het graf wordt gelegd, of waar dan ook, dan gaat het verteren. Het graf is voor ons lichaam een louterings proces. Als God dan zal verschijnen op de wolken des hemels, dan zal onze ziel met dat gelouterde lichaam verenigd worden

en dan zullen wij ons nergens meer voor behoeven te schamen. Want er staat geschreven: "De reine is alle dingen rein".

De tweede paradijs toestand zal nog heerlijker zijn dan de eerste. Hieraan kun je alweer zien, dat de wedergeboorte noodzakelijk is, want anders zullen wij er nooit komen. Wij moeten bekeerd zijn en om bekeerd te wezen, behoef je alleen maar de Heere Jezus aan te nemen. Of wil je het anders horen: Te geloven in de Heere Jezus Christus.

Ten derde: Schrik in het geweten. Een geweten heeft ieder mens. Bij de één werkt het wel zuiverder dan bij de ander, maar bij ieder werkt het. De consciëntie (geweten) doet driemaal werk bij ieder kwaad, dat wij uitvoeren. Als wij er over denken waarschuwt hij en zegt: "Denk erom, niet doen hoor". Als wij toch doorgaan, laat hij zich nog eenmaal met verdubbelde kracht horen op het ogenblik, dat wij het zullen doen: "Niet doen". Als wij dan toch doorgaan, dan beschuldigt het ons en zegt: "Je hebt kwaad gedaan". Ieder is geneigd kwaad te doen, vandaar dat het zo mooi is, dat wij een consciëntie hebben. De dieren hebben dit niet. Zij weten het verschil niet tussen goed en kwaad, je kunt het ze wel wat aanleren. Als de consciëntie open gaat, dan komen de mensen soms tot vreselijke dingen. Sommige mensen, wier consciëntie opengaat, krijgen zulke diepe indrukken van de eeuwigheid en van Gods gerechtigheid, dat zij krankzinnig worden, dan kunnen de hersenen dat niet dragen. Je hebt ook mensen, wier consciëntie nog verder open gaat. In de Bijbel komt ook een geval voor van iemand, die over zijn consciëntie heen ging. In deze dagen, nu we de lijdensweken herdenken, denken we allereerst aan Judas. Judas was ook over zijn consciëntie heen gegaan, en toen in de hof van Gethsémané Jezus hem zo vriendelijk toesprak, zeggende: "Vriend enz." toen moest hij ook daar nog over heen gaan. Was Judas toen nog maar tot Jezus gekomen, zeggende: "Ik heb gezegd, dat ik U zal verraden, ik heb gezegd, dat ik U zal overleveren in de handen van hen die U listig vangen willen, ik heb iemand die onschuldig is, verraden, maar o, ik heb er toch zo'n spijt van. U bent rechtvaardig, als U mij voor eeuwig naar de verdoemenis zendt, maar als het toch nog enigszins mogelijk is, gedenk mij dan toch nog". Dan was het zo niet afgelopen met Judas. Zijn consciëntie sprak luid, toen hij Christus verraden had. Wat nu te doen? Nergens vond hij rust. Die ellendige 30 zilverlingen, dat is F 37,50, brandden in zijn zak. Hij kon ze niet bij zich houden. Hij ging tot de overpriesters en schriftgeleerden en wierp ze voor hun voeten. Dit deed hij, omdat hij dacht hierdoor zijn benauwde consciëntie enigszins te verlichten, maar ook dit mocht niet

baten. Toen ging Judas in de eenzaamheid. Hier werd hij zo aan de duivel overgegeven, dat hij zelf een eind maakte aan zijn ellendig leven.

Vrijdag, 20 Maart 1925

Van de tiende vraag zijn nog twee punten overgebleven, die wij nog moeten behandelen, namelijk de uitwerping uit het paradijs, en de dood. De gevolgen, die Adam van de zonde had, hebben ook wij, daar wij in Adam begrepen zijn. Door de zonde kwam er een grote kloof tussen God en de mens. God, die anders voortdurend in de mens werkte, kwam hem nu enkel in het leven houden. God kwam echter een verbond oprichten met Adam en Eva. Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw enz. (Gen. 3:15). Adam en Eva zouden nu door een andere weg zalig kunnen worden. Zelf konden zij er nooit genoeg voor lijden, want de verdoemden in de hel, hebben nog geen zware straf in eeuwig te lijden, in vergelijking met de zonde, die zij hebben begaan.

Het gevolg van de zonde is, dat wij, ten eerste blind zijn om het gevaar waarin wij verkeren te zien, en ten tweede komt God er onze ogen niet voor openen.

Adam en Eva hadden gezondigd tegen het Opperwezen, en als wij tegen het Opperwezen zondigen, moet onze naaste er ook aan. Ja, wij zelf ook. De zonde tegen het Opperwezen is de grootste zonde die men kan begaan. Daarom moet zij ook met de grootste straf gestraft worden. Maar nog eens, wij kunnen daar nooit iets voor lijden. Eén is er geweest, Die heeft genoeg geleden, namelijk Christus. Hij heeft volkomen genoeg gedaan voor alle zonden der uitverkorenen.

Nu spreekt het vanzelf, dat wij in Christus moeten gevonden worden, zal het goed met ons zijn.

De engel was geplaatst aan de ingang van het paradijs, opdat niemand daar meer langs terug zou keren. Die engel kunnen wij vergelijken met de Wet. De Wet zegt ons, dat wij nooit meer terug kunnen, dat wij verloren zijn. Adam en Eva moesten, wilden zij terug, langs een weg die zij niet wisten. God was gekomen met het werkverbond. Dit bestond uit drie delen: de eis, de belofte en de bedreiging. De eis van God zegt: "Doe dat en gij zult leven". Doe dat. De belofte: "En gij zult leven" en de bedreiging:

"Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven". Dit werkverbond hadden zij verbroken.

Adam en Eva hadden nooit van een genadeverbond gehoord. Zij hadden Christus nooit gekend als Borg. In de Spreuken staat: "Goed doet geen nut ten dage der verbolgenheid". Dit is zo. Als een kind verbolgen is, al geven hem dan zijn ouders nog zo'n goede raad, het heeft geen nut. Zo was het ook met Adam en Eva, zij waren verbolgen. Zij trachtten zich te verbergen onder het geboomte, doch dit gelukte hen niet. Een mens buiten Christus zoekt zich overal voor het oog van God te verbergen. Maar God ziet hen overal.

God liet Adam en Eva zien, dat zij door de weg waardoor zij uit het paradijs waren gegaan niet meer terug konden, maar God kwam hen een andere weg tonen. Eén, waar zij niets van wisten, die zij met hun verstand niet konden begrijpen, maar wel met hun hart. En deze weg moeten wij allen te weten komen, voordat wij sterven.

Je zult misschien zeggen: "Ja, maar ik weet er toch meer van dan Adam en Eva, want die hadden er nooit van gehoord". Dit is gedeeltelijk waar. Jullie hebben het verstandelijk misschien goed voor elkaar, maar wat zegt dat. Wij moeten het niet met ons verstand weten, maar met ons hart. Wij moeten eerst al onze zonden en ellende te zien krijgen. Wij moeten hebben gezien, dat onze godsdienst en onze beste werken alle zondig zijn. Wij moeten de wereld loslaten en onze naaste, ja eindelijk ook onszelf.

Wij moeten zeggen met David: "Tegen U, U alleen heb ik gezondigd". Dat wil zeggen: Gij kunt mij rechtvaardig voor eeuwig naar de verdoemenis zenden. Als wij ook onszelf losgelaten hebben, dan doen wij een doodsgreep, dan wagen wij het Christus aan te grijpen, want dan zien wij, dat in Christus gevonden wordt, alles wat wij tekort komen. Dan weegt vrouw en kind ons niet zo zwaar als Christus.

Korte tijd geleden had ik een gesprek met een dominee. Ik zei, dat het voor ons zo aangenaam was als de mensen het Evangelie omhelsden door de belofte. Dit was hij met mij eens, maar ook zei ik hem, dat wij geroepen waren om de mensen te zeggen, wat de werking van de derde Persoon in het Goddelijke Wezen was, namelijk, kennis van onze zonden. Dit was hij niet mij eens, zei hij. Ik voelde me toen geroepen zijn eerwaarde te zeggen, dat hij niet eens een gereformeerd predikant was, want dat er in de eerste zondag van de catechismus staat, dat wij eerst moeten weten hoe groot onze zonde en ellende is. Dit kan ik jullie nooit genoeg zeggen, en je moet het ook onthouden: eerst moeten wij zien wat

wij missen. Dit zeg ik jullie zo dikwijls, omdat je zo jong bent en wij in zo'n gevaarlijke tijd leven. De meeste dominee's brengen de leer zoals die dominee waarvan ik jullie zo even sprak. In het natuurlijke is het immers ook zo. Wij maken toch geen gebruik van een dokter voordat wij hem nodig hebben?

Onze zaken houden wij zolang mogelijk voor ons zelf, maar zodra er iets voorvalt van ernstige aard, dan leggen wij ze geheel bloot voor een advocaat die wij vertrouwen. Wij vertrouwen zo iemand alles toe. Zo is het ook met de bekering. Eerst moeten we goed zien, dat we in alles tekort komen, eerder zullen wij nooit uitzien naar iemand die ons helpen kan. Dit zien werkt de Heilige Geest. Dan zijn wij ook dadelijk bereid, dan twijfelen we geen ogenblik. Let maar op die vrouw die 12 jaar de vloed des bloeds had gehad. Zij drong door, het was haar om Jezus te doen. En Zacheüs liet geen ogenblik op zich wachten, toen de Heere hem naar beneden riep. En denk aan Jakob, hij liet de Heere niet los, voordat Deze hem gezegend had. Paulus zei: "Ik meende waarlijk deze Jezus Christus te moeten vervolgen". Hij kende Jezus niet eens, want toen Jezus tot hem zei: "Saul, Saul, wat vervolgt gij Mij", gaf hij ten antwoord: "Wie zijt Gij?" Hij meende dat hij Jezus kende, maar later zag hij, dat hij Hem nooit gekend had.

Vrijdag, 3 April 1925

Van het tiende hoofdstuk moeten wij alleen nog behandelen: De dood. De dood was het gevolg van het zondigen van Adam en Eva. Er is drieërlei dood: Lichamelijke, geestelijke en eeuwige dood. De lichamelijke dood moeten wij allen ondergaan. Er zijn miljoenen mensen voor ons geweest en zij zijn allen gestorven. Er zullen er misschien nog miljoenen na ons komen, en zij zullen ook sterven. Ook wij moeten sterven. Sommige mensen sterven jong, anderen worden oud en enkelen worden stokoud. Ook is er verschil in het sterven. De één sterft op een ziekbed, de ander door een ongeval, weer een ander maakt een eind aan zijn leven, maar allen sterven zij. De mens die op een ziekbed sterft, diens adem wordt hoe langer hoe minder, het hart wordt hoe langer hoe zwakker en eindelijk is het de laatste ademtocht. Na een dag of vier, vijf, wordt het lichaam naar het graf gebracht, maar dan staat de ziel al voor God. Op het zelfde ogenblik, dat de ziel en lichaam van elkander worden gescheiden, wordt de ziel opgeroepen

om voor God te verschijnen. De ziel wordt door God veroordeeld of vrijgesproken. Als God een ziel veroordeeld, dan gaat zij naar de hel, waar het eeuwig lijden en droefenis zal zijn. Als God een ziel vrij spreekt, dan gaat zij naar de hemel, waar het eeuwig God verheerlijken zal zijn. Wij kunnen, ja moeten aannemen, dat er veel meer mensen door God zullen veroordeeld worden dan vrijgesproken.

Ten tweede: De geestelijke dood. Hier moeten wij onder verstaan, dat wij geestelijk geheel dood zijn. "En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden" (Efz.2:1). Toen Adam en Eva van de boom der kennis des goeds en des kwaads hadden gegeten, waren zij geestelijk dood. Vandaar dat wij allen geestelijk dood zijn, want God had gezegd: "Ten dage, als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven". God kwam Adam en Eva bekeren, na de bekering waren zij levend. Dit moet met ons allen gebeuren. Wij zijn zo dood, wij merken niets op. Wij kunnen niets goeds doen, ja, wij zijn geneigd om kwaad te doen. Sommige kinderen hebben beneden de tien jaar indrukken gehad; diepe indrukken van dood en eeuwigheid, maar toen ze dertien, veertien jaar werden, kregen zij iets van de wereld te zien en zijn zij over al die indrukken heen gegaan. Dit om te krijgen wat zij dachten, dat de wereld hen aanbood.

Er zijn ook kinderen wier ouders gestorven zijn. Wij zouden denken, dat die kinderen zich nu toch wel zullen bekeren, maar nee, zij gaan er overheen. Ouders zijn er wier kinderen gestorven zijn, ook zij bekeren zich niet. Je hebt weinig mensen, die niet eens met angst over de dood moeten denken, maar zij gaan er allen overheen. Ook heb je mensen die zeggen: "Ja, dat ik sterven moet, dat weet ik wel, ik zou ook wel iets willen veranderen, maar als ik mijn leven zo in moet gaan richten, dan moet ik zo ontzaglijk veel veranderen. Dan moet ik heel anders gaan leven, en als er dan maar iemand was die kon zeggen, dat ik dit alles niet voor niets deed. Zo zijn er vele mensen. Ja, het is waar, het zal nog een groot wonder zijn als je bekeerd wordt.

Ook heb je mensen die er over na gaan denken hoe zij zullen verschijnen voor God. Als dit bij hun ernst wordt, dan is dit nog niet eens hun eigen werk, maar het werk van de Heilige Geest.

De geestelijke dood kunnen we behandelen in twee stukken, namelijk, ten eerste: Dat er niemand is die goed doet, zoals wij nu gezegd hebben. Ten tweede; dat wij allen door de zonde onder de vloek liggen. "Vervloekt is en iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen". Ten derde, hebben wij de eeuwige dood, en

dit is wel het ergste van alles. De eeuwige dood betekent: eeuwig van God gescheiden te zijn. Eeuwig in de hel te zijn. Eeuwig spijt en droefenis. Wij zullen dan zo klaar zien wie God is. Wij zullen dan zo duidelijk zien, dat het onze schuld is. Wij zullen ons herinneren de vele liefelijke waarschuwingen die wij gehad hebben en waar wij allen overheen zijn gegaan. Hier kunnen we voor een heel klein deel mee vergelijken een kind tegenover zijn ouders. Een kind handelt zo lichtvaardig en denkt zo weinig na. De ouders hebben er soms zo ontzaglijk veel verdriet van, maar als die kinderen groot zijn geworden en zelf soms kinderen krijgen, dan beginnen zij te denken: "Ben ik nu ook zo voor mijn ouders geweest?" Dan krijgen zij te zien het verdriet, dat zij hun ouders hebben aangedaan en vragen, indien het mogelijk is, om vergeving. Als de ouders gestorven zijn, ja, dan moet zo iemand daar mee blijven lopen. Wij kennen God niet, wij voelen niet, dat wij God missen, daarom hebben wij er geen verdriet van, maar in de hel zullen wij het voelen. De bekeerde mensen hebben er hier reeds verdriet van gehad, Nu kun je wel begrijpen, dat alle bekeerde mensen verlangen naar de dood. Je zult misschien zeggen: "Dus die moeten toch ook nog sterven?" Ja, maar voor hen is de dood geen koning der verschrikking, maar een doorgang tot het eeuwige leven. Vandaar dat zij naar de dood verlangen. Zij verlangen immers naar God? Wij kunnen hierbij Simeon aanhalen. Wat zei hij toen hij het kindeke Jezus in zijn armen had: "Nu laat Gij Heer Uw dienstknecht gaan in vrede naar Uw Woord". Zie je wel, dat Simeon niet bang was voor de dood? Hiermee wil ik echter niet zeggen, dat er soms geen stremming is. Dit komt door het ongelooft. Dan begint men te twifelen of men wel bekeerd is, maar dit zijn aanvechtingen. Diep in hun hart voelen zij toch, dat zij graag willen sterven. Vandaar dat er staat:

't Hijgend hert, der jacht ontkomen,
Schreeuwt niet sterker naar 't genot
Van de frisse waterstromen.
Dan mijn ziel verlangt naar God.

Wat geeft God de mens niet veel en zij merken het niet eens op. Bergen van goud, schuren vol voedsel, allerlei vruchten enz. Let eens op de bloemen in de wei, langs de slootkanten, dit is allemaal om het de mens zo aangenaam mogelijk te maken. Wat doet nu de mens? Hij doet alsof het hem toekomt en ziet niet, dat het gaven Gods zijn. Hij zegt niet eens: "Waar is God mijn Maker?"

Over tachtig jaar zal er niemand van ons meer zijn, dan hebben wij allen onze tijd gehad. En denk er aan, nu wordt er nog gesproken van: "Waar de boom valt, daar zal hij blijven liggen". Maar als je in de hel ligt, zal er nooit meer iets aan te veranderen zijn.

Vrijdag, 17 April 1925

Vanavond zullen wij het hebben over de erfzonde. Hier wordt gevraagd: Raakt Adams zonde ons ook?" Ja. Wij zouden geneigd zijn te zeggen: "Nee". Wat hebben wij met Adams zonde te maken? Ieder staat voor zichzelf. Dit is echter zo niet, maar het is zo als de Bijbel en ons catechisatieboekje ons leert: "Ja". Wij waren immers in Adam begrepen? Waarom? - Het waarom blijven wij zeggen, tot dat wij bekeerd zijn. Op iedere vraag die wij doen, krijgen wij, als wij onze tijd maar afwachten, een antwoord uit de hemel. - Omdat Adam daar was als vertegenwoordigende al zijn nakomelingen.

Als Nederland een verbond maakt met een ander land, dan kunnen toch de mensen die er over honderd jaar zijn niet zeggen: "Wat hebben wij daarmee te maken?" Nee, zij moeten alles doen wat dat verbond van hen eist. Dit verbond is niet met enkele mensen opgericht, maar met de Nederlandse Natie. Hier valt niets aan te veranderen, tenzij zij met goedkeuring van beide partijen dit doen.

Duitsland is door de oorlog in ontzaglijke schulden geraakt. Nu kunnen toch de nakomelingen niet zeggen: "Daar bemoeien we ons niet mee". Als je ouders rijk zijn, erf je hun rijkdom, zijn ze arm, dan erf je hun armoede, laten ze schulden na, dan erf je hun schulden. Zo is het nu eenmaal met het menselijk geslacht. Wij zijn niet gelijk de zandkorrels, ieder afzonderlijk, maar wij zijn wel degelijk van elkaar afhankelijk.

Dus wij hebben door Adam de erfzonde. "Zie, ik ben in ongerechtigheid geboren, en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen" (Ps.51:7). God had een verbond gemaakt met Adam. Waarom? Ja, omdat dit van eeuwigheid besloten was. Als ik, of één van jullie bij het eerste mensenpaar gehoord hadden, dan had God dat verbond met ons gesloten. Dus Adam is ons verbondshoofd. Als dit zo blijft, dan zijn wij voor eeuwig ongelukkig, want dan rust de vloek Gods op ons. Wij moeten van verbondshoofd veranderen. Voor de val was er een werkverbond, maar na de val heeft God

het genadeverbond opgericht. Dit kan ik jullie nooit genoeg zeggen, want de meeste mensen zeggen, dat het net andersom is. Eerst het genadeverbond en dan het werkverbond.

Hoe velerlei zonden zijn er dan? Tweeërlei, de erfzonde en de dadelijke zonde. Wat zijn dadelijke zonden? Onze zondige natuur. Je zult misschien denken, dat dit niet zo is, dat wij onze natuur hadden door de erfzonde. Hadden wij geen zondige natuur, dan zou er geen zonde zijn. Onze zondige natuur is de boom der kennis des goeds en des kwaads, en van een kwade boom kunnen wij geen goede vruchten verwachten. David zei, toen hij in die vreselijke zonde gevallen was met Bathseba en Uria: "Het is niet alleen dit kwaad, dat roept om straf". Hij wilde daardoor zijn zonde niet kleiner laten schijnen, integendeel, hij zag hierom zijn zonde des te groter.

Als wij vanaf de val de punten in volgorde willen noemen, dan moeten we zeggen:

Ten eerste: dat wij in Adam begrepen zijn.

Ten tweede: Adams straf is ook onze straf.

Ten derde: omdat wij Gods beeld missen.

Ten vierde: door onze zondige natuur.

Ten vijfde: de erfzonde, en hieruit volgt:

Ten zesde: ons zondigen met woorden, gedachten en werken.

Christus is precies het tegenovergestelde van de mens. Wij missen Gods beeld. Hij is het afschijnsel Zijner heerlijkheid en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid. Hij is heilig, wij zondig. In Romeinen 6 staat: "Opdat het lichaam der zonde teniet gedaan worde".

Vrijdag, 1 Mei 1925

Hebben alle mensen ook dadelijke zonden? Ja. (Jac.3:2) Want wij struikelen allen in vele. Waarmee begaan we die? Met gedachten, woorden en werken. Een hart, dat ondeugdzaam gedachten smeedt; voeten, die zich haasten, om tot het kwaad te lopen (Spr.6:18). Maar ik zeg u, dat van elk ijdel woord, hetwelk de mensen zullen gesproken hebben, zij van hetzelfde zullen rekenschap geven in de dag des oordeels (Matth.12:36). Want uit het hart komen voort boze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valse getuigenissen, lasteringen (Matth.15:19).

Liggen alle mensen van nature in een staat van ellende? Ja, wij struikelen allen in vele. Onze gedachten gaan uit naar zondige dingen. Het ene ogenblik schiet ons een psalmversje voor de aandacht, en het andere ogenblik schiet ons de wijs van een versje van een straatorgel in onze gedachten. Het ene ogenblik zouden we iemand uit het water halen en het volgende ogenblik begaan we de grootste misdaad die mogelijk was. Wij zijn niet geboren met datgene, waarmee Adam geschapen was, namelijk het beeld Gods. Hoe is dit nu terug te krijgen? Het is terug te krijgen!

Vooraf hier, en in sommige andere landen hebben wij allen het zegel van de doop op ons voorhoofd. Wij zijn allen aan God opgedragen of voorgedragen. Maar hoe kunnen wij dat beeld dan weer terug krijgen? Door te geloven! Want die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden (Mark.16:16). O, jullie moeten je tijd niet voorbij laten gaan. Zoekt de Heere terwijl Hij te vinden is en roept Hem aan terwijl Hij nabij is. De meeste mensen worden jong bekeerd. Als je boven de 40 jaar komt, is het nog zo'n grote zeldzaamheid als je bekeerd wordt. Het is toch al zo'n wonder. Van een kind van 4 jaar, dat zijn verstand begint te krijgen, zou eigenlijk het allereerste werk moeten zijn, het beeld Gods terug zien te krijgen. Maar kinderen spelen. Jongens en meisjes van 12 tot 17 jaar gaan de wereld in, en zien net als Eva, dat de vrucht goed is. Oudere mensen hebben weer andere dingen, en zo zegt een ieder: "Ik heb geen lust". Ik weet niet of jullie wel eens een van allen je zonden hebt te zien gekregen. Een mens die dit gezien heeft gaat wenen, is diep bedroefd, gaat bidden, ja, komt soms haast de hele dag niet op van zijn knieën. Zo'n mens zegt: "Ik heb liever mijn hele leven niets dan water en brood, dan dat ik onbekeerd moet sterven". Je moet niet zeggen: "Ik heb er al zo lang voor gebeden", nee, dan begin je weer opnieuw. O, laten jullie toch je kostelijke tijd niet voorbij gaan. Je hebt mensen, die hun zonden te zien hebben gekregen en weer terug vallen in de wereld. Soms zelfs tot tweemaal toe. De derde keer komt bijna nooit voor. We krijgen Gods beeld terug door te zien op Christus. Toen Christus' blik, Petrus oog ontmoette, zag Petrus hier heel iets anders in. Hij werd er klein onder. Hij kreeg oprecht diep berouw van al zijn zonden, hiervan zegt David:

"k Bekend', o Heer, aan U oprecht mijn zonden;
'k Verborg geen kwaad, dat in mij werd gevonden;
Maar ik beleed, na ernstig overleg,

Mijn boze daan; Gij naamt die gunstig weg". (Ps.32:3).

Wij zijn geheel onmachtig iets goed te doen. We zouden dit kunnen vergelijken met de onmacht van het volk Israël, toen zij in Egypte waren. Zij konden nooit onder dit juk uitkomen, tot God Mozes zond. God moest er aan te pas komen. Met de ballingen was het ook zo. Zij konden van zichzelf niets doen. Ik dacht van de week in de trein aan de verloren zoon. Mij dunkt, daar zal toch ook heel wat aan vooraf gegaan zijn, eer dat deze het huis van zijn vader verlaten had. En toch bleef er nog een deur voor hem open, waardoor hij weer terug kon komen. Deze deur gaven wij de naam van berouw.

Vrijdag, 15 Mei 1925

Wij zijn gekomen tot de vijfde vraag. Is dan de mens ook onder zijn zonden geestelijk onmachtig? Ja, tot alle geestelijk goed. (Rom.8:7). Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God, want het onderwerpt zich de Wet Gods niet, want dat kan ook niet. Het allereerste geestelijke goed is het geloof. Als we dat niet hebben dan zijn we ellendelingen. Die mensen worden in Gods Woord vergeleken met adders, beren, leeuwen, enzovoort. Het geloof wordt gewerkt door de Heilige Geest. De Geest Gods komt onze ogen openen. Als de Geest Gods in ons werkt, krijgen wij te zien, dat wij blind zijn. Onze geestelijke ogen moeten geopend worden. Zolang de Geest niet in ons werkt, weten wij niet eens, dat wij blind zijn.

De vorige maal hebben wij de geschiedenis van de verloren zoon aangehaald. Het is niet mijn bedoeling die hele geschiedenis weer te vertellen, maar dit wil ik hier toch nog even aanhalen. Wij hebben gezegd, dat hij terugkeerde door de deur, welke wij berouw noemen. De zoon dacht, toen hij weg ging, dat hij de vader kende. Hij was immers zolang thuis geweest? Hij kende echter zijn vader niet. Wel uitwendig. Toen hij terugkeerde dacht hij bij zichzelf: "Ik zal tot mijn vader gaan en hem vragen of hij mij tot één van zijn huurlingen wil maken". Hij zei niet: "Ik zal vragen of hij mij als huurling wil aannemen", nee, of hij mij wil maken als huurling. Hij kwam met berouw, hij was nederig. Doch wat gebeurt er? Eer hij tijd heeft zijn voornemen uit te spreken, valt de vader hem al om de hals. Nu werd hij hier niet hoogmoedig door, nee integendeel, hij voelde hier zijn schuld des te meer. Nu zag hij eerst recht

hoe zijn vader was. Door de liefde van zijn vader voelde hij zijn schuld des te beter. Zo gaat het ook in het geestelijke. Wij kennen God niet. Wij haten Hem! Het verwerpen van Christus is een veel grotere zonde dan Adams zonde. En dit doen alle onbekeerde mensen. O, denk er toch eens over na.

Er wordt in onze dagen zo weinig over deze dingen gesproken. Blijf toch bij deze leer alleen, die ik je leer, het is Christus' leer. Door deze leer wordt God verheerlijkt en de mens vernederd. De Heilige Geest moet onze ogen van het verstand openen. Daarom staat er ook in Johannes 16:8: "En Die gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel". O, het zal vreselijk zijn voor de onbekeerde mensen als Christus op de wolken des hemels zal verschijnen. Dan zal de wereld overtuigd worden van zonde, omdat ze niet hebben geloofd. Van gerechtigheid, omdat Ik tot Mijn Vader heenga, (hiermee wordt Christus' hemelvaart bedoeld) ja, dan zullen wij geoordeeld worden. Dan zullen zij pas voelen tegen wie zij gezondigd hebben. Christus verwerpen is het werk van alle mensen geweest, zolang zij onbekeerd waren. Christus is verworpen door het kerkelijk bestuur, door het Sanhédrin, de Farizeeën en het maatschappelijk bestuur en door Pontius Pilatus.

Vrijdag, 29 Mei 1925

Hoe worden de erfzonden de onze? Door toerekening en overerving. Wat rekt Hij ons toe? De schuld en de zonde. Rom.5:19 Gelijk door de ongehoorzaamheid van die ene mens velen tot zondaars gesteld zijn geworden, also zullen ook door de gehoorzaamheid van Een velen tot rechtvaardigen gesteld worden. 1 Cor.15:22 Want gelijk zij allen in Adam sterven, also zullen zij ook in Christus allen levend gemaakt worden.

Wat erven wij over? De smet der zonde. Job 14:4 Wie zal een reine geven uit de onreine! niet één. Dus de smet der zonde erven wij over, en de schuld der zonde wordt ons toegerekend.

Van wie erven wij de smet der zonde? Van onze ouders. We zouden denken, dat hier zou staan: van Adam, maar neen, van onze ouders. Nu kunnen jullie ook wel begrijpen, welk een ontzaglijke verantwoording er rust op de ouders. Zij moeten, ten eerste, hun kinderen hierop wijzen, dat de smet der zonde op hen rust. Ten tweede moeten zij er hen op wijzen, hoe zij hiervan ontslagen kunnen worden. Wat komt dit nog maar weinig voor, dat de ouders hun kinderen hier op wijzen. Wat wordt het huwelijk niet

roekeloos aanvaard! Wie denkt hier nog over na. Hieruit volgt natuurlijk, dat een kind, dat het voorrecht geniet hier op gewezen te worden, dit ook dubbel moet waarderen. De ouders beloven dit al bij de doop. Dit is ook het werk van de gehele Kerk van God. De predikanten moeten hun hoorders hier over aanspreken. Wat zal de dag toch groot zijn, als de doden zullen opstaan en de boeken worden geopend. De meeste mensen denken, dat dit fabels zijn, maar zij vergissen zich.

Wat is de schuld van de zonde? De verbintenis tot straf om Adams zonde. Rom. 5:18 Zo dan, gelijk door ene misdaad de schuld gekomen is over alle mensen tot verdoemenis, also ook door ene rechtvaardigheid komt de genade over alle mensen, tot rechtvaardigmaking des levens.

Wat is de smet van de zonde? Die inklevende verdorvenheid, welke zich verspreid heeft over de gehele mens. De gehele mens, wat hebben wij daar onder te verstaan? Ziel en lichaam. Over het lichaam hoeven wij niet meer te spreken. De ziel, waar bestaat die uit? Uit denkende kracht, willende kracht en voelende kracht. Deze drie krachten zijn allen zondig. Wij denken enkel over zondige dingen. Wij zijn niet in staat om vijf minuten onze gedachten te bepalen bij Gods Woord. Ook willen wij verkeerd. Wij willen niet doen wat God ons gebiedt, maar enkel dat, waarin wij lust hebben. Daarom dat het bedenken des vleses vijandschap is tegen God; want het onderwerpt zich der wet Gods niet; want het kan ook niet (Rom.8:7). Wie is er, die, - laat ik het nu maar zacht uitdrukken - nog tracht over deze dingen na te denken? Bijna alle mensen zijn even onbekommerd. De voelende kracht is ook verdorven. Wij hebben lief, wat wij niet lief moeten hebben, en haten wat wij niet moesten haten. Dus zijn we, die wij niet moesten zijn en zijn we niet, die we moesten zijn.

Hebben alle mensen erfzonde? Ja, uitgezonderd Christus. Johannes 3:6 Hetgeen uit het vlees geboren is, dat is vlees.

Waarom had Christus geen erfzonde? Omdat Hij ontvangen is van de Heilige Geest. Eén mens is er geweest zonder zonde. Christus was ons in alles gelijk. Hij at, dronk, sliep, wist van vreugde en droefheid, ja was ons in alles gelijk, uitgezonderd de zonde. Dit kwam, omdat Hij van de Heilige Geest ontvangen was, zoals er staat in de twaalf artikelen des geloofs. "Die ontvangen is van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria, die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven.

Vrijdag, 10 Juli 1925

Wat is de straf op de zonde? De dood. Hoevelerlei dood is er? Drieërlei: een lichamelijke, geestelijke en eeuwige dood.

Wat is de lichamelijke dood? Een scheiding van ziel en lichaam. Dit is een zeer gewichtige vraag. Het lichaam hebben wij van onze ouders en de ziel van God. Als deze twee van elkander gescheiden zijn, zegt men: "Hij is dood". Dit is eigenlijk niet waar, maar daarover straks. Er zijn mensen die de lichamen van hun gestorvenen laten verassen. Je zult misschien zeggen: "Wat is hiertegen?" Ik zou zeggen: "Waarom werden de mensen vroeger al begraven". Toen wisten de mensen toch al wat verbranden was, maar nergens lees je er van. Wel staat er, dat hun lichamen zullen rusten op hun slaapsteden. De mensen, die voor crematie zijn, zeggen, dat zij het aangener vinden de lichamen van hun geliefden in een ogenblik te laten verassen, dan ze over te geven aan het jarenlange rottingsproces in het graf. Maar ik voor mij geloof zeker, dat zij denken, als het lichaam verast is, is alles afgelopen.

Als de ziel van het lichaam is gescheiden, moet zij voor God verschijnen. Hier is een groot onderscheid tussen de ziel van een gelovige en die van een goddeloze. De gelovige verlangt hier naar. Als je een persoon hebt waar je veel voor voelt, dan ben je ook graag in de nabijheid van die persoon. Maar komt er iemand die aan die zelfde persoon een hekel heeft, die zal hem ontlopen.

Er is voor de gelovige nog meer weggelegd. Hier begint het reeds met de wedergeboorte, doch dit is maar een gedeeltelijke vernieuwing, want daarna, bij het sterven is de ziel geheel rein. Hier komt nog bij, dat op de dag des oordeels de lichamen zullen opstaan. Dit zullen heerlijke lichamen zijn, zonder pijnen, zonder ongemakken. Zij zullen geen eten, drinken of slaap nodig hebben. Met deze lichamen zullen de zielen verenigd worden om eeuwig God te verheerlijken.

Dit is anders met de ongelovige. Ook hun lichamen zullen opstaan. Maar bij een pijnlijke ziel hebben zij ook geen heerlijk lichaam. Hun lichamen zullen wel versterkt worden om de eeuwige smarten te kunnen blijven dragen, anders zouden zij direct bezwijken. Ons lichaam kan wel enige pijn uitstaan, maar wordt de pijn te erg, dan bezwijkt ons lichaam. Dus zij worden gedwongen de pijnen en smarten te dragen. Ook zij zullen God zien, evenals de gelovigen, maar voor hen zal het vreselijk zijn. En zie nu eens hoe onverantwoordelijk de mensen maar doorleven. Zij hebben

liever een kort poosje in deze wereld plezier. Toch voelen zij, dat zij iedere dag opgeroepen kunnen worden en toch gaan ze maar door. Maar ik zeg je, als je nog niet begonnen bent te bidden om bekeerd te worden, begin hier dan dadelijk mee. Mocht iemand hiermee begonnen zijn, ga dan door. Vraag het liever je leven lang, dan ophouden. Het moet zo bij je komen liggen, dat je zegt: liever mijn leven lang water en brood, dan onbekeerd te sterven. Als je het hier goed hebt, dat is een gave apart, heb je het minder goed, blijf steeds voor ogen houden: als ik maar bekeerd word. Als je een goede betrekking kunt krijgen, of een goed huwelijk kunt doen, is dit zeker aangenaam. Is dit voor je weggelegd, blijf dan steeds zeggen: als ik maar bekeerd word. Blijf eenvoudig en houd steeds je gemis voor ogen, en ben je bang, dat het over zal gaan, bid dan dat het mag blijven. Tegenwoordig heb je vele ziekelijke zielen, die denken, dat ze niet meer kunnen werken en naar bed moeten gaan. Neen, blijf aan je werk, want: "Luiheid is des duivels oorkussen". Stort zo nu en dan op je slaapkamer je hart uit voor God, maar keer daarna weer terug. Lees veel in de Bijbel, en oude goede boeken. De meeste mensen worden jong bekeerd. Als iemand boven de 40 jaar bekeerd wordt, is het een ontzaglijke zeldzaamheid. Wel komt dit voor als iemand al lange tijd onder de bearbeiding van de Heilige Geest is.

Vrijdag, 17 Juli 1925

Wat is de geestelijke dood? 1. Een scheiding van Gods gunst. 2. Een onmacht in de zonde. Jes.59:2. Maar uw ongerechtigheden maken een scheiding tussen ulieden en tussen uwen God, en uw zonden verbergen het aangezicht van ulieden, dat Hij niet hoort. Efeze 2:1 En u heeft Hij mede levend gemaakt, daar gij dood waart door de misdaden en de zonden.

Wat is dat, een scheiding van Gods gunst? Alle mensen die onbekeerd zijn, zijn gescheiden van Gods gunst.

Als een mens bekeerd wordt, dan is hij een gunsteling Gods. God neemt hem dan aan. Ook zijn werk. Dit kunnen we zien bij Abel. "En God nam zijn offer aan". Waarom nam God zijn offer aan? Omdat Abel zag op het bloed van Christus. Toen Abel dat dier op het altaar bond, dacht hij: Dat arme dier, had ik niet gezondigd, dan had dit dier niet geofferd hoeven te worden. En door dit dier zag Abel verder. Hij zag, dat evenals nu dit dier

werd geofferd, eenmaal Christus zou geofferd worden, namelijk aan het kruis voor zijn zonden.

Wat maakte Abel nu aangenaam in Gods ogen en Kaïn niet? Abel was een ontvangende, en Kaïn een gevende. Alles kreeg Abel tot zelfs het offer toe. Kaïn daarentegen gaf alles van zichzelf, hij had het en hij gaf het. In dit, wat ik jullie net van Abel zei, zie je de drie stukken waarvan in de eerste zondag gesproken wordt. Abel kreeg te zien in dat dier hoe groot zijn zonden waren. Door 't zien op het bloed van Christus zag hij hoe hij ervan verlost werd, en zijn offer was de dankbaarheid. Ieder christen is een ontvangend mens en ieder werelds godsdienstig mens is een gevend mens. God geeft alles wat men nodig heeft en Hij wil erom gebeden zijn. Luister maar:

"Opent uwen mond, Eist van Mij vrijmoedig,
Op Mijn trouwverbond; Al wat u ontbreekt,
Schenk Ik zo gij 't smeekt, Mild en overvloedig".

Misschien zijn er in ons midden die denken: "Ik zou wel bekeerd willen zijn". Vergis je hier niet in, want dan zeg ik: "Waarom neem je Christus dan niet aan?" Wie Hem waarlijk hebben wil, krijgt Hem. En die dorst heeft kome: en die wil, neme het water des levens om niet.

Vrijdag, 31 Juli 1925

Wat is de eeuwige dood? Een eeuwig straflijden in de hel. Openb.-14:11. En de rook van hun pijniging gaat op in alle eeuwigheid. Wat is dat, eeuwig straf lijden? Dan gevoelen wij twee dingen. 1. Het gemis van Gods gunst. 2. Het gevoel van Gods gramschap. Sommige mensen krijgen hier reeds een voorproefje van de hel. Dan wordt hun consciëntie enigszins geopend. Zij krijgen dan duidelijk hun zonden te zien, doch bij hen wordt gemist een gebogen ziel. Dit duurt kortere of langere tijd, en dan gaan zij hier weer overheen. Dat maakt hun zonden des te erger, daar zij ook over dit licht zijn heen gegaan, want dit is toch ook licht, al is dit niet het zaligmakend licht. Die mensen hebben het eerst erg benauwd, totdat hen soms een psalmversje of een tekst voor de aandacht komt, waar zij dan zoveel moed uit scheppen, dat zij denken, dat het nu wel goed met hen zal aflopen. Deze mensen komen op droggronden te zitten. Als die mensen

zo'n verandering hebben ondergaan of verruiming hebben gehad, zijn er erg veel mensen die groot op hen neerzien. Maar er zijn ook enkele mensen, namelijk bekeerde mensen, die hier niet zoveel waarde aan hechten en zeggen: "Laten wij eerst maar eens afzien". Zo'n mens gaat over dit gevoel heen en komt later weer terug in de wereld. Een mens met een geopende consciëntie komt op valse gronden te zitten, of hij maakt een eind aan zijn leven, of hij komt weer opnieuw in de wereld terecht. Hiervan staat: "En zijn laatste zal erger zijn dan zijn eerste". Zo'n mens is in zijn eigen ogen heel wat. Wij kunnen geen verschil zien in een begenadigd of onbege-nadigd persoon als zij beiden hun zonden te zien krijgen. Maar de eerste heeft een gebogen ziel en oprecht berouw, dit mist de tweede.

Als ik tegen één van jullie iets had, en ik vroeg om vergeving, dan kun je niet in mijn hart kijken of ik het meen. Ik kan er berouw van hebben, maar het kan wezen, dat ik het voor mijn fatsoen doe. Maar God ziet de harten aan. Je kunt geloven, dat Judas in onze dagen door veel mensen nagekeken zou zijn als onder bearbeiding van de Heilige Geest. Hij voelde goed, dat hij zonden had gedaan. Hij ging naar de overpriesters en zei: "Ik heb onschuldig bloed verraden". Het geld kon hij niet meer bij zich houden, hij wierp het terug om zijn consciëntie te verlichten. Doch niets hielp. Dit was een voorproefje van de hel. Nu maakt hij een eind aan zijn leven en wierp zichzelf vrijwillig in de hel. Niemand had tegen hem gezegd, dat zijn zonde te groot was. Want ook in zijn Bijbel stond: "Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw. (Jes.1:18). Als Judas oprecht berouw gehad had, en had kunnen buigen, dan was het nooit zo met hem afgelopen.

Er komen nog meer van die voorbeelden voor in de Bijbel. Saul, Achab, Ezau, Kaïn en hoeveel komt het niet voor buiten de Bijbel? Maar zij missen allen een gebogen ziel. Ook komen bij dit eeuwig straflijden nog andere dingen, b.v. spijt. De mensen zullen dan zo'n ontzaglijke spijt hebben, dat zij dit korte poosje in de wereld liever doorbrachten met hun eigen zin te doen, dan gelukkig te zijn.

Ook heb je dan nog het verwijt. De één zal de ander veel verwijten. Hier heb je het als de schuldigen voor de rechter staan, dat zij elkander beschuldigen, terwijl zij eerst goede vrienden waren en samen het plan hebben uitgedacht om dit of dat te doen. Hier zeggen de mensen: "Welnee, je moet het zo bekrompen niet nemen, van dit mag niet en dat mag niet, doe maar mee hoor, hoe meer je durft, hoe beter". Maar in de hel zullen zij het elkaar verwijten. De ouders de kinderen, en de kinderen de ouders, de

broers de zusters en de zusters de broers enz.. En dan komt er nog dit bij, dat het eeuwig wezen zal. Dat is vreselijk, eeuwig die smarten te moeten lijden. Als je over deze dingen nadenkt, dan moet je je hier nooit af laten brengen; noch door je ouders, noch door je vrienden, noch door iemand anders. Laten zij hun gang gaan. Je zult misschien denken, ja, als het nu enkel is begonnen om de straf te ontlopen, dan is het toch ook niet goed. Hier moet je je niets van aantrekken. Laat dit maar gerust het begin wezen, later zal God je wel tonen tegen Wie je gezondigd hebt.

Die mensen die op droggronden zitten, waar we zo-even over spraken, verzamelen alles wat zij maar denken erbij te kunnen brengen. Zij spreken over dingen die zij nimmer gekend, noch geleerd hebben. Er zijn ook andere mensen die meer en meer moeten nadenken over eeuwig dingen. Dit wordt door de omstanders niet opgemerkt, maar de satan merkt het wel op. Hij hitst de mensen op tegen zo iemand, zodat die persoon soms woorden te horen krijgt, die hij nimmer dacht te zullen horen. Zo iemand heeft het soms zeer benauwd, maar deze gaat ermee in de eenzaamheid. Het is niet nodig, dat anderen dit weten en wat zou hij hun eigenlijk moeten vertellen, immers niets. Zo'n mens heeft een gevoel, dat alles fout uit zal komen en dan kan hij immers veel beter niets gezegd hebben. Mocht één van jullie met deze gedachten rondlopen, dan moet je hier niet te veel over spreken. Het is verscheidene malen voorgekomen, dat iemand alles zolang verborgen hield voor zijn naaste omgeving, totdat hij gerechtvaardigd was. Nu zeg ik ook weer niet, dat dit moet gebeuren, maar het is meermalen voorgekomen. Zo'n mens gaat met alles in de eenzaamheid tot God. Hij doet zijn best om alles zoveel mogelijk voor de mensen te verbergen. Maar de mensen merken eerder een verandering in hem, dan hijzelf. Dit bemerken zij dikwijls, dat hij niet meer zo in alles mee doet. Als je omgeving het niet met je eens is, laat het je niet hinderen. De Christen (uit de Christenreize) probeerde eerst zijn vrouw en kinderen mee te krijgen, maar toen dit niet lukte, ging hij alleen.

Vrijdag, 21 Augustus 1925

We hebben het laatst behandeld de twaalfde vraag. Wat is de eeuwig dood? Een eeuwig straflijden in de hel. (Openb.14:11) En de rook van hun pijniging gaat op in alle eeuwigheid. Dus we hebben gehad: Hoe

velerlei dood is er? Drieërlei; de lichamelijke, geestelijke en eeuwige dood. Wat is de lichamelijke dood? Een scheiding van ziel en lichaam. Wat is de geestelijke dood? Een scheiding van Gods gunst en onmacht in de zonde.

Nu moeten we beginnen met de dertiende vraag: Verdienen alle zonden die straf? Ja, tot de kleinste toe (Gal.3:10). Want zo velen als er uit de werken der wet zijn, die zijn onder de vloek. Want daar is geschreven: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al het geen geschreven is in het boek der wet om dat te doen". Jullie moeten eens goed acht geven hoe duidelijk de vragen en antwoorden in dit boekje staan, dit is wel de moeite waard, want ze zijn o zo mooi en verstandig.

Ja, ook de kleinste zonde. Al had een mens maar een paar kleine zonden - dit kan natuurlijk niet - dan zou hij nog verloren gaan. Vroeger noemden onze voorvaders de zonde een moord op Christus. Dat is ook zo. Elke zonde hoe klein ook, is een moord op Christus. Zolang wij nog een zonde doen, gaan wij onze eigen gang en verwerpen Christus. Wij zeggen met andere woorden: "Ga weg van mij, ik heb geen lust in dezelve". De zonde is uitgelopen op de dood van Christus. Daarom komt ieder uitverkoren schepsel terecht op Golgotha, aan het kruis.

En waar de zonde meerder geworden is, daar is de genade veel meer overvloedig geweest (Rom.5:20b). Wat is de genade? De stroom van Christus bloed. - De mensen spreken tegenwoordig zoveel van genade - Maar de stroom van Christus' bloed is alleen genade. Dus dit moet ons geopenbaard worden. Evenals de geschiedenis van Jozef, die een afschaduwing is van Christus. Jozef was zeer geliefd van zijn vader. Deze lopen parallel, d.w.z. hebben heel veel overeenkomst. Jozef moest door een zeer diepe weg. Jong was hij zijn ouders kwijt, als slaaf verkocht, daarna een ogenblikje voorspoed om even later in de kerker terecht te komen. Hier werd hij opnieuw teleurgesteld door het vergeten van de schenker, die hij toch geholpen had. Doch eindelijk werd hij onderkoning.

Jezus is ook door een diepe weg gegaan, om daarna des te heerlijker uit te blinken. Hier was het eigenlijk om te doen. Toen de broeders van Jozef bij de onderkoning kwamen en hem niet kenden, zeiden zij: "Wij zijn vrome lieden", maar toen Jozef zei: "Ik ben Jozef", toen kwamen hun al hun zonden duidelijk voor ogen. Toen konden zij niet zeggen: "Wij zijn vroom". Zo gaat het ook met alle mensen als God voor heeft iemand te zaligen. Dan maakt Hij eerst onvroom, dan is er niemand zo ellendig als hij. De oudste zoon zei: "Gij hebt mij nooit een bokske gegeven", maar de

jongste sprak: "Ik heb gezondigd, maak mij als één van uw huurlingen". Hij was niets meer waard. Zo gaat het met alle uitverkoren zielen.

Nu moeten wij het de volgende keer hebben over de zonde tegen de Heilige Geest. Dit is de ergste zonde. Er zijn o zoveel mensen in de hemel die hierover getobd hebben. Zij waren bang, dat zij die zonde hadden misdreven, maar dit kan ik je wel zeggen: Als je hier ooit over mocht gaan tobben, dan heb je het niet gedaan. Als iemand tegen de Heilige Geest zondigt en een ander bestraft hem, dan zegt zo iemand: "O, is dat alles" en hij gaat er steeds mee door en denkt er nooit over na, dat hij misschien wel tegen de Heilige Geest zondigt. Maar iemand die er over na denkt, dat hij het zal gedaan hebben, die heeft het dus niet gedaan. Nu, de volgende maal zullen wij iets over de zonde tegen de Heilige Geest zien te zeggen. Hoewel ik het voornaamste nu al gezegd heb.

Vrijdag, 18 September 1925

Wij zouden het hebben over vraag veertien. Zijn er dan geen vergeeflijke zonden? Wel in Christus: de zonde tegen de Heilige Geest alleen uitgezonderd; doch geen vergeeflijke in zichzelf. Jac.2:10 Want wie de gehele wet zal houden, en in één zal struikelen, die is schuldig geworden aan alle. Deut.27:26. Vervloekt zij, die de woorden dezer wet niet zal bevestigen, doende dezelve! en al het volk zal zeggen: Amen. De zonde tegen de Heilige Geest is dus onvergeeflijk. Voordat wij er echter toe overgaan om te zeggen wat de zonde tegen de Heilige Geest is, gaan wij eerst eens zeggen, wat die zonde niet is. Iemand kan door lichamelijke pijn vreselijk aan het vloeken gaan, een ontzettende zonde, maar krijgt zo iemand daar later spijt van, dan is daar vergeving voor te krijgen in Christus. Dus dit is niet de zonde tegen de Heilige Geest. Ook kan het voorkomen, dat men het werk van de Heilige Geest, dat in zijn naaste wordt gevonden, niet erkent als het werk van de Heilige Geest. Als men dan tegen zo iemand zegt: "Ik geloof niet dat de Heilige Geest in je werkt, maar wel, dat het een heel andere geest is die in je werkt", dan doet men ook niet de zonde tegen de Heilige Geest, althans, als men niet beter weet. Komt het later voor de dag, dat het toch Gods Geest is geweest, dan hebben wij dit in onwetendheid gezegd, maar weten wij, dat de Geest Gods in zo

iemand werkt en zeggen wij dan, dat het niet waar is, dan doen wij wel de zonde tegen de Heilige Geest.

Luther zei eens tot de wederdopers, dat hij de geest van hen op de mond sloeg, dus, dat zij van een verkeerde geest waren. Als dit nu eens niet waar was geweest - het was wel waar - dan had Luther niet tegen de Heilige Geest gezondigd, want hij wist niet beter. Zo ook met Paulus, want hij zei tegen koning Agrippa: "Ik meende werkelijk een Gode welgevallig werk te doen, door vele Christenen om te brengen". Paulus dwong de mensen hun leer te herroepen. Hij wist niet beter of dit was goed. In de kerkgeschiedenis komt ook iemand voor die alles herriep, namelijk Hieronymus van Praag. De arme man kon niet staande blijven, maar toen hij weer terug kwam in de gevangenis en alles eens goed overdacht, kreeg hij berouw. Hij beleed voor God en de mensen zijn zonden en werd evenals Johannes Hus verbrand.

Even wil ik jullie zeggen, dat je bij vreemde woorden in de Bijbel de klemtoon moet laten vallen op de derde lettergreep van achteraf aan. Doch dit maar even terloops gezegd.

De Roomsens dwongen vroeger heel veel mensen tot herroepen. Vele mensen, ja het gros, zullen dit in onwetendheid gedaan hebben, maar het is toch zeer waarschijnlijk, dat er ook enkelen waren, die het tegen beter weten in deden. Dit was ook zo onder de Farizeeën. Hier waren er ook onder die wel beter wisten, maar er toch tegen in gingen. De Roomsens hebben dat grondbeginsel, zij voelen allen, dat de leer moet verdedigd worden. Dit is iets wat de Protestanten niet voelen, en toch is het zo. Wij moeten, als het erop aan komt geen duimbreed wijken en geen haarbreed van de Schrift afgaan. Dus de zonde van Hieronymus van Praag was ook geen onvergeeflijke zonde. Toen Johannes Hus op de brandstapel stond, kwam er een oud vrouwtje aan lopen met een takkenbos en legde die bij de brandstapel, ook zij wilde helpen die vreselijke ketter te verbranden. De historie schrijvers zeggen, dat Johannes Hus toen nog uit de vlammen moet geroepen hebben: "Heilige onnozelheid". Deze vrouw wilde ook de kerk en haar leer verdedigen, zij wist niet beter, dus dit is ook niet de zonde tegen de Heilige Geest. De apostelen hebben altijd hun leer verdedigd, hoewel zij in hun leven wel eens niet altijd recht wandelden. Petrus b.v. toen hij eerst bij de heidenen at en later niet meer. En daarom staat er ook: "Timotheüs, bewaar het woord u toevertrouwd".

Eer wij verder gaan wil ik ook dit nog even zeggen: "Je hebt ook nog mensen die vlagen van krankzinnigheid hebben en dan vreselijk vloeken. Ik

ken iemand, in een dorpje, die hier geregeld last van heeft. Als hij weer zo'n vlag krijgt, brengen de mensen hem naar een krankzinnigen inrichting. Dit duurt dan een paar maanden, en dan komt hij weer naar huis. Als hij goed is, heeft hij er erge spijt van, zo hij zegt. Dus dit is ook geen onvergeeflijke zonde. Nu kunnen we zeggen: "Waarom laat God dit toe". Maar hier is God vrij in, dit kunnen wij niet begrijpen. Als wij in onze leer zuiver blijven, dan doen wij niet mee aan allerlei dwaasheid.

Op 't ogenblik denken wij dadelijk aan Jan de Bakker. Je moet niet mee doen met al die mensen die hier zo'n drukte van maken. Jan de Bakker was een Godzalig mens. Johannes Hus en Jan de Bakker zijn ongeveer op dezelfde manier aan het einde van hun leven gekomen. Zij kregen een zakje buskruit op de borst, daarna werd de brandstapel aangestoken, opdat hun lichaam uit elkaar zou springen. Het is een wonder zoals Jan de Bakker zijn rechters antwoordt. Een jonge man van bijna 27 jaar. Hij won het met zijn antwoorden van alle geleerdheid van de Roomsens, die in die dagen groot was. Dit is altijd zo. Een godzalig mens wint het altijd. Na een kort poosje van ontzaglijk lijden werden Johannes Hus en Jan de Bakker opgenomen in de eeuwige heerlijkheid. Als jullie thuis bent gekomen en je hebt het martelaarsboek, moet je deze geschiedenis eens nalezen. Het is de moeite waard. Dit is onze herdenking van Jan de Bakker.

Vrijdag, 2 Oktober 1925

We zijn nog steeds bezig met de veertiende vraag. Zijn er dan geen vergeeflijke zonden? Wel in Christus; de zonde tegen de Heilige Geest alleen uitgezonderd; doch geen vergeeflijke in zichzelf. Jac.2:10 Want wie de gehele wet zal houden, en in één zal struikelen, die is schuldig geworden aan alle. Deut.27:26 Vervloekt zij, die de woorden dezer wet niet zal bevestigen, doende dezelve! En al het volk zal zeggen: Amen.

Wij hebben de vorige maal gezegd wat de zonde tegen de Heilige Geest niet is. Nu zullen we zeggen wat het wel is. Hier kan ieder dan uit opmaken, of hij deze zonde gedaan heeft of niet. Om te kunnen zeggen wat de zonde tegen de Heilige Geest is, moeten wij eerst weten wat de Heilige Geest doet. Wij kunnen de Bijbel wel lezen of uit het hoofd kennen, maar dit is niet genoeg om mee te sterven. Hier moet iets bij komen, en wat er bij moet komen, doet de Heilige Geest. De Heilige Geest werkt in ons hart

en geeft ons licht in het Woord. Dit kan nooit van elkander gescheiden worden. Wij kunnen nooit de werking van de Heilige Geest in ons hart hebben, en geen licht van God in het Woord van God, of licht in het Woord van God zonder de werking van de Heilige Geest in ons hart. Natuurlijk hebben niet alle mensen evenveel licht in het Woord. De Heilige Geest geeft ons licht in de wet en in het Evangelie. Door de Geest worden onze ogen geopend. Dit zal ik jullie met een natuurlijk voorbeeld verklaren. Wanneer zien wij de zon? Als hij schijnt, maar daar komt nog iets bij. Wij moeten ook ogen hebben om haar te zien, als wij blind zijn, zien wij niets. De geopende ogen kunnen we de wedergeboorte noemen, of de nieuwe mens, en de zon moeten wij vergelijken bij het geloof. Deze twee gaan altijd samen, hoeveel mensen ze tegenwoordig ook scheiden, zij zijn onlosmakelijk aan elkander verbonden. Dit is de zaligmakende werking van de Heilige Geest. Nu is er nog een andere werking van de Heilige Geest, een niet zaligmakende werking. Dit gaat zo: De Heilige Geest komt in sommigen werken, zodat zij licht krijgen over het Woord van God. Dit Woord nemen zij dan aan. De Heilige Geest zelf werkt in hen, anders zou er nooit sprake zijn van een zonde tegen de Heilige Geest. Er zal misschien iemand denken, dat, waar Gods Geest in iemand werkt, Hij ook doorwerkt, maar dit is niet het geval. Wij moeten met ons verstand hier uit blijven. Wat begrijpen wij tenslotte met ons verstand, niets! alleen wiskunde. Dus zo iemand neemt de Waarheid aan. Er wordt in de Bijbel ook gesproken van mensen, die de hemelse gaven gesmaakt hebben. Het komt voor in de gelijkenis van de zaaier. Het zaad viel in de aarde en wies snel op, maar als de zon kwam, zo verdorde het, want het was op steenachtige grond gevallen en had geen diepte van aarde. Dit noemen wij schijn geloof. Zo iemand, die de zonde tegen de Heilige Geest doet, heeft evenals deze mensen op een zekere tijd in zijn leven deze waarheid aangenomen, doch later is die persoon hier al meer en meer van terug gekomen. Tot dat hij eindelijk de Waarheid zo haat, dat hij het niet genoeg uit kan spreken. Hij zou alle mensen wel van Gods Woord willen afhouden. Hij weet, dat hij hier verkeerd door doet en dat wij door Christus moeten zalig worden, maar toch blijft hij hierin volharden. Hij zou de Bijbel en alle godsdienst wel te niet willen doen en als hij kon, zou hij God wel van zijn troon willen halen, ja, in de hel willen werpen. Maar dit kan hij niet. Zo'n mens voelt zich ook ellendig. Hij heeft zijn hele leven wroeging over zijn zonden en toch kan hij zich niet voor God vernederen en om vergeving vragen. Hij wil ook niet, dat het hem vergeven wordt. Hij zou liever een schop tegen de

hemeldeel geven, dan er door naar binnen gaan. Verder heeft zo iemand een ontzaglijke angst voor de eeuwigheid, want hij weet, dat hij voor God moet zwichten. Hij weet, dat alles wat in de Bijbel staat zal gebeuren en dat hij zeker naar de hel gaat. Toch wil hij zich niet veranderen voor God, liever gaat hij voor eeuwig verloren. Voor deze zonde, zegt de apostel in één van zijn brieven, moet niet gebeden worden. Al zou men hiervoor bidden, dit gebed zou toch niet verhoord worden. Op drie plaatsen wordt er van deze zonde in de Bijbel gesproken, (Matth. 12, Hebr. 6, en in een brief van Johannes). Mocht iemand nu eens over deze zonde aan het tobben raken, dan kan hij hier uit opmaken, dat hij die NIET gedaan heeft.

Vrijdag, 16 Oktober 1925

Nu zullen wij het hebben over vraag vijftien. Is door de zonde het verbond der werken vernietigd? Ja, ten opzichte van des zelfs macht om iemand te rechtvaardigen.

Het werkverbond bestond uit drie delen: De eis, de belofte en de bedreiging. De eis: "Doe dat". De belofte: "En gij zult leven". De bedreiging: "Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven". Nadat wij en Adam en Eva - want zij vertegenwoordigden het ganse menselijke geslacht, zij waren als 't ware de wortel waaruit het menselijk geslacht zou worden gebouwd - gevallen zijn, kan het werkverbond niemand meer rechtvaardigen. Voor de val wel, want de mens was geschapen naar Gods beeld, zodat hij in staat was dit verbond te houden, en was Adam staande gebleven, dan was het ganse menselijke geslacht door zijn gehoorzaamheid gelukkig geweest, dan had de Heere hem gegeven wat nodig was om nimmer te zondigen. Maar na de val kan niemand dit verbond meer volbrengen. De mens is er altijd op uit om dit te proberen, omdat hij onder dit verbond geboren is, zelfs als iemand in Christus is, probeert hij het nog wel. Maar het lukt nooit! Eer we het weten worden we driftig of komen onreine gedachten in ons op, om maar iets te noemen. Eén mens is er geweest, die het werkverbond volkomen heeft volbracht (gehouden), dit was Christus. Hij heeft niet geleefd onder het genadeverbond, want daar Hij geen schuld had en het werkverbond kon volbrengen, had Hij geen genade nodig. Door de bearbeiding van de Heilige Geest krijgt een mens te zien, dat hij onder dit verboden werkverbond ligt, dat hij schuldig is de ganse

wet te volbrengen. Doet hij dit, dan belooft ze hem het leven, doet hij dit niet, dan vervloekt ze hem. Zij zegt tot ieder die buiten Christus is: "Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der Wet, dat hij dat doe". En: "De toorn Gods ligt op hem". Zij is dan een tuchtmeester om ons uit onszelf en naar Christus te drijven. Zij is een opvoedster, en van een opvoeder krijgen we meest afkeuringen, zo ook van de Wet. Toch kan zo iemand wel bemoedigd worden, maar dit geschiedt niet door de Wet, de Wet slaat neer en hierdoor leert de mens zien, dat hij voor eeuwig verloren is. Onthoud dit nu goed, maak althans, dat je het uit het hoofd weet, maar de Heilige Geest moet het in je hart werken. Je moet niet zeggen: "Ik begrijp het niet, ik ben te jong of te dom". Nee, niemand heeft het begrepen.

Nicodémus was een geleerd man, maar ook hij begreep het niet, later wel. Hij begon heel vriendelijk tegen de Heere Jezus: "Rabbi, wij weten, dat Gij een Leraar zijt van God gezonden" enz. en hij had zich waarschijnlijk voorgenomen dit en dat te zeggen, maar de Heere Jezus plaatste de noodzakelijkheid van de wedergeboorte voor hem. "Voorwaar, voorwaar zeg ik u, tenzij iemand wederom geboren worde, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien". Je kunt geloven, dat dit woord als een hamerslag in Nicodémus' ziel gevallen is, dat zijn knieën geknikt hebben en zijn aangezicht betrokken was. Toch is Nicodémus later blij geweest, dat de Heere hem zo toegeroepen heeft. De Heere Jezus zei dit niet om hem pijn te doen, want de Heere had hem zo onuitsprekelijk lief en Hij wist, dat Hij straks ook voor Nicodémus zou lijden en sterven, maar dit zag Nicodémus nu niet. Later heeft hij de Heere voor deze woorden, deze behandeling bedankt. Zo gaat het ook met de mens, die onder de bearbeiding van de Heilige Geest is. De Wet slaat neer, de overtuiging doet pijn en ze vrezet het ergste, maar als ze tot Christus gekomen zijn, dan zien ze op alles met dankbaarheid terug. In Nicodémus is het heerlijk doorgewerkt, langzamerhand doorgebroken. Nu kwam hij in de nacht, later nam hij het voor de Heere Jezus op in de Raad (Joh.7:50), waarop hij de vijandschap van de andere leden moest ondervinden en later kwam het heerlijk voor de dag bij de begrafenis van de Heiland (Joh.19:39). Toen stoorde hij zich niet meer aan de mensen, maar getuigde door deze handelwijze, dat Jezus van Nazareth de ware Messias, de Zoon van God was.

Behalve de satan is er geen ongelukkiger schepsel dan de mens. Dit is zo. Een onbekeerd mens is veel ongelukkiger dan een dier. Als een dier

sterft is alles afgelopen, want de dieren hebben geen ziel, maar de mens moet rekenschap afleggen van elk ijdel woord dat hij gesproken heeft.

Zingen: Psalm 68 :10.

Vrijdag, 30 Oktober 1925

We moeten beginnen over het genadeverbond te spreken. Hoofdstuk 11, vraag 1. Is er in dezelfde plaats weer een ander verbond opgericht? Ja, het verbond der genade.

Zonder dat wij in het werkverbond zijn terecht gekomen, kunnen wij nooit deel hebben aan het genadeverbond. Wij moeten eerst goed weten wat het werkverbond is, en duidelijk zien, dat wij niets kunnen bewerken tot onze zaligheid. En het werkverbond leren we eerst recht verstaan, als we in het genadeverbond zijn opgenomen. Was de mens niet gevallen, dan had het werkverbond zijn kracht behouden. Maar na de val kon het niemand meer rechtvaardigen. Dus nu een van tweeën: of niemand zou er zalig kunnen worden, of er moest een nieuw verbond opgericht worden. Dit laatste is geschied. Terstond na de val heeft God in Christus het genadeverbond opgericht. Om zalig te worden moeten we in het genadeverbond opgenomen zijn. Voordat we in het genadeverbond opgenomen zijn, verstaan we het werkverbond niet. Als iemand onder de bearbeiding des Geestes is, door middel van de wet, moet je niet denken, dat iemand dan het werkverbond verstaat, neen, dat zal hij eerst verstaan als hij uit het werkverbond in het genadeverbond zal zijn overgegaan. Onze ogen moeten geopend worden. Als men tegen iemand die blind geboren is zegt, dat hij het licht mist, zal hij het niet verstaan, maar als zijn ogen op een moment geopend worden, dan zal hij verstaan wat hij zegt: "Te zien". Iemand die voort leeft in de zonde, weet niet wat het is, in het genadeverbond te moeten worden opgenomen. Maar als God iemand wil bekeren, dan komt hij hem door Zijn Heilige Geest verlichten en tonen, dat hij in Adam uit het werkverbond gevallen is en niet in staat is enig goed te doen, maar dat zijn zaligheid in Christus ligt. Dan wordt de mens niets en Christus alles.

Schortinghuis beschrijft in één van zijn werken de 5 ZALIGE NIETEN. Ik weet niet, - Ik heb niet, - Ik kan niet, - Ik wil niet, - Ik deug niet. De godsdienstige wereld van tegenwoordig lacht om zo'n godsdienst,

waar de mens geheel buiten valt. Maar de Kerk van Christus noemt ze zalige nieten. En toch spreek ik niet duidelijk genoeg als ik zeg, dat wie deze NIETEN in zichzelf bevindt, tot de Kerk van Christus behoort, want dan zou ik je op een dwaalspoor brengen. Neen, 't is niet genoeg deze NIETEN in zichzelf te hebben, maar men moet er ook een behagen in hebben, dat het zo is. Daarom zegt Paulus: "Ik heb een behagen in zwakheden". In onze eigen ogen moeten we verdoemelijk zijn. Bunyan schrijft in "de Heilige oorlog" over mensen die met de strop om de hals naar de koning gingen en om genade smeekten. Toen de koning vroeg wat de strop beduidde, antwoordden zij, dat zij waardig waren daaraan te worden opgehangen en voor eeuwig te worden geworpen in de poel des vuurs. Zij vernederden zichzelf, en de koning sprak hen vrij. Zo ook Benhadad en zijn knechten. Zij zeiden: "Wij hebben gehoord dat de koningen van Israël, goedertieren koningen zijn". En zij gingen met de strop om de hals om genade smeken. Zo moet het ook met een ieder van ons gaan. Wij moeten als 't ware met de strop om de hals de toevlucht nemen tot de troon der genade. Gebroken en gekneusd, verslagen en vernederd werkzaam aan de troon der genade. Ben je wel eens gebroken en gekneusd onder een predikatie of uit de catechisatie gegaan? Ben je met de dingen die je gehoord had, en die je getroffen hadden, werkzaam geworden? En als er niets was, dat je trof, ben je toen in de eenzaamheid voor God neergevallen en heb je toen geklaagd: "Och Heere, ik ben zo verhard, er is niets dat mij getroffen heeft". "Ik weet niets, Heere, maar maakt U het mij bekend". Als we zo leefden, zouden wij werkzaamheden hebben en houden. En als je dat niet doet, dan ben je gelijk aan de man met dat ene talent. Hij had dat ene talent goed weg geborgen, zodat hij het niet verliezen kon. Hij dacht, dat zijn heer dit wel goed zou vinden, daar hij hem het zijne terug gaf. Maar daarvoor had zijn heer het hem niet gegeven. Daarom zei hij ook: "Gij boze en luie dienstknecht" (Luc.19:22). En het talent werd van hem weg genomen. Daarom moeten jullie je best doen om te onthouden wat ik jullie zeg en je moet de Bijbel en de goede boeken onderzoeken. Ik zeg niet, dat je het dan zult verstaan, neen, het rechte verstand van de dingen kan alleen de Heilige Geest ons schenken. Ik heb altijd gezegd, dat je moet leren studeren. Ik ben een vijand van onwetendheid. Maar nog eens, ik zeg niet, dat je hierdoor bekeerd wordt. Om bekeerd te worden, hebben we de Heilige Geest nodig. Je moet niet zeggen: "Ik ben te jong of te dom"., want de leeftijd doet niets terzake.

Nicodémus was een geleerd man en hij begreep het niet, wat ging hij niet dom vragen, toen de Heere Jezus hem zei: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u enz.". Toch bestrafte de Heere hem hiervoor niet, hoewel Nicodémus toch wel een weinig hoogmoedig tot hem was gekomen. Hij zei: "Rabbi, wij weten, dat Gij als leraar van God zijt gekomen". Nicodémus wist dit niet, alhoewel hij zei: "wij weten". Want de Heere Jezus had zijn leraarsambt nog niet ten opzichte van Nicodémus uitgeoefend, maar hij zou het nu gaan doen en daarom begon Hij met het aller noodzakelijkste: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u". Toen is Nicodémus naar huis gegaan. Hij zal gedacht hebben: Het is niet meegevallen, maar tevens is hij overtuigd geweest, dat het nodig voor hem was. En nog dankt hij God voor deze behandeling en hij juicht voor de troon en zingt: "Heilig zijn o, God Uw wegen". Hij zingt het vandaag zoals hij het gisteren nog niet heeft gezongen, omdat hij er telkens weer meer van te zien krijgt.

Ik wenste, dat jullie allemaal verliefd werden op dat voorrecht, God te mogen kennen. Wat zou het mij verheugen als ik later eens mocht horen, dat er enkelen van jullie tot de Heere bekeerd waren.

Er kwam een jonge bekeerde vrouw bij een oude man, en zij vertelde hem wat de Heere aan haar ziel gedaan had. "O", zei de oude man, "Hebt gij dat al en dan nog zo jong, en ik ben al zo oud en ik mis het nog". Maar de meeste mensen krijgen het jong, en het is een grote zeldzaamheid, dat iemand die op leeftijd gekomen is, nog bekeerd wordt. Zoals we geleefd hebben, zo sterven we ook meestentijds. De jeugd is de beste tijd. Daarom staat er ook in Prediker 12:1: "En gedenk aan uw Schepper in de dagen uwer jongelingschap, eer de kwade dagen komen, en de jaren naderen, van dewelke gij zeggen zult, ik heb geen lust in dezelve".

Ik las van een meisje van 16 jaar, Sara Wicht, dat zij tot haar moeder zei, die een bekeerde vrouw was: "Ik zal zien of de Heere nog een woord van genade voor mij heeft". Een woord van genade wil niet zeggen, een voorkomende tekst, maar onder een woord van genade moeten we verstaan, de Heere zelf. Ze wachtte vier dagen en toen kwam de Heere en zij ontving een woord van genade. Dat was de Heere zelf.

Dezer dagen kwam er een boekje uit van een Engelse vrouw. (Sucky Harley) Zij hing op zekere dag de lappen voor de glazen, deed de deur op slot en zei vastberaden: "Deze deur doe ik niet meer open voor de Heere gekomen is". En zie, de Heere kwam.

Ik heb jullie wel eens meer verteld, dat er iemand kwam bij een oude kindse man. Op de vraag hoe het met hem ging, antwoordde de grijsaard:

"O, goed, want ik heb de Heere gevraagd of Hij mij vandaag eens iemand wilde sturen om met mij het nieuwe lied te zingen". Maar aangezien de oude wel eens last van kindsheid had, wilde deze persoon weten of hij wel wist wat hij zei. Daarom vroeg hij: "En wat is dat nieuwe lied?" En het antwoord was:

"Zijn naam moet eeuwig eer ontvangen:

Men loov' Hem vroeg en spa:

De wereld hoor en volg' mijn zangen,

Met Amen, Amen na.

Dit lied zal men hier bij aanvang moeten leren zingen, om het in de eeuwige heerlijkheid volmaakt te kunnen jubelen. Het volk Gods verkiest de weg des Heeren, en daarom bidt David:

"Leer mij, O Heer, den weg, door U bepaald;

Dan zal ik dien ten einde toe bewaren;"

En dan komt het weer, hij weet het van zichzelf niet:

"Geef mij verstand, met Godd'lijk licht bestraald".

Zingen: Psalm 119 : 17.

Vrijdag, 13 November 1925

Is er in de plaats van het werkverbond weer een ander verbond opgericht? Ja, het verbond der genade.

Het genadeverbond is gekomen in de plaats van het werkverbond. Eer Adam en Eva gevallen waren, wisten zij niet van een genadeverbond af, zij leefden onder het werkverbond. Maar eer de hemel en aarde geschapen waren, wist God reeds, dat de mens zou vallen. "Gode zijn alle werken van eeuwigheid bekend". God wist, dat na de val de mogelijkheid om zalig te worden aan 's mensen kant voor eeuwig was afgesneden. Maar nu was de Heere in Zijn eeuwige vrede raad met Zijn Zoon overeengekomen, om een deel van het menselijk geslacht zalig te maken. De Zoon nam op zich, voor dat uitverkoren deel, de straf op de overtreding te dragen. De Vader zou van Hem de volle betaling der schuld vorderen en als loon op Zijn arbeid, zou de Zoon nu een eigen volk hebben. De Vader zou de Zoon in de maagd Maria de menselijke natuur bereiden, - want de menselijke natuur had gezondigd, dus die moest ook de straf dragen - en Hem bekrachtigen om alles te ondergaan, wat de gerechtigheid Gods eiste. De Zoon nam dit vrijwillig op Zich. Hij wist ook, dat Hij het alles zou

kunnen doormaken. Daarom zegt de apostel Paulus: "Te zijn uitverkoren in Hem van voor de grondlegging der wereld".

De zaligheid voor de uitverkorenen ligt voor eeuwig vast. De Vader heeft de Zoon de uitverkorenen gegeven. "Zij waren Uwe en Gij hebt Mij dezelve gegeven" (Joh.17:6). De Zoon heeft ze met Zijn bloed vrijgekocht. De Heilige Geest, de derde Persoon in het Goddelijke Wezen, was bij deze handeling toehoorder. Deze nam nu op Zich, de door de Zoon verworven zaligheid toe te passen, want was er geen derde Persoon in het Goddelijk Wezen, dan zou het stuk van zalig worden nog afgesneden blijven liggen. Maar nu komt de Heilige Geest in de harten der uitverkorenen plaats maken voor Christus en ze tot Christus te leiden. Hij komt in hun harten het geloof werken, waardoor zij Christus aannemen. Want op het ware geloof komt het aan, met minder kunnen we het niet doen. De Heere heeft gezegd: "Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden; maar die niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden" (Mark.16:16).

Evenals Adam en Eva niet wisten wat te beginnen, toen zij bemerkten, dat zij het werkverbond niet konden houden, zo gaat het ook de uitverkorenen die bearbeid worden. Zij weten geen raad, zij weten, dat zij niets kunnen volbrengen van al het geen van hen geëist wordt. Tot dat hier getoond wordt, dat Christus de ganse wet en de straf der zonde gedragen heeft en dat er bij Hem hulp besteld is en dat Hij hun schuld en zonde wil overnemen en Zijn gerechtigheid aan hen schenken.

Evenals de apostel Paulus aan Filémon schreef, alles voor Onésimus te zullen betalen, zo neemt de Heere Jezus Zijn uitverkorenen geheel voor Zijn rekening. Opdat dit genadeverbond nu bekend zou worden, heeft de Heere Jezus Zijn dienaars de wereld ingezonden, zeggende: "Gaaf heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen, dezelve dopende in de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes".

De Evangeliedienaars zijn er eigenlijk niet om de wet te prediken, maar om het Evangelie bekend te maken. En de wetsprediking door hen heeft alleen ten doel om de mens de noodzakelijkheid van het in-zijn in Christus te doen gevoelen.

"De wet is onze tuchtmeester tot Christus", aldus Paulus. De Heilige Geest werkt door middel van de prediking in de harten der uitverkorenen, maakt hen hun doodstaat in Adam bekend en openbaart hun de weg der verlossing in Christus. Bij de één gaat dit vlugger dan bij de ander, daarin is de Heere Soeverein. Sommigen blijven zeer lang onder de voorbereidende bearbeiding des Geestes, terwijl de Heere een ander, of in

de bioscoop of temidden van de wereldse gemakkelijkheden in het hart kan grijpen en bekeren. De Heere kan het doen in 3 jaren, 3 maanden, 3 minuten of in 3 seconden, terwijl Hij anderen voorbij gaat.

Toch mogen we zeggen, dat zij, wie het heil hunner ziel drukt en blijft drukken, hoogstwaarschijnlijk bekeerd zullen worden. Het is de gewone weg die de Heere houdt met degene die Hij voornemens is zalig te maken, hen trapsgewijs aan hun ellendestaaf te ontdekken, alhoewel we de soevereiniteit Gods hierin nimmer uit het oog mogen verliezen.

Vrijdag, 27 November 1925

Zingen: Psalm 119 : 21.

Vraag 2. Wanneer is dat opgericht? Terstond na de val. (Gen.3:15) Met de val wordt hier de zondeval bedoeld. "t Is allen bekend, hoe de Heere aan Adam en Eva een proefgebod had gegeven. Er stonden in de hof van Eden twee bomen die met name bekend zijn.

De ene was de boom des levens. Adam en Eva hadden in de staat der rechtheid, vrije toegang tot de boom des levens, maar na de zondeval werd die toegang direct gesloten. Er kwam een engel met een vlammend zwaard om de toegang tot die boom te versperren, de toegang tot God was gesloten. De andere boom heette de boom der kennis des goeds en des kwaads. Van deze mochten zij niet eten, dit was het proefgebod. Wij weten allen hoe het afgelopen is. De satan kwam met de vrouw in gesprek. Hij bediende zich daartoe van een slang. De slang sprak tot Eva.

Op het ogenblik kunnen we in de kranten lezen van de beroering die er in de Gereformeerde Kerk van 1886 is. Er wordt nl. geschreven, dat Ds. Geelkerken beweert, dat de slang niet gesproken heeft. Volgens hem moet dit niet letterlijk opgevat worden, daar dit onmogelijk is. Ik zeg nogmaals, zo wordt het in de kranten geschreven, maar of het waar is, dat Ds. Geelkerken dit in twijfel trekt, weet ik niet. Hij zal zich binnenkort te verantwoorden hebben voor de Synode van die kerken, en zal dan, als de kranten de waarheid schrijven, geschorst worden. Ik heb de ondervinding, dat het merendeel van hetgeen in de kranten beweert wordt, zo niet alles, bezijden de waarheid is.

Verder zeg ik, dat we in het geval van Ds. Geelkerken slechts terzijde belang stellen, omdat we in de gehele Ger. Kerk maar van ter zijde belang stellen. Wij moeten geloven wat de Bijbel zegt: "De slang heeft

gesproken". Dus moeten wij dat onvoorwaardelijk aannemen. Anders gaan we ook het spreken van Bileams' ezel in twijfel trekken, en komen we zover, dat we gaan twijfelen aan het hele Woord.

Ons verstand moeten we laten onder gaan. Er komt zoveel in de Bijbel voor wat we met ons verstand niet begrijpen. En dat het Woord de Waarheid is, daarop hopen we te leven, en straks bij het sterven ons hoofd op neer te leggen. Het spreken van deze dieren is geen groter wonder dan de opstanding van Christus uit de doden.

De satan kwam met Eva in gesprek. Hij begon heel voorzichtig.... "Is het ook...?" Nu had Eva de satan geen antwoord moeten geven, dat wist zij ook wel, maar zij ging hier over heen. Het gif, dat de satan had ingespoten, had zijn werk al gedaan, want zij gaat God in een kwaad daglicht stellen en zegt, dat de Heere gezegd had: "Gij zult van die boom niet eten nog hem aanroeren".

Dit laatste had God niet gezegd. De satan bemerkte, dat hij terrein gewonnen had en nu hoefde hij ook niet meer zo voorzichtig te zijn. Eerst kwam hij als een leerling met een vraag. Nu treedt hij op als leermeester en zegt: "Het is niet waar, dat gij sterven zult, maar gij zult als God zijn, kennende het goed en het kwaad". Wij weten wat Eva deed. Terstond na deze ongehoorzaamheid werd Eva de gevolgen gewaar en terstond openbaarden zich ook de vruchten der zonde. Zoals het gaat als iemand in Christus is, gunt hij ook anderen van harte dit voorrecht en wekt hen daartoe op. Zo ging het ook hier. Zelf gevallen zijnde, is de eerste vrucht, dat Eva ook anderen in haar rampzalige val wil meetrekken. En dit is in dit geval haar eigen man. Zij kan niet hebben, dat hij nog staat, en zij gevallen is. Zij dringt er bij hem op aan, ook te eten. Adam hoort naar haar stem.

Nu had de Heere direct het ganse menselijke geslacht kunnen verderven, dan was Hij rechtvaardig geweest. Maar dit deed Hij niet. De Heere kwam een ander verbond oprichten. Hij kwam aan Adam en Eva het Evangelie prediken in de bekende woorden van Genesis 3:15. De Heilige Geest werkte het geloof in de Zoon Gods, in hun harten, zodat ze de belofte van het Evangelie gelovig omhelsden en in het genadeverbond werden opgenomen. Van Adam en Eva kunnen we aannemen, dat zij zonder voorbereidend werk bekeerd zijn geworden. Uit Gods mond hebben Adam en Eva het Evangelie gehoord en nu was aan hen de taak dit aan het volgend geslacht te verkondigen. De Heere zei: "Ik zal vijandschap zetten". Er was nu vriendschap, maar dit zou zo niet blijven. Er zouden twee soorten mensen komen, een vrouwenzaad, en een slangenzaad, en daar

tussen zou de vijandschap bestaan. Het zaad des satans legt het altijd op de ondergang van het volk Gods toe, en als de Heere het toeliet, zou het zaad des duivels in de wereld al Gods volk ombrengen.

In Kaïn en Abel kwam dit ook openbaar. Het zaad der vrouw zou de satan de kop, waar het venijn der slang zit, vermorzelen. Dit is gebeurd bij de dood van Christus aan het kruis. Toen Christus uit de dood opstond, had hij alles onder zijn voeten, de satan, de wereld, de zonde en de dood. En de satan heeft het de verzenen vermorzeld en een gedeelte van het menselijke geslacht door de zonde verwoest. Zingen: Psalm 130 :3.

Vrijdag, 11 December 1925

Wij moeten nu de derde vraag van het elfde hoofdstuk behandelen. Doch eer we daartoe overgaan, moeten we eerst nog wat van de tweede vraag zeggen. Het genadeverbond (Gen.3:15) is in het paradijs met de mens opgericht. Het kwam van God, en de Heere onderhoudt het. Het is hier evenzo mee als met de wereld. De wereld is niet iets, dat door de mensen ontstaan is, maar God heeft de wereld geschapen. De wereld kan ook niet door mensen onderhouden worden, dit is Gods werk. Als de Heere op dit ogenblik Zijn Hand aftrok van de wereld, dan zou alles dadelijk tot niet worden. Evenmin als de wereld er was, toen God haar nog niet geschapen had, zo is het ook met het genadeverbond. Dit is een verbond tussen God en de mensen, dit moeten we gesloten hebben. We moeten in dit genadeverbond worden opgenomen. Zolang dit niet het geval is, zijn we evenmin christen, als dat de wereld er was toen God haar nog niet geschapen had. Dit moeten jullie GOED ONTHOUDEN. Dit is iets, dat niet in de mens is, God scheidt dit in zijn hart, en voor die tijd is de mens GEEN christen!

Een mens die God gezien heeft als zijn Verbondsgod, geeft zich geheel aan Hem over, hij neemt Christus aan met al zijn schatten. Dit staat allemaal in het elfde hoofdstuk van Hellenbroek. En als jullie nog eens bekeerd mogen worden, dan staat dit ganse hoofdstuk in je hart gedrukt. God zelf heeft het je dan geleerd, en je zult dan nog wel eens zeggen: Ja, het is juist zoals het mij op catechisatie uitgelegd is."Misschien zul je dan meer hebben aan hetgeen hier geleerd is dan dan nu, wat ik Je zult dan nog wel eens zeggen: "Wat ben ik blij, dat ik daar geweest ben. Alles wat ik daar gehoord heb is de Waarheid". De leer, die ik je leer, stemt overeen met

de leer van onze vaders, want voor de hele wereld, ja voor geen duizend werelden zou ik willen, dat mijn leer niet zou overeenstemmen met de leer van onze godzalige vaders. Of mijn leer niet overeenstemt met de leer van onze tijd, daar bekommer ik mij niet om, nee, liever sterf ik tien doden, dan dat mijn leer niet zou overeenstemmen met die van onze vaders. Ik waarschuw jullie voor die van onze tijd. Je moet God bidden om licht. Mocht het je steeds drukken, dat je nog niet in het genadeverbond bent opgenomen, blijf dan voortdurend roepen en smeken bij de Heere om licht. En word je dan niet beter, maar wordt het erger met je, dan zou het kunnen zijn, dat het voor je weggelegd is.

We moeten in onze eigen ogen niets worden dan zonde en schuld. Maar wordt het beter met je, en ga je spreken zoals die andere mensen: "Wij moeten langzamerhand een Christen worden", (dit is de leer van de Nadere Reformatie) dan vrees ik het ergste. Sommigen blijven volgens die mensen aan het begin staan, anderen worden wat verder gebracht, en die heten dan: "bekeerd". Zij hopen maar, dat het verder goed met hen zal aflopen, want zij hebben al zoveel ondervonden. Maar ik zeg je, als je bekeerd wordt, KOMT ALLES IN EEN OGENBLIK TOT JE. Onthoud dit goed! Iemand die 50 jaar onderwezen is voor zijn bekering, heeft niets voor bij iemand, die maar een half jaar bearbeid is, of bij iemand die maar een halve dag geleerd is, ja zelfs niet bij iemand die in 't geheel niets geleerd heeft voor zijn bekering.

Die leer, die het meest met de ware leer overeenstemt, is het gevaarlijkste. Als ik twee stukjes steen op mijn hand leg, en een stukje lood er bij, zal het mij niet moeilijk vallen te zien wat het stukje lood is, maar moeilijker zal het voor mij zijn om uit die twee stenen, waarvan de ene gewoon glas en de ander diamant is, de diamant te vinden. Hier vergissen we ons zo gemakkelijk in, want er is bijna geen onderscheid in te zien. Zo ook met de leer. Wij nemen de valse leer aan voor de echte.

De Heilige Geest zorgt voor de Kerk, voor de Ware Kerk, die alleen bestaat uit levende leden. De Heilige Geest zorgt ook voor de onderhouding van de ware leer. Moest de Kerk er zelf voor zorgen, dat de ware leer er bleef, dan kwam er niets van terecht. Maar nu gaat het hiermee zoals met de onderhouding van de wereld (Ps.121)... "Eerst schiep en sinds bewaarde". Trok God Zijn hand van de wereld af, dan zou alles tot niet worden. Als God Zijn Geest inhoudt over een volk, of een deel van een volk, dan begeeft het zich onder de valse leer. Zij vragen dan omtrent de ware leer: "Zou dat alleen goed zijn en al het andere niet deugen?" En dan

nemen zij de valse leer aan. Het is of dat er vanzelf ingaat. Dit was ook het geval bij de Galaten. Nauwelijks was Paulus vertrokken, of ze waren het eens met de dwaalleraars, die stelden, dat iets van de mens - onderhouding van de wet der ceremoniën - van invloed was tot verkrijging der zaligheid. Toch hadden zij Paulus zo liefgehad, dat zij zelfs hun ogen hadden willen laten uitgraven om hun ten dienste te kunnen zijn (Gal.4: 15). Paulus schreef dit toe aan de betoverende invloed van de vorst der duisternis. Dus tot de ware Kerk behoren ALLEEN zij, die God als hun Verbondsgod hebben leren kennen. Wij moeten allen weten wat dit is, voor we het tijdelijke met het eeuwige verwisselen.

We moeten een naarstig gebruik maken van de middelen: Gods Woord en de geschriften van Gods knechten uit vroeger dagen en de zuivere prediking van het Evangelie. Dit is niet iets dat aan de hemel geschreven staat, neen, de Heere gebruikt hiervoor Zijn dienstknechten. Eenmaal heeft Hij het Zelf gepredikt in het paradijs voor Adam en Eva en later in Bethlehems velden door de engelen. Want dat de Zone Gods geboren was, konden de mensen niet weten, en die het wisten - Jozef en Maria - moesten het niet verkondigen. Toen Adam en Eva het van de Heere gehoord hadden, moesten zij het verkondigen aan hun kinderen, Kaïn en Abel. Zoals het nu is, was het toen ook reeds. De mensen leggen het op de kerk aan, en wij zouden hier op het ogenblik niet staan, als Gods Geest Zijn Kerk niet in stand hield. Kaïn sloeg Abel dood. Niet omdat hij Abel haatte, maar hij haatte de leer, die Abel aanhing. Zo is het doorgedaan. In de geschiedenis van de Reformatie lezen we, dat deze leer vervolgd wordt, waar zij komt, wordt ze een nieuwe leer genoemd. Als er hier eens een reformatie kwam, zouden de mensen ook zeggen: "Dit is een nieuwe leer". Als de Heere een reformatie gaf, zou het beginnen met de omhelzing van de leer der rechtvaardigmaking uit of door het geloof. De bestrijders van deze leer beroepen zich dan ook nooit op de Bijbel, maar evenals de Rooms en tegenover Luther, op hun vaders. De leer der rechtvaardigmaking uit of door het geloof is geen nieuwe leer, zij was er reeds in het paradijs. Ik waarschuw jullie ernstig voor de leer van deze tijd, want je komt er zeker bedrogen mee uit.

Ik weet niet hoe jullie tegenover mijn leer staan, maar denk er om, dat je er niet de spot mee drijft, of mijn waarschuwingen in de wind slaat, want je verwerpt niet mij, maar Christus, want het is Christus' woord. Je kunt wel begrijpen, ik heb er geen nadeel van als je het verwerpt, maar ik zou het je zo gunnen, dat je ze met je hart omhelsde. Als deze leer ergens

anders gebracht wordt, wordt ze meestal door jonge mensen omhelsd. Oudere mensen worden er zelden door getroffen, en worden ze er al eens door opgeschrikt, de meesten keren toch vroeg of laat tot hun oude gronden terug. Luther placht altijd te zeggen: "Gebruik je tijd, want hij gaat voorbij". Als de Heere wijkt met Zijn Geest, komt Hij niet meer terug. We zien dit in de 7 Aziatische gemeenten. Ze hebben het Evangelie gehad, maar nu is er niets meer van te bespeuren. In Frankrijk zijn uitnemende Godsmannen geweest, die door de Heere geleerd waren, je kunt het lezen in de geschiedenis, maar het is voorbij. Misschien is er hier en daar in Frankrijk nog iemand van God bekeerd, maar misschien ook niet. En nu is de Heere ook wijkende met Zijn Geest van Nederland. Er zijn hele gedeelten in Nederland waar men niets meer van de zuivere leer van het Evangelie af weet, en het zou best kunnen zijn, dat jullie het beleven, dat de Heere van geheel Nederland geweken is. Ik weet het natuurlijk niet, maar het zou kunnen zijn, dat, als jullie 70, 80 jaar geworden zijn, de prediking van het Evangelie niet meer gehoord wordt. Daarom gebruik je tijd. Zoek de Heere terwijl Hij te vinden is, roep Hem aan terwijl Hij nabij is. Zie er achter te komen. Ik ben blij, dat ik zie, dat jullie hier graag komen. Jullie komt trouw, maar dat is niet genoeg. Vraag de Heere om licht. Als Hij Zich komt openbaren, openbaart Hij Zich in Zijn Woord. Eerst versta je de Bijbel niet, maar dan wel en dan weet je ook wie je Verbondsgod is. Dit gaat altijd samen: Je vindt Hem in het Woord en dan is tegelijkertijd Zijn ganse Woord je duidelijk. Je moet niet zeggen: "Het zal wel te laat zijn, het is te erg met mij geworden". Neen, dit is twijfelen aan Gods almacht. Ja, hing het van ons af, dan kwam er zeker niets van terecht, maar nu het Gods werk is, is er mogelijkheid om het te verkrijgen.

Vrijdag, 8 Januari 1926

Zingen: Psalm 130 : 3 en 4.

We zijn nog steeds met het genadeverbond bezig. De eerste twee vragen hebben we behandeld.

Is er in dezelfde plaats weer een ander verbond opgericht? Ja, het verbond der genade.

Wanneer is dit opgericht? Terstond na de val (Gen.3:15).

De vorige maal hebben we gesproken over Adam en Eva, toch moeten we nog even hierop terug komen. We hebben gezegd, dat toen Adam uit het werkverbond viel, wij allen met hem eruit gevallen zijn. Maar God heeft in

Zijn oneindige goedheid van eeuwigheid besloten om een genadeverbond op te richten. Dit heeft hij niet alleen gedaan voor Adam en Eva maar ook voor enkele geslachten. Zo zien wij, dat God, nadat Hij Zich aan Adam en Eva als een Verbondsgod geopenbaard heeft, Zich later openbaarde als een God des verbonds aan Abel, Henoah, Noach, Sem en Abraham, ofschoon Abraham op een extra-ordinaire wijze bekeerd is geworden, doch dit doet niet ter zake.

Laten we even bij Abraham stilstaan. Hij was een te belangrijk persoon om hem zo voorbij te laten gaan. Abraham is bekeerd geworden toen hij woonde in Ur der Chaldeeën. Voor hij dit land verliet was hij bekeerd, had God Zich aan hem geopenbaard als de God des verbonds. Toen Abraham bekeerd was, kwam God tot hem met het bevel, dat hij het land moest verlaten, zonder hem bekend te maken waar hij zou aankomen. Hij moest alleen de Heere maar volgen. Abraham werd hier voor de keus geplaatst. De Heere zei: "Ga uit uw land, en uit uw maagschap, naar het land, dat Ik u wijzen zal". Abraham wist, dat hij, als hij God niet gehoorzaamde, hij niet meer op Gods gunst behoefde te rekenen. Hij moest er dus of God aan geven, of alles wat hij daar had achter gelaten. Dit laatste valt niet mee. Dit is een zware post. Maar Abraham kreeg te zien, dat hij aan God alleen meer had, dan aan alles wat hij overigens gehad kon hebben in deze wereld. En dit hebben alle gelovigen te zien gekregen.

Hier kun je iets van lezen in Hebréeën 11. Denk b.v. aan Mozes. Hij wenst liever met het volk van God kwalijk behandeld te worden, dan een zoon van Farao's dochter genaamd te worden. En waarom? Hij zag op de vergelding des loons. En wat was die vergelding? De gunst Gods. Wat maakt eigenlijk de grootste blijdschap uit voor een kind van God? In Gods weg te zijn, en dit te mogen weten. Dan rust de gunst Gods op hem. waarvan David zegt: "Uw gunst sterkt meer dan de uitgezochtste spijzen". O, als we God hebben, dan hebben we alles.

Wanneer verkrijgen we Gods gunst? Als we ons zelf verloochenen. Dat is ons verstand laten stilstaan en ook onze wil en genegenheden. Wij zijn eigenlijk, nadat we in Adam gevallen zijn, krankzinnig. En nu moeten we te zien krijgen, dat ons verstand geen goed verstand genoemd kan worden. Daarom moet bij de zelfverloochening ons verstand geheel stilstaan, wij moeten er zelf geheel buiten vallen, al onze hoogmoed, ja, al wat er van ons is, moet eraan, en wij moeten niets overhouden dan zonde en schuld.

Maar als wij door het geloof God krijgen te volgen, krijgen wij alles in Hem, evenals Abraham. Hij wist niet waarheen hij moest trekken, maar toen hij zich aan de zijde Gods schaarde, plaatste God Zich aan zijn zijde. Daar stond Abraham alleen, maar de Heere gaf hem ruimschoots terug wat hij verlaten had en zei in Kanaän: "Dit land zal Ik u uw zaad geven". Later heeft de Heere met Abraham en in hem met zijn zaad een verbond opgericht, waarvan de besnijdenis een zegel was.

De besnijdenis was een smartelijke en beschaamd makende operatie. Zo gaat het ook in het geestelijke, in de wedergeboorte. De ziel voelt haar zonde en schuld en de toorn Gods en heeft daar smart over. Ze zegt met Ezra: "Bij U, Heere, is de gerechtigheid, maar bij ons de beschaamdheid der aangezichten". De besnijdenis was een reiniging van het lichaam. Dit was de eerste smartelijke vernedering, die Christus onderging na Zijn geboorte. Op de achtste dag werd Hij besneden, wat een vernedering, want Christus was niet onrein. Maar Hij werd besneden voor de onreine uitverkoren mens, wiens zonden nu op hem geladen waren. Daarom moeten we allen wederomgeboren worden in Christus, want Christus zelf heeft gezegd: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, tenzij gij opnieuw geboren wordt, gij zult het Koninkrijk Gods niet zien" (Joh.3).

We hadden het net over de zelfverloochening en zeiden, dat dit zo moeilijk was. Wat is hier eigenlijk voor nodig? Godskennis. Zolang wij God niet kennen, raken we nooit onszelf kwijt. We zitten overal onszelf in de weg. Dit deed iemand uit vroeger dagen uitroepen:

"Hoe raak ik nog mij zelven kwijt,
Om Jezus voor een eeuwigheid,
Eens hartelijk te kiezen?"

Later is de besnijdenis afgeschaft, en is de doop er voor in de plaats gekomen. Abraham verliet niet eerst Ur der Chaldeeën en werd toen pas bekeerd, zoals dikwijls gezegd wordt, neen, Abraham verliet dat land door het geloof.

Vrijdag, 22 Januari 1926

Zingen: Psalm 119 : 67.

We hebben de vorige maal iets gezegd over het genadeverbond, dat God heeft opgericht, eerst in het paradijs, daarna met verschillende andere personen zoals Abel, Seth, Noach en Abraham. Abraham werd meer op een bijzondere wijze in het verbond opgenomen.

Laten we nog even bij Abraham stil staan. Zijn godsvrucht is verscheidene malen openbaar geworden o.a. in de offerande van Izaäk. De Heere zei: dat Abraham, Izaäk moest offeren, dus werd Abraham voor de keus gesteld. Of de Heere zonder Izaäk, of Izaäk zonder de Heere. Hij heeft nu zo geredeneerd: "Als ik Izaäk heb en God moet missen, heb ik niets. Als ik Izaäk moet missen en God heb, heb ik alles". En nu ging hij heen om Gods bevel te volbrengen. Niet dat Abraham geloofde, dat hij Izaäk voor altijd moest missen, neen, dat leert Paulus ons anders (Hebr.11:18 en 19). Overleggende dat God machtig was hem uit de doden op te wekken, waaruit hij hem ook bij gelijkenis weergekregen heeft. Abraham had Izaäk in zijn hart los gelaten en nu gebeurde, wat altijd plaats heeft als men op Gods bevel iets loslaat: Abraham kreeg Izaäk terug. Onthoud dit nu in je verdere leven, als je iets loslaat, krijg je het altijd terug of je krijgt er iets beters voor in de plaats. Altijd als je iets loslaat uit de kracht van Gods bevel. Laat je het niet los en krijg je je zin, dan is het aangename er al voor je er van kunt genieten. De Heere zegt in Zijn Woord en betoonde het ook hier weer in Abraham: "Die Mij eren, zal Ik eren, maar die Mij versmaden zullen licht geacht worden".

Toen Abraham uit Ur der Chaldeeën vertrok, was Lot met hem meegetrokken. Lot was Abraham's neef. Zij waren beiden herdersvorsten, die ontzaglijke kudden hadden, waar wij geen voorstelling van kunnen vormen. Door de grootte van de kudden waren zij verplicht een nomaden leven te leiden, omdat het gras op een plaats spoedig was afgegeten. Door twist van de herders van Abraham en Lot, en om verdere onaangenaamheden te voorkomen, sprak Abraham met Lot, en kwamen overeen om een eind uit elkaar te gaan. Abraham stelde Lot voor om te kiezen, dan zou hij zich met het overige vergenoegen. Lot had natuurlijk de keus aan Abraham moeten laten, maar dit deed hij niet, hoewel hij toch een begunadigd mens was. Maar de genade was bij Lot niet zo diep ingegroeid als bij Abraham, die dan ook de vader aller gelovigen wordt genoemd. Lot deed een keus, hij trok naar Sodom. Doch het zou spoedig blijken, dat lot niet gelukkig was met die keus. Hij woonde bij Sodom, ja, in Sodom en daar begon de moeite. Hij kwelde zijn ziel bij het zien en horen van de ongerechtigheden van de mannen van die stad, dag aan dag (2Petr.2:8). Dit was nog niet het ergste, want het is geen kwaad teken als we onze ziel nog kwellen kunnen bij het zien en horen van de zonde, maar de gevolgen werden in zijn huisgezin spoedig openbaar. Zijn twee dochters zouden al spoedig in het huwelijk treden met lieden uit Sodom, die evenals de

anderen in zonden leefden. Daarbij kwam er nog oorlog, want er kwamen 4 koningen om te strijden tegen de 5 koningen uit de vlakke, en die alle werden gevangen genomen, ook Lot. Toen Abraham dit hoorde zei hij niet: "Nu, Lot, dat is je eigen schuld. Neen, hij riep zijn vrienden en knechten tezamen en toog met 318 mannen die 4 koningen na. En in de kracht des Heeren mocht hij ze verslaan en alle gevangenen, ook Lot, verlossen. En nu komt Abraham's geloof weer zo heerlijk openbaar, want toen de 5 koningen hem voor zijn hulp de hele buit wilden schenken, als zij de zielen maar mochten behouden, weigerde Abraham. Nee, hij had het geheel belangeloos gedaan, en zei dan ook: "Ik zal niets nemen, opdat gij later niet kunt zeggen: "Ik heb Abraham rijk gemaakt".

Toch was Abraham niet zonder zonden. Gelukkig niet, zou ik bijna zeggen. Gelukkig aan de ene kant, want anders zou hij geen behoefte aan Christus gehad hebben. We lezen van hem, dat hij tot tweemaal zei, dat Sara zijn zuster was, uit vrees, dat zij hem zouden doden om Sara tot vrouw te kunnen nemen. De eerste maal in Egypte, daarna bij de koning van Gerar. Ze was ook wel zijn zuster, want ze hadden beiden dezelfde vader, maar niet dezelfde moeder, maar toch was het niet de waarheid. Dit staat niet opgetekend opdat wij het zouden navolgen, maar als een zonde van Abraham, want hij had het niet met een recht oogmerk gezegd. Abraham's godsvrucht bleek ook uit de zorg voor zijn huisgezin. Lees maar eens hoe hij zijn vertrouwde knecht Eliëzer om een vrouw voor Izaäk zendt. Dit ging alles in de vreze des Heeren.

Abraham verkoos dus telkens de Heere. Er zijn drie wegen mogelijk:

1. De toevlucht nemen tot Christus, - deze weg bewandeld Abraham.
2. Terugkeren tot je vroomheid.
3. De wanhoop of de wereld, wat toch niet minder dan de stille wanhoop is.

Van de tweede weg lezen we bij Simon de Tovenaar, want hij zei tot Petrus: "Bid voor mij" (Hand.8:5-24). Judas kwam tot wanhoop en velen keren tot de wereld terug.

Dus jullie allen die hier zitten, bewandelen één van deze wegen, doch iemand die onder de voorbereidende bearbeiding des Geestes is, maakt een uitzondering. **Christus heeft hij nog niet aangenomen, want dit doet de ziel alleen op de dag van Gods heirkraft, dan wordt hij bekwaam en gewillig gemaakt.** En die dag is voor zo iemand nog niet aangebroken. Haar vroomheid ontvalt haar meer en meer, doordat zij die leert kennen als

niet deugende, en de Heere bewaart haar, dat ze niet tot de wanhoop komt, of weer in de wereld terug valt.

Daarna stelde de Heere de besnijdenis in als een zegel van het genadeverbond. Uit de besnijdenis kunnen wij de noodzakelijkheid van de wedergeboorte leren kennen.

We zeiden met Kerstdag in Den Haag, dat de verwondering van die mensen, die de tijding van de herders ontvingen, niet de rechte verwondering was, omdat ze niet met schaamte gemengd was. De rechte verwondering gaat altijd met beschaamdheid gepaard. De ziel staat beschaamd voor God. En ik zeide: Mijn God, ik ben beschaamd en schaamrood, om mijn aangezicht tot U op te heffen, mijn God (Ezra9:6). Daarom werkte die bewondering ook niets uit bij die mensen, maar ging langzamerhand weer weg.

Voor de besnijdenis is, zoals ons doopformulier terecht zegt, de doop in de plaats gekomen. Voor iemand bekeerd is, verstaat hij de doop niet, maar na onze bekering krijgen we eerst een recht gezicht in dit zegel des verbonds.

Later stelde de Heere het Pascha in ter gelegenheid van de uittocht uit Egypte. Dit Pascha was geheel een afbeelding van Christus. De Israëlieten moesten een volkomen lam nemen. Aan Christus was ook gans geen gebrek, maar Hij was de schoonste der mensenkinderen en zonder zonde. Het lam moest een jaar oud wezen, dus niet zo heel jong, en ook niet zo oud. Christus stierf in Zijn 34e levensjaar, dus in de volle kracht van Zijn leven. Het lam moest afzonderlijk gesteld worden, en zo was Christus van eeuwigheid reeds afgezonderd tot het werk der verzoening. Het lam moest geslacht worden en zo wordt Christus genoemd: "Het Lam dat geslacht is, van voor de grondlegging der wereld".

Het lam werd doorstoken met stokken in de vorm van een kruis, en Christus werd aan een kruis genageld. Het lam moest aan het vuur gebraden worden en zo is Christus gebraden aan het vuur van Gods toorn en Zijn eigen liefde. Het lam moest gegeten worden en zo moet ook Christus gegeten worden, zoals Hij zegt in Johannes 6;53: "Voorwaar, voorwaar, zeg Ik ulieden: Tenzij dat gij het vlees des Zoons des mensen eet, en Zijn bloed drinkt, zo hebt gij geen leven in uzelfen". Het lam moest geheel gegeten worden, alzo moeten we ook Christus geheel hebben, anders hebben we niets aan Hem. Het lam moest gegeten worden met bittere saus en zo krijgt iedere gelovige die Christus eet, ook de bittere saus te smaken nl. de smaad en de vijandschap in de wereld (1Corr.4:13) "Wij zijn geworden als

uitvaagsels der wereld en aller afschrapsel tot nu toe". De Israëlieten moesten staande het lam eten, de lendenen omgord hebbende. Zo moet iedere gelovige de lendenen omgord hebben met de waarheid (Eph.6:14). En zoals de klederen waren opgeschort, vermaand Petrus ook de lendenen des verstands op te schorten (1Petr.1:13), en in Efeze 6:15 lezen we: "En de voeten geschoeid hebbende met bereidheid van het Evangelie des vredes". In de plaats van het Pascha is later het Heilig Avondmaal gekomen. Voor de twee oud-testamentische instellingen zijn de doop en het Heilig Avondmaal in de plaats gekomen, en nu verandert er niets meer. Dit zal blijven totdat Christus wederkomt op de wolken des hemels om te oordelen de levenden en de doden. Zolang zullen ook de nieuw-testamentische zegelen blijven bestaan. Later heeft de Heere Zijn verbond zo heerlijk opgericht met het hele Israëlitische volk aan de berg Sinai, waar Hij de wet heeft gegeven.

Wij zouden denken, dat bij de wetgeving gedacht moest worden aan het verbond der werken, neen, dit was het verbond der genade, want voorop stond: "Ik ben de Heere uw God". En nog later op het Pinksterfeest heeft God Zijn verbond opgericht met alle volken, natiën en tongen. Toen moest het Evangelie gepredikt worden aan alle creaturen. En dit heeft Paulus het beste begrepen.

Ook met Nederland heeft God Zijn verbond opgericht in die jaren, toen God Zijn getrouwe knechten zond om Zijn genadeverbond bekend te maken. Nederland heeft van haar kant in het jaar 1618 dat verbond ingewilligd, maar later heeft ons land dit schandelijk verbroken, toen we Christus uit de Nederlands Hervormde Kerk hebben verbannen. Het is niet aan Gods kant verbroken, maar aan onze kant. Wij zijn van 't heilspoor afgegaan. Iedereen die met het Evangelie in aanraking komt, biedt God Zijn genadeverbond aan en ieder is gehouden dit in te willigen. Ieder die het Evangelie hoort prediken is verplicht te geloven, dat zijn zonden vergeven zijn. Wie dit niet doet en blijft weigeren dit te doen en alzo het genadeverbond niet inwilligd, zal straks eeuwig buitengesloten blijven.

Vrijdag, 5 Februari 1926

Zingen: Psalm 84 : 3 en 4.

Wij zijn aan het spreken over het genadeverbond. Bij een verbond denken we aan verschillende partijen. Ook bij het genadeverbond is dit zo.

De ene partij is een drie-enig God en de andere partij is een doemschuldig verloren zondaar. We zullen eerst even stilstaan bij de eerste partij, het volzalig, algenoegzaam Goddelijk Wezen. Dit Wezen komt in de Bijbel onder verschillende namen voor. In Genesis 17 lezen we, dat de Heere zich aan Abraham openbaart als de "Algenoegzame". In het Hebreeuws: El Schaddai. De Heere is algenoegzaam in Zichzelf, d.w.z. heeft niets anders nodig buiten Zichzelf. Al was er niets geschapens, toch zou de Heere niet minder zalig zijn. De mens is dit niet. De mens heeft voortdurend iets buiten zichzelf nodig om hem gelukkig te maken. Verder komt God voor onder de naam van "Jehova", d.w.z. de Onveranderlijke, Getrouwe. (Exod.3:14) "IK ZAL ZIJN, DIE IK ZIJN ZAL". Aan de Joden was door hun Rabbi's verboden deze naam uit te spreken omdat deze te heilig was. Wij delen dat gevoel niet en spreken deze naam wel uit. We moeten heilige eerbied hebben voor het Wezen en niet voor de woorden. Alhoewel we de woorden wel eerbiedig moeten gebruiken. De naam Jehova betekent, "de Zelfstandige, de Zelfwezende, de van Zichzelf zijnde van eeuwigheid tot eeuwigheid, de Oorzaak of Oorsprong van het wezen aller dingen". Deze naam duidt ook de getrouwheid Gods aan. Wij mensen zijn niet trouw. Wie vandaag onze vriend is, kan morgen onze vijand zijn. Ook Christus heeft dat ondervonden.

Denk aan Judas en zelfs aan Petrus, die zijn Meester verloochend heeft. Doch Gods trouw wordt door de ontrouw van Zijn volk niet teniet gedaan. Daarin licht de grote troost voor de Kerk, dat zij nimmer uit het genadeverbond kan uitvallen, want de Heere heeft gezworen: "Dat Hij niet meer op u toornen, noch op u schelden zal" (Jes.54:9).

Een andere naam is in het Hebreeuws: "Eloim", dat is het meervoud van het woord Eloi. Hiermee wordt de drie-eenheid van het Goddelijk Wezen aangeduid. Niet dat de Hebreëen daarmee te kennen wilden geven, dat er meer goden waren, maar alleen de onderscheidenheid der drie Goddelijke Personen en de voortreffelijkheid der Godheid. Willen wij de voortreffelijkheid van een zaak aanduiden, dan zetten wij er een bijvoeglijk naamwoord voor. De Hebreëen gebruikten de meervoudsvorm van zo'n woord en zo ook hier: Eloim.

Bij de verbondsinwilliging wordt God in Christus aanschouwd. Filippus vroeg eens: "Heere, toon ons de Vader en het is ons genoeg". Filippus was er op dat ogenblik niet goed bij, maar de Heere Jezus helpt hem terstond terecht en zegt: "Hebt gij Mij niet gekend Filippus? Die Mij gezien heeft, die heeft de Vader gezien" (Joh.14:9).

God wordt alleen gekend in Zijn Zoon. Wij kunnen deze twee personen nooit van elkander scheiden. Die de Zoon kent, kent ook de Vader. Zonder de Vader kan men de Zoon niet kennen, en die de Vader en de Zoon kent, kent ook de Heilige Geest, die van de Vader en de Zoon uitgaat, want Die heeft ze hem geopenbaard. Als iemand bekeerd wordt, dan ziet hij pas welk een dwaze voorstelling hij van het Opperwezen gemaakt heeft.

Tot Christus' deugden behoren ten eerste: Zijn barmhartigheid. Het was immers louter barmhartigheid, dat God dit verbond kwam oprichten met de gevallen mens. De mens had immers nergens meer recht of aanspraak op. Hij is een barmhartig en genadig God. Een onbekeerd mens denkt wel, dat het aan God ligt, dat hij wel bekeerd wil worden, maar dat God niet wil. Maar zodra hij bekeerd wordt, veranderd dit en ziet hij, dat de Heere altijd gewild heeft, maar dat hij nooit gewillig geweest is. Daarom zegt de Heere: "Indien gijlieden willig zijt en hoort, zo zult gij het goede dezes lands eten" (Jes.1:19).

Je zult misschien zeggen: "kon ik dat maar eens begrijpen". Maar vergeet niet, dat je dit niet met je natuurlijke verstand of met je lichamelijke ogen begrijpen en zien kunt, maar Gods Geest moet je dit in je hart doen verstaan. Paulus spreekt hiervan: "God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus (2Kor.4:6). Wij moeten geloven dat Christus niet alleen anderen, maar ook ons zalig wil maken. Hij zegt immers: "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven" (Matth.11:28) en "Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde! Ook zei Christus eens: "Ik dank U, Vader! Heere des hemels en der aarde!" (Jes. 45:22) dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve den kinderkens geopenbaard" (Matth.11:25 en Luk.10:21). Wie zijn die kinderkens? Die het zelf niet wisten en daarbij een kinderlijke gestalte hebben. Zoals een kind alles aan zijn vader vraagt en het antwoord van zijn vader als HET antwoord beschouwt, gaat de gelovige in een kinderlijke gestalte tot Christus om van Hem geleerd te worden. Iemand die bekeerd wordt, vind de ware rust. Voor zijn bekering heeft hij geen rust. Hij zoekt ze nu hier en dan weer elders, maar nergens zal hij ze vinden, tot hij ze in God vindt. Dan staat hij verwonderd over de wijsheid Gods in het daar stellen van zo'n verlossingsweg en roept hij met Paulus uit: "O, diepte des rijkdoms, beide

der wijsheid en der kennis Gods, hoe onderzoekelijk zijn Zijn oordelen en onnaspeurlijk Zijn wegen" (Rom.11:33). Had de mens een weg der zaligheid moeten uitvinden, dan had hij er één uitgedacht waarbij God wat door de vingers moest zien, ten koste van Gods deugden, maar nu heeft God er Eén daar gesteld, waarin Zijn deugden op 't heerlijkst worden opgeluisterd en de mens aan zijn zaligheid komt.

Je zou geloven, dat de gelovige meer op zou hebben met de deugd van Gods barmhartigheid, dan met de deugd van Gods rechtvaardigheid, maar dit is niet waar. Vraag maar aan een bekeerd mens welke deugd van God hij meest mint. Hij zal je antwoorden: "Ik heb al Gods deugden lief, zowel de deugd van Gods rechtvaardigheid als van Gods barmhartigheid, want Gods rechtvaardigheid is in Christus voldaan".

We hebben nu het een en ander gezegd van de ene partij van het Verbond nl. God. Over de andere partij, de mens, hopen we het de volgende keer te hebben.

Augustines bad altijd: "Heere, geef dat ik U en mij zelve mag leren kennen". Dit artikel mag in ons gebed ook nooit ontbreken. De christen eindigt altijd met deze woorden tegenover de Heere: "Ik ben beschaamd en schaamrood". Want krijgt hij te zien wie God en wie hijzelf is, dan wordt hij beschaamd en verlegen. Dit zien we in Job. Tegen zijn vrienden kon hij het wel uithouden, maar toen God tot Job kwam zag hij, dat hij niets wist en zei hij: "Ik heb gesproken dingen die mij te wonderbaar waren. Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, daarom verfoei ik mij en heb berouw in stof en as". Als God Zich openbaart, dan zien we eerst wie Hij is en ook wie wij zelf zijn. In de gelijkenis van de verloren zoon heeft Christus ons de Vader voorgesteld. De zoon had de vader nooit gekend, had altijd een verkeerde voorstelling van zijn vader gemaakt. Hij had zijn vader gegriefd op de meest kwetsbare plaats, daar hij hem niet als vader erkend had, en eindelijk had hij ook zijn vader verlaten. Maar in de vreemde kwam hij tot zichzelf en schuldbewust neemt hij zich voor naar zijn vader terug te keren. En wat doet nu de vader? Deze zag zijn zoon van verre naderen. Wacht hij nu tot zijn zoon bij hem gekomen is? Nee, hij snelt hem tegemoet en valt hem om de hals, ziet niet naar zijn lompen, hoe het met zijn zoon gesteld was in- en uitwendig, maar neemt hem mee in huis. De vader wist, als zijn zoon terug kwam, dat het dan was om schuld te belijden. Toen sprak de zoon, zijn onwaardigheid bekenkend: "Maak mij als een van uw huurlingen".

Toen de zoon de volgende morgen wakker werd, zal hij wel gedacht hebben: "Is het nu wel echt waar, dat ik thuis ben?" Hij zal over de ontvangst van zijn vader nog wel nagedacht hebben, het bijna niet kunnen geloven. Zo gaat het ook dikwijls met iemand die pas bekeerd is, ja, ook bij iemand die al sinds jaren bekeerd is. Hij denkt soms, de grootheid van de zaak in aanmerking nemende: "Vergis ik me niet, is het werkelijk waar, dat God mij in genade heeft aangenomen?" De zoon had op zo'n ontvangst niet gerekend en evenmin een arm zondaar met wie God een genadeverbond komt oprichten. En dit geschied op de dag van Gods heirkraft, op Gods tijd. Op die dag worden zij in Christus geborgen en dan zegt Christus tot hen: "Zie gij zijt schoon mijn vriendin, zie gij zijt schoon". En de zondaar antwoord op de vraag: "Wat is God?" "God is liefde, enkel liefde"

Zingen: Psalm 116 : 7 en 8.

Vrijdag, 19 Februari 1926

Zingen: Psalm 119 : 36.

We hebben het de vorige maal gehad over het genadeverbond. We hebben gezegd, dat er bij de oprichting van een verbond altijd twee partijen zijn. De ene partij is God en de andere de zondaar. We hebben er op gewezen, hoe God zich als Verbondsgod komt openbaren aan de mens en ook, dat het voor ieder mens noodzakelijk is, dat hij God kent voordat hij sterft. Dit laatste kunnen we vinden in Johannes 17:3, waar Christus in het Hogepriesterlijk gebed aldus spreekt: "En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt".

De mensen hebben het tegenwoordig druk over God, maar vraag hen eens wat God is, dan blijven ze het antwoord schuldig. O, vergeet dit nooit. We moeten weten wat God is! Als we met iemand een verbond oprichten, dan moeten we weten aan wie we ons overgeven, we moeten de persoon kennen, anders richten we geen verbond op. Ik heb jullie al eens verteld over Augustinus, de kerkvader, die zo'n voorname plaats inneemt in de geschiedenis van de Kerk, dat hij altijd bad: "Heere, geef dat ik U en mijzelf kenne". Dit moeten wij ook bidden, want het is noodzakelijk, dat we God en ons zelf kennen. In de dagen der oudheid stond er in Griekenland, een heidens land, een tempel met het opschrift: "Ken u zelf". Die mensen hadden er uit de verte dus iets van begrepen, dat dit van groot

belang is. Het is natuurlijk heel iets anders dit uit de verte te zien, dan het met je hart te geloven.

De tweede partij in de verbondmaking is de mens. Welke mens? Een doemwaardig, schuldig zondaar, één van wie Jesaja zegt: "... Wonden, striemen en etterbuilen, die niet uitgedrukt noch verbonden zijn en geen derzelve is met olie verzacht". Nu, je begrijpt wel, dat zo'n mens er niet aantrekkelijk uitziet, en met zo'n mens komt God nu Zijn verbond oprichten.

Wij zullen even bij deze persoon stilstaan. Dit is een te belangrijk punt om zo voorbij te gaan. Eerst krijgt zo'n mens te zien, dat hij door de val uit het werkverbond, waar ik jullie al eerder over sprak, gevallen is. Dat hij dat verbond verbroken heeft, dat smart hem dan. Nu geeft hij hiervan God niet de schuld, maar zichzelf. God had hem goed en naar Zijn evenbeeld geschapen, en nu is hij dat beeld kwijt. Dat hij Gods beeld mist, krijgt hij goed te voelen. Hij ziet, dat alles wat hij doet zonde is, ja, dat hij nooit anders dan zonde gedaan heeft. Hier gaat zijn ganse vorige godsdienst te niet, want een mens wil altijd iets doen en dit de Heere voorhouden en dan moet de Heere hier iets voor laten schieten. Maar nu ziet hij, dat zijn ganse leven zondig is, en wat had het niet heilig moeten wezen. Hij ziet, dat hij tegen een heilig en rechtvaardig goeddoend God zondigde en hij zich nog steeds dieper in de zonde werkt. Hij ziet, dat God hem rechtvaardig kan verdelgen, omdat hij dit verdiend heeft. En eindelijk voelt zo'n mens zijn verschrikkelijke machteloosheid. Hij voelt de toorn Gods op zich rusten en dat hij ligt onder de vloek van de wet. "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet om dat te doen".

Als hij de toorn Gods op zich voelt rusten en hij tegelijkertijd zijn machteloosheid voelt, dan brengt hem dit tot het aanroepen van Christus, of liever, aan zo'n mens wordt Christus geopenbaard. Zo'n mens weet, dat hij Christus nodig heeft om voor hem tussen te treden bij God, of Hij hem genade wil schenken, niet om iets, dat in of aan hem is, maar alleen om de verdiensten van Christus.

Als de gerechtigheid van Christus de onze wordt door het geloof, dan rekent de Heere ons onze ongerechtigheden niet meer toe, want er staat geschreven: "Ik delg uw overtredingen uit als een nevel, en uw zonden als een wolk; keer weder tot Mij, want Ik heb u verlost (Jes.44:22). We vinden zo'n mens in de gelijkenis van de verloren zoon en in die van de tollenaar en de Farizeeër. De zoon had de vader niet als vader erkend. Dit is een

grote zonde, als kinderen hun ouders niet erkennen, als zij voor hun ouders niet opzij gaan. Het vijfde gebod zegt: "Eert uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land, dat u de Heere uw God geeft". De zoon had dit niet gedaan, maar toen hij berouw kreeg, moest hij, kostte wat het wilde, zijn vader zien. Hem moest hij vergiffenis vragen. Als iemand berouw heeft, moet hij dadelijk de persoon hebben tegen wie hij misdreven heeft, al was het alleen om het voor de waarheid op te nemen. Deze zoon had berouw, en de vader ontving hem met open armen.

De tollenaar, staat er, sloeg zijn ogen neer, bleef van verre staan en klopte zich op de borst. Dit heeft allemaal een diepere betekenis. Hij sloeg zijn ogen neer; hij was beschaamd. Hij bleef van verre staan; hij was het niet waardig. Hij klopte zich op de borst; hij had het gedaan, hij alleen was de schuldige. Zijn hart moest verbroken worden. Hij wist niet dat hij een verbroken hart begeerde, omdat zijn hart al verbroken was. Juist door een verbroken hart ziet de mens, dat zijn hart verbroken moet worden. Hoe meer zijn hart verbroken is, hoe hartelijker hij om een verbroken hart gaat vragen. David zegt: "Gods offers zijn een gans verbroken geest, door schuldbesef getroffen en verslagen". De tollenaar kreeg alles te zien wat we zo even gezegd hebben, en hij riep uit: - hoewel we nu iets verder gaan - "O, God wees mij zondaar genadig". En God schonk hem genade. Hij vergaf hem al zijn zonden en Hij gedacht ze niet meer, om het bloed van Christus. Nu was de tollenaar de gelukkigste mens van de wereld, hij kon met een schone lei naar huis gaan, alles was hem vergeven.

Aan mensen met een verbroken hart en een verslagen geest heeft God alleen een welgevallen. Wij moeten verbroken van hart zijn, eer we bekeerd worden. Waarom? Wel, als we onze ellendige toestand niet eerst door de werking van de Heilige Geest te zien kregen, zouden we hovaardige mensen blijven en"de nederigen geeft God genade". We moeten eerst zien en omhelzen, dat we niets waardig zijn, en dat zien wij als we ons hart leren kennen. Hoe beter we onszelf kennen, des te beter krijgen we God te zien. Zo te bidden als deze mens doet, n.l. de mens met een verbroken hart, wordt in de Schrift vergeleken bij een geweld uitoefenen op het Koninkrijk Gods.

De vorige maal hebben we gezegd hoe God is, hoe Hij zich aan de mens voordoet, als een Verbondsgod. Nu hebben we gezegd met welke mens Hij dit verbond komt oprichten. Nu zullen we het de volgende keer hebben over, hoe dit inwilligen van dit verbond plaats heeft.

Zingen: Psalm 74 : 19 en 20.

Vrijdag, 12 Maart 1926

De personen die dit verbond aangaan, zijn God en de uitverkoren mens. Op welke manier komt God dit verbond oprichten? Hij doet dit op een bijzondere wijze. God komt eerst met een aanbidding tot de mens. Hij laat hem zien wat de mens heeft als hij God bezit. Hij komt hem zijn onmacht laten voelen en laat hem duidelijk zien, dat hij niets kan dan zondigen, en dat God alles is en dat hij diep ongelukkig is. Nu komt God tot zo'n mens en laat hem zien, dat Hij alles is en dat Hij alleen hem gelukkig kan maken. God komt om zo te zeggen alles uit te stallen wat Hij heeft voor een mens. Het gaat hier evenals met Eliëzer. Deze werd door Abraham uitgezonden om een vrouw voor Izaäk. Toen Eliëzer bij Rebekka kwam, stalde hij al zijn schatten uit, die hij van zijn rijke heer had meegebracht, voor de ogen van Rebekka en haar huisgenoten. Zo ook hier. Christus komt Zijn schatten tonen voor de ogen der mensen.

Voor welke mensen? Voor alle mensen die het Evangelie te horen krijgen. God zegt tot die mensen: "Ik ben alles en in allen".

Nu neemt de ene mens de Heere aan en de andere verwerpt Hem. Maar als de Heere nu niet anders deed dan het Evangelie aanbieden, dan zou er toch niemand gelukkig door worden. Het Leger des Heils leert dit, dat God niet meer doet, dat nu iedereen, die Christus met Zijn schatten hebben wil, Hem aan moet nemen.

En dit wordt tegenwoordig bijna overal geleerd. Dit hoorde ik al toen ik nog jong was. Maar toen ik eens met de vraag naar voren kwam, waarom alle mensen Hem dan niet aannemen, bracht ik mijn tegenpartij geducht in het nauw, en met een: "Ja, de één wil Hem hebben en de ander niet" stapten ze zo spoedig mogelijk van dit onderwerp af. Dit is de leer van de vrije wil. God komt Zich aanbieden aan alle mensen (Jes.55:1). O, alle gij dorstigen komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk!

In de tweede plaats komt God de mensen lokken. (Hos.2:13) "Daarom ziet, Ik zal haar lokken, en zal haar voeren in de woestijn; en Ik zal naar haar hart spreken". De Heere spreekt hier: "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven". En "Ik geef u de wateren des levens om niet".

God komt in het hart van de zondaar plaats maken voor Zichzelf. Doch kwam God hier niet meer te doen, het zou er voor de zondaar even donker blijven uitzien, maar nee, er heeft een groter werk plaats. God komt

nu in de derde plaats de zondaar kracht geven in het hart, om door het geloof God aan te nemen. Dit is de werking van de Heilige Geest in het hart. Zonder deze werking kunnen wij God nooit aannemen. Door middel van de wet overtuigt de Heilige Geest de zondaar van zijn zondige en rampzalige staat, dat hij alles verdorven en niets te verwachten heeft, dan de eeuwige straf.

In zondag 2 lezen we: "Waaruit kent gij uw ellende? Uit de wet Gods. De wet zegt: "Gij zult liefhebben de Heere uw God met geheel uw hart en met geheel uw ziel, en met geheel uw verstand, en met geheel uw kracht". Door de bearbeiding van de Geest komt een mens er achter en wordt hij er steeds dieper van overtuigd, dat hij God haat.

Deze week ontmoette ik iemand, die mij zijn bekerings geschiedenis vertelde. Toen hij een poosje bezig was, dacht ik: "Nu, ik mag wel oppassen, want het zou wel kunnen wezen, dat deze persoon waarlijk bekeerd is". Maar aan het eind van zijn verhaal bemerkte ik, dat ik niet zo voorzichtig hoefde te zijn, want hij zei, dat toen hij Christus aangenomen had, hij zag, dat hij Christus al lang gekend had. Ik antwoordde hem: "Dit is nu juist het verschil tussen u en mij, u hebt Christus aangenomen als een zoeker, ik als een verwerper". Hij had, zoals hij zei - maar dit kan niet - Christus aangenomen als een vriend en de Kerk doet dit als een vijand (Jes.65:1). Ik ben gevonden van hen, die naar Mij niet vraagden; Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten;... enz." "Wij dan vijanden zijnde met God verzoend door de dood Zijns Zoons". Waaraan schortte het deze mens? Deze man was nooit waarlijk vernederd geworden, de zaligmakende overtuiging van zonden ontbrak. Als de Heere door Zijn Geest in het hart van de uitverkoren zondaar komt werken, zodat deze mens Christus aanneemt, dan ziet zo'n mens wie hij is en wat hij gedaan heeft. Dan is hij schuldig aan de dood van Christus. Niet het Sanhedrin, Judas, Herodes of Pilatus, maar hij heeft Christus aan het kruis genageld (Luk.22:22 en 23). We lezen dat de Heere Jezus, Jeruzalem naderende, weende over de stad en zei: "Hoe menigmaal heb Ik u willen bijeen vergaderen, gelijk een hen haar kiekens bijeen vergadert onder haar vleugels, maar gijlieden hebt niet gewild". Als de hen haar kiekens roept, dan doet ze zo'n diep geluid horen. In de Bijbel vinden we ook een plaats waar de Heere Jezus zo'n diep geluid laat horen. (Hoogl.5:2b) "Doe Mij open, Mijn zuster, Mijn vriendin, Mijn duive, Mijn volmaakte! want Mijn hoofd is vervuld met dauw, Mijn haarlokken met nachtdruppen.

Als wij bij iemand aankloppen en ons wordt niet opengedaan, dan gaan we weg, vooral als het avond wordt. Maar hier staat iemand aan de deur en wacht tot hem wordt open gedaan. Hij wacht de hele dag, de avond en zelfs gedurende de nacht, zodat Hij nat wordt van de dauw. Waar de ziel deze stem van Christus hoort in de krachtadige roeping, daar gaat de ziel in Christus over, zij neemt Christus aan met al Zijn schatten en gaven. Dit geschiedt op de dag van Gods heirkraft (Ps.110:3). Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag Uwer heirkraft...enz. Dit is de roeping en op deze roeping gaat de ziel over in Christus. De mensen verstaan onder roeping tegenwoordig heel iets anders, maar dit is niet zo. Dus deze drie dingen doet de Heere aan Zijn kant met een uitverkoren ziel.

Ten eerste: De aanbidding.

Ten tweede: Het lokken.

Ten derde: De trekking, roeping, en door deze drie middelen gaat de ziel over in God. Nu hebben wij aangetoond op welke wijze God de mens voorkomt, als Hij hem genade bewijst. De volgende maal zullen wij zeggen hoe en wat de mens doet tegenover God, als hij opgenomen zal worden in het genadeverbond.

Vrijdag, 26 Maart 1926

Zingen: Psalm 68 : 6.

We zullen nu proberen iets te zeggen over de andere partij in de verbondmaking. De mens, die met Christus een verbond komt sluiten, is eigenlijk een mens, die gelooft. Zo'n mens mijnt Christus. Christus komt tot hem met de aanbidding en de mens mijnt Hem. Evenals, wanneer er iets verkocht wordt en de koper "Mijn" roept, dan gaat het verkochte in de hand van de koper over. Dus om te mijnen is het noodzakelijk, dat er iets wordt aangeboden, want wordt er niets aangeboden, of weet men niet wat er aangeboden wordt, dan mijnt men niet. Maar Christus wordt aangeboden (Jes.55:1). O, alle gij dorstigen! komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld, en zonder prijs, wijn en melk! "Die wil die kome en neme de wateren des levens om niet". Het mijnen van Christus is dus het geloof. Hier omhelst men Hem. Om Christus aan te nemen of te omhelzen, moet het stil zijn van binnen, het moet o zo rustig zijn, ja, wij moeten gestorven mensen zijn en anders denken wij er niet aan om Christus aan te nemen. Maar zo'n mens die niets

te eisen heeft, die gestorven is, legt beslag op Christus, evenals de wet beslag op goederen legt.

Als er vroeger in Israël een offerande plaats had, dan was het de gewoonte, dat de offeraar zijn hand op de kop van het offerdier legde. Hiermee wilde hij te kennen geven, dat hij één met het offer was. Zo ook hier. Christus heeft Zichzelf ten offer gebracht. Driemaal bad Hij of deze drinkbeker aan Hem mocht voorbij gaan, maar Hij onderwierp Zich aan de wil van Zijn Vader. "Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede". Christus was in alles de mensen gelijk geworden en naar Zijn menselijke natuur schuwde Hij het lijden, dat Hij zag naderen. Naar Zijn Godheid kon Hij niet lijden. Doch deze beker kon niet voorbij gaan, tenzij Hij hem dronk, dus werd dit gebed niet verhoord. Christus is het offer van de uitverkoren, gelovige zondaar, en waar de zondaar de hand op Christus legt, daar is hij één met het offer, Christus. Nu onderwerpt de zondaar zich ook Gode en vraagt hij: "Wat wilt Gij Heere, dat ik doen zal?" Dit is de eerste daad die op het geloof volgt, het gebed. Dit is vrije genade, God geeft het, die Hij wil en dat is een ontzaglijk voorrecht, dat God het geeft, want als het van ons afhing of wij Christus zouden aannemen, dan gebeurde dit nooit. We willen, noch kunnen Hem aannemen. Alleen als God in ons werkt, beide het willen en het werken, dan doen we het.

Voordat we Christus aannemen kunnen we nooit zeggen: "Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?" Zoals Paulus dadelijk bad, toen hij zich overgegeven had aan God, of "Heer, ai, maak mij Uwe wegen. Door Uw Woord en Geest bekend;" en waar we het toch bidden is het enkel geveinsdheid, louter huichelarij.

Nu moet je niet denken: "O, dan zal ik maar niet meer bidden, of er mee ophouden", want dat zou een zeer verkeerde gevolgtrekking zijn die je maakte. Je moet er mee door gaan, want het zou kunnen zijn, dat Gods Geest eens neder kwam, terwijl je het vroeg, zodat het waarheid voor je werd.

Een mens die afstand gedaan heeft van de regering over zichzelf, leeft nu een leven van heilige zorgeloosheid. Je moet niet denken, dat ik hiermee bedoel: "Leef maar raak", neen, want dat zou zeer goddeloos zijn. Neen, hun geloof moet onderhouden worden, steeds opnieuw moeten ze kracht van God ontvangen, zoals we vinden, dat de Heere Jezus tot Petrus sprak: "Simon, Simon, de satan heeft ulieden zeer begeerd te ziften als de tarwe, maar Ik heb voor u gebeden, "DAT UW GELOOF NIET OPHOUDE". Wat kunnen wij hier uit zien? Dat de mens in het geheel geen

geloof heeft. Als God Zijn Kerk maar een ogenblik aan haar lot overliet, dan zouden alle leden tot wanhoop komen. God komt Zijn Kerk voortdurend onderhouden, hier uit kun je zien, dat het geloof een levend ding is. Het is er mee als met ons lichaam, voortdurend heeft het voedsel nodig. Hier uit kun je het verschil zien tussen een levend en dood geloof. Een dood geloof heeft nooit behoefte. Dit neemt echter niet weg, dat het met de gelovige erg ver kan komen. Iemand zei eens: "Ik zeide" Ik ben afgesneden van voor Uw ogen", maar dan laat hij er op volgen: "toen hoordet Gij de stem mijner smeking, als ik tot U riep". Dit was weer het geloof. God gaf hem te bidden. Zo ook met Petrus, toen hij zonk in de golven bad hij: "Heere. behoud mij, ik verga". Zeker zou hij in de golven zijn gezonken als hij niet gebeden had. Maar te rechter tijd gaf de Heilige Geest hem dit gebed. Judas had dit ook wel kunnen bidden voordat hij zich om 't leven bracht, maar de Heere had er geen behagen in om hem een gebed in zijn hart te geven dus bad hij niet. Maar in de harten van de uitverkorenen geeft God altijd een gebed en altijd houden zij nog geloof over.

Job zegt: "Zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen?" Dit is het echte geloof. Iemand die een ander napraat heeft een dood geloof. Jullie moeten nooit iemand na spreken, ook mij niet. Hoogstens mag je zeggen: "Het is me zo geleerd". Wij moeten gereformeerd worden, nee, wij moeten eerst ketter worden. Als je dan met wat je inwendig geleerd hebt voor de dag komt bij een kind van God, dan zal deze je nooit lastig vallen over je ketterse gevoelens.

Zij weten, dat de mens zo is, zij zijn zelf ook zo geweest. Liever horen zij dit, dan dat ze je een ander horen naspreken, al is deze ander ook een kind van God, zonder dat zijn hart er door geraakt wordt. Deze personen verafschuwt een kind van God tot in het diepst van zijn ziel, want hij weet, dat zij huichelen, daar 's mensen hart zo niet is. Nee, dan is het beter om te denken, laat ik mijn mond maar houden, want het is vreselijk met me. Je moet niet te vroeg wijs wezen. Nooit moet je mij na spreken als ik er niet meer ben. Hiermee breng je mij geen eer aan en jezelf ook niet. Je moet er voor die tijd achter zien te komen. Je moet het in je hart weten en dan vertrouw ik, dat je deze leer de waarheid zult bevinden te zijn. We zijn nu een beetje afgedwaald, maar dat komt er niet op aan. We zeiden dan, dat het zeer stil moest zijn in zo'n ziel, die Christus komt aannemen. Die mensen erkennen Christus als hun Hoofd, zij geven zich geheel aan Hem over en onderwerpen hun wil aan de Zijne.

Zingen: Psalm 74 :19

Vrijdag, 7 April 1926

We zullen deze keer het genadeverbond eens laten rusten en het hebben over de opstanding, dan kan ik gelijk eens horen hoe ver je bijbelkennis strekt.

Hoelang heeft Christus in het graf gelegen? Drie dagen en twee nachten.

Wanneer is de Heere Jezus opgestaan? 's Zondagsmorgens voor zonsopgang.

Wat zou er het eerst gebeurd zijn? Zou Christus eerst zijn opgestaan of zouden de engelen eerst zijn nedergedaald? Ik geloof, dat het zo is, dat Christus eerst is opgestaan en dat daarna de engel is neder gekomen en de steen van het graf heeft afgewenteld. Deze dingen kan ik niet bewijzen uit de Bijbel, want er staat niets van geschreven, maar ik voor mij geloof, dat het zo is. Het is voor Christus geen onmogelijkheid geweest om op te staan, ook al was de steen niet afgewenteld. Ik beschouw hier Christus als de deur zelf. Toen Hij bij de discipelen binnen kwam, was er een gesloten deur, toch kwam Hij binnen. Hij opent en Hij sluit. Hij is het begin van alles. De wachters hadden er niets van gemerkt, dat Christus was opgestaan, doch toen de Heere was opgestaan zijn ze verschrikt geworden door de aardebeving en de verschijning van de engel, waarop zij de vlucht hebben genomen.

De vrouwen kwamen 's morgens vroeg bij het graf, zij waren zelfs eerder dan de discipelen. Alles hadden deze vrouwen over het hoofd gezien, alle moeilijkheden: een Pilatus, een Kajafas, de oversten van de kerk, door alles waren zij moedig heengedrongen, zij hadden geleerd wat het zeggen wil: "God zal Zelf hun Leidsman wezen".

Wat wilden deze vrouwen toch met het lichaam van de Heere Jezus doen? Zij kwamen om het te zalven. Dit was een Joodse gewoonte. De Joden dachten bij de zalving aan de opstanding, aan het leven. Hieraan zullen de vrouwen ook gedacht hebben en aan wat Christus zelf had uitgesproken: "Ik ben de Opstanding en het Leven enz." Het is natuurlijk niet de bedoeling geweest van de vrouwen om het lichaam van de Heere te balsemen, zoals de Egyptenaren dat vroeger deden, zodat het lichaam na verloop van honderden jaren nog hetzelfde zou zijn. Dit zou ongetwijfeld veel te kostbaar voor hen zijn geweest. De Egyptenaren deden dit trouwens ook alleen maar voor hun koningen.

Waarom waren Maria Magdalena en de anderen bedroefd? Hadden deze vrouwen dan geen geloof geslagen aan Christus woorden, dat Hij zou opstaan? Neen, zij hebben op dat ogenblik geen geloof aan Christus woorden gehecht. Hij had het hun toch van te voren gezegd? Ja, maar de Geest werkte hier niet mee in hun harten. Het stond toch in de Bijbel? Kan men dan de Bijbel lezen zonder dat men er iets van verstaat? Ja, willen we de Bijbel verstaan, dan moet Gods Geest in ons hart werken. Gods Woord en Geest kunnen ons alleen verlichten, dit is de wedergeboorte en deze twee zijn nooit te scheiden.

Om de zon te zien moeten we ogen hebben en de zon moet er zijn. De zon kunnen we hier Christus noemen, en het verlichte wedergeboren hart het oog. Maria Magdalena was bedroefd, diep bedroefd. Waarom? Wel, zij was niet alleen haar Heere kwijt, maar ook haar Vriend. Maria had het grote voorrecht genoten om met de Heere bevriend te zijn. Het was niet alleen de Geest die hem samen bond, maar hier was sprake van een natuurlijke vriendschap. Dit is een groot voorrecht, als iemand in dit leven iemand ontmoet, met wie hij werkelijk bevriend is, zoals David en Jonathan en enkele heidense vorsten, die tot hun dood toe elkander trouw bleven. Dit komt echter niet veel voor. De meeste jongelui hebben een vriend of een vriendin voor een poosje, en dan komt hier weer verandering in. Maar Maria was in de ware zin van het woord met Christus bevriend geweest, ze had veel, ja alles met Christus besproken, vandaar haar droefheid. Het was met Maria zoals er in een versje staat: "Ze was zo met haar gemis vervuld, dat zij van niets schrok, zelfs van de engel niet, terwijl er in de Schrift toch altijd gesproken wordt van de schrik en vrees bij het gezicht van de engel". Als de engel haar plotseling vraagt: "Wie zoekt gij?" Dan antwoord zij geheel kalm: "Zij hebben mijn Heere weggenomen en ik weet niet waar ze Hem gelegd hebben". Het was Maria die de grote en heerlijke boodschap het eerst mocht overbrengen, want zij moest de discipelen verkondigen, dat Christus was opgestaan.

Waarom is Christus na Zijn opstanding nog veertig dagen op aarde gebleven? Ten eerste, om de mensen te overtuigen, dat Hij waarlijk was opgestaan. Ten tweede, omdat Hij nog zoveel met Zijn jongeren had te bespreken. Het eerste was echter de hoofdzaak. Je zegt misschien: "Geloofden de mensen het dan niet? Hij had het hun toch van te voren gezegd?" Neen, zij hadden er geen geloof aan gehecht en toch was het hun niet zo voorbij gegaan. Zie maar Lucas 24:21b: "Doch ook, benevens dit alles, is het heden de derde dag, van dat deze dingen geschied zijn".

De opstanding van Christus was Zijn verheerlijking. Als Christus niet uit het graf was verrezen, zou er nooit iemand zalig kunnen worden. Maar wat heeft Christus dan verworven door Zijn lijden? En door Zijn opstanding? Het welbehagen van de Vader, de Vader nam hier genoegen mee. Christus had hierdoor al Zijn uitverkorenen vrijgekocht. Hij had de kwitantie van Zijn Vader ontvangen voor Zijn betaling voor allen, die in Hem gevonden werden. Als wij de kwitantie kunnen tonen, zijn wij voor eeuwig vrij. Het is, hier op aarde, wel eens zo, dat als wij de kwitantie niet kunnen vinden en toch weten, dat we betaald hebben, wij toch weer moeten betalen, want de rechter zegt: "Je hebt geen bewijs". Dit is bij God niet zo. Hij komt nooit voor een tweede keer terug. Heb je Hem eenmaal je bewijs kunnen tonen, dat je op de kwitantie van Christus vrij bent, dan ben je ook bij God voor eeuwig vrij. Nu zie je wel hoe noodzakelijk het is, te weten of wij in Christus gevonden worden.

Hoe worden wij in Hem gevonden? Dit was het antwoord van Paulus aan de stokbewaarder, toen deze vroeg: "Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?" "Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden". De geschiedenis van de opstanding en van de vrouwen aan het graf is de schoonste geschiedenis uit de hele Bijbel, want was dit niet gebeurd, nooit zou er iemand zalig kunnen worden. De Vader heeft de Zoon verheerlijkt, want nu zit Hij ter rechterhand van Zijn Vader en zal straks wederkomen op de wolken des hemels als een Rechter om te oordelen de levenden en de doden.

Vrijdag, 23 april 1926

Zingen: Psalm 81 : 10, 11 en 12.

We zullen nu weer over het genadeverbond spreken. We hebben gezegd waarom er sprake was van een verbond. Nu zullen we proberen te zeggen waarom het een genadeverbond is. Het is enkel genade, genade alleen. Het is genade dat het verbond is opgericht, de Heere had het niet behoeven op te richten, toen de mens het eerste verbond had verbroken. Door genade moeten we er achter komen, wat het werkverbond en wat het genadeverbond is. Door genade alleen kunnen we aanspraak maken op dit verbond. Wat spreekt hier nu vanzelf uit? Dat we genade nodig hebben en voor genade moet er schuld zijn. Als ik door een misverstand voor de rechtbank gedaagd wordt en door dit misverstand veroordeeld wordt, zal ik immers toch geen verzoek tot gratie bij de koningin indienen, daar ik me

immers voor deze aardse rechtbank van geen schuld bewust ben. Zo is het ook in het geestelijke. Om genade te kunnen begeren moet er schuld zijn. De mens bidt wel: "Uit genade, genade alleen". Maar als de Heere eens vroeg: "Heb je dan schuld, dat je om genade bidt? Dat zou de mond verstommen. Hieruit blijkt, dat ons bidden de meeste tijd, en bij velen altijd feitelijk een spotten met God is. Waarlijk, het is een bijzonder groot voorrecht, om genade, zuiver genade te kunnen begeren. Ik zal jullie in 't natuurlijke een zwak beeld tonen. Een kind weet, als het iets wil hebben, hij het moet vragen aan zijn moeder. Het kind vraagt iets, maar moeder antwoordt: "Neen", of "nu nog niet". Wat moest het kind nu doen? Het moest stil zijn en denken: "Moeder is m'n moeder", maar wat doet het kind nu? Het zet een pruilend gezicht, gaat dwingen en wordt boos. Je moet niet zeggen: "Ja, dat is begrijpelijk", maar we moeten zien, wat het behoorde te doen. Het vragen van het kind was dus het rechte vragen niet. Het kind wilde iets hebben en wist, dat het dit alleen krijgen kon door er om te vragen en daarom vroeg het. Zo is het ook met ons bidden. Als een mens niet ontvangt waarom hij bidt, 't zij in het natuurlijke, of om geestelijke dingen, dan wordt hij toornig, gemelijk en ontevreden. Jacobus zegt: "Gij bidt, maar gij ontvangt niet, omdat gij kwalijk bidt" d.w.z. niet met een recht oogmerk, en zo'n gebed wordt niet verhoord. "t Is een grote zegen van God, dat Hij ons niet, of nog niet geeft waarom wij vragen, want zo laat Jacobus volgen: "Dat gij het in uw wellusten zoudt doorbrengen". De leraars van tegenwoordig, die deze naam zelf hebben aangenomen, zeggen: "Gij bidt, gij zult ontvangen; zoekt en gij zult vinden, klopt en u zal worden opengedaan".

Er zei eens iemand: "Een zucht tot God is genoeg om behouden te worden". Dit is zeker waar, maar dit moet toegelicht worden. Het is niet waar zoals de leraars van onze tijd dit bedoelen. Daar staat geschreven: "Bidt en gij zult ontvangen....enz". Een zucht in oprechtheid des harten om genade, met een diep gevoel van uw onwaardigheid en berouw over uw zonden tot God geslaakt, maakt, dat God Zijn genade aan u toepast. Hieruit kun je zien, dat je, zo God Zijn genade nog niet aan je heeft toegepast, nog nooit recht om genade gevraagd hebt. En als wij op onze manier om genade bidden (of ook wel om tijdelijke dingen) en wij ontvangen niet, dan schijnt het ons toe of God het niet geven wil en wij worden gemelijk en ontevreden, werpen heimelijk de schuld op God, dat Hij ons geen genade wil bewijzen. Zo schijnt het ons toe, zeg ik, want God is wel gewillig en staat altijd klaar, maar Hij onthoudt het ons soms in Zijn oneindige liefde.

Een moeder zegt wel eens tot haar kind: "Kind, kun je dit nu niet anders vragen?" Zo doet de Heere ook, Hij wil ons anders horen vragen en hier wacht de Heere op - met eerbied gesproken - want "Hij wacht om genadig te zijn". Dus als we iets niet ontvangen, dan moeten we hier uit leren het anders te vragen. Om genade te kunnen begeren moeten we schuld hebben, smart over de zonde, omdat wij er God smart mee hebben aangedaan, we moeten de Heere met ons hart kunnen rechtvaardigen, ingeval Hij ons genade weigerde. Hier sterft de mens zichzelf en is hij een voorwerp vatbaar voor vrije genade. Als het zo met de mens is, als hij niets heeft dan schuld en zonde, dan komt God en zegt: "Heb je schuld, er is er Eén, die al de schuld en de straf der zonde op Zich genomen heeft" en de schuld van de zondaar wordt op Christus gelegd en de gerechtigheid van Christus wordt de zondaar toegerekend. (2Kor.5:21) Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem. Hier vraagt de zondaar om genade en dit gebed wordt verhoord. "Op uw noodgeschrei deed Ik grote wonderen". Voor die tijd had die mens ook wel om genade gevraagd, maar nooit in oprechtheid des harten. Het is wel een belachelijk voorbeeld, maar om de grote duidelijkheid wil ik het toch even noemen: Als een jongen op straat een andere jongen een pak slaag geeft, dan vernedert de kleine zich onder de anderen, maar als hij een eind is weggelopen, dan begint hij te schelden. Zo is het ook met vele mensen gegaan, zij hebben hier God om genade gebeden, maar nu vloeken zij God in de hel. Je moet nu niet zeggen: "Als ik toch niet goed bid, zal ik het maar laten", want dit zou een zeer verkeerde gevolgtrekking zijn. God heeft bevolen, dat we bidden zouden, dus het bidden te laten is nog groter zonde, daar je dan lijnrecht tegen Gods bevel in gaat en de Geest mocht er eens onder komen, zodat je in staat werd gesteld in waarheid om genade te vragen en wat zou dat niet groot zijn.

Iemand die onder de bearbeiding des Geestes is, kan ook met bidden niet ophouden. In de Bijbel komt een voorbeeld voor van iemand die om genade bad, en wiens gebed dan ook onmiddellijk verhoord werd. De tollenaar: hij had niets dan zonde en schuld, hij was beschaamd voor God en mensen en durfde zijn ogen niet op te heffen naar de hemel, hij voelde zijn onwaardigheid, hij bleef van verre staan, hij sloeg zich op de borst, hij was de schuldige, hij alleen. God was vrij en het ongelijk was aan zijn kant. En toen hij God rechtvaardigde kwam God hem te rechtvaardigen, want er staat: Die Mij eren, zal Ik eren, maar die Mij versmaden, zullen licht geacht

worden". De moordenaar aan het kruis had ook schuld en zonden. Wat zag hij toen hij daar hing? Dat zijn leven mislukt was, en dat dit zijn eigen schuld was. Het was niet de schuld van God, van zijn ouders of vrienden, neen, 't was zijn schuld, zijn schuld alleen, en toen het zijn schuld werd, ging de schuld op Christus over, want op zijn bedde om genade, wees de Heere hem niet meer op zijn treurig leven, op zijn doodslagen die hij gepleegd had en op zijn verdorven bestaan, van dit alles gebeurde niets. Christus nam zijn schuld over en de moordenaar werd door God vrij verklaard. De Heere Jezus sprak: "Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn". God vergaf hem in Christus al zijn zonden, hij had vrede met God door het bloed des kruises, dat ook voor hem vergoten werd, en terstond daalde de hemel in het klein in zijn ziel af. Het is zoals we zo straks gezongen hebben:

"Opent uwen mond; Eist van Mij vrijmoedig;
Op Mijn trouwverbond; (genadeverbond)
Al wat u ontbreekt. Schenk Ik, zo gij 't smeekt,
Mild en overvloedig

.Al wat u ontbreekt, alles, alles zal Hij u geven, mild en overvloedig. Ook lezen we in de Bijbel van iemand die het om de waarheid scheen te doen te zijn. De rijke jongeling, hij had al heel veel gedaan ter wille van de waarheid, want 't is heel wat voor hem geweest tot de verdachte schare in 't openbaar te gaan, en aan de Meester, Die van bijna allen veracht werd, te vragen, wat hij moest doen om het eeuwige leven te beërven. Hij is natuurlijk voornemens geweest om nog te doen, wat die Leraar hem zei, dat gedaan moest worden, maar dit antwoord had hij niet verwacht. Hij ging bedroefd weg. Zijn geld en goed, zijn bezittingen wogen hem zwaarder dan het Koninkrijk der hemelen. Als hij later niet bekeerd is geworden, dan heeft hij nog altijd spijt van zijn keuze en die spijt zal hij altijd houden. Op 't eerste ogenblik zouden we zeggen: "Hoe is het mogelijk", en we geven hem ongelijk, maar ach, ieder mens is tot het ogenblik, dat hij bekeerd wordt, gelijk aan de rijke jongeling. Ieder heeft iets, dat hem meer waard is dan het Koninkrijk der hemelen, maar als Christus aan en in de ziel geopenbaard wordt, dan laat die mens alles los en is niets hem zoveel waard als Christus.

Vrijdag, 7 Mei 1926

Zingen: Psalm 130 : 2 en 3.

Wij hebben de vorige maal gezegd, dat het genadeverbond bestaat uit enkel genade en ook, dat degene wie het werkelijk om genade te doen is, genade kan en zal verkrijgen. Doch om genade te verkrijgen moet er gevoel van schuld zijn. We hebben het verschil aangetoond tussen schijn en zijn, en gezegd, dat, zo iemand oprecht vraagt om vergeving der zonden en om genade, zoals de tollenaar en de verloren zoon, hij die ook zeker ontvangt, want er staat: "Bidt en u zal gegeven worden, zoekt en gij zult vinden, klopt en u zal opgedaan worden".

Ten tweede heet het "genadeverbond", omdat we hier enkel en alleen Gods liefde zien. Alles komt voort uit Gods eeuwig liefdehart. Dit is het grootste, het meeste, hier is het genadeverbond door opgericht: Gods liefde. Uit liefde kwam God Zijn Zoon schenken. "want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn enig geboren Zoon gegeven heeft... enz. (Joh.3:16)". Christus heeft de genade verworven, maar - en dit moet je goed onthouden - Christus zelf is niet verdiend, neen, Christus is gegeven. "En onze koning is van Israëls God gegeven" Wie zou Christus kunnen hebben verdienen? Immers niemand. Nee, Christus is gegeven van de Vader en Hij heeft door Zijn gehoorzaam lijden en sterven de zaligheid verdiend.

Als je de uitdrukking dadelijke en lijdelijke gehoorzaamheid hoort, moet je daarbij denken aan het gehoorzaam leven, lijden en sterven van Christus. Door dadelijk, dus door doen wordt verstaan; Zijn volbrengen in de wet in haar eis door volmaakte gehoorzaamheid. Door lijdelijk wordt verstaan: het volbrengen van de wet in haar vloek, van het begin van Zijn leven tot Zijn dood, Zijn bitter lijden en sterven. Christus heeft alleen naar Zijn menselijkheid geleden, want de Goddelijke natuur kon niet lijden. De Godheid is aan geen lijden onderworpen.

We zeiden: "Christus is gegeven". Ja, er is een onmetelijke kloof tussen God en de zondaar door de zonde gekomen, en nu is Christus de brug, waarover God tot de zondaar komt en de zondaar tot God. Dit alles kwam uit Gods liefdehart, maar dit kunnen wij niet geloven, tenzij het ons geopenbaard wordt. Om dit te zien moeten wij het geloof hebben en dit geloof ontvangen wij als God (Christus) over de brug tot ons gekomen is, en dan zien we, dat God liefde is, enkel liefde en daarop gaan we tot Hem. Voor die tijd geloven we niet, dat God liefde is. Het geloof kan alleen God ons schenken.

Jullie komen trouw op de catechisatie en ik stel dit op prijs, maar toch, als er niets anders bij komt, zul je hierdoor nooit het geloof deelachtig worden. Dit neemt natuurlijk niet weg, dat je trouw moet blijven komen, je moet ook niet stil gaan zitten, neen, een naarstig gebruik maken van de middelen: Gods Woord en de geschriften van onze voorvaderen en dan wachten en uitzien of Gods Geest eens mag nederdalen, want Die alleen kan het geloof in de ziel werken, want het geloof is een gave Gods.

Jakob zag eens in een droom Christus als ladder afgebeeld tussen God en de mens (Gen.28). We zijn gewoon te zeggen: "Dromen zijn bedrog en in de regel is dit ook zo, maar toch ook weer niet altijd. Jakob begreep ook, dat dit geen gewone droom was, want toen hij wakker werd riep hij uit: "Hoe vreselijk is deze plaats, dit is niet dan een huis Gods en een poort des hemels. Voorzeker, de Heere was aan deze plaats en ik heb het niet geweten". Daarom noemde Jakob die plaats: "Beth-El", dat is Huis Gods. Maar om op ons punt terug te komen, het genadeverbond bestaat dus uit enkel genade en liefde Gods.

Ten derde bestaat het verbond uit enkel beloften. Er is geen bladzijde in de Bijbel, of er staan beloften op en deze beloften zijn alleen voor de gelovigen. Deze beloften zien op de tijd en eeuwigheid. Om er een enkele te noemen: God beloofde aan Abraham de Messias. God zegt: "Ik delg uw overtredingen uit als een nevel en ik gedenk uw zonden niet meer". Hier zegt de Heere dus, dat Hij nooit meer de zonden Zijns volks zal gedenken. Een andere belofte is: "Uw brood is zeker en uw water gewis". Hiermee zegt Hij, dat het de gelovige op aarde aan niets zal ontbreken, dat Hij hen zal schenken wat ze nodig hebben. Nog een andere belofte is: "Mijn genade is u genoeg", zodat de gelovigen kunnen zeggen: "Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?" Zijn de gelovigen in moeilijkheden, weten zij niet welke weg zij hebben in te slaan, dan zegt de Heere: "Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn". Hier zien we, dat Hij de Onveranderlijke, de Getrouwe is, Hij helpt hen overal doorheen.

Een mens kan wel eens iets beloven, maar niet in staat zijn, zijn beloften te volbrengen. Iemand belooft b.v. een ander op een bepaalde dag een som geld te geven, maar nu geraakt hij die tijd zelf in financiële moeilijkheden, zodat hij zeggen moet: "Ja, het spijt me wel, ik had je graag willen helpen, maar ik kan het niet doen". Ook kan die mens tussentijds sterven, of hij kan er van terug gekomen zijn. Dit alles is echter bij God onmogelijk. Alles wat God belooft is Hij volkomen machtig en gewillig te doen en Hij zal het ook zeker volbrengen. Nu zie je wel, dat het noodzake-

lijk is, dat je in Christus gevonden wordt want, "alle beloften Gods, zo velen als er zijn, zijn in Hem ja en in Hem amen". Dan wordt de Bijbel je pas duidelijk, - want voor die tijd is het een gesloten boek - en vindt je op iedere bladzijde wel een belofte en al deze beloften mag je je toe-eigenen. Dit is het Evangelie.

Wat verstaan we onder de wet? De tien geboden die op Sinaï zijn gegeven. Ook verstaan we onder de wet het Beeld Gods, dat God aan Adam en Eva geschonken had in het paradijs. Hij had Zijn wet (wil) in hun harten gegraveerd. Dit is dezelfde wet, die Mozes op de berg Sinaï ontving, alleen is ze daar wat uitvoeriger beschreven. Zingen: Psalm 25 : 5.

Vrijdag, 21 Mei 1926

Zingen: Psalm 89 : 12.

Jullie hebben zeker wel opgemerkt, dat we nog niet alles genoemd hebben van het genadeverbond. We hebben het nog niet gehad over de vraag, hoe de mens is, als hij in het genadeverbond is opgenomen en hoe hij het genadeverbond aanneemt. Laten wij dit eens nauwkeurig nagaan. Er zijn twee verbonden n.l. het werkverbond en het genadeverbond. Eerst was er alleen het werkverbond, doch dit is door de val van Adam en Eva geheel verbroken. Niemand kan door het werkverbond zalig worden. Hebben wij nog iets te maken met het werkverbond? Zeker, wij zijn allen verplicht alles te volbrengen, wat er in dit verbond geëist wordt. Wat hebben we onder het werkverbond te verstaan? De Wet der tien geboden. Maar er is niemand die dit doen kan. Eén is er geweest Die Zich vrijwillig gegeven heeft om de ganse wet te volbrengen. Hij heeft de straf op de overtreding gesteld gedragen, en de ganse wet volbracht om Zijn uitverkoren volk vrij te maken van de wet, aangemerkt als een verbond der werken.

Wat doet de wet zolang we geen deel hebben aan het genadeverbond? Dan vervloekt ze ons, want er staat: "Vervloekt is een iegelijk die niet blijft in al hetgeen geschreven staat in het boek der wet, dat hij dat doe". Hieruit kunnen wij duidelijk zien hoe noodzakelijk het is, dat wij alleen in Christus gevonden worden, want Hij heeft de wet gehouden. Om in Hem gevonden te worden, moeten we Hem aannemen, en daartoe wordt Hij ons aangeboden. Maar wat is dat voor een mens, die Christus aanneemt? Dat is iemand, die zichzelf heeft leren kennen en ziet, dat in hem geen goed woont, en hij ook gans onbekwaam is tot enig goed. Zo'n

mens ziet, dat hij zijn ganse leven tegen God gezondigd heeft en dat hij de eeuwige dood verdiend heeft. Hij ziet, dat hij in Adam is dood gevallen en hij rechtvaardigt God, zo Hij hem voor eeuwig van Zich stoot. Zo'n mens dan, wie alles ontvallen is, wie niets of niemand meer helpen kan, grijpt Christus aan. Hier wordt Christus aan de ziel geopenbaard. Dit is het toevluchtnemend geloof. Deze uitdrukking gebruik ik liever niet, want in onze dagen heeft men een heel andere verklaring van het toevluchtnemend geloof. **Dit is het geloof: Christus komt in de ziel, en de ziel gaat in Christus over.**

Wat wordt zo'n mens gewaar die in Christus is overgegaan?

1. Hij gevoelt, dat hij zijn last is kwijtgeraakt. We lezen in Bunyan, dat van Christens' rug aan de voet van het kruis het zondepak, dat hij altijd meedroeg, afviel. Hier wordt het woord bewaarheid: "Ik delg uw overtredingen uit als een nevel, Ik gedenk uw zonden niet meer".
2. Ziet de mens de vriendelijkheid en de liefde Gods. God is in Christus voor hem een liefderijk Vader en een vriendelijk Beschermer.
3. Gevoelt zo'n mens nu ook liefde tot God. Hij ziet, dat hij altijd God gehaat heeft en Hem ontvlucht is, maar nu heeft hij God lief boven alles.
4. Hij ziet, dat hij geheel anders is geworden, een nieuw schepsel. "Zo iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel, het oude is voorbijgegaan, ziet het is alles nieuw geworden". Hier komt de tekst voor de aandacht, Joh. 3:3: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien". Dan zegt zo'n mens: "Ja, zo is het, ik weet dat ik wedergeboren ben".
5. Hij verstaat nu de gehele Bijbel. Deze is nu voor hem een geopend boek geworden. De zegelen zijn er van doorbroken. Hij wist er al iets van, dat hij de Bijbel niet verstond, maar nu ziet hij eerst recht, dat hij het Woord nooit begrepen heeft. Nu zegt hij met Jeremia: "Als ik Uw Woord vond, heb ik het opgegeten".
6. Hij ziet nu een geopende toegang tot God, en dat hij met alle noden voor ziel en lichaam, voor tijd en eeuwigheid tot God mag gaan, door Jezus Christus. Ja, hij heeft in Christus een recht om te eisen, volgens Gods eigen woord (Psalm 81).
7. Zo'n mens heeft alle mensen lief. Er is niemand in de hele wereld die hij haat. Maar Gods volk heeft hij bijzonder lief, niet om iets van die mensen zelf, maar om het Beeld Gods, dat in hen is opgericht, en dat heeft hij lief.
8. Hij heeft een vrede in zijn hart, die alle verstand te boven gaat. De onrust en onvrede hebben plaats moeten maken voor de vrede. Hij heeft nu vrede

met God, met de engelen, de mensen, de omstandigheden, want hij weet, dat God boven alles en allen staat en hij voelt, "Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?"

9. Zo'n mens staat nu alleen, moederziel alleen en dat is nu de troost voor zo'n mens, dat hij alleen staat en wat hij nu ontvangt in dit leven, zoals vrienden, ontvangt hij uit Gods hand. God voert Zijn volk in de woestijn, eenzaam, alleen, maar God zorgt voor hen. Hij geeft hun Zijn wolkkolom en vuurkolom, waaraan zij kunnen zien, welke weg zij te gaan hebben. Christus zelf wijst hen de weg.

Nu noem ik je de drie ambten van Christus; Ten eerste: Als profeet leert en profeteert Hij, verlicht Hij hun onwetendheid. Ten tweede: Als priester offert en bidt Hij om hun schuld te verzoenen. Ten derde: Als koning beschermt Hij ze. Hij regeert en zij onderwerpen zich aan Hem en nu beschermt Hij ze tegen alles, want in de woestijn heb je veel last van wilde dieren en vreemde geesten.

Voor hen die 't heil des Heeren wachten, zijn bergen vlak en zeeën droog. Dit alles moeten we nu, voor we gaan sterven, geleerd hebben. Nu moet je niet zeggen: "Wat vreeslijk veel", want als God je komt verlichten, weet je alles op één ogenblik. Het ene ogenblik weet je niets en het andere ogenblik, als je ogen geopend worden, versta je alles. Het is een uitgaan uit onszelf en een overgaan in God door Jezus Christus. Dan weet de mens wat Wet, Evangelie, God, Doop en Avondmaal is.

Zingen: Psalm 84 : 5.

Vrijdag, 4 Juni 1926

Zingen: Psalm 138 : 1.

We zullen nu spreken over, hoe de mens het verbond inwilligt. Je begrijpt wel, dat er een groot verschil is tussen: "Hoe de mens overgaat in het werkverbond" en "Wat de betekenis is van het inwilligen van het genadeverbond". Alleen de uitverkorenen Gods kunnen, na te zijn overgegaan in Christus, zeggen hoe het de mens vergaat in dit verbond. Het gaat met een uitverkoren ziel zo: Eerst een kortere of langere tijd van woelingen inwendig, dit is bij alle uitverkorenen niet gelijk. Bij de stokbewaarder is dit alles waarschijnlijk plotseling gebeurd, terwijl het bij Nicodémus een langere tijd duurde, langzamerhand zal het zijn doorgedrongen. Langzamerhand komt de mens er achter, dat het toch met hem niet goed is. "Neen, neen", zegt zo'n mens, "het gaat zo niet goed, wat het

is weet ik niet, maar het is niet goed, alles is mis". Hij gaat nadenken over dingen, waar hij vroeger niet over dacht. Dit werkt Gods Geest in hem, want van nature neemt de mens niet de moeite ernstig bij de dingen die van het hoogste belang zijn, stil te staan, ook door christelijke opvoeding komt men hier niet toe.

Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God. Hij gaat dan aan het nadenken en zo'n mens spreekt bij zichzelf: "Ja, wat het is weet ik niet, maar zo kan ik niet doorgaan - ik noem nu alleen die punten, welke alle uitverkorenen kennen - ik heb vroeger dit en dat meegemaakt, ja, ik herinner het me heel goed, want het is toen zo en zo gegaan, maar wat het eigenlijk geweest is weet ik niet, want ik voel heel goed, dat het geen bekering is, ja, 't heeft er niets mee te maken, wat het dan ook geweest mag zijn, ik ben onbekeerd.

Hij krijgt te zien, dat hij mist, wat hij in de allereerste plaats moet bezitten. Hij ziet duidelijk, dat hij voor God niet kan verschijnen. Hij komt tekort, veel tekort, hij heeft niets waarmee hij voor God zou kunnen verschijnen. Dit gevoelt hij het duidelijkst in de nacht, of bij onweer of ziekte. Dan overvalt hem telkens die angst voor God, hij gevoelt, dat als hij op dat ogenblik zou moeten sterven, hij voor eeuwig zou verloren zijn. Soms probeert hij zich wel eens van die gedachte te ontslaan, veelal door het in aanraking komen met andere mensen, die hem zeggen: "Je hebt al zoveel ondervonden en je mag de dag der kleine dingen niet verachten en sta niet naar grote dingen". En die grote dingen noemt Christus juist het enige nodige. "Eén ding is nodig". Soms luistert hij naar die huichelarij en naar die bedrieglijke taal, hoewel niet allen, die onder de voorbereidende bearbeiding zijn, acht geven op zulke woorden, maar sommigen doen dit wel, maar voor er een week verlopen is komt iemand die onder de voorbereidende bearbeiding is, er meestal weer achter, dat dit bedrog is. Diep in zijn hart voelt hij zich veroordeeld en gans niet in staat om voor God te verschijnen. Al dieper en vaster komt het te liggen bij hem, dat Christus voor hem noodzakelijk is, en dat hij in Christus gevonden moet worden, zal het wel met hem zijn. Ja, hij is er bijna niet meer vanaf te brengen, en dit is een groot voorrecht als het zo bij zo'n mens komt te liggen, want dan heeft de valse leer niet meer zo'n invloed op hem, want de valse leer is er, en je bent nu eenmaal op de wereld, om die bedrieglijke taal te horen. Zo'n mens krijgt meer en meer te zien, hoe zijn hart is, hoe zondig en huichelachtig hij is. Hij kijkt niet naar andere mensen, neen, hij heeft meer dan genoeg aan zichzelf. Hij denkt: "Het zal alles mis uitkomen,

niemand kan er een denkbeeld van vormen hoe slecht ik ben, niemand weet wat er in mij omgaat". Hij krijgt zijn gemis al dieper en dieper te voelen. Een vroegere predikant in Kralingen zei: "In het Koninkrijk Gods vindt men drie zaken: missen, zoeken en vinden". Er zijn echter o zoveel mensen, die nooit in hun gemis komen, hieruit volgt natuurlijk ook, dat zij niet zoeken en dus ook niet vinden. Ten tweede gaat zo'n mens, dat spreekt vanzelf, aan het bidden, zo goed als dit dan gaat. Weet je wat de inhoud van dit gebed is? "Ach Heere ik ben niet waardig, maar och, mocht U mijner eens gedenken". Zo'n mens heeft ogenblikken, dat hij het voor de Heere uitroept en soms ook wel eens tegen een mens, door wie hij voelt begrepen te worden.

Ach Heere, het is U bekend, dat het me niet om rijkdom, een goede positie of een huwelijk te doen is, zover ik zien kan, zou ik alles wel willen missen, als ik maar in U gevonden mocht worden, och, dan zou het er verder niet op aan komen, hoe het met me ging". Maar de volgende dag kan hij zo weer niet bidden, want dit is geen gebed dat elk ogenblik gedaan kan worden, en dan vliegt het hem in het aangezicht, dat hij een huichelaar is en dat dit vroeger of later als zodanig nog wel openbaar zal worden.

Verder ziet zo'n mens zijn verschrikkelijke machteloosheid. Hij gevoelt, dat van hem in eeuwigheid niets goeds zal komen, want steeds heeft hij het oog op 't hart gericht en dat hart is verdorven. Hij ziet duidelijk, dat het alles van God moet komen. Van hem komt niets dan zonde. Dit maakt hem bijna wanhopig. Het is dan ook geen wonder, dat zo'n mens wel eens moedeloos wordt, en soms geen lust heeft in zijn werk, wat echter zeer verkeerd is, maar allen die bekeerd zijn geworden, of maar enkele stappen op deze weg hebben gezet, weten hiervan iets. Je moet niet denken, dat zo'n mens de schuld op God schuift, in de verste verte niet. Hier wil hij zelfs niet van horen, neen, het is alles zijn eigen schuld. Hij heeft zijn hele leven verzonddigd en zich verhard tegen de waarschuwingen des hemels. Hij krijgt te zien hoe hij tegenover een heilig, goedgevoerd en rechtvaardig God staat. Niet alleen zijn dadelijke zonden worden hem bekend gemaakt, maar hij krijgt te zien hoe zijn ganse natuur verdorven is, dat hij reeds in Adam van God is afgevallen, en de duivel en zichzelf toegevallen, zoals David uitroept: "'t Is niet alleen dit kwaad dat roept om straf, maar ik ben in ongerechtigheid geboren". Iemand die onder het voorbereidend werk des Geestes is, zou een kind van God, met wie hij door de Voorzienigheid in aanraking is gekomen, wel willen vasthouden om van hem iets te weten te komen omtrent God en Goddelijke zaken. Zo lezen we

in Zacharia 8:23, dat ze de slip van een Joodse man zouden grijpen, omdat ze gehoord hadden, dat God met hem was. Zo'n mens heeft wel eens behoefte om zijn toestand bloot te leggen en nu werkt de Heere nooit behoefte in het hart der uitverkorenen, of Hij zal die ook vervullen. Zo'n mens gaat daar zelf niet naar zoeken, maar de Heere plaatst dit op zijn weg.

Ten derde: en dit is het punt waar het om gaat. God komt Zichzelf aan zo'n mens openbaren als Eén, die al zijn zonden wil overnemen. Smytegelt placht te zeggen tot degenen die onder zo'n ontdekkende bearbeiding des Geestes zich bevonden: "God zou je niet ontdekt hebben, als Hij niet van plan was je te behouden". Op dit tijdstip wordt het hart van de mens omgekeerd. Het gaat hier evenals bij Maria aan het graf, wel was Maria bekeerd, maar toch is het een duidelijk voorbeeld. Zij zocht het lichaam van Christus in het graf, maar zij vond het nergens, zelfs door de woorden van de engel werd zij niet afgebracht om in het graf te blijven zien, maar toen de Heere Jezus riep: "Maria", keerde zij zich om met het aangezicht naar Christus en zag niet naar het graf meer om. Tot op dat ogenblik, dat Christus haar riep, stond zij met de rug naar Christus toe en het aangezicht naar het graf gewend. Hier heb je de krachtdadige roeping. Hier wordt de mens persoonlijk geroepen en ondervindt hij wat de catechismus zegt: "Niet alleen anderen, maar ook mij". Hier wendt de mens het oog af van het zicht- en tastbare, zijn naaste en zichzelf, en wendt zich in God naar Christus, zoals er staat in Jesaja 45:22: "Wendt u naar Mij toe, wordt behouden". Dit is de wedergeboorte. Hier zegt de ziel in antwoord op des Heeren roepstem; "Zoek Mijn aangezicht; ik zoek Uw aangezicht, o Heere!" Nu ziet de mens een nieuwe hemel en een nieuwe aarde en dat hij daarvan een bewoner is.

Hij is zolang hij op aarde is, gedeeltelijk wedergeboren, maar bij zijn sterven zal hij naar de ziel direct volkomen wedergeboren zijn. Voor die tijd zegt men: "Ja, dat die en die bekeerd zullen worden, geloof ik wel, maar ik, ach ik vrees, dat het mij nooit gebeuren zal". Ja, dat komt omdat men geen geloof heeft en daarom kan men het niet geloven.

Wat is nu eigenlijk de zonde? Wel, dat een mens is zoals hij is, en hierover gaat men klagen. Als een mens Christus aanneemt, geschiedt dit meest in de eenzaamheid, het kan ook wel gebeuren onder een predikatie, maar dan is het toch stil, want daar wordt niet gesproken. Een mens die bearbeid wordt, heeft behoefte aan de eenzaamheid om daar zijn hart voor God uit te storten en zijn wegen te overdenken. God voert Zijn volk in de woestijn en daar komt Hij naar hun hart spreken. Je moet dan ook met wat

er in je omgaat niet naar de mensen gaan, maar je nood aan de Heere klagen, je ook niet zetten onder een prediking of in gezelschap, waar een andere leer verkondigd wordt, dan die wij je verkondigen, waar gezegd wordt, dat men toch wel zalig kan worden zonder het verenigende geloof in de Heere Jezus. Je moet niet gaan redeneren en zeggen: "Die andere mensen zijn toch ook kinderen Gods en zouden die zich allen vergissen?" Zo mag men niet spreken, want of die anderen bekeerd zijn, daar weet je niets van. Wij kunnen niet van anderen weten of ze bekeerd zijn, wel van onszelf.

Van de week ontvingen we nog bericht van iemand, die was doorgegaan voor een rechtvaardig mens, dat hij zichzelf om 't leven had gebracht. Daarom, zo niet redeneren, maar toets alles aan Gods Woord, ook datgene wat wij je verkondigen. Je moet het niet geloven omdat ik het zeg. Neen, het voorbeeld van die van Beréa volgen (Hand.17:11). En zo je dit nalaat, en zonder naar Gods wil te vragen, je toch onder een prediking neerzet, waar de waarheid niet verkondigd wordt, dan ga je regelrecht tegen de Heilige Geest in, die je aanvankelijk overreed heeft van hetgeen de waarheid is en hoogstwaarschijnlijk zul je dan een christen worden zonder Christus en het zal een eeuwig wonder zijn als je ooit nog ontdekt zal worden aan het ontzaglijk gevaar waarin je verkeerd en het ware beter, dat je hier nooit geweest was. Zien jullie nu niet hoe noodzakelijk het is, dat je in Christus gevonden wordt. Buiten Hem kunnen we geen gegronde hoop koesteren op de eeuwige zaligheid. Ik zeg je dit alles niet om je er van af te schrikken, maar veel meer om je aan te sporen, om haast te maken, om deel te mogen hebben aan dat verbond. Voor de bekering denkt een ziel wel eens betrekking te hebben op God, maar als de Heere Zich openbaart, dat is niet als de een of andere tekst voor de aandacht komt, neen, als er een drie-enig God Zich aan de ziel openbaart, dan leert de ziel God kennen zoals Hij is, (God was in Christus, de wereld met Zichzelf verzoenende... enz.) en dan ziet ze ook, dat God altijd gewillig is geweest om haar zalig te maken, maar dat zij onwillig was om zich te laten zaligen en dat de Heere wachtte om genadig te zijn. 't Is God zelf, die de ziel gewillig maakt. "Ik ben gevonden van degenen die naar Mij niet vraagden" en ze zegt: "Ik zou nooit naar de Heere gevraagd hebben, zo Hij mij niet had opgezocht".

Zingen: Psalm 134 : 2 en 3.

Vrijdag, 11 Juni 1926

Zingen: Psalm 89 : 13 en 14.

We denken het nu nog één keer over het genadeverbond te hebben. We zullen zeggen welke verandering de mens ondergaat als hij in dit verbond is opgenomen, of hoe hij dan geworden is. Het staat vast, dat er een grote verandering plaats heeft bij zo'n mens. Wat is er dan bij hem gebeurd? Wel, er is iets bij hem vernieuwd, en wel zijn hart. Maar je moet niet denken, dat een bekeerd mens geen zondig hart meer heeft. Zijn hart is wel bekeerd, maar toch werkt in het hart van iemand die bekeerd is, nog de zonde. Dus je moet niet denken, dat bekeerde mensen geheel zonder zonden zijn.

Wat is eigenlijk een veranderd mens? Je hoort hier tegenwoordig zo dikwijls over spreken. Je hebt mensen die er plotseling toe komen heel anders te gaan leven, en dit is een grote verandering en zeer goed waar te nemen. We noemen dit bekeerd zijn van de kroeg naar de kerk. Van de ondeugd naar de deugd, maar deze verandering hebben we niet op het oog.

Verder zijn er mensen die veel voor de waarheid hebben over gehad en toch onbekeerd zijn gebleven. Zo lezen we van Simon de Tovenaar, dat hij de apostelen geld aanbood om de werking van de Heilige Geest deelachtig te mogen worden om deze aan anderen te kunnen schenken, en toch was hij een samenknopsel van ongerechtigheid.

De rijke jongeling kwam nog verder. Hij, een aanzienlijk man, komt tot de verachte schare en noemt de Heere Jezus; "Goede Meester" en vraagt wat hij doen moet om het eeuwige leven te beërven, maar dit was niet het vragen van Paulus op de weg naar Damascus. We lezen zelfs, dat de Heere Jezus de jongeling aanzag en hem beminde, maar toen de Heere hem zei, zijn goederen te verkopen, toen werd het hem te machtig en hij ging bedroefd weg.

We hebben iemand op het oog, die tot God bekeerd is. Wat is er bij zo'n mens niet vernieuwd? Zijn natuur. Wat verstaan we onder natuur? Ach, dat is een mens zijn hart, wij bedoelen hier met hart en ziel het zelfde (in Gods Woord moeten we voor hart wel eens iets anders verstaan dan ziel) maar we bedoelen het hier als het zelfde. De ziel van de mens bestaat uit verstand, wil en gevoel, of wil je het anders, genegenheden, maar laten we nu maar zeggen: verstand, wil en gevoel. Nu heeft een bekeerd mens 2 verstanden, 2 willen en 2 gevoelens. Het ene verstand is licht en het andere is duisternis, de ene wil is het altijd eens met Gods wil en de andere nooit, het nieuwgeboren deel heeft God lief boven alles, maar het

onwedergeboren deel haat God. Hier komen altijd de drie krachten van de wedergeboren ziel tegenover de drie krachten van het onwedergeboren deel te staan. Er komen wel drie nieuwe krachten in de ziel, maar de oude krachten blijven ook. En waar de eerste krachten werken, werken ook de tweede. Ik spreek nog altijd over iemand die in het verbond is opgenomen.

Wat moet nu zo'n mens doen, die bekeerd is, wat denken jullie? Zo'n mens weet alles wat we besproken hebben. Waarom weet hij dit? Hoe? Omdat het hem door het geloof geopenbaard is. Nu, volgens ons moet zo'n mens niets doen. Hij moet niets doen, maar God door Zijn Geest in zich laten werken. Dit kunnen we lezen in Psalm 123: "Een lied Hammaäloth. 1. Ik hef mijn ogen op tot U, Die in de hemelen zit. 2. Zie, gelijk de ogen der knechten zijn op de hand hunner heren; gelijk de ogen der dienstmaagd zijn op de hand harer vrouw; also zijn onze ogen op de Heere, onzen God, totdat Hij ons genadig zij. 3. Zijt ons genadig, o Heere! zijt ons genadig, want wij zijn der verachting veel te zat. 4. Onze ziel is veel te zat, des spots der weelderigen der verachting der hovaardigen.

Jullie moeten deze vragen kunnen beantwoorden voor je sterft. Het zijn de gewichtigste vragen der gereformeerde religie. Wij zijn nog niet klaar gekomen en zullen het waarschijnlijk de volgende keer nog eenmaal hebben over het genadeverbond.

Zingen: Psalm 130 : 3.

Vrijdag, 9 Juli 1926

Zingen: Psalm 130 : 3 en 4.

We hebben de vorige keer gezegd hoe een mens geworden is als hij in dit verbond is over gegaan. Er heeft dan een grote verandering plaats, zowel in- als uitwendig. Als het binnenste, het hart vernieuwd is, komen de uitwendig veranderingen hier vanzelf uit voort. We hebben gezegd, dat de ziel bestaat uit verstand, wil en gevoel, en dat deze worden vernieuwd, dat er nieuwe vermogens worden geschapen in de ziel, doch niet geheel, er blijft toch altijd noch een onwedergeboren deel over, doch dat wil niet zeggen, dat God de mens niet goed vernieuwd heeft, dat dit werk niet volkomen is. Neen, het is evenals bij een kind. Zo'n kind is wel volkomen, maar niet volwassen. Van Christus staat geschreven, (Luk.2:52) dat Hij toenam in wijsheid en grootte en in genade bij God en de mensen. En toch was Christus volkomen. Zo'n mens heeft geen lust meer in de zonde, het wedergeboren deel zondigt niet. Paulus zegt hier van in Romeinen 7:17: "Ik

dan doe dat zelve nu niet meer, maar de zonde, die in mij woont. Johannes zegt in 1 Johannes 5:18: "Wij weten, dat een iegelijk, die uit God geboren is, niet zondigt". Bij het sterven is de ziel in één ogenblik geheel vernieuwd. Als het lichaam op de één of andere manier aan verrotting wordt overgegeven, dan tegelijkertijd looft de ziel volmaakt God.

Op de jongste dag, als Christus zal verschijnen op de wolken des hemels, dan zullen eerst de lichamen worden opgeroepen en dan zullen ziel en lichaam verenigd worden, en geheel volmaakt zijn. Dan zal Christus Zijn gemeente tot de Vader brengen en zeggen: "Zie, hier Mij en de kinderen die Gij Mij gegeven hebt". En dan zal God zijn alles en in allen. Wij kunnen dit niet, of zeer gebrekkig onderscheiden. Maar de gelovigen moet hier op aarde toenemen in kennis van God. Daarom zegt de Kerk: (Hos.6:3) "Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen, om de Heere te kennen", en in Psalm 84 staat: "Zij gaan van kracht tot kracht steeds voort". Christus zegt in de Hogepriesterlijke bede: "Ik heilig Mij zelf voor hen, opdat zij geheiligd mogen zijn in waarheid". In zo'n mens staat het wedergeboren deel tegenover het onwedergeboren deel. Hij ziet nu duidelijk, dat hij altijd de wereld gediend heeft, tot op het ogenblik, dat hij in Christus overgegaan is, vrouw, kind, of positie of wat dan ook liever had dan God, doch nu is dit alles omgekeerd. Er staat: "Waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn", en dit wordt hij gewaar. Zo'n mens heeft nu altijd, of bijna altijd heilige overdenkingen. Hij komt niet uitgedacht over God. Deze mens roept uit met de bruid uit Hooglied 5:10: "Mijn liefste is blank en rood, Hij draagt de banier boven tienduizend. Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk". Ook zegt hij met Psalm 73:25: "Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde! Zulk een mens is tevreden in zijn lot, want hij weet, dat God alles regeert, en dat alles moet medewerken ten goede en hij zegt met de dichter van Psalm 145:6 ber. "De Heer is recht, in al Zijn weg en werk; Zijn goedheid kent in 't gans heelal geen perk". Bij deze mensen is het "ik" gestorven. Van de Kerk wordt gezegd, dat zij bekleed is met de zon, dat is het ware geloof in Christus, de Zon der Gerechtigheid, en de maan, dat is het zicht- en tastbare, alle veranderlijke en wereldse dingen onder haar voeten. Zij wordt dus van die dingen niet meer geregeerd, maar zij zijn onder haar (Openb.12:10).

Ik heb jullie wel eens voorgelezen van die vrouw, die na veel beproeving, ook nog haar zestienjarige dochter door de dood verloor. Toen men haar bezocht was zij heel kalm en rustig, ja, gemoedig. Men vroeg haar hiervan de reden, of zij misschien ook enige hoop had voor haar kind?

Zij antwoordde ontkennend: "Neen", zei zij, ik heb nooit anders kunnen bespeuren, dan dat mijn kind met haar hart in de wereld leefde, maar zij is in de handen gevallen van een Wezen, Die rechtvaardig is, van Eén, die Zich niet kan vergissen en zou ik dan nu opstaan tegen Gods raad? Die ik eeuwig billijk zal? Dit kan wel eens verduisterd zijn in de gelovigen, zoals ook bij Asaf het geval was, toen hij zag op de voorspoed van de goddelozen, maar dit duurde slechts, totdat hij in Gods Heiligdom inging (Ps.73).

Ten tweede gevoelen die mensen iets bijzonders voor God, het is verschillend van vroeger. Ik zal trachten het je door een voorbeeld duidelijk te maken. Het komt dikwijls voor, dat een kind in een zekere tijd van zijn leven, zijn ouders een weinig links laat liggen. Hij voelt dan niet zo voor de band tussen hem en zijn ouders en luistert niet naar hun raad. Maar dan gebeurt het soms, dat dit op zekere tijd verandert. Hij komt in aanraking met andere jongelui, leert hun ouders kennen en nu gaat hij vergelijken en nu komt hij er achter, dat menig ouder niet voor zijn kind is, wat zijn ouders voor hem zijn, of geweest zijn. Telkens ziet hij hun beeld voor zich, hij herinnert zich weer alles van vroeger en ziet nu, hoe zij steeds het beste met hem voor hadden. Nu gaat hij aan het nadenken en zegt tegen zichzelf: "Neen, ik heb verkeerd gedaan, ik wil voortaan niet meer tegenspreken, ik wil me niet meer tegen hun wil voortdurend verzetten, het moet anders worden". Vroeger liet hij ook wel eens het een en ander na, maar dan was het meest uit vrees voor straf, of omdat hem iets prettigs zou onthouden worden. Nu denkt hij niet aan straf, maar er is een andere drijfveer; hij wil het eenvoudig niet meer doen. Zo is het ook met iemand die bekeerd is. Vroeger liet hij wel eens een of andere zonde uit vrees voor straf, of om andere redenen, maar nooit omdat hij de zonde haatte, Maar bij deze mens is ook een tijd gekomen, dat hij is gaan nadenken en toen hij in Christus is over gegaan, nam hij zich voor, nooit meer te zondigen. Zij zien Gods beeld, zoals Hij Zich aan en in hen geopenbaard heeft. Ik zeg, "Ze nemen het zich allen voor", maar zij kunnen het geen van allen volbrengen. Zij laten de zonde niet na uit angst voor straf, uit slaafse vrees, maar omdat zij Gods wil willen doen, maar nog eens, zij kunnen dit niet doen, maar het is hun voornemen. Het is natuurlijk een zeer zwak beeld, dat we zo even gaven, maar het is altijd zeer moeilijk de dingen van Gods Koninkrijk te vergelijken met een beeld uit de natuur. Toch kunnen we wel enigszins zien, hoe de mens tegenover God staat. Hij vreest met een kinderlijke

vrees, zoals in Psalm 130 staat: "Dies wordt Gij Heer, met beving, recht kinderlijk gevreesd".

Ten derde hebben zij liefde voor Gods volk. Dit is een diepe liefde voor hen in wie God Zijn beeld heeft opgericht. Het is hier: "Eén geloof, één hoop, één God en Vader, die daar is in allen, één doop". Wij lezen ook van Mozes, dat hij liever met het volk Gods kwalijk gehandeld wilde worden, dan voor een tijd de genieting der zonde te hebben (Hebr.11:25). Het was hier: "Aan de vrucht zult gij de boom kennen". Mozes leefde in de hoogste kringen van Egypte, en in die kringen had men het er op toegelegd het volk Israël uit te roeien. Maar er is een tijd geweest, dat God aan Mozes kwam openbaren, (wanneer dit geweest is, weten we niet) dat Hij onder dat verdrukte volk, dat slavenvolk, Zijn volk had en dat in de lendenen van dat volk de Christus verborgen was. Toen kon Mozes het aan het hof van Egypte, waar men het op de ondergang van dat volk had toegelegd, niet meer uithouden, en het moest vroeg of laat aan de dag komen. Mozes was in Egypte en dat volk in Gosen, maar in zijn hart was hij met dat volk verenigd. Toch beging hij eerst nog een misslag, maar hij keerde niet terug. Er staat; "Hij vreesde niet de toorn des konings". Het was voor hem een kleine moeite geweest zijn excuus aan te bieden, want een mensenleven werd niet geteld in die dagen, en dan had hij aan het hof kunnen blijven, maar hij liet de toorn van de koning bestaan, die niet vrezende, en vluchtte naar Midian. Hij koos openlijk partij voor Gods volk, zich vasthoudende als ziende de Onzienlijke.

Ten laatste, de harten van de bekeerden tekenen zich. Nooit kunnen zij over God horen spreken, of zij leven er in op.

Er zijn heel veel mensen, vooral onder de jongelui, die enigszins nadenken, en dan zien op het wereld gebeuren en vragen of alles wel plaats heeft in overeenstemming met Gods liefde en Gods rechtvaardigheid. Daar hun natuurlijk verstand hen geen bevredigend antwoord geeft, komt al meer de vraag naar voren: "Zou er wel een Opperwezen zijn?" Deze mensen liggen zeer open voor -, en komen dan ook heel vaak tot het theoretische atheïsme. We houden nu op over het genadeverbond te spreken en hopen de volgende keer een volgend hoofdstuk te kunnen beginnen.
Zingen: Psalm 119 : 37.

Vrijdag, 23 Juli 1926

Zingen: Psalm 25 : 10.

We zouden spreken over de Middelaar des Verbonds. We hebben het over het genadeverbond gehad. Toen dit er nog niet was, leefde de mens onder het werkverbond. Kan iemand zeggen wie de middelaar van het werkverbond was? Er was toen geen middelaar nodig. De mens kon zelf Gods wil geheel volbrengen. Adam en Eva waren God in alles gehoorzaam, zij hadden dus geen genade en geen middelaar nodig. Zij verdienden zelf hun zaligheid, maar toen zij in die grote zonden vielen, en God ongehoorzaam waren geweest, konden zij dit nooit of nimmer meer verbeteren. Nu voelden zij, dat zij genade nodig hadden.

Hier kwam God hun het Evangelie verkondigen, en Adam en Eva namen Christus aan. Later heeft God het Evangelie laten verkondigen door mensen. De gelovigen onder het Oude Verbond hebben allen moeten geloven in een Christus, die nog komen moest.

Zij hebben mogen zien op de belofte. Welke beloofde profeet die dit het volk predikte. Lees maar in de profetieën van Jesaja, Maléachi e.a. profeten, de beloften aangaande de komst van de Messias in het vlees. Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven....(Jes.9:5). Op dit geloof heeft God hen gerechtvaardigd. De Heere had nog wel geen voldoening ontvangen voor de zonde, maar Hij wist, dat hij deze voldoening zeker zou ontvangen en hierop ziende, heeft Hij de gelovigen onder het Oude Verbond de zonden vergeven. Hiervan spreekt de apostel als hij zegt in Romeinen 3:25: "... door de vergeving der zonden, die te voren geschied zijn onder de verdraagzaamheid Gods". Maar daar ik bemerk, dat jullie er zeer weinig van weten, zal ik in 't algemeen even verder gaan.

Toen de tijd van God bestemd aanbrak, dat de Messias geboren zou worden, hebben sommige gelovigen mogen geloven, dat zij de Christus in het vlees zouden zien. Simeon bv. had de belofte ontvangen, dat hij de dood niet zien zou, voordat hij de Christus des Heeren zou hebben gezien. Toen Jozef en Maria met het kindeke Jezus in de tempel kwamen, deed de Heere het zo samenlopen, dat ook Simeon daar kwam op de zelfde tijd. De Heilige Geest zei hem, dat deze eenvoudige mensen het lang verwachte kind, de beloofde Messias, bij zich hadden. Toen nam Simeon het Kindeke in Zijn armen en loofde God en zeide: "Nu laat Gij, Heere! Uw dienst-knecht gaan in vrede naar Uw woord. Want mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien" (Luk.2:29-30).

Welke drie dingen moest de Middelaar bezitten om de zaligheid te kunnen verdienen?

1. Hij moest het beeld Gods deelachtig zijn, want daar was de mens mee geschapen, maar door de zonde had hij het verloren en zou hij zalig worden, dan moest hij dit beeld Gods terug hebben.
2. Hij moest gehoorzaamheid aan de ganse wet betonen. Wij hadden die wet moeten volbrengen, maar wij hebben het niet gedaan en nu moest de Middelaar in onze plaats deze wet volbrengen, en Christus heeft het gedaan, heeft haar in alle delen volbracht. Hij is in alles gehoorzaam geweest. Hij is Zijn Vader gehoorzaam geweest, ja, zelfs tot de dood des kruises toe. Zijn ouders is Hij ook nooit ongehoorzaam geweest. (Luk.2:51) Christus was ook de overheid onderdanig, want toen iemand Hem vroeg of men de keizer schatting moest betalen, vroeg Hij een penning en vroeg wiens beeld daarop stond. Het antwoord was: "Des keizers". Hij zeide: "Geef dan de keizer wat des keizers is, en Gode wat Gods is". Ook in Zijn gevangenneming en de kruisiging heeft Hij Zich aan de overheid onderworpen.
3. Hij moest waarachtig en rechtvaardig mens zijn. De menselijke natuur had gezondigd, dus moest die ook de straf dragen, en nu was Christus volkomen mens. De Goddelijke natuur kon niet lijden, maar de Goddelijke natuur zou de menselijke natuur in het vreselijke lijden ondersteunen. Christus is begraven en heeft dus de natuurlijke dood ondergaan. Hij had Zijn werk volbracht en ten bewijze, dat God in dat werk genoeg had genomen, heeft Hij Hem uit de doden opgewekt en een plaats gegeven aan Zijn rechterhand.

De nieuw testamentische gelovigen, geloven dus in een Christus, Die gekomen is. De oud testamentische gelovigen in Hem, Die nog komen zou. Wij moeten allen op Golgotha terecht komen, aan de voet van Christus' kruis. Hier zal Christus een blik op ons werpen, en wij zullen Hem zien, Die wij doorstoken hebben, met onze zonden. Hier moeten we allen met onze zonden komen en hier alleen zullen we van onze zonden verlost worden. Gebeurt dit niet voor ons sterven, dan zullen we tot in alle eeuwigheid met onze zonden beladen zijn. Wat dit betekent kunnen we enigermate zien in Kaïn. Hij zag zijn zonden, en in angst riep hij uit: "Al wie mij vindt, zal mij doodslaan". Toch waren er nog maar weinig mensen op aarde. Maar de goddeloze schrikt voor een ritselend blad. Judas zijn consciëntie sprak luid, en hij kon het niet dragen, daarom maakte hij een eind aan zijn leven. Petrus zag ook zijn zonden, maar hij kon belijden. Had

hij dit niet kunnen doen, dan was Petrus zeker bezweken. Dit moeten we allen kunnen doen door de werking des Geestes. O, geeft er toch acht op! Jullie laten misschien je mooiste tijd voorbij gaan. Je denkt waarschijnlijk aan andere dingen en het voornaamste laat je na, het vluchten tot Christus, en dat is toch alleen je behoud. Dit is altijd zo geweest en daarom vinden we deze klaagstem in de Bijbel: "Wie heeft onze prediking geloofd, en aan wien is de arm des Heeren geopenbaard?" Zelfs tot driemaal toe vinden we deze vraag in het Woord (Jes.53:1, Joh.12:38, Rom.10:16).

Laat toch je tijd niet voorbij gaan. Het ziet er zo vreselijk donker uit in onze dagen. Er zijn hele dorpen, ja streken in Nederland, waar niet één bekeerd mens gevonden wordt. Door bijna niemand meer wordt de waarheid recht verstaan. (1926!)

Na de opstanding van Christus is de Heilige Geest uitgestort op de apostelen. Zij zijn toen het Evangelie gaan verkondigen. Later heeft God weer andere mannen verwekt om dit werk voort te zetten.

Zingen: Psalm 119 : 17.

Vrijdag, 20 Augustus 1926

Zingen: Psalm 119 : 64 en 65.

In het twaalfde hoofdstuk uit het vragenboekje van Hellenbroek staat alles in 't kort beschreven, waar later in dit boekje uitvoeriger over gesproken wordt. Dan krijgen we iets afzonderlijks van de naam Jezus, van de naam Christus en van Zijn ambten, Zijn profetisch ambt, Zijn priesterambt en Zijn koninklijk ambt, van Zijn naturen, Zijn staten enzovoort.

We hebben de vorige keer gezegd, dat bij het eerste verbond geen middelaar nodig was. Wie is de Middelaar van het genadeverbond? Onze Heere Jezus Christus. "Want er is één God, er is ook één Middelaar Gods en der mensen, de Mens Christus Jezus" (1Tim.2:5). Toen Adam en Eva gevallen waren, moest er, zou er iemand zalig kunnen worden, een ander verbond opgericht worden. Dit had God in de onbegonnen eeuwigheid zo bepaald, dat het genadeverbond het werkverbond op zou volgen (Gen3:15).

Middelaar, wat wil dit zeggen? Het woord spreekt reeds de betekenis uit: iemand die bemiddelend optreedt. Onder of door het werkverbond kon niemand meer bekeerd worden en om nu in het genadeverbond te worden opgenomen, moeten we deze Middelaar kennen. In het gewone leven is er sprake van zo iemand, deze noemen we makelaar. Diens werk is het om een

koop tussen twee mensen te doen sluiten. Een middelaar dient om twee partijen tot elkaar te brengen. Hier zijn deze twee partijen: in de eerste plaats God en in de tweede plaats de mens. De mens moet deze Middelaar kennen. Het is de tweede Persoon in het Goddelijk Wezen. Als we de Heere Jezus niet kennen, kunnen we nooit God kennen.

Vraag 2. Is Hij een Middelaar alleen van tussenspraak of ook van verzoening? Antw. Ook van verzoening, want, zo volgt er in 1Tim.2:6: Die Zich zelve gegeven heeft tot een rantsoen voor allen. Het gebeurt wel eens, dat iemand zonder dat er echter van verzoening sprake is, toch twee partijen tot elkaar brengt. Met Christus is dat nooit het geval. Hij is een verzoenend Middelaar. Waardoor heeft Hij verzoening gedaan? Door het grote offer, dat Hij gebracht heeft n.l. Zichzelf. Als Christus Zichzelf niet had gegeven, wat zou er dan eeuwig op ons rusten? De toorn Gods. Nu rust de toorn Gods niet meer op de uitverkorenen. Eenmaal is God vertoorn geweest op Zijn eigen Zoon en, Christus heeft vrijwillig alle toorn gedragen voor alle uitverkorenen. Nu zegt God tot hen: "Ik zal niet meer op u toornen; noch u schelden" (Jes.54:9). Christus heeft alleen voor de uitverkorenen geleden. Waarom heeft Hij voor hen geleden? Omdat God anders niet aan Zijn eer kwam en de mens niet aan zijn zaligheid. God had de mens geschapen met Zijn beeld en dit moesten zij terug kunnen krijgen.

Vraag 3. Is onze Jezus de ware Middelaar of Messias, die komen zou? Antw. Ja; omdat in Hem alles vervuld is, wat van de Messias voorzegd was. In het oude testament vinden we vele voorspellingen van de Messias.

Is Hij op de rechte tijd gekomen? Ja. Eer de scepter van Juda nog was geweken en de wetgever van tussen zijn voeten, volgens Gen.49:10. Terwijl de tweede tempel nog stond, volgens Hagg.2:10. En toen de zeventig weken ten einde liepen, volgens Dan.9:24.

Waarom moet de Middelaar al gekend worden? 1. In Zijn namen; 2. In Zijn ambten; 3. In Zijn naturen; 4. In Zijn staten en 5. In Zijn weldaden. Dit behandelen wij later nog afzonderlijk. Wij moeten dus allen Christus als Middelaar kennen. Wij moeten God leren kennen en wij moeten onszelf leren kennen en dan hebben wij gebruik gemaakt van de Middelaar. Voor we bekeerd zijn, kennen wij nooit ons zelf en ook God niet. Hier moet God aan te pas komen. Je kunt wel in de Bijbel lezen, en die uit je hoofd kennen, maar wij moeten God kennen door Zijn Woord en Geest. De Geest moet onze Uitlegger zijn. De Moorman had immers ook een uitlegger nodig? Want hij zei: "Hoe zou ik verstaan zonder dat mij iemand uitlegt".

Kennen we de Bijbel alleen door lezen, dan noemen we dit een historisch geloof. Mensen die een historisch geloof hebben, geloven alleen, dat het waar is wat er van God in de Bijbel gezegd wordt, maar zij kennen Hem in 't geheel niet. Zij hebben God nooit tot hen persoonlijk horen spreken. Jullie moeten nauw acht geven, als je één van allen soms ergens mee bezig mocht zijn, dan zul je merken, dat je gaat roepen: "Wat moet ik doen opdat ik zalig worde?" Als je dit roept, dan moet je wachten op antwoord van de hemel. Komt dit niet, roep dan weer en ga zo voort, tot je het weet. Een historische kennis is wel goed, maar er moet een zaligmakend geloof bijkomen. Jullie moeten veel in de Bijbel lezen, veel oude goede boeken lezen, je moet een grote kennis zien te krijgen van Goddelijke zaken en veel bidden om licht. Dit is eigenlijk het enige wat we nodig hebben. God moet dat in onze harten scheppen. Dit was immers ook zo bij de schepping van de hemel en de aarde? Het eerste wat er kwam was licht. Zo moet er licht in onze ziel komen door God, want er staat: "God Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene Die in onze harten geschieden heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods, in het aangezicht van Jezus Christus".

Jullie laten misschien je mooiste tijd voorbij gaan, nu, als je jong bent, moet je veel onderzoeken, het is de schoonste tijd. Later heb je misschien nergens meer tijd voor. Als er aan tafel uit de Bijbel gelezen wordt, moet je er goed acht op geven. Denk er om: Zie God te leren kennen voor je sterft. Zij, die Christus hebben leren kennen als hun Middelaar, geven zich geheel aan Hem over. Niets van alles wat zij hebben weegt zo zwaar als Christus. Vandaar dat een Christen, Christus niet kan verloochenen, en zich liever ter dood laat brengen, zoals zo dikwijls gebeurd is.

Zingen: Psalm 73 :13.

Vrijdag, 3 September 1926

De naam Jezus komt van een werkwoord dat betekend: redden, verlossen, in de ruimte stellen. De engel zei tot Jozef, dat Zijn naam zou wezen "Jezus", want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden. Jezus betekend dus: Zaligmaker, Redder, Verruimer, Helper, enz. Hij maakt ons zalig. Hij redt ons uit de hand van de satan. Hij verruimt ons hart. Hij verlost ons van onze zonden. Verruimen, wat is dat? Wel, God komt eerst ons hart openen, evenals het met Lydia het geval was. Er staat van haar:

"En God opende haar hart, dat zij acht gaf op het woord, dat van Paulus gesproken was". Wij weten allen wat Paulus sprak. Hij was een Evangelie verkondiger en niet een verkondiger van de wet. Hij zei niet: "Doe dat", neen, hij sprak: "Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden". Jullie moeten nauw acht geven op hetgeen ik je zeg, nu hoor je het nog, zie het te bewaren, misschien zal het je later nog te pas komen en misschien heb je er nu al wat aan. Jullie moeten in ieder geval een historisch geloof zien te krijgen. Dit is er bijna niet meer en waar dit niet meer is in een land, wordt dit land overstromd met ketterijen.

Ds. Smijtegelt placht te zeggen: "Houd je belijdenis in waarde". Waar er geen zaligmakend geloof is in een land, en zelfs de eenvoudigste dingen niet eens meer met het verstand begrepen worden, daar gaat men verschrikkelijk aan het dwalen. Ik weet niet of jullie wel eens onder predikanten komen, maar overal wordt men gewaar, dat de mensen nergens meer vanaf weten. Als je in gezelschap komt, en het gesprek gaat over de godsdienst, en je kunt het zo gemakkelijk volgen, denk dan maar, dat het de Waarheid niet is, maar als je ergens komt, en je voelt in je hart, dat dat de Waarheid is wat daar gezegd wordt, - maar je moet bij je zelf zeggen: "Ik begrijp er letterlijk niets van, ik weet niets", dan zal dat de waarheid wel zijn". Ik zeg jullie dit met het oog op je latere leven.

De Waarheid is niet te doorgronden, niet te begrijpen. We zeiden straks, God moet ons hart openen. Als Hij dit doet, laat Hij ons niet aan ons lot over, neen, als ons hart geopend is, dan zijn wij dood, hier sterven wij onszelf. Nu laat God dit hart niet zo, Hij laat het ook niet zo weer dicht gaan, maar hier komt Hij met Christus in het hart, en het hart neemt Christus aan, omhelst Hem. Hier ziet het hart God heel anders, dan het Hem altijd gezien had.

Iemand vroeg mij of een onbekeerd mens God lief kon hebben. Ons antwoord was: Neen. "O", zei die persoon, "dat dacht ik wel, want ik heb vrees voor God, en ik heb angst". Als God zich aan ons geopenbaard heeft, dan hebben wij geen vrees meer. Ach, het is dat wij hem niet kennen. Het komt alleen op de kennis van een drie-enig God aan. God zelf moet Christus tot ons brengen en ons verklaren, daarna leert Christus ons God kennen. Iemand die door God is gered geworden, heeft alles op één ogenblik geleerd. Eerst wist hij niets, nu ineens alles.

Tegenwoordig hebben de mensen het over trappen in de genade, ook al een woord waar zo ontzaglijk veel misbruik van gemaakt wordt. Wij weten alles of wij weten niets. Op school is het zo: nadat we 6 of 7 jaar

daar onderwijs ontvingen, de meester lachend zegt, dat we volleerd zijn. Op het gymnasium gaat het evenzo en op de Hogeschool ook, maar later komen wij er achter, dat we zo'n bitter beetje weten, doch in het geestelijke is dit anders.

Als iemand bekeerd is, brengt de Geest hem tot het Woord, en hier vindt hij alles in, ook dat de hemel onderwijs geeft. Want: "Al die het van de Vader gehoord heeft en geleerd, die komt tot Mij". Al zou iemand kunnen lezen noch schrijven, wat God leert, verstaat hij en vergeet hij nooit. Hij merkt nu, dat alles wat hij vroeger geen naam kon geven, leringen van de hemel zijn geweest.

Ik weet niet of jullie wel eens iets van de goedheid Gods te zien hebben gekregen? Dit zie je eerst recht als je weet, dat God je Helper is geweest. Voor onze bekering ontvlieden we God, soms denkt men weleens betrekking te hebben op het Opperwezen, maar weldra bemerkt men, dat dit slechts schijn is. Ook zijn er mensen die denken, dat zij God liefhebben, maar zij vergissen zich deerlijk, want bij ernstig onderzoek blijkt, dat deze mensen zelfs geen historische kennis hebben, en als zij oprecht met zichzelf handelden, zouden zij er achter komen, dat zij liever hadden, dat er geen God was, want dan behoeften ze Hem ook niet te vrezen. In het natuurlijke is dit immers ook zo? Als wij bij iemand in de schuld staan en hem niet kunnen of willen betalen, haten we hem, en zullen hem zo veel mogelijk ontlopen.

Ik ontmoette iemand die zei: "Ik weet voor een klein gedeelte wat de hel is en ook voor een klein gedeelte wat de hemel is". Dit moeten wij allen kunnen zeggen. Het eerste is, kunnen we zeggen, gevoel van Godsgemis, hier komen wel andere dingen bij, bij de één meer dan bij de ander, maar allen, die door Gods Geest bearbeid worden, drukt het Godsgemis, en dit doet voelen wat de hel zal zijn. Daar tegenover staat natuurlijk het bezit van God, en dit doet ons zien, wat de hemel zal zijn. De mensen zeggen tegenwoordig: "Zien is geen hebben". In het natuurlijke is dit zo, als ik jullie dit psalmboekje laat zien, dan is het nog niet je eigendom. Maar in het geestelijk is dit niet zo. Als we Christus aanschouwen door het oog des geloofs, zullen we Hem eeuwig bezitten.

We moeten geweldig oppassen met het vergelijken van geestelijke met natuurlijke dingen, want men kan zich zo gemakkelijk vergissen. Iemand die zijn hart voor Christus geopend heeft, en dus pas is beginnen te geloven, wordt meestal direct door de satan aangevallen, die evenals bij Adam en Eva in het paradijs dan zegt: "Is het ook...?" En zo poogt hij de

gelovige tot wankelen te brengen. Het is van groot nut, als iemand door de satan besprongen wordt, want dat brengt hem tot onderhandeling met Christus. De satan gebruikt hiertoe allerlei middelen, mensen enz. Wat doet nu zo'n bestreden ziel? Zij vlucht naar God, evenals een kind naar zijn moeder. De ziel legt alles voor het Opperwezen bloot en vraagt, of het Hem niet bekend is, wat er gebeurd is en God komt hem troosten. Hier is de vervulling van het Woord: "God zal hen Zelf bevestigen en schragen". En de ziel zegt: "Eenmaal sprak God tot mij een woord, tot tweemaal toe heb ik het gehoord (d.w.z. herhaaldelijk) dat 's HEEREN zijn de sterkte en krachten. Ook is bij U de goedheid, Heer", en "Oost nog west noch zandwoestijn, doet ons meer of minder zijn, God is Rechter, Die 't beslist". Zelfs kindse mensen zijn helder bij hun verstand als er gesproken wordt over de dingen van het Koninkrijk Gods. Een bekend voorbeeld is Ds. Hellenbroek, die kinds gestorven is. Sprak iemand met hem over de eeuwige dingen, dan was hij helder. Hier werd hij door de Geest bijgebracht. Het is een bovennatuurlijke kracht. Zo'n mens ziet God zoals Hij waarlijk is. Hij ziet Hem als een mededeelzaam God. Een bekeerd mens weet opeens alles. Hij weet wat de Wet is en wat het Evangelie is, en het onderscheid tussen die beiden. Hij weet wat de zaligmakende bearbeiding des Geestes is, en wat de algemene bearbeiding is, en het onderscheid tussen die beiden. Hij weet wat de ware droefheid is over de zonden, en een algemene droefheid. Hij weet wat rechtvaardigmaking en wat heiligmaking is.

We zijn wel niet ver gekomen met onze bespreking, maar dit is niet erg. Zo God ons in het leven laat, heb ik de tijd om te vertellen, en hebben jullie de tijd om te luisteren. Moge de Heere het eens heiligen aan onze harten.

Vrijdag, 17 September 1926

De vorige keer hebben wij het gehad over de naam Jezus. Dit is een Hebreeuwse naam, en Christus is een Griekse naam. Het Oude Testament was in het Hebreeuws geschreven en het Nieuwe Testament in het Grieks. In de tijd van Jezus' omwandeling op aarde, verstond iedereen het Grieks. De discipelen waren eenvoudige mensen en ook zij kenden het Grieks. Hieruit blijkt weer de Voorzienigheid Gods, want dit was zeer gunstig voor

de verbreiding van het Evangelie. Alleen in de Synagoge werd Hebreeuws, de oorspronkelijke taal, gesproken.

Tweemaal is er van de hemel geboden, dat de tweede Persoon Jezus zou heten. Eens door de engel Gabriël tot Maria, en eens tot Jozef (Matth.1:21). Christus was de Hebreeuwse naam, bij deze zullen we echter niet stilstaan. Alleen merken we op, dat deze naam afkomstig is van een werkwoord, dat zalven betekent. Daarom betekent Christus dan ook Gezalfde. Wat is het voor ons van groot belang, dat Jezus deze naam gedragen heeft. Waarom? De Vader gaf hier Zijn goedkeuring te kennen, Hij nam er genoeg mee.

Op de achtste dag werden de kinderen van het mannelijke geslacht besneden. We weten allen, dat de besnijdenis gelijk staat met de Heilige Doop. Door de besnijdenis nam Christus op Zich de ganse Wet te volbrengen en dit was o zo'n zwaar werk. Hij volbracht alles voor de uitverkorenen. Niemand kan nu tot God komen, dan door Christus.

Wij denken wel eens, dat wij makkelijker tot Christus kunnen gaan dan tot God, dat Christus barmhartiger is. Dit is echter verkeerd gedacht, want alles is toch uitgegaan van God. Niemand kent de Vader, dan wie het de Zoon heeft willen openbaren, en niemand komt tot de Zoon dan door de Vader.

De mensen zeggen tegenwoordig, dat het mogelijk is, één Persoon van het Goddelijk Wezen te kennen, maar de andere Personen nog niet te kennen. Dit kan echter nooit bestaan, want de Vader is in de Zoon en de Zoon is in de Vader en de Heilige Geest gaat van beiden uit. "Die Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien, want Ik en de Vader zijn één". We kennen de drie Personen van het Goddelijk Wezen of we kennen nog geen van de Personen. God is drie in Personen, doch één in Wezen.

Christus volbracht alles voor de uitverkorenen, dus behoeven we niet te denken, dat er van ons iets in aanmerking komt. We moeten onze ellendigheid diep krijgen te voelen en zien, dat ons hart geheel verdorven is, dat er nooit goeds uit voort kan komen. Wij moeten zien, dat we enkel door genade kunnen behouden worden. Al ons bidden, het gebruik maken van de middelen enz. zal ons niets nader tot God brengen. Dit moeten we voelen, geloven. Nu moet je geen verkeerde gevolgtrekking maken en zeggen: "Dan houd ik maar met alles op", neen, want Christus wil er om gebeden zijn, en hij wil, dat we een naarstig gebruik zullen maken van de middelen, en toch is het waar, dat er niets gaat van de aarde naar de hemel.

We moeten door het gebruik der middelen er achter komen, dat we niets weten en dit zal ons doen roepen om licht. Wij hebben eigenlijk alleen licht nodig in alles. Vandaar dat deze tekst zo dikwijls wordt aangehaald en ook door predikers uit vroeger tijden: "God, die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten gescheneen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus" (2Cor.4:6). Paulus kwam ook om licht vragen. Hij vroeg: "Wie zijt Gij Heere?" en het antwoord was: "Ik ben Jezus, Die gij vervolgt".

Wat schrok Paulus, want hij meende in de dienst des Heeren werkzaam te zijn en voor Hem te strijden, en nu toonde hem de Heere, dat hij Hem vervolgde. De Heere deed het hem zien, want er waren er nog meer in de omgeving van Paulus, maar dezen werden niets gewaar. God onthield hun het licht, dat hij Paulus schonk. Het moet alles van de Heere komen. Wij behoeven ons niet in allerlei bochten te wringen of de hele dag met gevouwen handen te lopen, dit zal ons alles niets baten, we moeten een ernstig gebruik maken van de middelen. "Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden". We zouden eer een wereld kunnen scheppen, dan onze zaligheid bewerken. En zou je dit kunnen? Neen, boog en spies komen hier niet in aanmerking. De wetenschap heeft het ver gebracht maar niet zover, dat zij een stofje zou kunnen maken. Ook kan ze niet wegmaken wat er is. We moeten niet denken, dat we ons kunnen zalig maken, dit is een volstrekte onmogelijkheid.

Als we denken, dat het erg min met ons gesteld is, dan wil dit niet altijd zeggen, dat dit zo is, en als we graag naar de catechisatie of kerk gaan, of als we eens een bijzondere betrekking op het Opperwezen voelen, dan wil het niet altijd zeggen, dat het beter met ons gesteld is. Integendeel, als wij goed gesteld zijn voor ons gevoel, dan is het dikwijls minder goed en als we ons ellendig voelen, dan is het dikwijls beter met ons. Onze lompen kunnen nooit te erg zijn om er mee tot Christus te gaan. Hoe erger we er aan toe zijn, hoe meer noodzakelijk het is om tot Hem te gaan, en hoe beter we daartoe geschikt zijn. We moeten weten dat we zijn: arm, naakt, blind, jammerlijk en ellendig.

Tegenwoordig weet men nergens meer van. Alle kerken zijn theoretisch gereformeerd, maar praktisch remonstrants en ik weet er niet één, die ik hiervan kan uitzonderen. (1926)

De mensen weten nergens meer van, alles verkeert in duisternis. Dit is ook zo in de Roomse kerk. Kom je die kerk binnen, dan zie je wijwater, dat dan dient om te heiligen, doch niemand weet wat heilig is. Daarna vindt men wierook, dit ziet op het gebed, maar niemand weet wat bidden is. Het gaat alles werktuiglijk en de satan maakt op een gruwelijke wijze van de domheid van die mensen misbruik.

Zij gaven de Heer Jezus een scheldnaam: "Jezus van Nazareth". We weten van één, die later een discipel van de Heere Jezus is geworden eens zei: "Kan uit Nazareth iets goeds voortkomen?" Alle christenen hebben scheldnamen, dit is altijd al zo geweest, niemand krijgt een erenaam, behalve na zijn dood.

Vrijdag, 1 Oktober 1926

Zingen: Psalm 89 : 6.

We hebben het een paar maal gehad over de naam Jezus, nu moeten we gaan zeggen waarom Hij deze naam draagt. Deze naam draagt Hij:

1. Om Hem van anderen te onderscheiden. Deze naam werd vroeger wel meer gebruikt. Hij komt nog tweemaal voor in de Bijbel.
2. Hij draagt deze naam omdat Hij een Verlosser en Zaligmaker is. En nu komen we vanzelf tot de vraag: "Wat is dat, verlossen?" "Wij moeten verlost worden, allen. Waarom? Van onze zonden in de eerste plaats. Wat heeft zonden teweeg gebracht? De schuld, de smet en de overheersing der zonden. Er staat van Kaïn geschreven, dat zijn aangezicht verviel (Gen.4:5). De Heere zeide tot Kaïn: "Waarom zijt gij ontstoken en waarom is uw aangezicht vervallen? Is er niet, indien gij weldoet, verhoging? en zo gij niet weldoet, de zonde ligt aan de deur". Dit is een vraag en antwoord waar we eens goed over moeten nadenken. Ieder is wel eens in een droevige stemming en ieders aangezicht is wel eens betrokken, maar waarom? Is het om onze zonden of niet? Wij moeten dan van de smet der zonde verlost worden, dit moet beginnen met ons verstand. Wij moeten te zien krijgen, dat ons verstand nooit goed geweest is, het moet vernieuwd worden, en dit kan alleen door Gods Geest. Hier moeten we om bidden.

Paulus zegt: "Eertijds waart gij duisternis, maar nu zijt gij licht in de Heere". En ook wat we zo dikwijls aanhalen: "God, die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods

in het aangezicht van Jezus Christus". Het moet in ons enkel duisternis worden. Wij moeten niets meer weten. Ons verstand is geheel verduisterd, er is niets goeds meer aan.

Je kunt hebben, dat iets niet geheel bedorven is, het bekende voorbeeld is de appel. Wij snijden het bedorven deel eraf en dan kunnen we hem verder gebruiken. Dit is echter met ons verstand niet het geval. Wij weten nergens meer van. Wij weten allen wel, dat er een God is, een Opperwezen, maar wij kennen Hem in het geheel niet. Is dat niet verschrikkelijk? Hij is voor ons een onbekend God. Nu aanbidden wij allen afgoden, zoals er geschreven staat in Jesaja: "Zij namen een stuk hout en maakten er een beeld van en bogen zich er voor neder".

Paulus wist wel, dat God de inwoners van Athéne onbekend was, hoewel ze zeer godsdienstig waren. Daarom zei hij ook: "Deze God, Die gij niet kennende dient, verkondig ik ulieden". Hij zei eerst, dat zij Hem niet kenden en daarna ging hij hun verkondigen, wie God is. Wij weten niets van het Opperwezen. Wij kunnen wel weten wat er in de Bijbel geschreven staat, maar in de grond weten wij niets. Iemand die onder de voorbereidende bearbeiding des Geestes is, en de Bijbel leest, zal telkens en telkens weer moeten zeggen: "Ach, ik begrijp er in 't geheel niets van", er moet iets heel anders in de Bijbel te lezen zijn, maar ik versta het maar niet". Bidt toch om licht. Jullie merken wel, dat ik afgedwaald ben, ik ben nu aan de wedergeboorte bezig.

Wij hebben geen licht voor onze bekering, onze bekering is het licht. Dit was in de schepping ook zo. God zei: "Daar zij licht, en daar was licht". Wij moeten altijd roepen om licht, wij moeten onder ons werk vragen, of de Heere Zich aan ons wil openbaren, en dan staat er: "Indien wij onze kinderen goede gaven weten te geven, hoeveel te meer zal de Hemelse Vader de Geest geven, degenen die Hem bidden?" Als je hier altijd om blijft vragen, ook al denk je, dat er nooit iets van terecht zal komen, dan weet je niet, wat er gebeuren kan.

Waar is God te vinden? In de Evangelie verkondiging. Wij moeten de middelen zoveel mogelijk gebruiken. De Moorman gebruikte ook de middelen. Hij zal ongetwijfeld al veel in de Bijbel gelezen hebben toen hij daar op die wagen zat, maar toch voelde hij weer: "Ik lees hem niet goed, er moet iets in dit boek staan, dat ik niet begrijp". Toch ging hij door en daar kwam de Geest er Zich bijvoegen, en nu wist hij alles ineens. Dit was ook zo bij Lydia. Zij ging met nog enkele vrouwen naar de prediking in het open veld luisteren, en God kwam haar hart openen, en dat van de andere

vrouwen niet. Wat gebeurt er als de dokter ons hart opent? Wel, dan sterven wij. Lydia was een gestorven mens geworden, en nu kwam zij acht geven op de prediking van Paulus. De gemeente van Christus heeft overal moeten prediken. Het is aangenaam als wij grote kerken hebben, want deze zijn er het best voor geschikt. Maar hebben wij deze niet, dan prediken wij in schuren, kelders, stallen enzovoort. Dit is in de tijd van de vervolging ook voorgekomen, en deze tijd was toch heus niet de slechtste tijd voor de Kerk van Christus. De Geest Gods zet dan de dienaren van Christus aan om het Evangelie te verkondigen. O, het is zo wonderlijk met de waarheid, de waarheid, dit moeten jullie goed onthouden, laat zich nooit vinden (want niemand zoekt ze van nature) neen, de waarheid zoekt ons op, en dan volgen wij de waarheid. Luther zei eens: "De Waarheid wil niet wezen waar zij kan zijn, maar zij wil wezen, waar zij niet kan zijn".

Wij prikkelen je om het Evangelie aan te nemen, om je er voor te winnen.

Zingen: Psalm 73 : 13.

Vrijdag, 15 Oktober 1926

Zingen: Psalm 100 : 2 en 3.

Wij hebben de vorige keer gezegd, wat het grote kwaad is, waar wij van verlost moeten worden door Christus, dit was in hoofdzaak de zonde. De zonde heeft twee dingen meegebracht, smet en heerschappij. Wij hebben gezegd hoe ons verstand is verduisterd door de smet der zonde. Er is totaal geen licht meer in ons verstand omtrent Goddelijke zaken. Paulus zegt dan ook: "De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn, zij zijn hem dwaasheid en hij kan ze niet verstaan". Wij zijn niet in staat iets daarvan te begrijpen, wij zijn geheel verdorven, wij haten God en onze eigen Zaligheid. De godsdienstige wereld denkt wel, dat dit niet zo is, maar het is wel zo, alleen zij zien het niet. Zij denken, dat zij God liefhebben en zij kennen Hem niet eens. De meeste mensen willen wel, dat men zegt: "Wij kunnen God niet aannemen". Maar zij kunnen niet dulden, dat men zegt: "Wij willen God niet aannemen". En dit is evengoed waar als het eerste. Want God zegt: "Die wil, die kome en neme van de wateren des levens om niet". Ieder die onder het Evangelie gezeten heeft, heeft Christus aan kunnen nemen, maar de mens wil niet. Iemand die onder de voorbereidende bearbeiding des Geestes is, krijgt hier al zo'n beetje van te zien. "Neen", zegt deze. "Het is niet het niet kunnen, maar ik wil niet tot Hem gaan". En waarom wil de mens niet tot Hem gaan? Wel, omdat zij

zoveel goeds in zichzelf zien, doch iemand, die onder de zaligmakende bearbeiding des Geestes is geweest en overgegaan in Christus, die heeft gezien, en krijgt hoe langer hoe meer te zien, dat zijn hart, zijn persoon, ja, dat hij geheel verdorven is.

Als wij dan eindelijk zien, dat er van ons niets meer te verwachten is, dan vluchten wij van onszelf vandaan. Wij zien dan, dat wij alles tekort komen, maar als wij dit in de grond zien, dan zien wij ook, dat alles wat we tekort komen in Christus gevonden wordt en dit doet ons Hem aannemen. Iemand, die voorbereidend bearbeid wordt, ziet hier al iets van. Waarom niet alles? Omdat het licht nog niet het ganse hart doortrokken heeft. Er zijn nog hoeken, waar het licht niet doorgedrongen is. Zo'n mens bidt dan ook: "Heere, ontdek U mij, mijn boze werken, mijn goddeloos bestaan".

Dit is zo, zo'n mens weet niet, dat hij zo slecht is, dat hij zo'n hart heeft, maar God laat hem dit alles zien. Zijn licht moet in het ganse hart doordringen. Dan ziet zo'n mens, dat hij niets waardig is. Er wordt zo dikwijls gezegd: "O, ik ben het niet waardig". Dit is zo, maar voelden zij het eenmaal echt, dat zij het niet meer waardig waren, dan zou Christus zich terstond aan de ziel openbaren.

Wij moeten weten, dat wij zijn: duister, arm, blind, naakt, jammerlijk en ellendig en dit doet ons uitzien naar een Ander. Ons verstand moet verlicht, onze wil moet vernieuwd en onze hartstochten moeten gereinigd worden. Dan zijn we wedergeboren mensen, dit is noodzakelijk voor een mens. Want Christus zegt tot Nicodémus: "Tenzij gij wederom geboren zijt, gij zult het Koninkrijk Gods niet zien". Dit moet gebeuren, onze wil is ook geheel verdorven geworden door de zonde. Wij willen niet wat God wil, maar als we bekeerd zijn wordt dit anders, dan zijn wij van onwillig, gewillig geworden. Dan weegt ons niets zo zwaar als God. Man, vrouw, kinderen, goede positie, ja alles hebben we er voor over. Wij zeggen dan met de 73e psalm: "Wien heb ik nevens U in de hemel, nevens U lust mij ook niets op aarde". Doch wij zijn alleen maar geschikt om tot God te gaan, als wij arm zijn in onszelf. Maria zei: "Armen heeft Hij met goederen vervuld en rijken zendt Hij ledig heen". Hij verzadigt hungerigen en drenkt dorstigen. Als wij zelf niet bekeerd zijn, moeten we nooit de staat van een ander vast stellen. Wij moeten niet zeggen: "Van u geloof ik het, maar van die niet". Stel voor dat ons gevraagd wordt: "Waarom geloof je het niet". Dan moeten wij hier bewijzen voor hebben, en als wij dit alles zelf niet ondervonden hebben, dan kunnen wij het zo iemand niet recht zeggen, waaraan het hem hapert. Wij moeten altijd zeer oppassen met onze

woorden, wij kunnen soms een ander door een paar woorden ineens in de war brengen. Wij moeten, als wij bekeerd zijn, de geest van onze naaste op onze geest laten werken, wij moeten als het ware de geest van onze naaste op de weegschaal leggen.

Al is iemand bekeerd, daarom is zo iemand niet altijd geroepen om te spreken. Wij moeten nauw acht geven op de Geest. Petrus sprak ook: "Heere, ga uit van mij, want ik ben een zondig mens". Hier was wel iets goeds in, maar toch bad hij niet goed. Hij had moeten zeggen: "Heere, ik ben doemschuldig, maar ach, kom mij te hulp". Bar-timéüs bad: "Heere, Gij Zoon Davids, ontferm U mijner". Wij moeten met Paulus leren vragen: "Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?" en met de stokbewaarder: "Wat moet ik doen opdat ik zalig worde?" Het antwoord was: "Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden".

Dus onze wil en genegenheden zijn verdorven. De mensen spraken vroeger, - ik weet niet of het nu ook nog zo gebeurt, het zal wel, want er is niets nieuws onder de zon - veel over de vrije wil. Zij wilden beweren, dat wij vrij zijn te doen, wat wij willen, maar dat is niet zo. Wij hebben na de zondeval, geen wil meer die zich buigt naar het goede, maar onze wil kan alleen het kwade doen. Onze wil kan alleen het kwade doen, want dat geschiedt vrijwillig, maar nooit kan zij er toe komen om het goede te doen. Hierin is zij niet vrij, dat is de heerschappij van de zonde. Dit ziet men al bij kleine kinderen.

De volgende keer hopen wij nog eens te spreken over de heerschappij van de zonde, want dit is te gewichtig, dan dat ik het in een paar minuten zou kunnen behandelen.

Zingen: Psalm 86 : 6.

Vrijdag, 29 Oktober 1926

Zingen: Psalm 86 : 6.

Wij hebben het de vorige keer gehad over de smet der zonde. We zijn de vraag aan het behandelen: Wat is zalig maken? Zalig maken is verlossen van het hoogste kwaad en brengen tot het hoogste goed. De zonde is het grootste kwaad. De zonde heeft meegebracht schuld, smet en heerschappij. Wij zijn allen besmet. Ons verstand, wil en gevoel zijn niet goed meer, ja, onze gehele ziel is verdorven. Ons verstand moet verlicht worden door de Heilige Geest en dan zien we, dat het enkel duisternis is. Al het onze moet er bij inschieten. Onze wil is ook al niet goed meer. Wij

willen niet wat God wil, wij zijn afkerig van God. Wij moesten God in de aller eerste plaats liefhebben, maar dit is zo niet, want niemand neemt God aan. Hoe komt het anders, dat we jaar in jaar uit predikaties kunnen aanhoren, zonder dat we Hem aannemen? De Heere zegt zelf: "Gij wilt tot Mij niet komen". Ook vinden wij: "Er is niemand die zegt, waar is God, mijn Maker?" Tot onze waarschuwing vinden we in psalm 32: "Laat zulk een dwang voor u niet nodig wezen".

Van al degenen die van God bekeerd zijn, kunnen we horen, dat zij altijd onwillig geweest zijn. Alleen op de dag van Gods heirkraft worden we gewillig gemaakt.

Wij zijn geheel verdorven, verstand, wil en genegenheden en onze consciëntie, hoewel deze nog het zuiverste werkt. Mocht hier iemand wezen, die hier iets van gaat voelen, laat deze dan om licht bidden. Er staat geschreven: "God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen" dat wil zeggen, dat Gods licht in onze duistere harten zou schijnen. Hoe meer wij van Gods licht te zien krijgen, hoe meer wij van de duisternis van ons zelf zien. Dit doet ons roepen evenals de drieduizend op de Pinksterdag en de stokbewaarder: "Wat moeten wij doen om zalig te worden?" En met de Kerk van psalm 25: "Heere, maak mij Uw wegen bekend, leer mij Uw paden".

Ons hart moet geopend worden, evenals dat van Lydia, opdat wij acht geven, wat de Geest te zeggen heeft. Dit is de wedergeboorte of krachtadige roeping, of wat het zelfde is: de bekering.

Wij zijn zo verdorven, dat wij alles van het scepstel verwachten in plaats van God, Die toch het scepstel gemaakt heeft en soms ook wel het scepstel gebruiken wil, als een instrument in Zijn hand. Wij verwachten het altijd van het geschapene, in plaats van de Schepper. Wij wijken altijd van God af. Wij kunnen niet meer willen en wij willen niet meer kunnen. Zolang wij God niet kennen, maken wij ons allerlei voorstellingen van Hem, en het is allemaal gissen. Menigeen denkt, dat wij gemakkelijker tot Christus kunnen naderen, dan tot de Vader. Als wij ootmoedig komen, dan vinden wij de ganse Godheid genadig. Wij weten nergens meer van, maar als we bekeerd zijn, weten we ineens alles. We weten wie God is en wie Christus is. Wij kennen dan onszelf, wij weten wat hel, hemel wet en Evangelie is. Luther zei: "Toen ik bekeerd werd was het, of ik opnieuw geboren was". Ja, zo is het, het is alsof wij opnieuw beginnen te leven, en dat is dan ook zo. Wij beginnen hier met een nieuw leven.

Ook ons gevoel is verdorven. Voor God hebben wij geen gevoel meer, in geen enkel opzicht en wat moesten we hem niet liefhebben, daar al wat aan Hem is, gans begerlijk is. Alles wat schoon is op de wereld, is enkel en alleen uit Hem voortgekomen. Hij is enkel schoonheid, maar wij haten Hem. Mochten jullie hier iets van gewaar worden, ga dan toch bidden. De Heere zegt: "Zoekt en gij zult vinden". Als je begonnen bent met bidden, schreien, onderzoeken, denk dan niet, dat je al gevorderd bent, want er kan veel plaats hebben, maar leert men God niet kennen, dan sterven we nog onbekeerd. Hem alleen moeten we kennen en met minder kunnen we het niet doen. Wij willen niet wat God wil. Hiervan wordt in de gelijkenis van de twee zonen gesproken. De vader zei tot de oudste zoon: "Ga, werk in mijn wijngaard". Hij zei: "Ik zal gaan". Hij was dus een gehoorzaam zoon. Maar wat deed hij, hij ging niet. De jongste zoon weigerde te gaan, maar berouw hebbende, ging hij. De oudste zoon zal wel van plan geweest zijn te gaan, maar toen het er op aan kwam, verging hem de lust. De jongste had een vast voornemen om niet te gaan, maar hij heeft zonder twijfel ontzaglijke spijt gekregen van zijn weigering. Hij kwam er achter, dat hij zijn vader niet als vader erkent had en hem verdriet had aangedaan. De gelijkenis had betrekking op het Joodse volk. Dat volk was gelijk aan de oudste zoon. De heidenen, de ongehoorzamen, kwamen evenals de jongste zoon de oudste, de Joden voor in gehoorzaamheid der bekering. Dit wil niet zeggen, dat we ons eerst aan grove zonden moeten schuldig maken, om bekeerd te worden, o nee, maar deze voorbeelden zijn gesteld, opdat we niet zouden wanhopen. Er staat niet in de Schrift: "Als vrienden met God verzoend, maar vijanden zijnde, met God verzoend door de dood Zijns Zoons". Wij moeten diep in ons hart voelen, dat er van ons niets deugt. Wij moeten weten wat er in het diepst van ons hart omgaat, want anders zal het blijven ; een pleisteren met ~~leugen~~ ^{Zie ook} Psalm 103 : 2 en 3.

Vrijdag, 12 November 1926

We zullen spreken over het hoogste goed. Wat is het hoogste goed? Het hoogste goed is iets, dat onvergankelijk, dat eeuwig is. Iets dat niet in eeuwigheid blijft bestaan, kunnen we niet het hoogste goed noemen. Integendeel, als men van iets, dat het hoogste goed mag heten weer afstand moesten doen in de tijd, dan zou ons dit steeds ongelukkiger maken, en we

zouden kunnen denken: "Had ik het maar nooit bezeten". Hieruit kunnen we opmaken hoe verschrikkelijk de val van Adam en Eva geweest is, en hoe diep zij die moeten gevoeld hebben, daar zij gevallen waren uit het hoogste goed, uit God zelf. Hierom was ook het lijden van Christus zo ontzettend zwaar. Hij wist wat het hoogste goed was. Hij had de liefde Gods gemaakt, maar veel meer dan iemand anders, en toch moest het zo ver met Hem komen, door de zonde van Zijn volk, dat Hij uitriep: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Het hoogste goed is datgene, wat ons alleen waarlijk gelukkig kan maken. De mens is niet gelukkig, verre van dat, maar als hij deel mag hebben aan het hoogste goed, dan is hij diep in zijn hart altijd gelukkig. Deel te hebben aan het hoogste goed wil zeggen, dat God Zijn beeld in ons opgericht heeft. Het hoogste goed kunnen we alleen deelachtig worden door het belijden van onze zonden. Zie hier zo vlug mogelijk toe te komen, dit is het enige wat noodzakelijk is. Zodra je je zonden ziet, ga dan aan het bekennen. De dichter zegt hiervan:

'k Bekend', o Heer, aan U oprecht mijn zonden;
'k Verborg geen kwaad, dat in mij werd gevonden;
Maar ik beled, na ernstig overleg,
Mijn boze daan; Gij naamt die gunstig weg.

De dichter nam het zich nog maar voor en toen nam de Heere ze al weg. Wij moeten niet bekeerd willen worden als een mens die beter is dan zijn naaste. Als we in de wereld iemand kennen die erger is dan wij, worden we niet bekeerd. De Kerk zegt: "Mij de grootste der zondaren". Wij moeten allen de vraag kunnen beantwoorden, wat het hoogste goed is. Niet met ons verstand, maar met ons hart. Nu moet je niet heen gaan en zeggen: "Wat is het toch moeilijk om bekeerd te worden". Dit is niet moeilijk. Je mag wel zeggen: "Wat is het moeilijk betreffende deze zaken: b.v. mijn hart is zo leugenachtig, ik ben zo haatdragend, zo afkerig van God, in één woord, zo verdoemelijk. Dit mag je wel zeggen, maar de bekering is niet moeilijk. In de Bijbel kan men lezen de gelijkenis van de verloren zoon. Een vader had twee zonen. De oudste zoon, zouden we zeggen, was een zeer oppassende jongen. Hij had het huis helpen bouwen. Wij zouden zeggen: "Deze jongen doet zijn vader geen verdriet aan". De jongste zoon was echter anders. Deze doet zijn vader veel verdriet aan. Reeds lang had hij er over gedacht zijn vader te verlaten, maar er was nog niets van gekomen, nu wilde hij toch niet langer blijven. Hij vroeg zijn vader het deel, dat hem later als erfgenaam zou worden toegewezen. Hij trok de wereld in. Hier leidde hij

een liederlijk leven. De mensen die hem hadden zien opgroeien, zullen waarschijnlijk wel gezegd hebben: "Hoe is het mogelijk, dat een kind van zulke ouders, zo zijn leven doorbrengt". Dus toen stond de jongste zoon ver beneden de oudste. Maar plotseling gebeurde er iets, waardoor de jongste zoon de oudste ver vooruit was. Waarom? De jongste zoon leerde de vader kennen. De oudste zoon dacht, dat hij zijn vader kende, maar hij vergistte zich. De jongste zoon had dit ook gedacht, maar nu, in het vreemde land, kwam hij er achter, dat hij zijn vader nooit gekend, erkend had. Nu zag hij pas wie zijn vader was en nu nam hij het besluit: "Ik zal opstaan en tot mijn vader gaan". Let er op, dat er staat: "Maak mij als één van uw huurlingen en niet maak mij tot een huurling". Dit was geen nederigheid geweest. De vader had dan de zoon niet terug gekregen en dit moest toch gebeuren, wilde het goed zijn. Zo ook in de bekering. Wij zijn door de zonde niet alleen God kwijtgeraakt, maar God is ook de mens kwijtgeraakt. Nu moeten wij God terug hebben.

Als wij deel hebben aan het hoogste goed, dan hebben wij een vrije toegang tot God. Met al onze bezwaren, al onze moeilijkheden en alle vragen kunnen wij tot God gaan, en Hij zal ons raad geven. Dit doet een bekeerd mens zeggen: "Wie heb ik nevens U in de hemel, nevens u lust mij ook niets op de aarde". Deel te hebben aan het hoogste goed wil zeggen: De Heilige Geest tot een eeuwige inwoner te hebben en door Hem geleerd te te worden in al onze wegen. Ook wil het zeggen dat wij altijd blijven uitzien en verlangen naar God. Wij moeten hier wel in aanmerking nemen, dat een bekeerd mens uit twee delen bestaat, maar naar zijn wedergeboren deel is hij altijd uitzienende naar God. Iemand die onder de voorbereidende werking des Geestes is, krijgt zijn machteloosheid te zien om deelgenoot te worden aan het hoogste goed. Iemand die bekeerd is leert zijn machteloosheid kennen om anderen hun gebrek te leren kennen, te laten zien. O, wat is het gelukkig dat er staat: "God zal Zelf zijn Leidsman wezen".

Ten laatste: Iemand die deelgenoot is van het hoogste goed heeft een hoop. "Het geloof is een vaste grond der dingen, die men hoopt en een bewijs der zaken die men niet ziet". Geloven is eigenlijk een hoop op de zaligheid hebben. Wij zijn in hope zalig. Hier is niemand zalig, maar het geloof grijpt de beloften aan en hierdoor verwacht men de zaligheid.

We hebben dan gezegd waar het hoogste goed in dit leven in bestaat. Een volgende keer hopen we dan te zeggen, wat het hoogste goed is aangaande de eeuwigheid.

Zingen Psalm 73 : 14.

Vrijdag, 26 November 1926

Alle mensen moeten sterven, ook bekeerde mensen. De dood bestaat in een scheiding van ziel en lichaam. Als een bekeerd mens de laatste adem uitblaast, dan gaat hij regelrecht naar de hemel. Het hoogste goed was hij op de aarde reeds deelachtig, maar slechts in geringe mate. In de hemel zal dit bezit volmaakt zijn. Waarin zou je denken, dat in de hemel het hoogste goed bestaat? Wel, God zelf is het hoogste goed, en nu bestaat hier ons geluk in, dat wij Hem mogen aanschouwen. Als wij hier in de natuur iets zien, dan trekt het ons. We zeggen, laat ik het eens eenvoudig uitdrukken: "O, wat is dat schoon". Zo ook in de hemel, dan zal de ziel opgaan in de aanschouwing Gods, want God is de schoonheid en goedheid in eigen Persoon, gans volmaakt.

Waar bestaat eigenlijk de zaligheid in? In het aanschouwen en prijzen van God. Eén van jullie zou kunnen vragen: "Hoe weet men dat dit zo is?" Dat verstaan we alleen door wedergeboorte. Alleen een wedergeboren mens weet, dat deze dingen zo zijn. Hier komt de liefde tot God bij, maar de aanschouwing en bewondering maken de hoofdzaak der zaligheid uit.

Wat zal de vreugde in de hemel nog groter maken? De gedachte, dat zij eeuwig is. Niemand zal haar ooit verbreken. Hier komt het voor, dat wij met mensen soms zeer aangenaam hebben omgegaan, maar op de één of andere manier komt er wat tussen. De verhouding wordt stroever en eindelijk ziet men er tegenop elkander te ontmoeten. Dat zal in de hemel nooit plaats hebben. Het zal de vreugde van de hemel des te groter maken, dat er een schare van mensen en engelen zijn zal, die niemand tellen kan, die allen hetzelfde werk zullen doen. Zij zullen God verheerlijken en groot maken. Hier lezen we van in psalm 68:2: "Maar 't vrome volk in U verheugd, zal huppelen van zielevreugd, daar zij hun wens verkrijgen". De wens van het volk is God Zelf. Hoe aangenaam is het niet met iemand hier op aarde één van geest te zijn, en als dit reeds zo aangenaam is, hoe zal het dan wel in de hemel zijn? Omdat daar allen van dezelfde geest zijn.

Toch zal de vreugde bij ons sterven nog niet geheel volmaakt zijn, want onze lichamen moeten dan nog opgewekt worden, dit zal zeker gebeuren. Er zijn mensen, die zeggen: "Hoe kunnen die mensen, die reeds lang tot stof vergaan zijn of tot as verbrand zijn, weder tot lichamen worden? Maar al zijn onze lichamen door de wormen of vissen gegeten, daarom kan men toch niet zeggen, dat ze weg zijn. Er is van alle lichamen

geen stofje weg. Ze zijn alle in de wereld gebleven. En is het dan groter wonder om de lichamen op te wekken, dan alles uit het niets te scheppen? Als de ziel verenigd is met het lichaam, dan zal de vreugde eerst volmaakt zijn.

Ik heb mijzelf eens de vraag gedaan, of we na de opstanding nog besef zullen hebben of gedachten over onze betrekkingen en vrienden die verloren zijn gegaan. Ik heb geantwoord: "Neen, de aanschouwing en genieting van het Opperwezen zal ons zo geheel in beslag nemen, dat er voor andere dingen, buiten God, niet de minste plaats zal zijn. Met Hem, Hem alleen zal de ziel vervuld zijn, en de andere dingen zullen vergeten zijn.

Zingen: Psalm 68 : 2.

Vrijdag, 10 December 1926

Zingen: Psalm 119 : 77.

De vorige keer hebben we gesproken over de zaligheid na dit leven. Nu de vraag, waardoor doet Hij (de Heere Jezus, de tweede Persoon in het Goddelijk Wezen) dat? Wij weten allen, dat het Goddelijk Wezen bestaat uit drie Personen: de Vader, de Zoon en de Heilige Geest. Die vormen geen drie goden, maar één Goddelijk Wezen. Het gaat alles van de Vader uit.

Hoe bewijzen wij dit? Psalm 89: "Ik heb hulp besteld bij een Held". Psalm 2: "Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion". Het was van eeuwigheid uitgegaan van de Vader, want Gode zijn alle werken van eeuwigheid bekend. Daaruit blijkt, dat het nooit de bedoeling van God is geweest om door het eerste verbond zalig te maken. Daarom heeft God ook de val in Zijn raadsplan opgenomen.

Wanneer heeft God het verbond der genade geopenbaard? Toen het nodig was, dus toen er zonden waren. God heeft het aan Adam geopenbaard (Gen.3:15). Hoewel wat duister, toch niet zo duister, of zij geloofden in Christus. God onderwees hen, dat zij niet meer in het verbond der werken zalig konden worden en hierin ondersteunde Hij hen. Waardoor? Door het plaatsen van de engel met het getrokken zwaard, waardoor God te kennen gaf, dat zij met de boom des levens niet meer te maken hadden. Ook omdat een mens na ontvangen genade nog altijd geneigd is om in het werkverbond zijn zaligheid te zoeken.

Was het plaatsen van die engel een straf? Er bestaat voor de gelovigen geen straf, maar alleen onderwijzing en kastijding. Straf bestaat er alleen voor de goddelozen.

Geloofden Adam en Eva, dat het door een offer zou zijn? Ja, want zonder bloedstorting geschiedt er geen vergeving.

De vraag werd gesteld, hoe het mogelijk was, dat de Joden dat niet begrepen hebben, daar zij toch een vrederijk verwachtten. Hoewel het voor de kinderen wel wat moeilijk zal zijn, wil ik er toch iets van zeggen, want deze vraag greep in het leven van de Kerk. Er werd elke morgen en avond geofferd door de priester. Wat betekent dat? Dat zag op Christus, dus het ganse Joodse volk wist de religie van de komst van Christus. Houdt dit vast. Als ik jullie vraag hoe een mens moet zalig worden, dan zeggen jullie allen: "Door het geloof in Christus". Dus zijn jullie allen zeer rechtzinnig. Maar als we enigszins werkzaam worden met het heil van onze ziel, dan vergeten we, wat we beleden hebben en gaan aan het werk, of proberen verscheidenen wegen in te slaan om de zaligheid deelachtig te kunnen worden. Wij vergeten, dat we onmachtig zijn, want we proberen het, we denken dat we gewillig zijn, hoewel we vroeger zeiden: "De mens kan niet en hij wil niet", want we menen onze zaligheid te zoeken. Zo komen we in de praktijk als de grootste kettters openbaar. En als ik je dan kwam opzoeken en je vertelde mij je werkzaamheden, en ik zou je vragen of je op de catechisatie niet anders geleerd had - nl. dat je alleen door het geloof in Christus zalig kunt worden en als ik daar dan eens op zou doorgaan - dan vrees ik, dat je me met grote ogen zou aanzien en het zou een wonder zijn, als je niet boos werd en zou zeggen "Is dat een behandeling om mij alles af te nemen?" Als je gewoon was hier te komen, dan bleef je misschien wel weg en brak in vijandschap uit. Maar als het licht van de Heilige Geest op onze godsdienst valt, dan zien we welk een verfoeilijk ding onze godsdienst is, hoe walgelijk in het oog van een Heilig Wezen. Dan worden we een huichelaar, een heiden in eigen oog en gaan als zo'n heiden regelrecht tot Christus en vinden in Hem alle godsdienst met alles wat we nodig hebben.

Hoe komt het, dat de Joden het niet begrepen hebben? Omdat de mens niet wil, daarom verstaat hij het niet, het heilgeheim om door genade zalig te worden. De Joden wilden het zo niet. Ze verstonden er niets van, ja zelfs de discipelen verstonden er heel weinig van. Met de eerste aanraking wilden ook zij er niets van weten, hoewel zij er in de grond van hun harten mee verenigd waren, nochtans, als de Heere Jezus hun van Zijn lijden en sterven sprak, zeiden zij: "Heere, dat zal U geenszins geschieden". Dit

komt omdat het tegen onze natuurlijke zin is. Toen ik als jongen de lijdensgeschiedenis hoorde, was er altijd iets, dat ik niet begrijpen kon, want ik wilde, dat alles naar recht zou gaan. Daar ik wist, dat het Romeinse recht in die dagen op een zeer hoog peil stond, begreep ik niet hoe Pilatus tegen het recht in, de Heere kon veroordelen. Maar nu moet ik zeggen, toen ik onbekeerd was, deed ik hetzelfde wat Pilatus en Kajafas deden. Omdat wij niet los zijn van onszelf en van onze vermeende belangen, daarom geven we de waarheid er aan. Daarom gaf ook Pilatus toe, onder protest. Hij ging aan het redeneren. Gaf hij niet toe, dan zou er oproer onder het volk komen en veel bloed vergoten worden, men zou te Rome gezegd hebben: "Het zou beter geweest zijn, dat die ene stierf dan zo velen". Zo ook handelde Kajafas, want als hij Christus beleed de Messias te zijn, dan was het gedaan met hun heerschappij en priesterschap, dan hadden zij afgedaan. Zo staat een onbekeerd mens tegen de waarheid. Als zijn vermeende belangen op het spel staan, dan komt openbaar wat een mens is. Wat denk je dat het verschil was tussen de ganse menigte der Joden en de discipelen (behalve Judas). Wel, dat de discipelen in de grond van hun hart niet konden loskomen van de waarheid. Zij waren bij de kennis der waarheid alles ingeschoten en aan de waarheid gebonden en als er velen terug gingen en de Heere vroeg: "Wilt gijlieden ook niet gaan?" zeiden ze uit hun hart: "Heere tot wie zullen we heengaan, Gij hebt de woorden des eeuwigen levens". Zo deed de Heere nooit moeite om de mensen bij Zich te houden, hoewel bijna allen terug gingen. Maar dit is een kenmerk van de waarheid, dat zij verworpen wordt. Zo gaat het met alle predikers der waarheid. In zulk een tijd, als de mensen de waarheid verlaten, komt het voor de prediker openbaar wat hij op het oog heeft. Als hij aan Gods zijde staat, is hij heilig onverschillig en als hij de Waarheid niet brengt, wil hij alles bij elkaar houden. Het is voor een prediker nodig, dat de waarheid tegen gesproken wordt tot beproeving, hij komt er dan ook zo onder uit, dat hij zegt: "Doch er geloofden zo velen als er van eeuwigheid verordineerd waren "Iemand die de Waarheid heeft, kan alleen staan. Al is dit niet aangenaam voor vlees en bloed. Christus heeft ook alleen gestaan. Zo leren Zijn dienaren God - God te laten en te zeggen: Mijn ziel is immers stil tot God, van Hem is mijn heil.

Zingen: Psalm 25 : 2.

Vrijdag, 7 Januari 1927

Zingen: Psalm 119 : 83.

Wij zijn bezig met de bespreking van vraag 4, hoofdstuk 12. Van de Middelaar des Verbonds.

Waardoor doet Hij dat? Door de verdienste en toepassing. Dit is opgesloten geweest in het eeuwige raadsbesluit Gods. Het gaat in alle dingen volgens Gods wil.

Voordat de mens geschapen was, had God al bepaald hoe alles zou lopen. Het is nooit Gods bedoeling geweest, dat de mensen door het werkverbond zouden zalig worden, maar dat dit zou plaats hebben onder het genadeverbond. Was de mens niet gevallen, maar was hij volhardend in gehoorzaamheid aan God zijn Schepper geweest, dan had de mens Christus nooit nodig gehad, maar nu wilde God, dat Christus zou openbaar worden.

Nu moest er plaats gemaakt worden voor Christus en daarom moest de mens vallen. De mens had niet hoeven vallen, want God had hem zo geschapen, dat hij staande had kunnen blijven, maar de mens wilde niet. De Heere had de val in Zijn raadsplan opgenomen, de val, waardoor de mens gans van God gescheiden werd, ja, zo zeer in een vijand werd verkeerd, dat hij nooit meer uit zichzelf naar God zou vragen, maar nu wilde de Heere weer een weg openen waardoor de mens weer vrede zou kunnen maken met zijn Schepper. Hiertoe waren de drie Goddelijke Personen in de Raad des Vredes, dit overeengekomen. De Vader had tot de Zoon gezegd, dat het nu Zijn wil was, dat de mens door Hem zou wederkeren tot Hem, dat er door Hem weer een deel van het menselijk geslacht in de gunst Gods hersteld zou worden, maar dat Hij dan de straf op de zonde gesteld, zou moeten dragen. Het is dus van God uitgegaan. Daarvan zingt de Kerk in Ps. 89: "En onze Koning is van Israëls God gegeven " en Ps. 2: "Ik toch heb mijn Koning gezalft over Sion, de berg Mijner heiligheid".

De Zoon bewilligde geheel in de raad zijns Vaders, nam op Zich de hele wet te vervullen, die de mens niet zou houden en de straf der zonde en de vloek van de wet te dragen, waardoor Hij dan een eigen volk zou verwerven, dat Hij met Zijn eigen bloed zou kopen. Ps. 40:8: "Zie, Ik kom om Uw wil te doen, o God".

Christus zou dus alles doen en de mens behoefde niets meer te doen. Daarna nam de Heilige Geest op Zich om Christus de menselijke natuur in de maagd Maria te bereiden, (de menselijke natuur had gezondigd dus die moest de straf dragen) en in de harten van de uitverkorenen de overtuiging van de zonde werken, waardoor ze zouden zien, dat het met hen uit en

gedaan was en zo plaats te maken voor Christus. (Joh.16:8) "En de Heilige Geest gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel". Was dit nu niet zo geschied, geen mens zou meer zalig kunnen worden. Toen de satan tot Eva zei: "Heeft God u nu juist die boom verboden, die u zou kunnen maken als God", kregen Adam en Eva argwaan, achterdochtige gedachten van God. Zij gingen de boom met andere ogen bezien dan voorheen. Ze zagen er nu alles schoons aan, waar ze er tevoren misschien niet eens over gedacht hadden. "Ja, 't was wel opmerkelijk dat God nu juist deze boom had verboden. Waarom nu juist deze? Zo stormde het van binnen, en toen Eva de hand uitstak, was het al gebeurd, haar hart was al van God af en de duivel toegefallen. Ze kregen harde gedachten van God, vreesden Hem, en zonnen alleen maar op middelen om Hem te ontwijken en had Adam zijn zin gekregen: "God had nooit meer naar hen omgezien". Maar toen kwam God en riep Adam en openbaarde, wat Hij in Zijn Vrederaad had besloten, wel nog wat duister, maar toch niet zo duister, of Adam en Eva hebben het verstaan en de belofte gelovig omhelst. Toen zagen ze met wat God ze te doen hadden, toen verdween de voorstelling die de satan had gewerkt en toen zagen ze God zoals Hij is: barmhartig, genadig en goed.

God bracht Zijn Evangelie op aarde in de bekende woorden van Genesis 3:15. In deze tekst vinden we een beschrijving van het genadeverbond. De Heere heeft er voor gezorgd, dat deze woorden op de aarde bleven en heeft ze jaren later door Mozes laten opschrijven.

Door de zonde was er vriendschap ontstaan tussen de duivel en de mens, maar de Heere zou deze band verbreken. "Ik zal vijandschap zetten tussen u en deze vrouw, tussen uw zaad en haar zaad". Dit zaad ziet voornamelijk op Christus en later op Christus' volk, want Christus was het zaad der vrouw....dat zelve zal u de kop vermorzelen. In de kop zit het venijn bij de slang en dit heeft Christus vernietigd. Hij is nedergedaald ter helle en is als Overwinnaar wedergekeerd...en gij zult het de verzenen vermorzelen". Dit schijnt te zien op de dood van Christus.

Als iemands verzenen vermorzeld worden, brengt dit een val teweeg en dit is dan ook gebeurd. Christus is naar Zijn menselijke natuur gestorven en begraven, maar door Zijn opstanding heeft Hij de dood en de satan overwonnen. Het is alles zo besloten geweest en ook zo in de tijd uitgewerkt.

Ook kan men door de verzenen verstaan, dat deel van het menselijk geslacht, dat in de zonde volhardende, de satan zou volgen en eeuwig verloren gaan.

Adam en Eva namen de waarheid aan toen God Zich openbaarde en hen tot Zich riep. Zij waren besloten om nooit meer tot God terug te keren, maar in hun vijandschap kwam God hen verzoenen met Zichzelf. Hieraan kan men zich toetsen of men de waarheid heeft aangenomen. Hebt ge dit als vriend gedaan, wees dan verzekerd, dat ge u vergist, en dat ge de waarheid niet hebt aangenomen. De apostel Paulus zegt: "Wij dan, vijanden zijnde, met God verzoend door de dood Zijns Zoons". Als wij de waarheid aannemen, zien we, dat we altijd de leugen hebben liefgehad en de waarheid hebben gehaat. Er is bij de mens geen plaats voor de waarheid. De waarheid maakt plaats voor zichzelf. Als God er niet voor gezorgd had, was ze ook dadelijk uit de wereld verbannen. Dit is de grote twistappel van de tijd, dit is ze geweest van het begin van de wereld af en ze zal dit blijven tot het einde toe. God doet de waarheid blijven. Hij gebruikt hiertoe wel mensen, maar die komen maar van terzijde in aanmerking. God doet de waarheid blijven bestaan en dit zal voortduren tot de laatste uitverkorene zal zijn ingezameld, dan is ze niet meer nodig.

Het is de waarheid die scheiding brengt tussen vrienden, die verwijdering brengt in het huwelijksleven, die ouders van kinderen scheidt, die huisgezinnen in tweeën splitst. Zodra de waarheid op de aarde was, is dit al begonnen. We zien dit in Kaïn. Hij sloeg Abel dood ter wille van de waarheid. Een andere reden staat niet opgetekend, wel lezen we, dat het om de waarheid was. Nu kan Kaïn echter nergens rust meer vinden, zijn consciëntie vloog hem in het aangezicht, maar toch wilde hij niet bukken onder de waarheid. Er had een hevige beroering plaats bij Kaïn, maar wat werkt het uit? Als hij over alles weer een beetje heen is, gaat hij zijn vermaak in de wereld zoeken. Zo gaat het met ontzaglijk veel mensen in onze dagen. Eerst beroeringen en als de consciëntie wat zwijgt, weer rust en vermaak in de wereld. Neen, wij moeten geen rust hebben voor we in Christus gevonden worden. Wij zijn allen in Adam uit God gevallen en nu moeten we in de tweede Adam tot God wederkeren. Op de kennis van God komt het aan. Wat is het niet een oneindige goedheid van God geweest, om een weg uit te denken waardoor de mens weder tot Hem verzoend kan worden. De Heere had dit niet behoeven te doen, immers heeft Hij voor de gevallen engelen ook geen weg uitgedacht. Voor eeuwig liggen zij onder de vloek van de toorn Gods zonder dat er enige redding voor hem mogelijk is.

Maar voor de mens heeft God een weg opengesteld. O, hier moet ieder eindigen in de raad Gods. Men moet niet beginnen in de raad Gods, maar er in eindigen. Je moet je niet verdiepen in de uitverkiezing, waarom God de mens en de engelen liet vallen, neen, maar de geopenbaarde wil Gods moeten we gelovig omhelzen. "De verborgen dingen zijn voor de Heere onze God en de geopenbaarde voor ons en onze kinderen".

Zingen: Psalm 68 : 5.

Vrijdag, 21 Januari 1927

Zingen: Psalm 32 : 5.

We hebben besproken hoe God zelf Zijn Evangelie op aarde gebracht heeft. Hoe Hij dit door Zijn dienstknechten heeft laten onderhouden. God zorgt er Zelf voor, dat Zijn Kerk op aarde in stand blijft. Zorgde de Heere daar Zelf niet voor, dan zou er niets van overblijven en overgebleven zijn. Want alle mensen staan vijandig tegenover de Waarheid. De godsdienstige mens zoekt zalig te worden door zijn eigen weg, met voorbijgaan van de door God geopenbaarde verlossingsweg in Christus, maar nooit zal het hun gelukken de zaligheid in de eigen verkozen weg deelachtig te worden. Nee, God heeft bepaald, dat we door Christus zalig moeten worden. Hiervan komt de Heere Zijn uitverkorenen overtuigen. Hij laat hun zien, dat zij vijandig staan tegenover de waarheid en niets doen, nog ooit gedaan hebben, dan het Evangelie verwerpen. Wij moeten niets doen dan bekennen en Christus aannemen. Dit is ons grootste ongeluk, dat we niet bekennen. Ontzaglijk veel mensen komen er nooit toe hun zonden te bekennen en de uitverkorenen voor wie het weggelegd is eens te bekennen, wachten hier doorgaans veel te lang mee. Bekenden zij eerder, zij zouden spoediger uit hun banden verlost zijn. Hij blijft maar omzwerven en omdolen, wat heel niet nodig is, ja zondig en verkeerd. Is dan mismoedig en de andere keer weer opgewekt en heft dan het hoofd omhoog, maar nooit zal hij in deze weg rust vinden. Nee, de Heere zegt: "Alleenlijk kent uw ongerechtigheden, dat gij tegen de Heere uw God hebt overtreden". Dit is de kortste en de zekerste weg, daarom zongen we daarstraks ook: "Wil toch niet stug, gelijk een paard, weerstreven, enz. (Ps.32:5). De mens moet er als 't ware door slagen toegebracht worden te beginnen en bekende hij, hij zou direct geholpen zijn. "Die zijn zonde bekent en nalaat, zal barmhartigheid verkrijgen". Hoort het aan David: Toen hij zijn zonden verborg, veranderde

zijn sap in zomerdroogten, maar nauwelijks wilde hij gaan bekennen of de Heere nam zijn ongerechtigheden weg. "k Bekend, o Heer, aan U oprecht mijn zonden.... Gij naamt die gunstig weg" Ps.32. De mens wacht hier te lang mee, hij zoekt al maar een weg van behoudenis, zonder dat het ooit zal gelukken die te vinden. Op de dag van Gods heirkraft worden de uitverkorenen er toe gebracht hun zonden te bekennen. Daarop volgt dan voor hen direct de verlossing, de vergeving van hun zonden.

De Heere heeft er dus voor gezorgd, dat de waarheid op aarde bleef. De eerste tijd in enkele gezinnen, zoals bij Adam en Seth. In de tijd van Abraham lezen we, dat God Abraham riep en afzonderde van de andere mensen. Op bijzondere wijze heeft God soms de waarheid aan enkele personen bekend gemaakt. Denk maar aan Melchizédek en aan Abraham. Doorgaans gebruikt de Heere daarvoor andere mensen. We lezen, dat de Heere Israël afzonderde van andere volkeren, om onder dit volk Zijn waarheid in stand te houden. Daartoe had de Heere de stam van Aäron en Levi tot priesters en Levieten uitverkoren, opdat dezen het volk zouden onderwijzen. Maar het merendeel van deze priesters en Levieten geloofden zelf niet en daarom zond de Heere voortdurend nog profeten, die het volk wezen op de belofte Gods. Want het volk in het Oude Testament moest geloven in de belofte van een Messias, die komen zou en degene die leven onder het Nieuwe Testament moeten geloven in de belofte van een Messias die gekomen is.

De eerste belofte, hebben we gezien, was gegeven in het paradijs. Nu kwam de Heere door de dienst der profeten het geloof van Zijn uitverkorenen voortdurend versterken. In alle boeken van de profeten kunnen we deze belofte lezen. Maleàchi, de laatst genoemde profeet in het Oude testament, spreekt van de engel die snellijk tot Zijn tempel zou komen, n.l. zo laat hij er op volgen, die Heere, Die gij zoekt. Zo wil hij het volk levendig in spanning houden op de vervulling van de belofte Gods. Toch zijn er altijd maar weinigen geweest, die de belofte Gods gelovig omhelst hebben. Jesaja roept uit: "Heere, wie heeft onze prediking geloofd"?

Elia, één van de grootste profeten, misschien wel de grootste na Mozes, riep uit: "Ach Heere, ik ben alleen overgebleven, neem mijn ziel weg". Hij was hier in een moedeloze stemming. Had de Kerk van Christus meer uitgeblonken en niet in zo'n afgezakte toestand verkeerd, dan zou Elia meer band gevoeld hebben, maar nu voelde hij zich alleen. Toen zei de

Heere hem, dat hij er nog 7000 had overgehouden, die de knie voor Baäl niet hadden gebogen.

In de tijd voor de geboorte van de Heere Jezus, was er ook bijna niemand die geloofde in de belofte, terwijl toch Maleàchi hun gezegd had, dat de tijd snel naderde.

Wij lezen van de herders, Simeon, Anna de profetes en nog enkelen in Jeruzalem, want er staat: "en zij (Anna) sprak van Hem tot allen die de verlossing in Jeruzalem verwachtten: Nu als een vrouw van vier en tachtig jaar ze nog allen bezoeken kon, kan men daar wel uit opmaken, hoe weinigen er waren.

We lezen dat de broeders van de Heere Jezus niet in Hem geloofden. De Heere, staande in dienstknechtgestalte (met eerbied zij het gezegd) weende over Jeruzalem, dat Hij had willen bijeen vergaderen, gelijk een hen haar kuikens. Hij werd door bijna allen verworpen. Van Zijn bloedverwanten hadden we toch zeker niet verwacht, dat ze Hem zouden verwerpen, en toch hebben zij het gedaan. Hieruit blijkt weer, dat de genade vrij is.

Een bekeerde ouder zou zo graag zijn kinderen bekeerd zien, maar zelden komt dit voor. Hoe nauwgezet en ernstig een ouder zijn plicht omtrent zijn kinderen ook waarneemt, als de Geest er Zich niet mee paart, werkt de opvoeding niets uit. Want de bekering is alleen Gods werk. Om een mens te bekeren is dezelfde kracht nodig die hemel en aarde geschapen heeft, die Christus uit de doden heeft opgewekt, en over zulk een kracht beschikt immers de beste godzalige niet? Neen, als het de Geest niet behaagt, heeft de beste godsdienst niet de minste uitwerking. We zien dikwijls, dat bekeerde ouders heel veel verdriet hebben van hun kinderen. Adam en Eva hadden Kaïn, Abraham had een Ismaël, in het huis van Izaäk was een Ezau en wat heeft David niet veel verdriet gehad van zijn kinderen, en hoe groot was het verdriet niet dat Lot had van zijn dochters. In het Nieuwe Testament lezen we van twee op een bed, de een aangenomen, de ander verlaten; twee in de molen malende, de een aangenomen, de andere verlaten. De Heere wil hier laten zien, met eerbied zij het gezegd, dat de genade vrij is en dat Hij ze geeft aan wie Hij wil. Maar ondanks alle tegenstand zal de Waarheid op aarde blijven, totdat de laatste uitverkorenen zal ingezameld zijn. Niet altijd onder eenzelfde volk, maar op aarde. Eerst was ze alleen onder de Joden, op de Pinksterdag werd de waarheid aan alle volken gebracht en dit hebben de apostelen voortgezet en zo zal het blijven tot het einde toe, nog eens: niet altijd onder hetzelfde volk, maar op aarde.

"Ziet Ik ben met ulieden, tot de voleinding der wereld", zei de Heere Jezus tot zijn discipelen. En hierover zong Luther: "Houdt Christus Zijn Kerk in stand, zo mag de hel vrij woeden".

Nooit zal het de vorst der duisternis gelukken, de waarheid geheel te doen verdwijnen. We moeten geloven in de beloften Gods, en hier uit wordt de hoop geboren. De mensen spreken wel eens van een hoopje, neen, we moeten hebben wat ons doopsformulier noemt een vaste hoop en die wordt geboren uit het geloof, uit de belofte Gods. Dus **eerst geloven** en dan komt de hoop. Dit moeten we goed vasthouden, ook als we straks moeten gaan sterven. Het gebeurt vaak, dat vlak voor de dood het geheugen wordt opgescherpt. Ook bij een kind van God kan dit plaats hebben. Als de satan hem dan op zijn leven wijst, en hem toont hoe ongelijkvormig dit geweest is aan het heilig gebod Gods, dan moet hij de hoop laten werken, niet het geloof. Hij moet zijn hoop vestigen op de beloften Gods in Christus Jezus, **dus eerst geloven en dan, om het zo eens te zeggen, zijn geloof laten staan en zijn hoop vestigen alleen op de vrije belofte Gods, door hem gelovig omhelsd.** Dus niet disputeren met de satan, je nergens mee inlaten, maar alleen je hoop vestigen op de belofte. Hiervan lezen we in de Christenreize ook. Onkunde (schijnchristen) kwam gemakkelijk de doodsjordaan over in het bootje van de veerman IJdele Hoop, maar voor Christen en Hoop was er geen bootje. En als Christen in het midden van de doodsjordaan is, roept hij: "Ik verga", maar Hoop die zegt: "Ik voel al grond" en die grond was de belofte Gods. Dus eerst geloven, want dit is de eerste eis: "Geloof het Evangelie". In de beloften van het Evangelie wordt Christus aangeboden, en nu wil God, dat wij Hem aannemen, en zodra wij dit gedaan hebben, zal in ons hart een vaste hoop geboren worden en Paulus zegt: "De hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten is uitgestort door de Heilige Geest, Die ons is gegeven." Zingen: Psalm 103 : 7.

Vrijdag, 4 Februari 1927

Zingen: Psalm 43 : 3 en 4.

We zullen het vanavond hebben over de zending van de Heere Jezus. De verordening en de belofte van Zijn komst hebben we reeds besproken. Omdat we lezen dat de Heere Jezus gezonden was van de Vader, zijn we geneigd te denken, dat Hij gemakkelijker te bereiken is dan de Vader. Dit is echter niet waar, de drie Personen in het Goddelijk Wezen zijn gelijk in

Wezen, en de zending van de tweede Persoon is gevolgd op de overeenkomst van de drie Personen.

In de stilte der eeuwigheid heeft de Zoon op Zich genomen om Zich te laten zenden, en om de menselijke natuur aan te nemen om in deze alles te volbrengen en te lijden wat moest volbracht en geleden worden. De Vader had ook wel de menselijke natuur kunnen aannemen en de Heilige Geest had dit ook kunnen doen, maar het is de wil van een Drie-enig God geweest, dat de Zoon dit zou doen. De Zoon is echter niets minder dan de Vader, noch ook dan de Heilige Geest. Hier is in het begin van onze jaartelling zo'n strijd geweest onder de geleerden.

De wedergeborenen hebben gelijkenis met God. Zij zijn niet gelijk aan God, niet een Wezen zoals de Zoon, maar zoals we lezen: God schiep de mens naar Zijn beeld en Zijn gelijkenis. En dat beeld is in de wedergeborene weer opgericht.

De zending van de Zoon Gods heeft dan plaats gehad op de door God bestemde tijd. Alles heeft zijn bestemde tijd, daar is een tijd om geboren te worden en een tijd om te sterven, een tijd om te lachen en een tijd om te wenen, een tijd om te omhelzen en een tijd om verre te zijn van omhelzen, een tijd om te zoeken, en een tijd om verloren te laten gaan enz.

En zo had God een tijd bestemd voor de zending van Zijn Zoon. Paulus schrijft in Gal. 4:4: "Maar wanneer de volheid des tijds gekomen is, heeft God Zijn Zoon gezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet". De volheid des tijds wil dus zeggen, de bestemde, de van eeuwigheid bepaalde tijd. Zo gaat het ook in de bekering. De Heere heeft voor Zijn uitverkorenen een tijd bepaald, waarop zij in Christus zullen geloven. In Ezech.16 lezen we van een tijd der minne. Die tijd is aan niemand bekend. Soms zeggen de mensen wel eens: "Ik geloof dat ik vandaag zal bekeerd worden", maar wanneer dit tot mij gezegd werd, heb ik altijd geantwoord, dat dit niet van God was, maar dat dit van de verkeerde kant kwam, wat dan ook uitkwam, want het gebeurde niet. Deze tijd is voor de een vroeger dan voor de ander en hierdoor komt het dat sommige mensen soms plotseling en veel eer bekeerd worden dan anderen, van wie wij ook zouden denken, dat ze al jaren met de dingen der eeuwigheid bezig waren. Voor allen is die tijd geheel onverwacht gekomen. Als de mens het niet verwacht, dan komt God. Ja, met eerbied gezegd, kunnen we zeggen, dat de tijd, de volheid des tijds, Christus ook verrast, want we lezen in Hooglied, dat Hij spreekt: "Eer ik het wist, zette mij mijn ziel op de wagens van mijn vrijwillig volk".

Ik had vanmiddag een overdenking en ik zal proberen er iets van te zeggen. Ik dacht: "Waar bidt een mens om?" Hij bidt om een opvulsel van zijn leven. Zijn bidden is, dat hij dik en vet worde. Ja, mijn overdenking was in platte bewoordingen, maar anders kan ik het jullie niet duidelijk maken. Als de godsdienstige mens gebeden, ja flink gebeden heeft, dan is hij voldaan over zichzelf, hij heeft voedsel uit zijn gebed, dus werkt het juist het tegenovergestelde uit van wat het moest uitwerken. Wij moeten uitgemergeld zijn en met ons hart zeggen: "Uw wil geschiede". En als ons hart dit zegt, dan is het ons heilig onverschillig, hoe God met ons handelt. Is het met ons niet zo gesteld, dan is ons bidden maar vervloekte huichelarij. Nu moet je hieruit niet opmaken, dat je het bidden moet laten, omdat je zo niet bidt. Stellig niet, maar toch moet ons bidden zo worden, want wordt een mens door zijn bidden rijker in zichzelf, dan wordt hij daar door juist onbekeerlijker.

Maar om op ons punt terug te komen, waarom moest Christus op aarde komen? Om te lijden en om de wet te volbrengen. Hij moest lijden voor de zonden der uitverkorenen en volbrengen, wat zij nooit zouden kunnen volbrengen. Christus had zelf geen zonde en dus ook geen genade nodig. Er staat:... geworden uit een vrouw, God had Hem ook wel een lichaam kunnen scheppen, maar dan zou Hij nooit voor de mens hebben kunnen voldoen, want de menselijke natuur, die gezondigd had, moest ook voor de zonden betalen. Daarom heeft de Heilige Geest in één onzer, een meisje, Hem het lichaam toebereid. Hiervoor was Maria uitverkoren. Zij werd hoogst begenadigd. Toch heeft ze veel verdriet gehad. Toen zij met haar Zoon in de tempel kwam, werd zij er door Simeon op voorbereid met deze woorden: "En ook een zwaard zal door uw eigen ziel gaan". Dit zei Simeon onder invloed van de Geest der profetie. Deze gaf Simeon te zien wat stond te gebeuren. Hij zag Christus aan het kruis en Maria aan de voet er van. Toen verstond hij, wat in het hart van de moeder zou omgaan, als zij zou zien en horen de verachting en de verguizing, die de Heiland zou hebben te verduren en die zou eindigen in een smadelijk kruis. Het was de goedheid Gods, die er Maria al op voorbereidde, wat haar te wachten stond, opdat het haar straks niet zou overstelpen als het plotseling haar zou overkomen. Deze woorden heeft Maria in haar hart bewaard, nimmer heeft zij ze vergeten en in de dagen van kommer heeft ze er kracht en troost uit geput, hoewel ze ook een sluijer wierpen over haar geluk. Dit is meestal Gods weg met Zijn volk. Hij bereidt hen voor op moeilijke tijden die ze

zullen hebben te doorleven, en ook maakt de Heere hen wel bekend, dat er blijde dingen zullen plaats hebben. Dit is de goedheid Gods.

De Heere kwam om te lijden. Een Griekse wijsgeer zei eens: "Ik heb wel iemand die dit voor mij wil doen, en ook wel iemand die dat voor mij wil doen, maar er is niemand die voor mij naar de hel wil gaan". Dit heeft Christus voor Zijn uitverkorenen gedaan. Hij heeft voor hen de smarten gedragen. We lezen in de 12 artikelen des geloofs....nedergedaald ter helle. Christus' Goddelijke natuur werd niet van Zijn menselijke natuur gescheiden, neen, de Goddelijke natuur bleef onveranderd. Hij bleef, Die Hij was.... God. Hij werd, Die Hij niet was.... mens.

Vrijdag, 18 Februari 1927

Zingen: Psalm 81 : 11 en 12.

We hebben de vorige keer gesproken over Galaten 4:4. Nu zullen we het hebben over de bekwaammaking.

Als we tot iets geroepen worden, moeten we daartoe ook bekwaam gemaakt worden. Zo was het ook met Christus. Hij was verordineerd en in de wereld gezonden en nu moest Hij ook bekwaam gemaakt worden tot het werk waartoe Hij in de wereld was gekomen. Je zult misschien wel denken: "Christus was toch God, dus dan ook tot alles bekwaam". Ja dat is zo, naar Zijn Goddelijke natuur was hij tot alles bekwaam, maar naar Zijn menselijke natuur moest Hij bekwaam gemaakt worden. Christus was de mensen in alles gelijk geworden, uitgenomen de zonde. Hij is kind geweest, want we lezen: "Maria wond Hem in doeken". Hij is knaap, jongeling, man geworden. Hij had ogen, oren, mond, alles zoals wij. Er staat immers: "En Jezus nam toe in wijsheid". Zijn verstandelijke vermogens ontwikkelden zich - en in grootte - van kind werd Hij man. En in genade bij God en de mensen. Het kwam al meer openbaar dat Hij een bijzonder mens was.

Hij moest bekwaam gemaakt worden tot profeet om de mensen te kunnen onderwijzen. Tot priester om voor hen te kunnen bidden en tot koning om hen te kunnen beschutten. Als wij door God tot iets geroepen worden, worden we ook door Hem bekwaam gemaakt. Als wij van God tot iets geroepen worden, beginnen we te bidden om bekwaammaking, al is de zaak, waar het om gaat, ook nog zo gering. Zo'n mens staat nooit verlegen

omdat hij God aan zijn zijde heeft. Daarom zei Luther: "Nooit opgeven, maar weten, dat je met God begonnen bent".

Christus is begonnen in het openbaar op te treden, toen Hij 30 jaar oud was. Bij de Joden was het de gewoonte geen openbare bediening waar te nemen voor men 30 jaar was. Hieraan heeft ook Christus Zich gehouden. Nu ging Hij het volk onderwijzen zoals nooit iemand voor of na hem deed of doen zal. Hij was vriendelijk in Zijn optreden. Tot een vrouw, die in vreselijke zonden gegrepen en tot hem gebracht was, zei Hij: "Vrouw, heeft u niemand veroordeeld? Zo veroordeel Ik u ook niet. Ga heen en zondig niet meer". Christus heeft nooit verlegen hoeven te staan. God heeft Hem nooit verlaten. De Heilige Geest, Die in de gedaante van een duif op Hem is nedergedaald bij de doop door Johannes, is nimmer van Hem gegaan.

Ieder die Christus hoorde prediken, voelde in zijn hart, dat Hij de waarheid sprak, al toonden zij ook in hun werken, dat zij het niet met Hem eens waren. Dit gaat altijd zo: Als er een mens is, dat de waarheid spreekt, dan wordt dit door de omstanders gemerkt, en in hun hart geven ze zo'n mens, al is het maar even, gelijk. Altijd wordt er naar gezocht deze waarheid sprekende mens te laten vast lopen, doch nimmer gelukt het. Bij Christus was dit ook onmogelijk. Eens kwamen de Farizeeën tot Hem met de vraag: "Door wat macht doet U deze dingen en wie heeft U deze macht gegeven?" Waarop de Heere antwoordde: "Ik zal u ook een vraag doen, en zo gij Mij daarop antwoordt, dan zal Ik u zeggen, door wat macht Ik deze dingen doe. "De doop van Johannes, was die uit de hemel of uit de mensen?" Toen gaven zij geen antwoord, maar zij begonnen te redeneren en zeiden: "Indien wij zeggen uit de mensen, zo vrezen wij het volk" want Johannes de Doper stond, vooral na zijn sterven in hoog aanzien bij het volk. En als wij zeggen: "Uit de hemel", zo zal Hij zeggen: "Waarom hebt gij hem dan niet geloofd?" en daarom zeiden ze: "Wij weten het niet", zij, de leidlieden van het volk moesten het antwoord schuldig blijven op zo'n eenvoudige vraag. Daarna zei de Heere: "Zo zeg Ik u ook niet, door wat macht ik deze dingen doe.

De Heere Jezus had vele vijanden, maar Hij had ook een intieme vriendenkring, en als het niet elke dag was, dan zal de Heere zeker een paar malen per week zijn heengegaan, het zij alleen of met Zijn discipelen. Hier had de Heere naar Zijn menselijke natuur behoefte aan, zoals ieder mens daar behoefte aan heeft.

Het was een gezin, waar de Heere Zich bijzonder op Zijn gemak gevoeld heeft, bij Maria, Martha en Lazarus te Bethanië. Buiten deze had

de Heere ook nog een wijdere vriendenkring. Maar zij die Zijn vrienden hadden moeten wezen, waren Zijn bitterste vijanden nl. de Farizeeën. Toch gaf de Heere Jezus niet de minste aanleiding tot die vijandschap. Hij ging het land door, goed doende. Drie malen heeft Hij een dode opgewekt, ontelbare zieken heeft Hij genezen, wie tot Hem kwam kon er zeker van zijn, geholpen te worden. Hoewel Hij geen bezittingen had, deelde Hij toch nog mede aan de armen, want we lezen, dat Judas de beurs droeg. O, wat is het toch een ellendige wereld, dat alle mensen het op deze mens aanleggen om Hem uit de weg te ruimen. Zo verdorven is de mens. De Heere Jezus had altijd een vriendelijk woord voor een ander, al was hij zelf in grote zwarigheid. Als wij in moeilijkheden verkeren, zijn wij geneigd te zeggen tot iemand die ons dan raad of bijstand vraagt: "Hoe kun je nu toch bij mij komen? Zie je dan niet in welke omstandigheden ik me bevind?" Maar de Heere Jezus handelde anders. Toen Hij de ontzettendste smarten leed aan het kruis, zorgde Hij nog voor Zijn moeder. Zelfs een mens die zijn leven op een vreselijke wijze had misbruikt en oorzaak geweest was van de ontijdige dood van menig een, deed Hij niet een woord van verwijt horen, toen deze zich tot Hem keerde met de bede: "Heere gedenk mijner als Gij in Uw koninkrijk gekomen zult zijn". De Heere zegt niet: "Waarom ben je niet tot Mij gekomen toen ik op aarde rondwandelde, en toen ik de mensen tot bekering riep?" Neen, niet een woord van verwijt. Maar de liefderijke verhoring van het gebed: "Voorwaar ik zeg u. heden zult gij met Mij in het paradijs zijn".

Als wij tot iets bekwaam gemaakt worden, dan brengt God ons op de knieën. Wij zeggen dan: "Heere, U weet dat ik dit alles niet gezocht heb, maar geeft U mij de kracht en de wijsheid, die ik nodig heb. Lees maar eens het gebed van Luther. Ontroerend is het te lezen hoe deze man bepleit, dat het niet zijn zaak, maar Gods zaak is waarvan hij nu moet getuigen.

Christus bad ook in de hof van Getsémané. Hij wist, dat Hij op niemand zijn vertrouwen moest en kon stellen, dan op God. Zijn discipelen had Hij reeds een paar malen slapende gevonden in plaats van biddende en dit deed Hem ernstiger roepen tot God. Op dat gebed kwam een engel om Hem te versterken. Als nu straks Zijn vijanden komen met Zijn discipel aan het hoofd, wacht Christus hen kalm af. Als zij op de vraag van Hem: "Wie zoekt gij?" allen ter aarde vallen, wacht Christus, Die alleen kalm is, rustig tot Zijn Vader die mensen weer kracht geeft om op te staan. Het was de Heilige Geest Die Christus kracht gaf om zo te handelen tegenover Zijn vijanden. Door die Geest wordt een man, een vrouw, een meisje of jongen,

ja zelfs een kind in staat gesteld de vijanden de mond te stoppen. Het komt er maar op aan of we in Gods weg zijn. Dit zien we in Jakob. Twintig jaar had hij het uitgehouden bij die bedrieglijke Laban. Hij mistte de vrijmoedigheid om weg te lopen. Maar dan is het Gods tijd en de Heere zegt hem, dat hij moet optrekken. Als hij nu gaat, schijnt het nog, of alles hem tegenloopt. Eerst wordt hij achterhaald door Laban en als dit achter de rug is, wacht hem de ontmoeting met Ezau. Hij tracht die wel met geschenken te verzoenen, maar dat stelt Jakob niet gerust en dan keert Jakob zich tot God en zegt: "Heere, hebt Gij niet tot mij gezegd, dat ik moest trekken?" Hij wist, dat hij in Gods weg was en toen voorzag de Heere ook in alle moeilijkheden. Zie maar eens hoe alles meeviel, hoe hartelijk Ezau Jakob ontmoet.

Vrijdag, 4 Maart 1927

Zingen: Psalm 84 : 3 en 4.

We hebben het de vorige keer gehad over de bekwaammaking van Christus door God. We hebben nu achtereenvolgens gesproken over de verordening van Christus, dat Hij beloofd en gezonden was, en daarna bekwaamgemaakt. De bekwaammaking was begonnen voor de bereiding van de menselijke natuur in Maria door de Heilige Geest.

Christus is altijd God geweest, maar Hij is mens geworden. Hij was God en Hij werd mens. Daarna werd Hij bekwaam gemaakt voor Zijn ambten. Hij moest bekwaam gemaakt worden voor Zijn Profetisch ambt, om mensen te kunnen onderwijzen, voor Zijn Hogepriesterlijke ambt, om voor hen te kunnen voorbidden, en voor Zijn Koninklijk ambt, om hen te kunnen regeren en beschermen.

Allereerst was Hij dus Profeet om te kunnen leren, wat de mensen niet wisten. Zij wisten niet wat God was, en wat Hij zijn kon en zijn wilde voor de mens. En om dat nu te weten te kunnen komen, zou de mens in de hemel moeten opklimmen om van God Zelf te horen wat Hij was. En dat kan immers niet, en daarom heeft God, om dit bekend te maken, Zelf een weg gebaad. Hij heeft Zijn Zoon gezonden om de mens dit te leren. "Niemand heeft ooit God gezien, maar de enig geboren Zoon, Die in de schoot des Vaders was, Die heeft Hem ons verklaard".

Dus om nu te weten te komen wie God is, moeten we aan de voeten van Christus komen, daar wordt ons dit geleerd. In de Bijbel lezen we ook van iemand, die aan de voeten van Christus zat: Maria. Daar werd zij

onderwezen door Christus in de dingen van Zijn Vader. Toen Christus op aarde was, predikte Hij Zelf het Evangelie. De discipelen waren ook wel uitgezonden, maar dit was eigenlijk alleen maar, opdat de aandacht van de mens op Christus zou vallen. Zelfstandig zijn ze eigenlijk gaan optreden en in het predikambt gesteld op de Pinksterdag. Ze werden toen bekwaam gemaakt om het Evangelie te verkondigen, de mensen Christus aan te bieden. En zo is Christus Zijn Profetisch ambt blijven vervullen en zal Hij het blijven vervullen tot de laatste dag toe, dan zal Hij wederkomen, niet als Profeet, maar als Rechter op de wolken des hemels.

Christus heeft het predikambt ingesteld: "Gaaf heen in de hele wereld, predik het Evangelie". De prediking van het Evangelie is van het hoogste belang, want door dit middel vergadert Christus Zijn Kerk. In de prediking wordt de mens voorgesteld, wat God van hen eist. Wat eist God van hen? Dat zij zullen geloven en Christus aannemen op de aanbieding van God. Kan de mens dit dan? Neen, hij is daartoe volstrekt onbekwaam. Misschien denkt iemand: Is het dan geen dwaasheid dit toch te prediken en de mens als zijn plicht voor te stellen? Neen, want in de eerste plaats moet je er aan denken, dat God de mens geschapen heeft, dat Hij dat kon doen, en in de tweede plaats komt de mens er door de prediking achter, dat hij machteloos is. Hij hoort dat God eist en dat deze eis rechtvaardig is en hierdoor komt hij in verlegenheid en hier baant God een weg om de mens bekend te maken, dat er hulp besteld is bij een Held. Je weet wat het spreekwoord zegt: "'s mensen verlegenheid is Gods gelegenheid".

Iemand die onder de voorbereidende bearbeiding des Geestes is, ondergaat alle veranderingen onder de prediking. Soms wordt hij geslagen en in de engte gebracht en op een andere tijd wordt hij soms zeer bemoedigd. Dit wisselt voortdurend af. Men kan er op rekenen, dat als men geslagen is, men de volgende keer moed zal worden ingesproken. Men kan soms God horen spreken in Zijn Woord, maar als de Geest Zich paart bij het Woord en de voorbereidende bearbeiding overgaat in een zaligmakende, dan hoort de uitverkorene niet slechts, maar hij ziet ook. En wat ziet hij dan? Een nodigende Christus, Die met uitgebreide armen staat om hem te ontvangen, en als hij dat ziet, aarzelt hij geen moment om tot Christus te gaan. Maar hij gaat in de kracht van de Geest, Die Zich op dat ogenblik bij het Woord voegt en gelooft in Hem; of wat hetzelfde is, neemt Christus aan en vertrouwt zich aan Hem toe. Zijn onwil wordt gebroken en hij wil geen ogenblik meer bij en in zichzelf blijven. Hiervan wordt gesproken in Johannes 6:40: "En dit is de wil Desgene, Die Mij gezonden heeft, dat een

iegeijk, die de Zoon aanschouwt, en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe".

Het gaat alles volgens de raad Gods. De uitverkorenen hebben het verkregen, en de anderen zijn verhard geworden. Maar al is dit onomstotelijk waar, dat alleen de uitverkorenen het geloof in Christus deelachtig worden, daarom moet je niet zeggen: "Waartoe zal ik dan de middelen gebruiken, als ik niet uitverkoren ben, word ik toch niet zalig". Neen, want God heeft het gebruik er van geboden, en we moeten niet beginnen met de raad Gods, maar we moeten er in eindigen. Eerst als de mens tot het geloof gekomen is, komt hij er achter, dat alles gaat volgens Gods van eeuwigheid bepaalde raad en wil. Maar tot op het ogenblik, dat die ziel die nodigende Christus ziet, weigert zij, en kan zij niet tot Hem gaan.

Het is niet altijd het geval, dat dit onder de prediking plaats heeft, het kan na die tijd, ja vanavond plaats hebben. En zo wordt de ziel door de prediking tot geloof gebracht. Augustinus bad: "Heere schenk mij wat Gij van mij eist, en Gij zult niet te vergeefs eisen".

In de tweede plaats ontnemt God door de prediking alle mensen de verontschuldiging, want Christus wordt alle mensen, zonder uitzondering aangeboden.

In de derde plaats wordt het geloof door de prediking versterkt. Als iemand pas tot het geloof gekomen is, is hij gelijk aan een klein kindeke; 't is alles even teer. Zo'n kind moet verzorgd en gevoed worden en zoals een kind begerig is naar de melk, verlangt de wedergeborene naar de melk van het Woord. Daarom zegt Petrus (1Petr.2:2) "Als nieuw geboren kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen". Het is Gods bedoeling de mens nederig te maken en daarom moet Hij van mensen horen, wat Hij doen moet. De mens die bearbeid wordt komt er achter, dat hij niets weet. Nu heeft Christus leraars aangesteld, opdat de mens uit hun mond zou horen wat zij moeten doen om zalig te worden en zo wordt de hoogmoedige mens nederig en dit is Gods bedoeling. De stokbewaarder vroeg het aan Paulus, de Pinksterlingen vroegen het aan Petrus en de apostelen: "Mannen broeders wat zullen wij doen?" De prediking is van zo'n groot belang, dat christenen uit vroeger dagen zich aan allerlei gevaar en vervolging blootstelden om toch maar de prediking te kunnen bijwonen. Zij zijn in de nacht vergaderd geweest in hollen en in bossen, en dat met gevaar van hun leven omdat ze wisten welk

een machtig middel de prediking in Gods hand is, en van welk een onschatbare waarde.

De Heere laat Zelf allerlei omstandigheden samen werken om Zijn uitverkorenen met de prediking in aanraking te brengen. Lydia moest uit Thyatira naar Filippi komen om met de prediking van Paulus in aanraking te komen. In de gevangenis geworpen zijnde, was Paulus het middel tot bekering van de stokbewaarder. Onésimus pleegde diefstal en ontvluchtte daarop zijn heer Filémon en kwam toen te Rome met Paulus in aanraking, die het middel van zijn bekering werd. Daarom moeten we, als de prediking er is, er een naarstig gebruik van maken, want als God de prediking geeft, en we verzuimen die, denkende: God kan ons toch wel bekeren, dan zullen we zeker bedrogen uitkomen. God kan wel iemand bekeren buiten de prediking om bijvoorbeeld nu in Constantinopel, waar toch wel geen prediking van het Evangelie zal zijn, maar als de prediking er is, is het Gods weg daardoor te werken.

Zingen: Psalm 130 : 3.

Vrijdag, 17 Maart 1927

Zingen: Psalm 119 : 3.

We hebben gezien hoe de Heere Jezus het profetisch ambt bediend heeft en nog bediend door middel van de prediking van het Evangelie. In de laatste hoofdstukken van de Evangelisten kunnen we voornamelijk lezen van de bediening van het Hoge priesterlijk ambt van Christus. Het werk van de Hoge priester was bidden en offeren. Nu, de Heere Jezus heeft veel gebeden. We lezen dat hij in de nachten Zich afzonderde om tot Zijn Vader te bidden. Geen ogenblik heeft Hij hier in opgehouden, integendeel, toen de moeilijkheden groter werden en het lijden zwaarder, werd Zijn gebed ernstiger. Hij bad voor Zichzelf en voor Zijn volk. Toen het lijden in aantocht was, bad Hij het Hoge priesterlijk gebed (Joh.17). Daarna in Getsémané: "En in zware strijd zijnde, bad Hij te ernstiger".... "Aan het kruis eerst voor Zijn vijanden, en biddende legde Hij Zijn leven af: "Vader, in Uwe handen beveel Ik Mijn Geest". Nu, in de hemel houdt Christus niet op voor Zijn Kerk te bidden. (Rom.8:34b) "Christus die aan de rechterhand Gods is, Die ook voor ons bidt". (Hebr.7:25)...."alzo Hij altijd leeft om voor hen te bidden".

Wat is dit bidden van Christus? Hij houdt Zijn Vader het offer voor, dat Hij op aarde gebracht heeft. Het werk van de priester was ook offeren. De offers die in het Oude Testament gebracht werden, waren slechts afschaduwingen van het ware offer, dat eens gebracht zou worden. De Heere Jezus was beide: Priester en offer. Hij heeft Zichzelf opgeofferd (Hebr.2:27b). Om te kunnen zeggen wat Christus als Hoge priester voor Zijn Kerk doet, moeten we terug naar het werkverbond.

Dit verbond had, ten eerste, een eis: Doe dat. Ten tweede, een belofte: En gij zult leven. Ten derde, een bedreiging: Ten dage als gij zondigt, zult gij de dood sterven. Het kwam dus in dit verbond op gehoorzaamheid aan. De mens heeft die gehoorzaamheid niet betoond, en dus het recht op het leven verloren en zich de vloek op de hals gehaald. Maar Christus heeft door Zijn volmaakte gehoorzaamheid die wet volbracht, en door Zijn gehoorzaam lijden en sterven, die vloek gedragen. Hij is gaan staan op de plaats van de gevallen mens, en heeft volmaakt gedaan wat die mens had moeten doen en nu heeft Hij het recht op het leven verworven, niet voor Zichzelf, - want Hij was niet in het werkverbond begrepen, had ook niet gezondigd - maar voor de mens.

Nu gaat Christus met die eis tot de Vader en dit gebed laat God nooit onverhoord. De gebeden die de Kerk op aarde opzendt, worden door Christus gereinigd en tot de Vader gebracht. We lezen in Openb.8:3b van een gouden wierookvat in de hand van een engel, wie veel wierook gegeven werd, opdat hij het met de gebeden aller heiligen zou leggen op het gouden altaar, dat voor de troon is.

Verder past Christus door Zijn bediening de zaligheid aan Zijn uitverkorenen toe. Hij overtuigt hen, dat zij nooit enige zaligmakende kennis van God gehad hebben en Hem nooit hebben lief gehad, maar integendeel altijd hebben gehaat. Dit geschiedt als zich de Geest van Christus bij het Woord voegt.

Op een extra ordinaire (buitengewone) wijze geschiedde de uitstorting van de Heilige Geest op de Pinksterdag, Petrus was, om zo te zeggen, aan het prediken, voor hij er aan dacht. Toen op het zien van de wonderen sommigen spottend zeiden: "Zij zijn vol zoete wijn" werd het Petrus te machtig en opstaande, begon hij het Evangelie te verkondigen. En ziet, de Geest voegt zich bij het Woord, overtuigt de mensen klaar van hun verwerping van Christus en als zij in radeloosheid uitroepen: "Wat zullen wij doen, mannen broeders?" dan paart Zich ook de Geest met het Woord van Petrus. "Geloof in de Heere Jezus Christus...."

Christus wordt die mensen geopenbaard, waarop zij Hem hebben aangenomen. Als Christus de mens zaligmakend bearbeidt, dan laat Hij de mens, die geen raad meer weet, niet aan zijn lot over. Hij zegt niet alleen, dat hij geloven moet, ach, dan zou het er ellendig met hem uitzien, neen, Hij schenkt hem ook het geloof.

Overal waar de prediking komt, zal deze het middel zijn voor een of meer personen, tot hun eeuwige behoudenis. Daartoe wordt de prediking gezonden. Christus vergadert Zijn Kerk door Zijn Woord en Geest. Daaruit kunnen wij opmaken, wat een ontzettend oordeel het is, als God geen prediking meer onder een volk zendt, en wat een grote zonde het is, om, waar de prediking is, deze te ontlopen.

Vrijdag, 1 April 1927

Zingen : Psalm 110 : 2 en 3.

We hebben reeds gesproken over het Profetische en het Hogepriesterlijk ambt van Jezus Christus. Nu moeten we het hebben over het Koninklijk ambt van de Zoon Gods.

Reeds de Kerk onder het Oude Testament kende Christus in Zijn Koninklijk ambt. We lezen in Psalm 2:6: "Ik toch heb Mijn Koning gezalfd over Sion, den berg Mijner heiligheid" en Psalm 72:1: "O God! geef den Koning Uw rechten, en Uw gerechtigheid den zoon des konings".

Toen de Heere Jezus op aarde was, hoewel Zijn koninkrijk niet was van deze wereld, hebben de mensen telkens gevoeld, dat Hij een Koning was. Zij moesten telkens voor Hem opzij. Dit was de kracht van de waarheid, en dit deed hen zeggen: "Hij leerde als machthebbende en niet als de schriftgeleerden". Nooit heeft een mens also gesproken. Als de Heere in de hof van Gethsémané de soldaten tegemoet treedt, gevoelen ook dezen Zijn Koninklijke waardigheid en op Zijn eenvoudige vraag: "Wie zoekt gij?" wijken ze achterwaarts en vallen ter aarde. Ze moeten opzij, doch zij gaan niet in hun hart opzij, en straks als ze zich hersteld hebben, gaan ze toch verder om Christus gevangen te nemen.

Als de Heere Jezus zegt: "Zijt gij uitgegaan met zwaarden en stokken, als tegen een moordenaar, dagelijks was Ik met u in de tempel en gij hebt Mij niet gegrepen, doch dit is uw ure, en de macht der duisternis" (Luk.22:52en53). Dan moeten zij wederom Christus gelijk geven. Doch ze gaan er overheen, het wordt hun toegelaten er overheen te gaan. De

waarheid wordt altijd, al is het maar even, gevoeld. Als een kind van God de waarheid spreekt, dan wordt dit door de omstanders direct opgemerkt. Men moet, al is het maar even, opzij, maar helaas de meeste mensen vallen niet voor de waarheid, maar gaan er overheen. Als we met ons hart voor de waarheid opzij gaan, dan hebben we vrede, diepe vrede. Maar als we noodgedwongen, evenals deze mensen, en niet uit liefde voor de waarheid voor haar opzij gaan, dan hebben wij nooit vrede te wachten. Wat is dit, voor de waarheid opzij gaan? Een hartelijk bekennen van zijn zonden, en dat hij altijd de waarheid heeft tegen gestaan. Rondweg bekennen: "Ik heb gezondigd" zoals we lezen in Psalm 32 en 51:

'k Bekend' o Heer, aan U oprecht mijn zonden.

'k Verborg geen kwaad dat in mij werd gevonden;

Maar ik beleed, na ernstig overleg,

Mijn boze daan; Gij naamt die gunstig weg.

Wanneer we eens niet meer zeggen: "Ja... maar" Neen, dat "maar" moet weg blijven. En als het bij ons is ja, zonder meer, dan komt God ons ook bekend maken, dat het in Christus "ja" en in Hem "amen" is. Want alle beloften Gods, zo velen als er zijn, zijn in Christus ja, en in Hem amen.

Bekennen is de waarheid gelijk geven. Dit behoeft niet altijd in woorden te geschieden, maar het gaat gepaard met een diep gevoel des harten. Iemand die bekent, ziet Christus aan het kruis om zijn zonden, en als hij dat ziet, gaat hij tot Christus. Het is verschrikkelijk, de waarheid gehoord te hebben en niet voor haar opzij te zijn gegaan. Kajafas voelde ook, dat hij voor Christus opzij moest gaan, maar omdat hij dit niet wilde, wendde hij ontzetting voor, alsof hem de eer Gods na aan het hart lag, hij wendde rouw voor. Hij wist heel goed, dat hij huichelde, maar dit is altijd het geval met een mens die weigert voor de waarheid opzij te gaan. Hij is een spotter of een huichelaar.

Pilatus voelde ook Christus' Koninklijke waardigheid, maar ook hij heeft zich van de waarheid ontslagen. Zelfs aan het kruis is het koningschap van Christus niet verborgen gebleven. De moordenaar aan het kruis zag Christus als Koning en met zijn hart knielt hij voor de waarheid, want lichamelijk kon hij dit niet meer doen. En zodra hij voor de waarheid opzij gaat, wordt hij verlost. Ogenblikkelijk verhoort Christus zijn gebed en zegt: "Voorwaar zeg Ik u, heden zult gij met Mij in het paradijs zijn". En nu juicht hij al eeuwen voor de troon, en zal dit in eeuwigheid blijven doen. De moordenaar had genade nodig en kreeg ze ook.

Om genade nodig te hebben, moeten we schuld hebben. Als ik van de rechtbank in Den Haag bericht ontvang, dat mij genade geschonken was, dan zou ik direct zeggen: "Dit bericht is niet aan mijn adres, want ik heb voor deze rechtbank geen schuld". En zo is het ook in het geestelijke. God belooft in Zijn Woord genade, maar de mens let er niet op, omdat hij niet weet en bekend, dat hij schuld heeft. We moeten de eerste zondag van onze catechismus met ons hart verstaan, daar vinden we de juiste volgorde.

1. Hoe groot mijn zonde en ellende is. Als Christus op de wolken des hemels zal verschijnen, dan zal ieder hem zien, Hem zien als Koning. "Alle ogen zullen Hem zien". Maar dan zal het te laat zijn om te bekennen. Want Christus zal dan komen als de rechter om te oordelen de levenden en de doden. Dit leven is om te bekennen.

De Kerk is blij, dat Christus koning over haar is, en van harte is ze verenigd met de bede van de Kerk van de oude dag: "Geef Heer de koning Uwe rechten, en Uw gerechtigheid de Zoon des Konings". Als we de waarheid tegen spreken, doen we grote zonde. Mocht soms iemand, die voelt, dat hij nog nooit voor de waarheid opzij gegaan is denken, dat hij nu de zonde tegen de Heilige Geest gedaan heeft, dan moet men hier op letten: "Die zonde geschiedt niet alleen uitwendig, maar ook inwendig". Een mens die aan deze zonde zich schuldig maakt, is met de waarheid in aanraking geweest, heeft een algemene bearbeiding van de Geest ontvangen en is daar over heen gegaan en spreekt openlijk, waar hij kan, de waarheid tegen. Zolang je dit niet durft, hoef je niet bang te zijn, dat je deze zonde begaan hebt. Mocht je met deze dingen bezig zijn, denk dan maar aan de Melaatsen te Samaria. Ze zeiden: "We kunnen maar eens sterven, blijven we in de stad, dan komen we gewis om. Vallen we in het leger van de vijand, misschien spaart hij ons het leven".

Zingen: Psalm 89 : 7 en 8.

Vrijdag, 29 April 1927

Zingen: Psalm 119 : 37.

We moeten nu nog spreken over de vergeving en toepassing van de zaligheid, en dan hebben we dit hoofdstuk behandeld.

We kunnen de zaligheid nimmer verwerven. Had de mens Gods wet niet overtreden, dan zou dit wel mogelijk geweest zijn. Nu de mens de Goddelijke wet ongehoorzaam geweest is, is het nimmermeer te herstellen.

Alle mensen zijn geschapen onder het werkverbond. God had een eis gesteld: "doe dat", en de belofte van het leven er aan toegevoegd, "en gij zult leven". De mens kon dit doen, hij was zo geschapen, dat hij deze wet had kunnen volbrengen, maar hij heeft dit niet gedaan. Na de val is dit geheel anders geworden. Hij kan deze wet niet volbrengen en hij wil het ook niet meer. De eis van de wet was: God lief te hebben boven al en de naaste als zichzelf. Maar er is niemand die God lief heeft boven al en de naaste als zichzelf. Deze weg tot de zaligheid is nu voor eeuwig afgesneden. Het is dus een jammerlijke toestand waarin de mens zich bevindt. Was er iemand, die de ganse wet kon volbrengen, dan zou de wet deze mens het leven toekennen, maar aangezien geen mens dit kan, kent ook de wet niemand het leven toe, integendeel, zij vloekt de gevallen mens. "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen". Paulus schrijft hier van in Rom.8:3: "Dewijl zij door het vlees krachteloos was". De wet eist, maar geeft geen kracht om het te volbrengen. Zij laat alleen zien hoe het wezen moet, en als zij dit laatste doet, dan komt de ongelijkvormigheid van de mens met de wet voor de dag. "Door de wet is de kennis der zonde". Dus voor de mens stond het al hopeloos aan zijn kant, en God had het zo kunnen laten blijven, want Hij had de mens alles gegeven wat hij nodig had om de wet te volbrengen, maar de mens heeft dit niet gewild, heeft moedwillig gezondigd.

Nu komt de vraag naar voren: Wat nu gedaan? Wat moeten we doen? Door alle eeuwen heen is over deze vraag nagedacht, maar alleen degenen die in het genadeverbond zijn opgenomen, hebben op deze vraag het rechte antwoord, maar zijn we nog in het werkverbond, dan geven we een antwoord naar onze eigen inzichten, en houden we geen rekening met God, want we kennen Hem niet. Alles wat we doen is zondig. Als wij denken over onze zaligheid, over een middel ter verlossing, zondigen we al. Deze gedachte op zichzelf is niet zondig, maar de bron waar ze uit voortkomt is zondig, daar kan nooit iets goeds uit voortkomen. Alle mensen, zonder uitzondering, vrezen een onverzoend God. Toen Adam gevallen was, zocht hij God te ontlopen, en hij had het liefst gehad, dat hij met God nooit meer iets te doen zou hebben. Dit zelfde vinden we terug in alle mensen, de mens zou God wel uit de weg willen ruimen. Als het mogelijk was, zou dit onmiddellijk gebeuren. Maar de mens voelt, dit gaat niet, en nu gaat hij op middelen zinnen om die God gunstig jegens hem te stemmen.

In de heidenwereld waren er, die hun kinderen levend verbrandden voor de vuurgod, de Moloch, om zo de godheid te verzoenen. Het is wel

gebeurd, dat men zich voor zware wagens wierp, en zich door de wielen liet verpletteren om door zo'n vreselijk levenseind de godheid medelijden te doen krijgen. Maar er was door dit alles geen bevrediging, het was geen antwoord op de vraag: "Wat moet ik doen?" Het bracht geen rust in de ontstelde gemoederen. Maar nu heeft het God behaagt een weg te openen. Hij heeft gezegd, dat Zijn Zoon mens moest worden. Als Hij God gebleven was, dan had de mens er geen voordeel van kunnen hebben, want de Godheid kon niet lijden, en God wilde en moest naar de deugd van Zijn rechtvaardigheid de zonden straffen. Een engel kon de toorn Gods niet dragen, de mens zelf was ook niet in staat de toorn Gods te dragen, en daarbij mocht een ander schepsel de straf niet dragen, want hij zou direct bezwijken. Waar nu alles faalde in het teweeg brengen van verlossing, had God in Zijn wijsheid een weg uitgedacht, waarin Zijn deugden op 't luisterrijkst zouden uitblinken en de mens de volle zaligheid zou verkrijgen. Geen schepsel, engel of mens had ooit zo'n weg kunnen uitvinden, ja, alle schepselen tezamen waren daartoe niet bij machte geweest. En bij de gedachte hieraan roept Paulus: "O, diepte des rijkdoms beide der wijsheid en der kennis Gods". Christus zou mens worden en in die natuur alles volbrengen en lijden, wat volbracht en geleden moest worden. De Heilige Geest zou de menselijke natuur in een meisje, dat daartoe van God verkoren was, Hem bereiden. Dit meisje was uit het huis van David. Verloofd met een willekeurig iemand. Jozef. Ze moest uit het geslacht van David zijn, omdat God dit voorzegt had. De Goddelijke natuur heeft Christus in dit lijden ondersteund, aan dit lijden zo'n oneindige waarde gegeven. De Goddelijke natuur van Christus is nooit van Christus' menselijke natuur gescheiden geweest, zelfs niet in de dood, alleen hield de Goddelijke natuur toen op te werken. Welke werking zij weer hervat heeft bij de opstanding van Christus. Dus Christus heeft de zaligheid verworven.

We zeiden straks: "De wet beloofde het leven degene die de wet volbracht. Nu heeft Christus de ganse wet volbracht, volmaakt in alle delen, en zo kende de wet Hem ook het leven toe. Nu had Christus een recht op het leven. Hij had dit verworven voor Zijn volk, want voor Zichzelf hoefde Hij dit niet te verwerven. Zo heeft Hij nu de weg tot God gebaad, toen Hij aan het kruis hing heeft Hij geroepen: "Het is volbracht". Hieruit kunnen we zien, dat alles klaar is. God is verzoend door de offerande van Zijn Zoon, maar we staan ons zelf in de weg en zoeken de zaligheid overal buiten Christus. We vermoeien liever onszelf met allerlei dingen, dan dat we bekennen en geloven in de Zoon Gods. Een Grieks

wijsgeer zei eens: "Er wordt licht wel iemand gevonden die voor mij wil sterven, maar wie is er, die voor mij naar de hel wil gaan?" Ja, het kan wel zijn, dat er iemand voor ons wil sterven, zoals Paulus zegt: "Voor de goede zal mogelijk iemand bestaan te sterven". Maar nooit zal iemand voor ons naar de hel willen gaan. Christus heeft het gedaan, Hij is nedergedaald ter helle. O, maakt dan nu ook gebruik van Hem.

Aan de opstanding van Christus hebben de uitverkorenen hun opstanding in God te danken. Het was niet nodig geweest, dat Christus nog 40 dagen op aarde bleef na zijn opstanding, want Zijn borgtochtelijke werk was geheel volbracht. God had Zijn voldoening te kennen gegeven door Hem uit de doden op te wekken. Hij is gebleven om twee redenen. Om Zijn discipelen te overtuigen van Zijn opstanding. Ook wilde Hij nog vele dingen die het Koninkrijk Gods aangingen met hen bespreken. Zij hadden van alles nog zo weinig begrepen.

De volgende keer zullen we het hebben over de toepassing van de zaligheid, en dan is ons hoofdstuk uit. Dus je ziet het, de mens zoekt overal zijn zaligheid, behalve daar, waar zij is, zij is naast hem, aan zijn voeten. De Heere zegene het gesprokene.

Zingen: Psalm 88 : 7.

Vrijdag, 13 Mei 1927

Zingen: Psalm 103 : 5.

We zullen het nu hebben over de toepassing van de zaligheid. Toepassing en verwerving strekken even ver. Voor wie Christus de zaligheid verworven heeft, die past Hij ze ook toe. Hij heeft ze verworven alleen voor de uitverkorenen.

De toepassing bestaat uit: de vereniging en de gemeenschap met God. Eerst heeft de vereniging plaats en dan volgen de vruchten van deze vereniging. Het gaat hier evenzo als in het huwelijk. Het huwelijk is de band waaruit de gemeenschap van goederen ontstaat. Als Christus ons de zaligheid toepast, dan kennen we God. "En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige God en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt".

Van nature kennen we God niet. Ons verstand is geheel verduisterd. Hoe helder het verstand in het natuurlijke ook moge zijn, in het geestelijke is het geheel duisternis. Wij liggen dood, geheel dood en weten niets van

God af. Wij moeten wederom geboren worden. In de wedergeboorte krijgen we het beeld Gods, waarmee we geschapen waren, weer terug. We waren er mee geschapen, maar niet mee geboren. De gevolgen van deze vereniging is, dat we één worden met God. Wij worden als een rank in de wijnstok en zoals het hoofd één is met het lichaam. Toen we nog niet geboren waren, lagen we reeds in Adam verloren. Toen Adam gezondigd had, werd daarna het ganse menselijke geslacht geboren zonder het beeld Gods. Door een rechtelijke daad van Gods rechtvaardigheid onthoudt God Zijn beeld aan elk mens, als hij op de wereld komt. Daarom lezen we ook bij de geboorte van Seth, dat Adam een zoon gewon naar zijn gelijkenis. Nu kan er uit een mens nooit iets goeds voortkomen. Wij moeten in God gevonden worden en God moet in ons zijn, zoals er staat: "Ik in hen en zij in Mij". Misschien zal iemand zeggen: "Is dat nu rechtvaardig, dat God mij door Adam verloren laat gaan? Kan ik het helpen wat Adam deed?" Ja, God heeft het zo gewild. Hij had in Adam met het ganse menselijke geslacht Zijn verbond opgericht. Zo gaat het immers ook hier; als onze ouders schulden gemaakt hebben, dan dragen wij mede de gevolgen, en hun zonden worden door de mensen ook ons toegerekend, of we er schuld aan hebben of niet. En daarbij toont een ieder mens door zijn gedrag ten volle zijn instemming met Adams' zonde.

In ieder geval is dit Gods wil geweest, en daar moeten wij ons bij neerleggen. Onze wil is ook geheel verdorven. Wij willen niet tot God gaan en als de Geest niet onwederstandelijk werkte, zou er nooit iemand zalig worden. Onze genegenheden zijn ook gans verdorven, onze hartstochten, liefde en hart werken gans verkeerd. Geen enkele uitgang van ons is er naar God toe en ons ganse bestaan is vertolkt in een woord als dit: "Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust".

Het is dan ook God van wie de vereniging begint, van Wie het uitgaat, Die de vereniging teweeg brengt tussen Hem en de mens. Hij komt door Zijn Geest in het hart van Zijn uitverkorenen een diep gevoel van zonde en schuld werken. Hierdoor wordt deze mens beangst en verlegen en zegt of denkt in zijn hart: "Wat moet ik doen?" Als hij eindelijk geen raad meer weet, dan gaat hij uitkijken naar een helper. Aan zo'n mens wordt Christus geopenbaard, voor de zulken heeft Christus de zaligheid verworven en aan deze zal Hij ze ook toepassen. Deze mensen vinden Christus in Zijn Woord of in de prediking van dat Woord en ze omhelzen Hem. Dit is de eerste daad van het zaligmakend geloof. Als we dit gedaan hebben, als wij Christus hebben aangenomen, dan krijgen wij in Hem ook

alle schatten, dat zijn al de beloften van het Evangelie. "Want zoveel beloften Gods als er zijn, die zijn in Christus ja en in Hem, Amen". Wij ontvangen dan ook de Heilige Geest, deze Geest is het die ons gelukkig maakt en deze ontvangen we alleen door het geloof. Wat is het geloof? Het geloof is een vaste grond die men hoopt en bewijs der zaken die men niet ziet (Hebr.11:1).

God komt Zijn uitverkorenen zo te bereiden, dat zij alleen staan op de vereniging met Christus en de ziel. Dat is hun enige wens. De wens van de liefde is altijd vereniging met het voorwerp, dat we hebben lief gekregen. Op de openbaring van de liefde Gods in Christus heeft de Kerk God, Vader, Zoon en Heilige Geest, lief gekregen. En deze liefde zal blijven bestaan tot in alle eeuwigheid.

Straks bij het verwisselen van de tijd met de eeuwigheid, zullen geloof en hoop ophouden, maar de liefde zal blijven bestaan. Nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie, doch de meeste is de liefde. Op het moment dat de ziel zal worden wedergeboren, ziet Zij God zoals Hij is en zoals Hij Zich ook in Zijn Woord geopenbaard heeft. Zij aanschouwt de heerlijkheid Gods in Christus, want buiten Christus is God een verterend vuur en een eeuwige gloed, en bewoont Hij een ontoegankelijk licht, zodat ook nooit iemand Hem zou kunnen aanschouwen, zoals de Heere Zelf gesproken heeft: "Mij zal geen mens zien en leven". Dus de aanschouwing van de heerlijkheid Gods in Christus is de oorzaak, dat de mens wedergeboren wordt. Lees het getuigenis van de Kerk. Jakob roept uit; "Ik heb de Heere gezien, aangezicht tot aangezicht en mijn ziel is gered geweest". Job: "Met het gehoor van het oor heb ik U gehoord, doch nu ziet U mijn oog, daarom verfoei ik mij en heb berouw in stof en as". Paulus: "Wij dan de heerlijkheid des Heeren als in een spiegel aanschouwende, worden naar dat zelfde beeld van gedaante verandert, van heerlijkheid als van des Heeren Geest. Deze aanschouwing geschiedt door het geloof. Er zijn mensen die zeggen: "Ik zag een man aan het kruis" en weer anderen zeggen: "Een bebloede gestalte te hebben gezien" Dit alles is inbeelding. Dit zijn mensen met zwakke hersenen en die waarlijk niet in een benijdenswaardige toestand verkeren. Het ongelukkigste is, dat zij zich niet van deze inbeelding willen laten afbrengen. Meer zal ik hier niet over zeggen.

Een gezicht, een zaligmakend gezicht van God in Christus geschiedt door het geloof. Misschien is er iemand die zegt: "Zou ik me niet vergissen als ik Christus aannam, zou ik het weten als ik Hem zou hebben

aangenomen? Zouden we dat niet gewaar worden, als we het pak van zonden, dat zwaar op ons drukte, van ons afgenomen zien, zouden we niet voelen door Christus met God verzoend te zijn? **Ja, stellig!** Als nu iemand voelt, dat het met hem niet in orde is, als hij verslagenheid in zich waarneemt, weet gezondigd te hebben, dan moet zo'n mens dadelijk het Evangelie aannemen. Niet langer omzwerven, maar direct geloven, direct Christus, die tot een verzoening gesteld is, aannemen, en dan zal Christus zijn zonden nemen en Zijn gerechtigheid schenken. Deze mens is gehouden Christus aan te nemen en Christus zal voor hem wezen: Profeet, Priester en Koning, want die gezond zijn hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn.

De voorbereidende bearbeiding is bij alle mensen niet gelijk: Hoe gans anders was het niet bij de stokbewaarder dan bij Zachéus, bij Nicodémus of bij de 3000 op de Pinksterdag. Daarover moeten we ons niet bekommeren, maar we moeten geloven. En dit zal zijn tot ere Gods en tot zaligheid van onze ziel.

Zingen: Psalm 25 : 2.

Vrijdag, 27 Mei 1927

Zingen: Psalm 66 : 1.

Van de naam Christus.

1. Wat is Christus te zeggen? Antw.: Gezalfde. Christus is een Griekse naam en Jezus is een Hebreeuwse naam. Zoals je weet was het Oude Testament in het Hebreeuws en het Nieuwe Testament in het Grieks geschreven.

2. Hoe is die naam in het Hebreeuws? Messias. Joh.1:42: Wij hebben gevonden de Messias hetwelk is, overgezet zijnde, de Christus.

3. In hoeveel dingen bestaat zijn zalving? In twee: in Zijn verordining en in Zijn bekwaammaking tot Zijn Middelaarsambt.

4. Wie heeft Hem verordineerd en bekwaam gemaakt? God de Vader. Je ziet dus, dat God voor alles zorgde. Christus zou in de wereld gezonden worden door de Vader, alles is van de Vader uitgegaan en nu zou de Vader ook voor alles zorg dragen. God zorgt voor alles en nu moeten wij het Hem laten doen. De mens maakt doorgaans veel te veel drukte en het betekent niets. We moeten God in ons hart laten werken en dan komt het in orde. Als we dit niet doen, dan komt het nooit terecht met ons. We lezen, dat bij de tempelbouw geen hamerslag gehoord is. Wij moeten ons

van God laten helpen, laten zalig maken, zoals een kind zich laat kleden door de moeder. Hoe rustiger het is, hoe eer het geholpen is.

5. Wanneer is deze verordining geschied? Van eeuwigheid. Spreuken 8:23. Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest. Van de aanvang van de oudheden af.

6. Naar welke natuur is Hij verordineerd? Naar Zijn Godheid en naar Zijn mensheid. God moest Hij wezen om zo zwaar te kunnen lijden en mens om die natuur, die gezondigd had, de schuld te betalen, de straf te dragen. Als mens had hij die straf niet kunnen dragen en daarom moest de Goddelijke natuur de menselijke ondersteunen. De Goddelijke natuur van Christus heeft ook aan het lijden zo'n waarde gegeven.

7. Wanneer is Hij bekwaam gemaakt? In de volheid des tijds is Christus bekwaam gemaakt, naar Zijn menselijke natuur, want in de Goddelijke natuur kon geen bekwaamheid plaats hebben. De volheid des tijds, dat is de tijd geweest, die God het geschiktste geacht heeft om Christus te zenden. Deze tijd is het begin van onze jaartelling. Toen heeft de Heilige Geest Christus de menselijke natuur bereid in een Joods meisje, dat later de vrouw geworden is van Jozef, een timmerman. Dit meisje was daartoe van God uitverkoren. Toen werd de Goddelijke natuur van Christus met de menselijke verenigd. Deze naturen hadden verschillende eigenschappen bv. de Goddelijke natuur is alom tegenwoordig, oneindig, en dit is met de menselijke natuur niet het geval. De Goddelijke natuur was geheel volmaakt en was tot alles bekwaam, maar de menselijke natuur moest bekwaam gemaakt worden.

Waarin bestond eigenlijk de zending van Christus?

In drie dingen:

1. In het bereiden van de menselijke natuur, wat geschiedt is in Maria.
2. In het bekwaam maken van het Middelaarsambt.
3. In de inhuldiging, de bekendmaking. Ook hiervoor zou God zorgen, want nu Hij gezonden was, moest de mens weten, dat Hij de gezondene was. En als dit niet geopenbaard werd, zou de mens het niet weten. Het moest openbaar worden, dat God lust had, dat de mens zalig zou worden door Christus. Drie malen heeft dit plaats gehad. De eerste keer toen er een zeer grote schare aanwezig was, men kan wel zeggen voor de oren van gans Israël, want van alle oorden waren mensen gekomen. Dit was bij de doop door Johannes de Doper. Johannes de Doper trok door zijn prediking veel mensen en toen deze schare bijeen was, kwam de Heere Jezus tot Johannes om gedoopt te worden. Eerst weigerde Johannes, zeggend: "Mij is nodig

van U gedoopt te worden" Dit was verkeerd van Johannes, we moeten leren gehoorzamen en in alles te volgen. Maar hij heeft het toch gedaan toen de Heere zei: "Laat nu af, want aldus betaamt het ons, alle gerechtigheid te vervullen". Toen Christus uit het water oprees, werd de hemel geopend en sprak de Vader zelf ten aanhore van die grote menigte: "Deze is Mijn Geliefde Zoon, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb". We mogen gerust zeggen, voor de oren van gans Israël. Toch hebben niet allen dat getuigenis Gods aangenomen en Christus erkend als de Zaligmaker der wereld, maar het grootste deel heeft hem verworpen. De tweede maal heeft deze inhuldiging plaats gehad toen de Heere Jezus met Zijn drie discipelen: Johannes, Jacobus en Petrus op de berg Thabor was. Dit was geen hoge berg, want Palestina heeft geen hoge bergen. Daar is Hij van gedaante veranderd en zijn Mozes en Elia met Hem gezien en toen heeft de Vader weer deze woorden gesproken en er nog aan toegevoegd: "Hoort Hem".

De derde maal heeft dit plaats gehad kort voor Christus' lijden (Joh.12:28). We lezen, dat Christus bad: Vader, verheerlijk Uw Naam". Daar kwam een stem uit de hemel zeggende: "En Ik heb Hem verheerlijkt en Ik zal Hem wederom verheerlijken". De schare heeft dit gehoord en zei: "Er is een donderslag geschied". anderen zeiden: "Nee, een engel heeft tot Hem gesproken". Nu kan je toch wel begrijpen, dat alles niet voor niets heeft plaats gegrepen.

Deze verordening, zending en inhuldiging heeft plaats gegrepen, opdat wij van Christus gebruik zouden maken. Daartoe heeft de Vader Hem gezonden en de mensen bekend gemaakt. Als jullie ooit mocht werkzaam worden met het heil van je ziel, of daarmee bezig zijn, denk dan hier aan en denk nooit, dat je buiten het geloof in de Heere Jezus Christus toch nog wel zult zalig worden. Nee, God wil, dat de mens in Christus zal geloven. Je kunt het duidelijk zien, dat God de mens heeft willen behouden en dat hij is zoals Hij Zich geopenbaard heeft: "Zo waarachtig als Ik leef, spreekt de Heere HEERE, zo Ik lust heb in de dood des goddelozen! maar daarin heb Ik lust, dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve". Daarom is het ongelof de grootste zonde op één na. De grootste zonde is de zonde tegen de Heilige Geest, die nimmer vergeven kan worden. Maar dan volgt de zonde van het ongelof, dat God tot een leugenaar maakt en Christus verwerpt.

8. De verordening van Christus wordt een zalving genoemd omdat onder het Oude Testament mensen door zalving tot zekere ambten werden ingehuldigd en verordineerd. Christus is gezalfd met de Heilige Geest, deze

Geest is uitgestort over de menselijke natuur van Christus. Dit heeft plaats gegrepen bij de doop van Johannes de Doper in de Jordaan, toen de Geest op Christus nederdaalde in de gedaante van een duif en op Hem bleef.

In het Oude Testament werden priesters, profeten en koningen gezalfd. Aäron werd gezalfd met een zalf, die naar bijzondere voorschriften werd klaargemaakt. We lezen, dat Elia Eliza tot profet zalfde. Saul en David werden tot koning gezalfd. Deze zalving verbond niet alleen deze mensen aan hun ambt, maar hierdoor werd het volk geroepen van de dienst van deze mensen gebruik te maken, want God wilde deze mensen tot een bepaald doel gebruiken. Zo is het nu ook met Christus. God wil, dat wij van Zijn dienst gebruik maken, om ons met God te verzoenen.

9. God stortte bij die zalving ook wel bekwaamheden tot verschillende ambten in de personen, die gezalfd werden. Zo staat er van Saul, dat de Heere zijn hart veranderde, niet vernieuwde, want Saul is nooit in de hemel gekomen. De Heere gaf hem wijsheid om als koning te regeren. Als koning heeft hij ook roem verworven.

10. Christus is gezalfd met de Heilige Geest. (Hand.10:38).

11. Gaven van die Geest, Hem bijzonder meegedeeld zijn: Wijsheid macht en heiligheid.

12. Hij betoonde Zijn wijsheid in Zijn leren. Hij leerde als machthebbende en niet als de schriftgeleerden. Zoals Christus geleerd heeft, heeft niemand geleerd. Christus was zeer eenvoudig. Hoe meer iemand van de waarheid verstaat, hoe eenvoudiger hij de dingen kan voorstellen. Hoe eenvoudig was niet het antwoord van Christus, toen men Hem vroeg, hoe men moest wezen om het Koninkrijk Gods binnen te gaan. Hij nam een kind en stelde dat in het midden en zei: "Men moet wezen als een kindeke en anders zou men nooit het Koninkrijk Gods binnen gaan". Hoe eenvoudig en toch hoe diepzinnig, Wat wilde de Heere hiermee zeggen? Dat we een kinderlijke gestalte moeten hebben. Wat is dat, Wel een kind gelooft alles wat zijn Vader zegt. De wijsheid van Christus werd door alle mensen gevoeld, maar zeer velen wilden het niet bekennen. Reeds, toen Hij een kind van 12 jaar was, stonden de Joodse leermeesters verwonderd over zijn vragen en antwoorden.

Herodes, Pilatus, Kajafas en de ganse Joodse Raad hebben Zijn macht gevoeld, maar zij hebben zich verzet. Pilatus stelde zich onverschillig tegenover de Waarheid. Wat is waarheid? zo sprak hij en wilde zich zo van de Waarheid ontdoen. Kajafas scheurde geveinsd zijn kleed en beschuldigde de Heere Jezus van godslastering en wilde zo alles

van zich werpen, maar allen hebben gevoeld, dat dit niet gelukte en voor zichzelf hebben zij moeten bekennen: "Hij is een Koning en wij handelen verkeerd". 't Was menigeen hunner bekend, dat Jezus van Nazareth de Messias was, maar zij wilden niet opzij gaan en omdat zij zichzelf wilden handhaven, hebben zij Christus aan het kruis genageld. Menigeen uit de Joodse Raad heeft dan ook de zonde tegen de Heilige Geest begaan.

Zingen: Psalm 119 : 52.

Vrijdag, 10 Juni 1927

Zingen: Psalm 68 : 7.

Gelezen Hoofdstuk 12 - III. Vragenboekje van A. Hellenbroek. A. Van Zijn Profetisch Ambt.

1. Was Hij ook als profeet beloofd? Ja. Deut.18:15. Een profeet, uit het midden van u, uit uwe broederen als mij, zal u de Heere, uw God verwekken: naar Hem zult gij horen.

De opsteller van ons vragenboekje wijst ons naar Deuteronomium. We weten, dat er vijf boeken van Mozes zijn. Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri en Deuteronomium. Deze heeft Mozes door de Heilige Geest gedreven, geschreven en ons nagelaten. Nu we de naam Mozes noemen, moeten wij ook even bij deze man stil staan, dit is de moeite waard. Wij kennen alle deze geschiedenis en ik zal ze dus maar even aanhalen. Mozes behoorde tot het volk Israël. De Israëlieten woonden in het land Gosen. Hoe ze hier gekomen waren is bekend. Dit volk vermeerderde sterk, zodat de Farao van Egypte (Farao heeft dezelfde betekenis als koning, alle koningen van Egypte werden Farao genoemd) bang werd, dat hij last zou krijgen van deze mensen. Hij zocht dan naar een middel om hen te onderdrukken. Hij legde hun zware arbeid op, het maken van tichelstenen, in de hoop, dat dit volk niet zou voorttellen. Doch dit mocht niet baten. Daarom gebod hij, dat ze alle jongetjes, die geboren zouden worden, moesten verdrinken. Hij heeft dit gedaan omdat hij van het mannelijk geslacht meer te duchten had dan van het vrouwelijk geslacht. Dit was een verschrikkelijke maatregel.

Nu waren er mensen: Amram en Jochébed, die ook een jongetje hadden gekregen. Zij zagen dat het kindeke schoon was, staat er. Dit zagen zij reeds door het geloof. Door dat geloof waarvan we in Hebr.11:23 lezen. Alle ouders vinden wel, dat zij een schoon kind hebben, vooral als het pas

geboren is. Maar Amram en Jochébed zagen door geloof, dat er iets schoons in dat kind was, buiten het lichamelijke schoon. Zij dachten het niet, zij hoopten het niet, neen, ze wisten het zeker. Het was ook een daad des geloofs, dat zij het kind niet aangaven, maar zijn geboorte verzwegen. Dit was toch geen kleine zaak, want Amram en Jochébed stelden hierdoor hun eigen leven in groot gevaar, want waar Farao er niet tegenop zag al deze kinderen om het leven te brengen, zou hij er stellig niet tegenop zien, een ongehoorzame onderdaan te laten doden. Zij hielden hun kind drie maanden verborgen en nu kwam God hun een andere gedachte in het hart geven. Zij maakten een kistje of bootje en lieten Mozes hier in drijven op de Nijl. Het was de bedoeling, dat het niet zou zinken. Zij lieten hun kind niet drijven op hoop van zegen, neen, zij deden dit door het geloof. Het geloof is niet op losse gronden gebouwd, lees maar de zevende zondag van de catechismus. Niet alleen een kennis, maar ook een vast vertrouwen. **Het geloof brengt zekerheid met zich**, ook al schijnt het alles onmogelijk. Wat Amram en Jochébed door het geloof deden, was hetzelfde wat Abraham deed door Izaäk te offeren. Hij zei: "God kan mijn zoon uit de dood weder geven, want God had de belofte aan zijn zaad gedaan. Want in Izaäk zal uw zaad genoemd worden (Gen21:12).

Nu kwam de dochter van de koning langs de Nijl. God kwam in het hart van deze vrouw nieuwsgierigheid verwekken, zij moest zien wat dat was, en nog meer kwam de Heere in dat hart werken; liefde tot dit kind. Zij wenste, dat het behouden zou worden. Nu kwam het kind eerst even bij zijn ouders terecht, doch toen de jongen groot genoeg was, moest hij aan het hof komen. Hij kreeg hier een voortreffelijke opvoeding. Hij werd onderwezen in alle wijsheid der Egyptenaren. Dit alles had Mozes nodig, want hij zou later zo'n moeilijke taak te vervullen hebben. Hij moest eerst veel leren. Dit gaat met alle mensen zo, die eenmaal geroepen zullen worden een grotere taak te vervullen dan anderen. Zij moeten gestudeerd hebben en in vele dingen onderwezen zijn.

Wat gebeurde er met Mozes? Hij zag, dat een Egyptenaar een Israëliet sloeg en...het bloed kruipt waar het niet gaan kan. Mozes sloeg deze Egyptenaar, Mozes wist, geloofde dat uit dit slavenvolk de Messias zou geboren worden en nu vluchtte Mozes. Dit vluchten, het mag vreemd schijnen, was een daad des geloofs. Het was immers niet nodig geweest, dat Mozes vluchtte om die doodslag. Hij had het de koning kunnen vertellen en hem tevreden kunnen stellen. Een mensenleven was in die

dagen toch bijna niet in tel, maar nu liet hij de toorn van de koning op zich rusten zoals geschreven staat in Hebr.11:27.

Mozes vluchtte naar de woestijn en hier bleef hij 40 jaar. Al deze jaren bracht hij in eenzaamheid door. Deze eenzaamheid had Mozes nodig. Iedereen die veel moet leren, heeft de eenzaamheid nodig om te leren. Als iemand bekeerd zal worden, wordt de mens in de eenzaamheid zo ontzaglijk veel geleerd, maar als nu nog iemand voor de een of andere taak zal geroepen worden, dan moet deze persoon nog veel meer leren. Mozes zou aan het hoofd komen te staan van een lastig, wederstrevig volk. Het zou misschien bij ons opkomen waarom Mozes niet een jaar of drie in de woestijn kon blijven in plaats van 40 jaar. Ja, dat is Gods wil geweest en nu hebben wij dat niet verder te onderzoeken. Wij moeten alles aan God overgeven, wij moeten overal uitvallen. Al moeten we eens lang op iets wachten, dat moeten we kunnen doen. Door het geloof alleen kunnen we dit doen. Als we buiten het geloof om op iets moeten wachten, maakt het ons verdrietig en gemelijk, en dan is het o zo'n groot wonder, als we niet zelf het heft in handen nemen. Dit doen de meeste mensen. Ze nemen de teugels uit Gods handen, want wachten duurt lang, ze zullen het zelf wel afwerken. Arme mensen die beter de tijd weten dan God. Zo bekeren de mensen zich op hun tijd. Zij kunnen niet alles aan God overgeven en alleen maar wachten, dit valt hen te zwaar, en dit moet toch gebeuren, zal iemand bekeerd worden.

O, dat wachten viel Saul ook te zwaar en wat kwam het hem niet duur te staan. Voor eeuwig van God verstoten. Door het ongeloof handelde hij zo. We moeten dus niet zeggen, dat dit geen grote zonde was. Het was één van de grootste. Het ging met Saul als met die 6000 toen Christus op aarde wandelde. Allen verlieten Hem. Het kwam omdat ze geen waar geloof hadden. Het geloof moet zware proeven doorstaan. Ik zou zeggen: "Het is moeilijker het geloof te behouden, dan het voor het eerst te krijgen".

Een gelovige ziet soms zwarte wolken aankomen, die boven zijn hoofd zullen losbarsten, dan kan het heel ver met hem komen, maar toch, met het oog op de belofte gericht, komt hij er weer door. O, het geloof wordt bijna altijd zo zwaar beproefd. Hieruit kunnen we alleen zien of het echt is. De schijngegovigen kunnen dit niet doorstaan.

Toen Mozes 40 jaar in de woestijn geweest was kwam God hem zeggen, dat hij iets voor hem te doen had. Eerst had Mozes allerlei tegenspraak. Hij kon dit niet enz. maar op Gods tijd werden alle bezwaren ineens uit de weg geruimd. Mozes ging. Denk je zoiets in, de toorn van

Faraö rustte nog op hem, en nu ging hij naar hem toe om te zeggen, dat hij het ganse Israëlitische volk moest laten trekken. De mensen zouden toch gezegd hebben, dat hij zijn verstand verloren had. Ja, maar Mozes trok zich hiervan niets aan. Op alle mensen, die een beetje meer dan rechtuit zijn, wordt gauw kritiek uitgeoefend, ja hier ontstaat dikwijls een fitten.

Eerst wilde Faraö het volk niet laten trekken, maar toen God hem dwong, door hem tien plagen te zenden, liet hij het gaan. Toen stond Mozes aan het hoofd van een lastig volk. Het duurde niet lang of het begon te murmureren en als Mozes niet zoveel geleerd had, zou hij nimmer hun leidsman hebben kunnen zijn.

In onze tekst zien we, dat Mozes zichzelf onder de profeten rekende. Dit is hij ook geweest, en na hem zou er altijd een profeet zijn om het volk te leiden. Dit is zo gebleven, totdat Christus geboren is, maar toen het volk Christus heeft verworpen, hebben zij ook nooit meer een profeet gehad om hen te onderwijzen.

Hieruit kun je zien, dat wij allen Christus moeten aannemen, want verwerpen we Hem, zo zal Hij ons verwerpen.

Zingen: Psalm 119 : 84.

Vrijdag, 24 Juni 1927

We zijn de vorige keer begonnen aan het profetische ambt van Christus, en hebben toen bij Mozes stilgestaan. Als wij het woord "profeet" horen, denken we meestal aan iemand die voorzegt hetgeen te geschieden staat. Toch is dit niet alleen het werk van een profeet. Het woord profeet komt van een woord, dat eigenlijk betekent: "Iemands wil bekend maken". Nu, dat is dan ook het werk van een profeet. Hij maakt de mens Gods wil bekend. Daaruit bestond ook de bediening van het profetisch ambt van Christus, en daaruit bestaat dit werk nog alleen met dit verschil, dat de Heere Jezus het nu uitvoert door middel van mensen, die Hij daartoe roept, afzondert en bekwaam maakt. Deze mensen zijn niets dan instrumenten, en het woord, dat ze brengen is dan ook niet hun eigen woord, maar het woord van God. En door dit woord behaagt het de Heere te werken. De prediking is alleen uitwendig en zal de prediking iets uitwerken, dan moet er nog iets bijkomen. Kwam er niet iets bij, dan zou er nooit iemand bekeerd worden, al hoorde men ook duizend van de beste predikaties. Nu moet je niet denken, dan kan ik evengoed thuis blijven, neen, want het is Gods weg om

Zich met Zijn Geest bij het woord te voegen, hetzij dan het gepredikte of het geschreven woord. Nu legt de Heere de plicht op ons om de middelen te gebruiken. Daarom moeten we onderzoeken, waar de Waarheid gepredikt wordt, en daarbij moeten we geen rekening houden met ons eigen gevoel en inzicht, maar we moeten alles toetsen aan Gods getuigenis en er terdege acht op slaan of er onderscheid gemaakt wordt tussen Wet en Evangelie. Als we er achter zijn gekomen, waar we zijn moeten, dan ook zo trouw mogelijk de prediking bijwonen en uitzien of het de Heere behagen mocht Zijn Geest bij Zijn woord te paren. Als dit gebeurt, verstaan we in een ogenblik alles. Voor die tijd verstaan we niets. We verstaan niets van de godsdienst. We kennen God niet en Christus niet en ook de Heilige Geest niet. Het moet alles geopenbaard worden.

Dit was toch ook het geval bij de kamerling. Hij zat met de Bijbel op de knieën, maar hij verstond hem niet. Hij zag in Jesaja 53 Christus niet verborgen. Daarom vroeg hij Filippus het hem uit te leggen. Toen behaagde het de Heilige Geest Zich bij het woord van Filippus te paren en de zielsogen van de Moorman te openen en het geloof in Christus in hem te werken. Hierop begeerde de kamerling ook het teken en zegel van het Verbond, en sprak hij op Filippus' vraag, of hij van ganser hart geloofde, deze Godverheerlijkende belijdenis: "Ik geloof, dat Jezus Christus de Zoon van God is". Hij zag nu niet alleen in Jesaja 53, maar in het hele Oude Testament, - het Nieuwe Testament was er toen nog niet - op iedere bladzijde, Christus. De vrede Gods en de diepe blijdschap daalde in zijn hart, en die zouden altijd blijven. Daarom treurde hij ook niet om Filippus, het kan wel zijn, dat hij tranen gestort heeft om hem, maar toch kon hij hem nu missen, want hij had Jezus zijn Zaligmaker gevonden.

We moeten te zien krijgen, dat we blind zijn. Wanneer zien we dit? Dit zien we eerst recht als onze ogen geopend worden. Dan zien we, geloven en bekennen we, dat we blind zijn. Voor die tijd wil een mens niet geloven, dat hij blind is. Daarom vroegen dan ook de Farizeeën: "Zijn wij dan ook blind?" En het antwoord van de Heere was: "Indien gij blind waart, zo zoudt gij geen zonde hebben, maar nu gij zegt wij zien, zo blijft dan in uw zonden". Als zij bekend hadden van ganser harte, dat zij blind waren zoudt gij geen zonde hebben, maar nu gij zegt wij zijn blind waren, dan was dat een bewijs, dat hun ogen geopend waren. De mens kan er wel iets van te zien krijgen door de algemene bearbeiding des Geestes, maar in de grond wordt het eerst gezien door de zaligmakende bearbeiding des Geestes en dan aarzelt een mens geen ogenblik om het te bekennen. Dit is het juist,

wat de mensen tegenwoordig zo door elkander gooien. Men wil horen, dat de Geest ook zaligmakend werkt voor de bekering **en hier is geen sprake van**. Alleen als de Heilige Geest in ons hart komt wonen, dan worden we verlicht, en dit heeft plaats in de bekering. **Alles wat HIERVOOR plaats heeft, kan ook plaats hebben bij een onbegenadigd mens, door de algemene bearbeiding des Geestes!**

Zingen: Psalm: 32 : 5

Vrijdag, 8 Juli 1927

Zingen: Psalm 86 : 2.

We zijn nog bezig met de bespreking van het profetisch ambt van Christus. We hebben gezien hoe Christus ons leert, hoe Hij laat zien, dat we blind zijn. Als we bekeerd zijn, dan zien we eerst recht, dat we blind zijn, voor die tijd nooit. We zien hoe diep de mens gezonken is in de zonde en de ongerechtigheid, ja, zo diep, dat hij zijn blindheid niet zien kan. Een natuurlijk mens kan de geestelijke dingen niet zien en niet horen, zoals de apostel Paulus leert (1 Cor.2:14). Hij kan ze niet verstaan, ze zijn hem dwaasheid. In het natuurlijke kan men een blinde wel doen geloven, dat hij blind is, maar in het geestelijke is dit onmogelijk. Wij zullen het nooit zover kunnen brengen, dat wij iemand doen geloven, dat hij blind is. Dit gebeurt alleen als God een mens overtuigt. Als dit plaats heeft, dan bukt een mens, hij bukt onder de waarheid. Van nature verheft zich de mens boven de waarheid, maar als de Geest hem zaligmakend bearbeidt, dan komt hij onder de waarheid.

Iemand die onder de voorbereidende bearbeiding des Geestes is, voelt het telkens, dat hij steeds boven de waarheid blijft, al is het maar even, toch altijd nog boven de waarheid. Ook als hij er toe gebracht wordt opzij te gaan, toch voelt hij, dat hij niet laag genoeg kan komen. Toch is dit voor alle dingen nodig, want zolang dit niet het geval is, zal er bij de mens nooit een rond, een hartelijk bekennen zijn. Ons ganse bestaan is dan vertolkt in het woord: "Wijkt van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust". Al ons zuchten, al ons bidden, al die geweldige beroeringen somtijds, 't is alles schijn. Alles afkerigheid en vijandschap tegen God. Het schijnt soms wel, of het hart naar God of Christus uitgaat, of de mens wel bekeerd zou willen worden, maar het is dan ook niet meer dan schijn.

Het hart van de mens ligt als een stuk lood, er is geen beweging in te krijgen, en als je het te zien krijgt, zul je het zo zien.

Ik zat vanmiddag aan een ziekbed, en de zieke zei: "Als ik u in de prediking hoorde zeggen, dat een mens niet wilde bekeerd worden, dan dacht ik wel eens, maar bij mij is het anders. Ik wil wel bekeerd worden, maar nu ben ik er achter gekomen, dat u de waarheid sprak. Ik heb altijd geweigerd me tot God te bekeren. "De Heere was gewillig, maar ik onwillig".

Wanneer wordt dit dan bij de mens anders? Wanneer stelt hij zijn hart dan voor het Opperwezen open? Dan, als hij ziet, dat Gods hart voor hem openstaat. Een blik in het liefdehart Gods opent ook ons hart. Bij dat gezicht ontsluit zich het hart, dat altijd gesloten is geweest. Liefde opent immers altijd het hart? We zien dan, dat God ons lief heeft. Waaruit blijkt dat? Uit het schenken van Zijn Zoon. Wat zien we dan? De belofte van het Evangelie en Christus in de belofte. Dan wordt de Bijbel voor ons een geopend boek, en dan zien we in de Bijbel op iedere bladzijde maar één naam, en die is Christus. We stemmen dan met Augustinus in, die zei: "Christus latet in het Oude Testament en patet in het Nieuwe Testament, dat is: Christus verborgen in het Oude Testament en geopenbaard in het Nieuwe Testament. Dan bekomen we kennis van God en we gaan dan over in het Opperwezen. God komt ons dan geven de mededeelbare eigenschappen van Hem: kennis, gerechtigheid en heiligheid. We zien dan Christus als advocaat, als tussentreder tussen God en onze ziel. Wij horen Hem tot God spreken en daarna tot ons. Hij is dan onze voorspreker. Als wij Gods liefdehart gezien hebben, vloeit ons hart geheel in de vorm van het Evangelie, bv. zoals de was en de lak vloeibaar gemaakt worden om het stempel te kunnen ontvangen. Dit is de overtuiging des harten, het wenden van het hart, waarvan we lezen in Jesaja 45: "Wendt u naar Mij toe en wordt behouden". Dit kan geen mens ons geven. Het is Gods werk alleen. Er staat, om een voorbeeld aan te halen, dat God het hart van Lydia geopend had en toen gaf zij acht op hetgeen van Paulus gesproken werd. Door het licht van de Heilige Geest verstond zij opeens alles, de Wet, het Evangelie, alles wat op de zaligheid betrekking heeft. Op dat ogenblik wordt de wet in het hart gedrukt, evenals zij eens geschreven stond op de twee stenen tafelen, die Mozes op Horeb ontving. Dan verstaan we alles zoals reeds gezegd is, en we stemmen in met de apostel Johannes (Joh.2:20en27) "Doch gij hebt de zalving van de Heilige en gij weet alle dingen". "En gij hebt niet van node, dat iemand u lere". Dan is de ziel geheel met God vervuld.

Iemand zei eens: "Als je in mijn hart kon kijken, zou je daar Christus zien". Niet in natuurlijke gestalte natuurlijk. We zouden denken: "Als we bekeerd zijn, dan zijn we klaar". Och, dan begint het pas, dan wordt het voor vlees en bloed verschrikkelijk, dan komt het er eerst recht op aan. Ik heb vroeger eens gezegd: "Als iemand veranderd, dan is het uit met alle genoegens in de wereld". Maar als iemand bekeerd is, dan wordt dit nog veel erger. Dan komt hij geheel en al alleen te staan. We komen er dan achter, dat we niet alleen de wereld, maar ook de godsdienstige wereld tegen ons hebben. Elke keer wordt dit gevoeld, als de christen iemand tegenover zich heeft, die niet de waarheid verstaat. De wereld voelt dit niet, maar de christen voelt het en hij komt er gedurig weer achter, dat hij moederziel alleen staat en dit is voor vlees en bloed zeer pijnlijk. En als we dan zo alleen staan en onze positie, ons kapitaal is er mede gemoeid, dan komt het er pas op aan of we grond onder de voeten hebben.

We zijn in Delft bezig met de geschiedenis van de blindgeborene en we zullen dan aan het eind zien, dat hij uitgeworpen werd, maar toen hij daar alleen stond, zijn ouders hadden hem reeds losgelaten, kwam de Heere Jezus tot hem. De blindgeborene had, omdat God het niet wilde, zijn hoofd niet gebogen voor de mensen, en nu zou de Heere hem ook verder er door helpen. Was de Heere Jezus niet tot hem gekomen, dan zou hij toch weer terug gegaan zijn, want komt de Heere er niet aan te pas, dan vallen we toch de een of andere kant weer heen. Dit deed Luther zingen: "Houdt Christus Zijn Kerk in stand, zo mag de hel vrij woeden". Heb je er wel eens bij nagedacht wat dit versje inhoudt? Je hebt het misschien als kind reeds leren zingen, maar om het te kunnen verstaan moeten we het doorleven. En dit valt waarlijk niet mee. We moeten daarom niet te vlug denken, dat we bekeerd zijn, want hier komt het veel te veel op aan. De lasten, die een christen krijgt te dragen, worden langzamerhand zwaarder. Christus schikt Zich hierbij als een wijs Leidsman naar de gang van het werk. Als een gelovige opeens alles te dragen kreeg, zou hij zeker bezwijken. Zo deed de Heere ook bij Zijn discipelen. De Heere wist, dat Hij vreselijk zou moeten lijden, maar Hij heeft dit Zijn discipelen niet onmiddellijk gezegd. Hij heeft er wel op gezinspeeld, heel in het begin van Zijn loopbaan bij de tempelreiniging, maar in beperkte bewoordingen. Breekt deze tempel af en in drie dagen zal Ik die weder oprichten. Maar de discipelen verstonden het niet. Later heeft de Heere het herhaald, maar het is zelfs zo ver gekomen, dat Petrus Christus bestraft heeft en zei: "Wees Uzelf genadig Heere, dit zal U geenszins geschieden". De discipelen wilden het niet aannemen. Zij

dachten altijd nog, dat de Joden nog in Christus zouden geloven, en dat zij dan nog eindelijk hun zonde, van Hem te verwerpen, zouden inzien, en dat de Heere dan gehuldigd zou worden als Koning.

Toen Christus omringd was van die grote schare, dachten zij, dat het nu de goede kant op ging. Maar ziet, de een na de ander gaat terug, en van die duizenden blijven slechts de twaalven over (Joh6). Maar ook deze wilde de Heere niet binden en doet hun de vraag: "Wilt gijlieden ook niet weggaan?" Zij zagen het nu, en telkens kwam het hun helder voor, dat Christus te volgen betekende, smaadheid, lijden en verlaten worden. Wat een teleurstelling voor de discipelen, al degenen van wie zij zo'n grote verwachting hadden, te zien teruggaan. Maar dan komt bij hen boven wat in hun hart leefde: "Heere, tot wie zullen wij heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens". Zo sprak het waarachtig geloof. Maar wanneer heeft de Heere het Zijn discipelen dan gezegd? Slechts twee dagen voor Zijn lijden. Zolang mogelijk heeft de Heere hun de droefheid bespaard, maar nu was het nodig voor hen, het hun te zeggen. Want als Christus gedood zou worden, dan zouden de discipelen in de zeef van de satan komen, die hun zou zeggen, dat ze zich vergist hadden. Hij zou het hun voorwerpen: Zie je nu wel, dat deze Jezus de Messias niet is? Van allen wordt Hij verworpen, van de oversten zowel als van het gewone volk. Zouden die zich dan allen vergissen? En ziet, Hij verliest het ook, Hij moet sterven. Dan zou het er voor de discipelen op aan komen en daarom zegt de Heere het hun, voordat het gebeurt. "De satan heeft ulieden zeer begeerd te ziften als de tarwe, maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude".

O, kinderen het komt er op aan, of we grond onder de voeten hebben. Stel je bekering toch niet uit. Luther zei: "Gebruik je tijd, want die gaat voorbij. Gods genade is als een zwervende plasregen, waar ze eens geweest is, komt ze niet meer terug". Denk er aan, dat er een groot gevaar bestaat aan de prediking gewend te raken. Raak je er al niet teveel aan gewend?

Toen ik hier voor 't eerst in Den Haag sprak zei iemand tegen me: "Dominee moest de volgende Zondag maar weer hier spreken". Ik heb toen gezegd: "Nieuwe indrukken, nieuwe werkzaamheden". En het is gebleken, dat deze persoon de prediking niet verstond, hij is er nu al onder vandaan gegaan en is naar een andere kerk gegaan. O, haast je toch om tot Christus te gaan, want mis je Hem bij je sterven, dan ben je voor eeuwig verloren.

Zingen: Psalm 84 : 3.

Vrijdag 22 Juli 1927

Zingen: Psalm 119 : 67.

We moeten beginnen met het Hogepriesterlijk ambt van Christus.

Het werk van de Hogepriester in het Oude Testament bestond uit drie zaken: offeren, bidden en zegenen. Ook Christus heeft dit gedaan, want de Hogepriesterlijke bediening onder het Oude Testament was slechts een afschaduwing van het ambt van Christus. De gelovige Israëliet eindigde er dan ook niet in, maar zag onder alles en door alles Christus.

Christus heeft ook geofferd en wel Zichzelf, of duidelijker gezegd: Zijn menselijke natuur. Wat deed het offer van Christus zo'n onwaardeerbare waarde hebben? Zijn Goddelijke natuur. Sommigen zeggen het kruis was het altaar, waarop Christus geofferd werd. Anderen zeggen: "Neen, zijn Goddelijke natuur was het altaar, waarop Zijn menselijke natuur ten offer werd gebracht.

De Hogepriester ging eenmaal per jaar, op Grote Verzoendag, met het bloed van het geslachte offerdier in het Heilige der Heiligen. Hij kwam daar in de onmiddellijke nabijheid Gods, want daar stond de Ark des Verbonds, en van tussen de Cherubs gaf de Heere antwoord.

In het Heilige der Heiligen mocht nooit iemand komen, dan alleen de Hogepriester eenmaal per jaar. Hij ging daar verzoening doen voor de zonden van zichzelf en van het volk, en sprenkelde dan het bloed op het verzoendeksel. Het volk stond dan buiten te wachten en verkeerde in grote spanning, want er hing voor hen alles van af, of de Hogepriester terug zou komen om hen te zegenen. Want het zou kunnen zijn, dat God zijn offer niet aannam, maar hem sloeg om zijn ongerechtigheid en dan zou hij het volk Gods ook de zegen niet kunnen brengen. Maar opdat het volk niet te lang in spanning zou gehouden worden, had de Hogepriester onder aan zijn kleed kleine schelletjes, zodat het volk hem reeds kon horen naderen, als hij terugkeerde uit het Heilige der Heiligen. Dan kwam hij naar buiten en bracht hun des Heeren zegen. (Num.6:24-27) De Heere zegene u, en behoede u! De Heere doe Zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig! De Heere verheffe Zijn aangezicht over u, en geve u vrede!

Ook de Heere Jezus is in het Heilige der Heiligen ingegaan. Dit is geschiedt op de veertigste dag na Zijn opstanding. De Heere Jezus had op Zich genomen de schuld te betalen en voor Zijn volk het recht op het leven te verwerven, dit heeft de Heere volbracht. De Vader had genoeg genomen in het werk van Christus en als bewijs daarvan had Hij op de derde dag Zijn engel gezonden om het graf te openen. Hij (God), die het

recht lief heeft, zou dit nooit gedaan hebben, zo Christus voor een zonde niet voldaan had. De opwekking uit de doden was dus de kwitantie voor de betaalde schuld der uitverkorenen. Maar daarmee was het Hogepriesterlijke werk van Christus nog niet afgelopen. Hij moest nog ingaan in het Heilige der Heiligen met het bloed van het offer, dat Hij gebracht had: Hij moest ingaan in de derde hemel, in het ontoegankelijk licht, waar God woont. Dit was in het Oude Testament reeds voorspeld (Ps.24, Ps.68 en Ps.47). Toen heeft God Hem uitermate zeer verhoogd en Hem een plaats gegeven aan Zijn rechterhand, om vandaar Zijn Hogepriesterlijke bediening nog voort te zetten. Deze bestond nog uit drie zaken: Offeren, (Hij wijst Zijn Vader op Zijn vergoten bloed) bidden en zegenen.

Zal het nu welzijn, dan moeten we leren gebruik te maken van het recht, dat Christus op het leven heeft. We moeten dan achter Christus ten hemel varen en dan zullen we in Christus zeker door de Vader worden aangenomen. Daarom zegt de apostel Paulus ook: "En heeft ons mede gezet in de hemel in Christus".

De gelovige is eigenlijk al in de hemel, slechts het geringste deel is op aarde. Christus, het Hoofd der Kerk is in de hemel en daar is ook de Kerk. Daarom lezen we ook, dat de gelovigen belijden gasten te zijn en vreemdelingen op aarde. De gelovige is hier alleen maar om de raad Gods uit te dienen, maar dan gaat hij naar zijn bestemming. Van David staat er, dat hij in zijn tijd de raad Gods gediend heeft en toen is ontslapen. Als deze raad uitgediend is, dan moet de gelovige hier ook niet langer willen blijven, hij wil dit dan ook niet. Naar zijn vernieuwd deel verlangt hij ontbonden te worden en met Christus te zijn.

De wereld probeert altijd het zich hier zo aangenaam mogelijk te maken. De gelovige doet dit ook wel, ieder mag dit ook wel doen, maar de wereld wil hierin haar rust vinden en dat zal nooit gelukken. Dit leven is niet bestemd om voldoening te geven, maar zoals gezegd, de gelovige heeft hier, om zo te zeggen, een commissie, een opdracht te vervullen. Dit had ook Christus te doen en toen Hij deze volbracht had, is Hij ook niet op aarde gebleven. Daarom moeten we leren achter Christus te gaan. Hij heeft alles gedaan, wat gedaan moest worden, niets heeft Hij onvervuld gelaten. Hij is gestorven voor de mens, dus nu moeten wij alleen maar gebruik maken van dat recht, dat Hij verworven heeft.

Je zult zeggen: "Christus is toch gestorven voor de uitverkorenen?" Ja, dat is waar, maar omdat niet bekend is, wie de uitverkorenen zijn, en de

aanbieding algemeen is en dus ieder verplicht is om er gebruik van te maken, zeggen we dit tegen de mens.

Wat is de oorzaak, dat de wereld Christus verwerpt? Zij kent Hem niet. Paulus zegt: "Indien zij Hem gekend hadden, zo zouden zij de Heere der Heerlijkheid niet gekruisigd hebben". Dit was een zacht oordeel, dat de Kerk over de wereld velde, maar de apostel dacht aan zichzelf. Hij had zichzelf leren kennen als de verwerper van Christus en wist, dat alleen de genadige openbaring Gods van Christus het middel tot zijn behoud geweest was. Het is zeker waar, de wereld kent Christus niet, en daarom verwerpt ze Hem, ze is daarom niet zonder schuld, want ook is zeker waar, dat waar ze met Christus, met het Evangelie van Hem in aanraking komt, dat ze er behagen in heeft Hem te verwerpen. De ganse praktijk van de mensen is vertolkt in dit woord: "Wijkt van mij, want aan de kennis Uwer wegen, heb ik geen lust".

Maar als Christus op de wolken des hemels zal verschijnen, dan zal aller oog Hem zien en dan zal een ieder gezien worden, wat een onuitsprekelijke dwaasheid het is geweest, Christus te verwerpen. Ieder zal dan zien, welke God men verworpen heeft. Een God van Wie de Kerk zingt: "Uw goedheid, HEER, is hemelhoog" maar dan zal het te laat zijn.

In psalm 36 lezen we:

Het trots gedrag des bozen doet
Mij spreken in 't beklemd gemoed:
"Gods vrees is uit zijn ogen,"
Wijl hij zolang Zich zelve vleit.
Tot God zijn ongerechtigheid
Niet langer kan gedogen.

Wat gebeurt er dan, als God zijn ongerechtigheid niet langer dulden kan? Dan werkt God hem voor eeuwig weg. Maar als de Heere de ongerechtigheid van de uitverkorene niet langer duldt, dan neemt Hij die weg. Want als de zonde wordt: bovenmate zondigende, dan komt God ze uitdelgen in het bloed van Zijn Zoon. Dit is in het kort de bekering van de mens.

Zingen: Psalm 32 : 4 en 6.

Vrijdag, 5 Augustus 1927

Zingen: Psalm 68 : 8.

We zullen het nog even in het kort hebben over het Priesterlijk en Koninklijk ambt van Christus. De priester had verscheidene dingen te doen. Ook offeren. De Heere Jezus bracht ook een offer. Hij offerde Zichzelf geheel aan God op. Sommigen zeggen, dat het kruis het altaar was en anderen zeggen: Zijn Goddelijke natuur, waarop Zijn menselijke natuur ten offer gebracht werd.

Toen Christus ten hemel opvoer, ging Hij aan Zijn Vader tonen, wat Hij verworven had. De Vader was voldaan, want Hij plaatste Zijn Zoon aan Zijn rechterhand. Hier kon Hij de drie ambten, die Hij op aarde begonnen was, voortzetten. Hij bidt daar voor al de uitverkorenen. Het bidden van Christus bestaat niet in handen vouwen, ogen sluiten en knieën buigen, neen. Als Christus bidt, dan toont Hij de Vader Zijn offer, dat hij gebracht heeft. Hij vraagt dan alles wat de uitverkorenen nodig hebben. Het meeste is wel, dat Hij de Heilige Geest voor hen vraagt. Hierdoor kunnen zij voor 't eerst tot bekering komen en ook dagelijks. De Heere Jezus bidt om een gebed voor de uitverkorenen, anders zou er nooit iemand op aarde kunnen bidden. Ach, wat zou het gauw met de Kerk van Christus afgelopen zijn, zij zou geen ogenblik staande blijven, want zij heeft drie machtige vijanden: de wereld, die zo aanlokkelijk is, de duivel, en haar eigen zondig vlees. Maar de Heere komt hun telkens een gebed in het hart geven. Weet je wat al die uitverkorenen bidden? Ach Heere, bekeer me toch. Als U het niet doet, zal er nooit iets van terecht komen, ik heb niets in me, dat naar U vraagt. Heere, doe het toch voor 't eerst of bij vernieuwing. Help ons weer terecht, dan alleen zullen we het staande houden tegen deze drie vijanden. Als Christus Zijn Kerk heeft, dan is zij zo sterk. Luther zegt: "Houdt Christus Zijn Kerk in stand, zo mag de hel vrij woeden". Ten tweede bestaat Christus' ambt nog in zegenen. Christus zegent alle mensen door Zijn kruisverdienste. Het kleed, dat je aan hebt en het voedsel, dat je gebruikt, de onschuldige vermaken, waaraan we mogen deelnemen, dit alles hebben we te danken aan Christus. Zijn Kerk komt Hij nog in het bijzonder zegenen met overweldigende zegeningen.

Waaruit bestaat deze zegening dan? Ja, we kunnen beter zeggen: "Waarom zegent God Zijn volk niet?" Als zij het maar meer opmerkten, zouden zij dankbaarder zijn. In psalm 119:3 staat:

"Dan zou geen schaamt' mijn aangezicht bedekken,
Wanneer ik steeds opmerkend' waar geweest.

Hoe Uw geboon mij tot Uw liefde wekken."

Zie je, ook David was hier niet opmerkzaam genoeg geweest. Hij klaagt hier over en zegt: "Was ik opmerkzaam geweest, ik zou niet verlegen zijn uitgekomen". Op een andere plaats staat weer: "de ogen houdt mijn stil gemoed, opwaarts om op God te letten". Wij moeten allen veel meer op God letten. De Kerk zou enkel en alleen God voor zich moeten hebben, maar helaas, hoe weinig komt dit voor.

Ten derde is Christus Koning. Hij regeert Zijn Kerk vanuit de hemel. Ja, Hij regeert over alles (Ps.93). Hierin heeft de Kerk haar blijdschap, dat God over alles gaat. Zij weet, Hij kent haar behoeften. Als een mens dit eens zou moeten doen, er zou immers niets van terecht komen.

Ook is Hij de Beschermmer van de hele Kerk. Telkens en telkens weer moet zij haar bescherming, haar toevlucht zoeken onder Zijn vleugelen, voor de wereld, de duivel, en haar eigen zondig vlees. Hij waakt voor haar. De Heere Jezus zei eens: "Simon, Simon, de satan heeft u zeer begeerd te ziften, als de tarwe, maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude". De Heere sprak dit niet alleen tot Simon, maar tot al zijn discipelen. Al zijn we bekeerd, we zijn zo zwak, we kunnen geen ogenblik alleen staan. Wij moeten gedurig bidden: "Heere, bekeer ons". Paulus zegt: "Wij kennen ten dele en wij profeteren ten dele". Hij wil hier mee zeggen, dat het nog niet volmaakt is. Als Christus op de wolken des hemels zal verschijnen, zal alles volmaakt zijn. Dan zal ieder zien wat hij gedaan heeft. Dan zal de gelukzaligheid van de Kerk gezien worden en de verschrikkelijke rampzaligheid van de verworpingen. Het komt er alleen op aan of wij Christus hier hebben leren kennen, dan zal Hij het zeker voor ons opnemen. Wij moeten ons betrouwen enkel en alleen op Hem stellen, want er staat in Ps.146: "Vest op prinsen geen betrouwen, enz." Vertrouw in geen enkel opzicht op je eigen hart, dit komt zeker mis uit. Hiermee zullen we dit hoofdstuk voor afgedaan beschouwen, omdat er het meeste van gezegd is.

Zingen: Psalm 84 : 2 en 3.

Vrijdag, 2 September 1927

Zingen: Psalm 72 : 1 en 2.

We zijn de vorige keer klaargekomen met de behandeling van de drie ambten van Christus. Nu we de naam Christus behandeld hebben, zullen we het ook hebben over de naam: "Christen".

We vinden in zondag 12, vraag en antwoord 32 van de catechismus een duidelijke verklaring van deze naam. Oorspronkelijk was deze naam een scheldnaam. De navolgers van Christus worden in deze wereld altijd uitgescholden. Waarom? Omdat de wereld wel weet, dat waar Christus is, zij weg valt, en dit wil ze niet. Dit is altijd zo geweest en dit zal altijd wel zo blijven: "In de wereld zult gij verdrukking hebben".

De naam "Christen" komt in de Bijbel niet zoveel voor. In het Oude Testament helemaal niet. In het Nieuwe Testament drie maal. In Hand. 11:26, waar de gelovigen in Antiochië het eerst christenen genaamd werden. In Handelingen 26 lezen we een verhandeling over de terechtstelling van Paulus voor de Romeinse stadhouder. Felix had hem onschuldig bevonden, maar toch niet losgelaten, en Festus, zijn opvolger, ontdekte in Paulus ook geen schuld. Nu kwam Agrippa Festus bezoeken, en nu moest Paulus zich voor hem verantwoorden. Hij doet dit op een schitterende manier, hij verhaalt zijn bekering, (hij heeft natuurlijk veel meer gezegd, dan wij opgetekend hebben) het maakt indruk op de aanwezigen, allen mensen van hoog aanzien. En zoals het altijd gaat in de wereld, als men in aanraking komt met de waarheid, zo gaat het ook hier, men wil er zich van afmaken. En Festus zegt: "Gij raast Paulus, uw grote geleerdheid brengt u tot razernij". Maar Paulus laat zich door deze spottende opmerking niet in de war brengen, maar antwoordt direct met volle zekerheid: "Ik raas niet, machtigste Festus, maar ik spreek woorden van waarheid en van gezond verstand".

Paulus was een geleerd man, we kunnen het hier weer uit opmerken, hij had met vrucht het beste onderwijs genoten, ja, hij had aan de voeten van Gamaliël gezeten, de beroemdste leraar uit die tijd.

Nu keert hij zich tot Agrippa, hij voelde, dat zijn woorden bij Agrippa meer aansluiting hadden, dan bij Festus. Een christen voelt, dat hij bij sommigen veel aansluiting, bij anderen minder, en bij weer anderen helemaal geen aansluiting heeft. Met de laatste kon hij dan ook helemaal niet spreken. Agrippa was een Idumeër en we weten, dat deze mensen Joods bloed in zich hadden. Agrippa was met de Joodse godsdienst op de hoogte. Daarom zegt Paulus: "De koning weet van deze dingen". "Geloof jij, o koning Agrippa de profeten?" En zonder op antwoord te wachten zegt hij: "Ik weet, dat gij ze gelooft". Het was voor Agrippa een moeilijk parket, Paulus sprak hem persoonlijk aan en dat temidden van zoveel anderen. Was hij nu maar alleen geweest, hij wist nu niet meer wat te zeggen en daarom

maakt hij zich er spottend van af door te zeggen: "Gij beweegt mij bijna een christen te worden". Hier hebben we het woord "Christen".

Spotten dient soms om het een of ander te verbergen. Agrippa is getroffen, en voor er nog meer komt, acht hij het maar het beste, de zitting te sluiten. We lezen niets meer van Agrippa. Of hij bekeerd geworden is, staat niet opgetekend, maar is dit niet het geval, dan zal deze ontmoeting met Paulus, dit in aanraking gekomen zijn met de waarheid, hem in de eeuwigheid het zwaarste en ondraaglijkste zijn.

Ik las vandaag een stukje van Gray, dat mij trof: "Men moet de oorzaak van ons niet zalig worden alleen zoeken in onze onwilligheid om bekeerd te worden". Dat is zo waar, daar alleen zit het in, dat de mens niet wil. We moeten die schrijvers in waarde houden, die mensen hebben het geweten. We vinden het ook in de gelijkenis van het bruiloftsmaal. De gastheer had alles in gereedheid gebracht en liet nu zijn gasten uitnodigen. Maar de gasten willen niet en wat doen ze nu? Ze gaan verontschuldigen maken. Twee wonden verontschuldigen voor die een schijn van waarheid hadden: "Hun zaken, het beproeven van het gekochte juk ossen en het bezien van de akker". Maar de derde vond helemaal niets, hij zei: "Ik heb een vrouw getrouwd en daarom kan ik niet komen". Dat was helemaal geen verontschuldiging, want dat iemand getrouwd is, behoeft nog geen verhindering te zijn om zich te bekeren.

We moeten gebruik van Christus maken. Christus is gestorven voor de zonden, heeft alles voldaan, dus nu is het noodzakelijk, dat we in Hem gevonden worden, opdat Zijn gerechtigheid de onze worde. Dit wordt ons duidelijk verklaard in de gelijkenis van de man zonder bruiloftskleed. Matth.22:2-14. De man was gekomen, maar had geweigerd het kleed aan te nemen, dat aan de ingang een ieder verschaft werd. Hoogstwaarschijnlijk heeft ook Bunyan hier aan gedacht, toen hij de persoon van onkunde beschreef, die geweigerd had door de enge poort in te gaan. Lees het laatste gedeelte van de Pelgrimsreis. Bunyan eindigt met deze woorden: "Toen zag ik dat er niet alleen een weg was van de stad des verderfs naar de hel, maar ook van de hemel naar de hel.

KINDEREN, STEL JE BEKERING TOCH NIET UIT! Weet, dat in Christus de vergeving van al je zonden te verkrijgen is en wendt het toch zonder uitstel naar hem heen. De jeugdtijd is de tijd om het te krijgen. Ik, op mijn leeftijd moet al hebben wat ik nodig heb. Ik zeg niet, dat iemand op mijn leeftijd niet meer bekeerd kan worden, maar dit neemt niet weg, dat de jeugd de beste tijd is.

Ik las eens een gedichtje van een vrouw, die 60 jaar was geworden. Ze is geen christin en ik ben het met haar gedichten ook niet eens, maar toch heeft ze gevoeld, dat er iets anders moet zijn, als zij straks gaat sterven. Zij vraagt: O, zeg mij, wat kan ik doen om Hem te wachten vrij van angst en te zien naad'ren zonder vreze?" ze geeft dit antwoord: "Zuiver uw huis van alle ijdelheden, wat ijdel is, kan voor Hem niet bestaan, laat een hoge wind door uw kamers gaan en gij zult Hem zien naad'ren in vrede". Zij voelt, dat de ijdelheid niet aan de hand mag gehouden worden, maar dat het tijd was, dat zij tot haarzelf inkeerde. Geloof maar, dat in het oordeel van de wereld de schijnchristen het ergst zal verwijten en veroordelen. Zij zal getuigen tegen hen die onder de aanbidding geleefd hebben en die hebben verworpen. Dus kinderen, zie het te krijgen, dan zul je als je 60 jaar bent, met verlangen naar je stervensuur uitzien. Salomo zegt: "Beter is de dag des doods, dan de dag, dat iemand geboren wordt". Verneder je voor de Heere en Hij zal je verhogen. Vraag Hem zonder ophouden je te leren, want dat kan Hij alleen.

Het antwoord, dat Paulus aan Agrippa gaf, was enkel liefde, hij gunde Agrippa en allen, die hem hoorde, dat geluk, dat hij zelf deelachtig was geworden. De diepe vrede in zijn hart, die vrede met God en met alle omstandigheden. Maar zijn banden wilde hij wel alleen dragen, die gunde hij zijn naaste niet.

De derde maal vinden we het woord "Christen" in 1Petr. 4:16. "Maar indien iemand lijdt als een Christen, die schame zich niet". Waarom moeten we lijden? Omdat Christus, ons Hoofd, geleden heeft om te vervullen die overblijfselen van het lijden van Christus, zoals Paulus het uitdrukt. We moeten daarom niet denken, dat als we veel lijden, dat we altijd als een christen lijden, we kunnen ook lijden door ons humeur, handelingen, en gedrag. Alleen die als een christen lijdt, omdat hij een christen is, die wordt zalig gesproken. Zingen: Psalm 81 : 11 en 12.

Vrijdag, 16 September 1927

We moeten nu zeggen wie een christen is. Er is een groep mensen op de wereld, die zich Rooms Katholiek noemt, een andere groep die Grieks Katholiek genoemd wordt en een andere groep, die zich Christen noemt. Een mens die in Christus is, is aan Christus verbonden, zo'n mens is een

Christen. Het is een zeer nauwe verbintenis, zoals hoofd, handen en voeten aan het lichaam verbonden zijn, zo is de Christen in God aan Christus verbonden. Ze vormen tezamen een eenheid. Er worden van deze vereniging in de Bijbel nog meer beelden genoemd zoals: de rank in de wijnstok, het huwelijk, het kleed aan het lichaam. Alleen mensen die zo met Christus verbonden zijn, zijn Christenen.

Hoe worden wij Christen? Alleen door het geloof in Jezus Christus. U zou kunnen vragen: "Gaat hier nu niets aan vooraf?" Hierop antwoord ik: "Twee dingen: Vrees voor het oordeel en een verlangen om met God verzoend te worden". Waar deze twee zaken zijn, en telkens weer boven komen, daar kunnen we aannemen een voorbereidend werk des Geestes te zijn. Voor zo'n mens heeft niets zo'n waarde, dan om in een verzoende betrekking met God te komen. Zo'n mens voelt zijn gemis van het Opperwezen zeer diep. De noodzakelijkheid van in Christus gevonden te worden moet groter worden. Wij moeten voelen Hem niet te kunnen missen. Wij kunnen wel iets missen zonder er hinder van te hebben. Als ik b.v. denk drie gulden in mijn zak te hebben en vanavond bemerk, dat ik ze verloren heb, dan zal ik misschien denken: "Hé, ik dacht, dat ik nog drie gulden had, ik heb ze niet meer, zeker verloren en dan zal ik er misschien nooit meer aan denken. Hoe komt dat? Wel, ik heb ze niet nodig. Maar hoe anders zou dat zijn, als die drie guldens eens mijn laatste leeftocht uitmaakten, als ik er voor mezelf of voor m'n gezin eens inkopen van moest doen en er een groot deel van de week van moest leven. Wat zou ik dan schrikken en aan 't zoeken gaan. Hoe terneergeslagen zou ik zijn, als ik ze niet vond. Hoe zou dat kunnen? Wel, ik kan ze niet missen, ik heb ze nodig. Zo is het ook op geestelijk gebied. Veel mensen zeggen God niet te bezitten, geen deel aan Christus te hebben, maar zij zijn niet terneergeslagen, ze voelen niet de pijn van dat gemis. Waarom? Ze hebben Hem niet nodig, ze kunnen het nog wel buiten Hem stellen. Maar wanneer de noodzakelijkheid dag aan dag dieper gevoeld wordt, dan komt er een tijd, dat men het buiten het Opperwezen niet langer stellen kan. In zo'n hart gaat leven: Geef mij Jezus of ik sterf. Buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf. Als een mens Christus aangenomen heeft, met Hem verenigd is door een oprecht geloof, dan heeft zo'n mens vrede met God, **zekerheid, dat hij met God verzoend is. Bij de een is dit geloof sterker dan bij de ander, maar allen hebben zekerheid, want in het geloof is zekerheid.**

Ik sprak vanmiddag iemand, die pas bekeerd is. Deze persoon zei me: "Ik voel me als een schuw vogeltje, maar nochtans heb ik **zekerheid**". Dat is ook zo, **een ieder die gelooft heeft zekerheid**. De bestrijdingen kunnen wel komen, maar die komen niet uit het geloof. Maar wat de mate des geloofs betreft, is het net als in het natuurlijke. Het ene kind komt op de wereld, flink en gezond, een lust om te zien, en het andere wordt geboren, zeer min, zodat men nauwelijks kan onderscheiden of het dood of levend is. Maar aan dit laatste zijn alle delen zo goed als aan het sterke. Het kind is volkomen, alleen is het alles zwakker. Maar dit hebben levende kinderen gemeen, ze gaan beiden groeien. Dit is ook een kenmerk van een christen. Hij groeit, hij wordt sterker. Dit geschiedt door de Geest, doch middellijk door de middelen die God ingesteld heeft. Als nieuw geboren kindkens, zijt zeer begerig naar de redelijke onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen" (1Petr.2:2).

Dit moest alles in de tijd worden gewerkt, want er wordt geen mens heilig geboren en geen mens wil dit ook, maar in de harten van de uitverkorenen, die God heeft uitverkoren voor de grondlegging der wereld en voor wie Christus in de tijd de zaligheid verdiend heeft, komt de Heilige Geest onwederstandelijk te werken. Hen gewillig te maken, zich met Christus te verenigen en hun gehele zaligheid in Christus' hand te geven. Zo'n mens ziet pas recht hoe onwillig hij is zich tot God te bekeren. Een mens die voorbereidend bearbeid wordt, ziet er telkens wel wat van, maar iemand die bekeerd is, ziet het pas recht, ziet de dingen in de grond en hij is van ganser harte verenigd met het woord uit Jesaja 65:1 "Ik ben gevonden van hen, die naar Mij niet vraagden, Ik ben gevonden van degenen die Mij niet zochten".

Vrijdag, 30 September 1927

Zingen: Psalm 86 : 1.

Het antwoord op de vraag: Waarom wordt ge een christen genaamd?, wordt in vraag en antwoord 32 van onze Heidelbergse catechismus uitvoeriger behandeld dan in ons vragenboekje van Hellenbroek, Hfdst. 12, vraag 8. Dat ik door het geloof een lidmaat van Christus en alzo Zijn zalving deelachtig ben, opdat ik Zijn Naam belijde, en mijzelf tot een levend dankoffer Hem offere, en met een vrije en goede consciëntie, in dit leven tegen de zonde en tegen de duivel strijde, en hiernamaals in eeuwigheid met Hem over alle schepselen regere.

Hoe worden wij een christen? Door Christus aan te nemen, door Hem te ontvangen. Christus wordt aangeboden in Gods Woord. "Deze is Mijn geliefde Zoon, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb. Hoort Hem". "Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven".

Dit antwoord van onze catechismus is door onze reformatoren en oudvaders gegeven. Zo leerde men, en zo vindt men het in het Woord. Tegenwoordig wordt er gezegd, dat men een christen kan zijn, zonder dat men in Christus is, maar dit is niet waar. Onthoud dit je hele leven: Een christen is een ontvangend mens, nooit geeft hij iets, maar altijd ontvangt hij. Is dit niet het geval, dan is hij geen christen. Een christen houdt nooit iets over dan een leeg hart en in dit lege hart komt Christus telkens wonen. Om dus een christen te worden, behoeven we niets anders te doen dan ons lege hart te openen. Doen we dit, dan komt Christus dadelijk tot ons. Luther zegt hiervan: "Het geloof is niets anders dan een ledige zak." Dit is alles hetzelfde: een ledig hart, een ledige zake een ledige hand en in dit ledig wordt Christus met al Zijn schatten en gaven gelegd.

Het is niet zo moeilijk om zalig te worden, maar het is moeilijk om zalig te willen worden. De mensen horen veel liever zeggen, dat het zo moeilijk is om zalig te worden, want dan menen zij zich hier achter te kunnen verschuilen, maar het is niet zo moeilijk, en als een mens wil, dan gebeurt het ook direct. Maar zolang we hier niet willen, gebeurt het niet. Met iemand die niet wil is niets te beginnen. Wat kan een ouder niet een verdriet hebben van een kind, dat niet wil, een onderwijzer met een leerling die onwillig is. Kan een kind iets niet, dan kan hij geholpen worden, maar wil hij iets niet, dan is er niets mee te beginnen. Zo is het ook met de zaligheid, zolang iemand niet wil, wordt hij niet zalig, en blijft hij in zijn onwil volharden, dan zal hij van de zaligheid verstoken blijven. De uitverkorenen weet dat. Hij is er achter gebracht, dat hij niet wilde, ook nooit zou gewild hebben als God hem niet te sterk was geworden. "Gij zijt mij te sterk geweest, en hebt overmocht" (Jer.20:7).

Als we nog onbekeerd zijn, kunnen we daar telkens wel eens iets van zien. En als dit geschiedt, dan zal ons dat meer in de verlegenheid brengen, het moet ons dringerder werkzaamheden geven. Je zult misschien zeggen: "Ik weet niet eens wat ik nodig heb". Dat is ook zo, maar God weet het en als je tot Hem gaat met een ledig hart, dan zal Hij je alles geven wat je nodig hebt. Hij zal zeggen: "Zie hier hebt ge Mijn Zoon" want Christus is ons het allernodigst.

Sta er niet zo naar een goede positie in de wereld te hebben, vrienden te hebben, als wel om Christus tot je deel te mogen hebben. Als je Hem waarlijk zoekt, zul je Hem vinden. Vinden jullie het zo moeilijk van je moeder te houden? "Welneen", zul je zeggen, "dat doe je vanzelf". Zou je denken, dat het zo moeilijk is, als je graag iets hebt, dit te zoeken? "Welneen", dat doe je vanzelf, zo ook hier. Als God ons Christus openbaart, dan zien we eerst recht hoe onwillig, hoe zondig wij zijn. Dan worden we vernieuwd, dan is er een nieuwe mens. (Joh.3:3) "Tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien". Maar de oude mens is niet weg. Neen, die twee naturen staan tegenover elkander en dit blijft een gedurige strijd. En bij elke strijd moet de mens ontvangen, want van onszelf kunnen we geen ogenblik blijven staan. Wij moeten niet zeggen: "Eens bekeerd, altijd bekeerd", neen, telkens weer ontvangen, telkens weer Christus aannemen: "Zonder Mij kunt gij niets doen".

Christus is niet met olie gezalfd zoals de koningen en priesters in het Oude Testament. Neen, deze mensen waren maar een afschaduw van Christus. We lezen van David, dat hij tot koning gezalfd werd, van Eliza tot profeet en van Aäron tot priester.

Christus is gezalfd met de Heilige Geest. Er staat in Psalm 133 "De olie van Aärons hoofd gedropen, zijn baard en klederzoom doordrenkt. Zo is het met Christus, van Hem, het Hoofd, daalt de Geest neder op de leden, op de gelovigen, want Christus is met de Heilige Geest gezalfd. Daarom lezen we in 1 Joh.2:20: "Doch gij hebt de zalving van de Heilige, en gij weet alle dingen".

Als de mens deze zalving ontvangt, dan komt de Heilige Geest in hem wonen en onderwijst hem aangaande alle dingen die betrekking hebben op de zaligheid. Voor de bekering kan een mens wel bearbeid worden, maar na de bekering ontvangt hij de Heilige Geest als inwoner. Cat.vr.47.... "maar naar Zijn Godheid, majesteit, genade en Geest, wijkt Hij nimmermeer van ons".

Wij hebben dus maar twee dingen te doen en uit deze twee dingen bestaat de zaligheid. Bekennen en tot Christus gaan. "Alleenlijk bekent uw ongerechtigheid, dat gij tegen de Heere uw God gezondigd hebt. (Jer. 3:13). We moeten er ons niet van af maken met te zeggen: "Ik kan niet", want daar hapert het niet. Er staat: "Die wil, die kome". God en de Evangelieprediker kunnen dit niet aanhoren. Als het waar dat een mens niet kan, toch is dit niet, zoals we reeds gezegd hebben, de oorzaak dat hij

onbekeerd blijft. We moeten niet alleen horen, maar ook doen. Al ons bidden, schreien, al zouden we er dag en nacht mee doorbrengen, zouden ons niet zalig maken. Neen, om ons de zaligheid deelachtig te doen worden, moet er een Goddelijke kracht aan te pas komen. De Schepper, Die hemel en aarde geschapen heeft, zal dit moeten werken, en anders komt de mens er nooit achter. Doch stel het niet uit, maar houdt de ledige hand op, dan zal het Opperwezen onmiddellijk tot je komen Heb je dit gedaan, dan zal je wat te vertellen hebben want: "De tong der stamelenden zal vaardig zijn om te spreken". Zie maar eens in het dagelijks leven hoe gemakkelijk het is om iets aan te nemen. Geef straks maar eens een kwartje aan een schamel gekleed persoon en je zult zien hoe spoedig je het kwijt bent. Zo wordt Christus je nog aangeboden, waar wacht je nog op?

Zingen: Psalm 68 : 10.

Vrijdag, 14 Oktober 1927

Zingen: Psalm 68 : 14.

We waren bezig met de vraag: "Waarom wordt ge een Christen genaamd?" Omdat deze vraag in onze catechismus uitvoeriger behandeld wordt dan in ons vragenboekje, hebben we ons vragenboekje even laten varen. Lees vr. en antw. 32. We zien dus, dat we de zalving van Christus moeten deelachtig zijn. De Heere Jezus is niet met olie gezalfd maar met de Heilige Geest. Hij heeft de Heilige Geest ontvangen zonder mate. Alle gelovigen ontvangen de zalving van de Heilige Geest in enige mate. Dat de Heilige Geest nu in de mens woont, moet je niet zo verstaan, dat ze nu de Heilige Geest in zich hebben, neen, de Heilige Geest is God zelf, maar zij hebben de bijzondere gaven des Geestes. Gods gunst rust op hen. De algemene gaven des Geestes hebben alle mensen, want er staat: "Waar zou ik heen gaan voor Uw Geest en waar zou ik heen vlieden voor Uw Aangezicht?"

De Geest is overal, in alle mensen, maar ze letten hier niet op en gaan over alle waarschuwingen heen. De Geest deelt allerlei gaven uit. We lezen van Saul, dat God zijn hart veranderde. De Heere gaf hem een koninklijk hart, d.w.z. alles wat hij nodig zou hebben om als koning te kunnen regeren. Ieder kind van God heeft een koninklijke geest, maar in die zin heeft Saul het nooit ontvangen. Saul is alleen bekwaam gemaakt om als koning te kunnen regeren. Als de Heere een mens ergens toe roept, dan maakt Hij hem hiervoor bekwaam. We lezen in Exodus 25, dat God Mozes

bevel gaf om de Ark te maken (Vs.40) "Zie dan toe, dat gij het maakt naar hun voorbeeld, hetwelk u op den berg getoond is".

Vroeger heb ik nog wel eens nagedacht over de bekwaamaking van Bezaliël en Aholiab tot de bouw van de Ark. Het kwam mij voor, dat wij dat wel konden overslaan, maar nu denk ik er heel anders over en zeg: "Wel grote dwaas, ieder moet eerst de algemene gaven des Geestes ontvangen en er door leren, eer dat hij de bijzondere kan aannemen. Kwam de Heere de mens niet te bekwaamen, waar dan ook in, er zou van niemands werk iets terecht komen, want ook hier geldt het woord: "Zonder Mij kunt gij niets doen". Dit geldt niet alleen grote dingen, maar ook kleinere, de zaken, die het dagelijks leven betreffen. Een vrouw heeft deze bekwaamaking nodig om de belangen van haar huisgezin te kunnen behartigen. We zeggen soms van deze of gene vrouw: "Wel, die vrouw kan er niets van". Maar wat is er aan te doen, die vrouw heeft nu eenmaal niet meer gaven, zij kan het niet". Een werkmans heeft die bekwaamaking nodig om zijn vak te kunnen verstaan. Zijn wij in staat ons werk te kunnen verrichten, dan hebben we dit alleen aan God te danken, dat Hij ons wijsheid daartoe gegeven heeft, en niet aan onszelf. De mensen zeggen dikwijls: "De zegen moet van boven komen". Dit is volkomen waar en daarom moeten we met allerlei zaken tot God gaan. Ik heb vroeger wel eens gedacht, als ik over de ambtelijke gaven las, "Nu, laten we dat maar overslaan, dit is niet zo belangrijk". Maar o, wat heb ik me vergist. Die ambtelijke gaven hebben we voortdurend nodig, want ieder mens heeft toch zijn bezigheden gekregen om te doen. En daarom moet je 's morgens bij het opstaan niet alleen vragen om bekeerd te worden, - dit wel in de allereerste plaats, want dit is het noodzakelijkste, - maar ook om kracht, lust en wijsheid voor je werk, omdat te kunnen verrichten.

Valt ons werk moeilijk, dan zijn we geneigd moedeloos te worden en het op te geven en we komen dan van de ene narigheid in de andere, en zitten we er eenmaal in dan komen we er niet gemakkelijk weer uit. Neen, we moeten rustig aan het werk gaan en daarbij opzien tot God of het Hem behagen mocht ons de bekwaamheid er toe te geven. Als we dit krijgen te doen, dan zal het ons gelukken en dan zullen we er later verwonderd over zijn, dat we zoveel werk hebben kunnen verrichten. Zo moeten we in alles handelen. In het zoeken naar een betrekking, in het aangaan van een huwelijk, in alles er ons van laten doordringen, dat wij niet weten, wat goed voor ons is, en de Heere om licht vragen, welke weg wij hebben te kiezen. Doen we dit niet, dan hebben we alle moeite en verdriet, die ons dan

overkomen, aan onszelf te wijten, omdat we met voorbijgaan van het Opperwezen, onze eigen wil hebben doorgedreven.

Willen we b.v. van huis veranderen, dan moeten we vragen, of dit des Heeren wil is, want we kunnen de moeiten niet zien, die aan een ander huis verbonden zijn, daar komen we pas achter, als we er in wonen. Is dit dan het geval, dan moeten we zelf bekennen: "O Heere, alle moeite en verdriet heb ik aan mezelf te wijten omdat ik niet heb willen wachten tot U mij een geschikt huis aanwees".

We moeten bidden om lijdzaamheid, we moeten de Heere niet vooruitlopen, als we niet wachten dan komt het tot een doorhakken van de knoop, maar als we achter de Heere aankomen, dan wordt de knoop op Gods tijd losgemaakt en dit laatste is verreweg te verkiezen boven het eerste.

Er is dus een algemene en een bijzondere werking van de Heilige Geest. Deze kunnen o zoveel op elkaar gelijken. Hiervan vinden we een voorbeeld in de Heilige Schrift. De gelijkenis van de wijze en de dwaze maagden. Deze dwaze maagden hadden het zover gebracht, dat:

1. Zij hadden zich bij de wijzen gevoegd.
2. Zij hadden een lamp.
3. Zij hadden olie in de lamp.
4. Zij werden wakker op het geroep van de komst van de bruidegom.

Maar zij hadden geen olie in het vat. Dit vat olie zouden we de bijzondere werking van de Heilige Geest kunnen noemen, het oprechte zaligmakende geloof. Toch dachten zij binnen te gaan, maar zij moesten buiten blijven. Verschrikkelijker is er niet. Als wij soms over die mensen nog het beste denken, dat is het ergste niet, want Smijtegelt zegt: "Beter tien teveel meegenomen, dan één te weinig". Dus vergissen we ons, dan is dat nog niet zo erg, maar wel voor de mensen zelf. Het zal vreselijk zijn, menen in te gaan en de poort gesloten te vinden. Daarom moet een ieder zich er van laten doordringen, dat het noodzakelijk is, Christus aan te nemen. Dit moet de inhoud van de Evangelieprediking zijn. Paulus zegt: "Dezelfde dingen aan u te schrijven, is mij niet verdrietig, en het is u zeker" (Fil.3:1). En Luther zegt: "Tot vervelens toe". En al is het elke zondag hetzelfde, het verveelt de Kerk van Christus nooit. Het is altijd hetzelfde en toch nooit hetzelfde. Ook voor degene die bearbeid wordt, is er altijd iets boeiends in, hij verlangt er naar. Hij krijgt de dingen telkens weer van een andere kant te zien. Het is soms, alsof er een uitgaan is naar de dingen die in de prediking

worden voorgesteld. Als een mens telkens wordt neergeploft, maar niet in moedeloosheid blijft liggen, maar telkens weer boven komt om weer neergeploft te worden, en als hij het dan niet in moedeloosheid en wanhoop opgeeft en zegt: "Al moet ik alles missen, als ik maar bekeerd word". Dan is dit een profetie, dat zo'n mens er vroeg of laat toe gebracht wordt om Christus aan te nemen. Er zijn maar drie wegen: wereld, wanhoop en Christus. Nu, als iemand voor de eerste twee bewaard wordt, dan blijft toch slechts de laatste (Christus) over.

We moeten eerst de algemene gaven van de Geest hebben om de bijzondere gaven te kunnen aannemen.

De bediening van het Woord bestaat uit de verkondiging van het Evangelie, de bediening van de Sacramenten en de discipline of de kerkelijke tucht. De twee laatsten zouden nog gemist kunnen worden, maar het eerste kan onmogelijk gemist worden.

Zingen: Psalm 119 : 17.

Vrijdag, 21 Oktober 1927

We zijn bezig met de catechismus: vr. en antw. 32. De zalving betekent, dat de Kerk de Heilige Geest deelachtig is, dat de Geest in de mens is. De Heilige Geest is de derde Persoon in het Goddelijk Wezen. Deze is alleen op aarde. De Vader is nooit op aarde geweest, de Zoon is op aarde geweest, maar is weer naar de hemel opgevaren, maar de Heilige Geest is op aarde en zal daar altijd blijven.

Wat doet de Heilige Geest voor de gelovigen? Hij bidt voor hen. Zonder de Heilige Geest kan nooit een gebed gedaan worden. We kunnen wel de handen vouwen, de knieën buigen, enige woorden uitspreken, ja zelfs het "Onze Vader" opzeggen, maar dit alles is geen bidden. Neen, alleen de Heilige Geest werkt het gebed in ons. De Geest zegt ons de woorden voor, legt ze in onze mond, en we zeggen ze om zo te zeggen maar na. "Wij weten niet, wat wij bidden zullen, gelijk het behoort, maar de Geest Zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke zuchtingen". Als de Heilige Geest dat doet, waar bestaat dan ons bidden in? Soms alleen maar uit een zucht, uit een opzien tot God, een blik naar boven. "Mijn oog druipt tot God". Soms is ons gebed lang, soms kort. Het komt mij voor, dat Jacobs gebed aan de beek Jabbok lang geweest is en dat van de tollenaar was zeer kort. Het gebed is die afhankelijke gestalte, waarover we wel eens

horen spreken. Maar die afhankelijke gestalte bestaat alleen in een opzien tot God. "Zie, gelijk de ogen der knechten zijn op de hand hunner heren; also zijn onze ogen op de Heere, onze God". Dat was de gestalte van de Heere Jezus op aarde. Er wordt gesproken, dat Hij in een dienstknechtgestalte geleefd heeft. Hij was de Knecht des Vaders. En nu was Zijn oog van ogenblik tot ogenblik op God geslagen, om te zien wat de Vader wilde, dat Hij doen zou. En dan werkte de Heere Jezus zo eenvoudig. We zien dat in de geschiedenis van de Samaritaanse vrouw. Christus zat daar bij de waterput, toen de vrouw kwam om water te putten. De Geest maakte Christus bekend, dat hier werk voor Hem was, en nu spreekt de Heere Jezus die vrouw aan. De Heere heeft waarschijnlijk met de meeste mensen geen gesprek aangeknoopt, maar hen laten voorbijgaan. Maar nu wijst de Vader Hem op deze vrouw, en nu doet Christus haar een eenvoudige vraag. Hij vraagt haar wat te drinken. Wij zijn geneigd als we tot enig werk geroepen worden, zeer geleerd voor de dag te komen, en heel gewichtig te doen, maar Christus leert ons hier anders. De vrouw is verwonderd, dat deze Joodse man haar om water vraagt, want er heerst een diepgewortelde vijandschap tussen Joden en Samaritanen. De Samaritanen waren een gemengd ras van Joden en heidenen, maar zij zeiden de echte nakomelingen van Abraham te zijn. Doch Christus gaat door en wijst op Zichzelf, dat Hij haar levend water zou kunnen geven (Joh.4:10). Maar de vrouw slaat er geen acht op. Zij wil een godsdienstig gesprek beginnen. Dat willen de meeste mensen, let maar op in de trein, hoe graag de mensen over de godsdienst spreken, maar de Heere Jezus gaat niet in op het gesprek met de vrouw. Daarvoor was Hij niet gekomen, maar Hij doet een vraag, die tot in het hart van de vrouw grijpt, zo'n ingrijpende vraag: "Ga heen, roep uw man en kom hier". Ze moet zeggen: "Ik heb geen man". En de Heere antwoordt: "Gij hebt wel gezegd, ik heb geen man, maar gij hebt vijf mannen gehad, en die u nu hebt is uw man niet, dat hebt gij met waarheid gezegd". Hier overtuigt Christus haar van zonden, Hij brengt haar tot in haar val en bondsbreuk met Adam, want als ze straks naar de stad gaat, zegt ze: "Komt, ziet een Mens, Die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb". Maar dan heeft ze ook een Christus nodig, en nu gaat ze er niet overheen, als Christus haar op zichzelf wijst. En met **volle zekerheid** spreekt ze tot de lieden van haar stad: "Is deze niet de Christus?" Ze wil met deze vraag **geen twijfel** uitdrukken, maar wie zou het nu anders kunnen zijn dan de Messias, neen, niemand anders.

In dat gesprek wijst de Heere haar ook op de wijze, waarop de Vader moet aanbeden worden. De vrouw dacht aan de plaats waar, maar Christus zegt op de wijze hoe, en dat is in Geest en waarheid, en de Heere zegt ook, dat God zulk een gebed hoort. "want de Vader zoekt de zulken, die Hem alzo aanbidden".

O, wat werd die vrouw daar opeens gelukkig, hoe ongedacht en onverwacht. Ze was gekomen om haar dagelijks werk te verrichten, om water te putten en daar leerde ze nu zichzelf en het Opperwezen kennen. Ze leerde zichzelf kennen, zag haar val en bondsbreuk in Adam en dat zij schuldig was aan de verbreking van Gods wet. Toen zij zag, dat zij Gods wet verbroken had, kwam de Heere in haar het geloof in Christus werken, toen was het Gods tijd, zoals we lezen in Ps.119:126: "Het is tijd voor de Heere, dat Hij werke, want zij hebben Uw wet verbroken". Ja, dat is Gods weg, Hij werkt geheel onverwacht, als de mens het niet verwacht.

De Geest werkt dus: 1. Gebed en 2. Vernedering.

Iemand die bekeerd is wordt telkens in vernedering gebracht. O, wat zou er van terecht komen als dit niet telkens gebeurde. De gelovige zou ongenaakbaar worden voor zijn naaste. Hij zou zijn naaste op een afstand houden en zeggen: "Weet je niet, dat ik de man, de vrouw ben met zoveel ondervindingen?" Neen, we moeten gewone mensen blijven, een Christen moet er geen aparte spraak op na houden, maar in alles eenvoudig te werk gaan. Ons vuur moet telkens uitgaan.

In de derde plaats werkt de Geest in de gelovige een blijdschap, die eeuwigdurend is. Een Christen is een blij mens, dat wil niet altijd zeggen, dat hij schaterlacht, volstrekt niet. Maar diep in zijn hart ligt die vrede, die de oorzaak is van zijn blijdschap. Hij is blij, dat God, God is. Hij laat het hoofd ook wel eens hangen, zie het maar aan Elia. Hij had er genoeg van en vroeg om nu maar te mogen sterven. Dit was niet goed van hem. Maar als God dan zo'n mens weer opzoekt, dan komt die blijdschap, die toch op de bodem van zijn hart ligt, weer boven en dan schaamt zich zo'n mens over zijn gedrag en over zijn ongeloof, dat de oorzaak van zijn misnoedigheid was. En dan zegt hij: "Wat ben ik toch een ellendeling". Een Christen zou, als hij meer geloofde, altijd het hoofd omhoog kunnen houden, maar omdat zijn geloof zo zwak is, keren die misnoedige buien telkens terug. Daarom vermaant Paulus in Fil.4:4: "Verblijdt u in den Heere te allen tijd: wederom zeg ik: Verblijdt u". In God is alle reden om verblijdt te zijn. Iemand die voorbereidend bearbeid wordt, is ook dikwijls misnoedig, ontevreden, en dan komt God zo'n mens wel eens iets van Zijn algemene goedheid laten

zien en dan zegt zo'n mens: "O, wat ben ik toch een gruwelijk monster, hoe kan de Heere me nog dragen".

Kort geleden vroeg iemand me of al onze gebeden verhoord werden. Ik zei: "Ja mevrouw, want de Kerk is het geheel eens met God geworden en nu eindigt ze altijd met deze woorden: "Uw wil geschiede".

Er zijn mensen die zeggen, als ik God niet met de Geest kan dienen, dan doe ik het maar met mijn verstand. Dat is nonsens, dat bestaat niet, want al zou iemand 25 jaar de Bijbel lezen, zo zou hij hem toch niet verstaan, want zelfs een bekeerde kan geen tekst begrijpen of uitleggen, als Gods Geest zijn verstand niet verlicht. Maar nu mag je niet zeggen: "Als ik dan niet bidden kan, en de Bijbel niet kan lezen zonder Gods Geest, dan hou ik maar op", want dan weersta je God in Zijn ordinantiën. De Heere heeft bevolen te bidden en wie weet, of niet eens, als je je in de weg stelde om te bidden, de Geest eens invloede en voor je bad, dan zou je gebed verhoord worden. De uitverkorene zegt: "Al zou ik er m'n hele leven om moeten bidden, dat zou mij niet te veel zijn, als ik het dan maar aan het eind van mijn leven verkreeg. Zingen: Psalm 119 : 55.

Vrijdag, 11 November 1927

Zingen: Psalm 119 : 52 en 53.

We zijn nog steeds bezig met de vraag: "Waarom wordt ge een Christen genaamd?" We hebben hier al enkele malen over gesproken en gezegd het onderscheid tussen een valse en een ware Christen. Nu zullen we overgaan tot een volgend punt.

Een Christen heeft niet alleen de gaven des Geestes, maar de Geest Zelf woont in hem. Een gelovige oefent hier 3 ambten uit, het Profetisch, Priesterlijk en Koninklijk ambt. We lezen, dat de Heerlijkheid des Heeren de tempel inging, dit was ook geschied in de tabernakel, en dat die Heerlijkheid bleef rusten op de Ark. Nu deze inwoning Gods was een afschaduwing des Geestes in het hart van de gelovigen. "Want gij zijt de tempel des levenden Gods" (2Corr.6:16).

Wanneer oefenen wij deze ambten uit? Dan, als wij God kennen. Dit is het allergrootste voorrecht, dit alleen maakt gelukkig. Niemand kan rustig en tevreden zijn, tenzij hij God heeft leren kennen. Dit geeft ons een diepe rust op de bodem van het hart. Om het profetische ambt te kunnen oefenen moeten we God kennen en dan gaan we Zijn Naam belijden. Een gelovige gist niet meer naar de dingen, neen, hij vindt de Waarheid in de

Bijbel, en ook in zijn hart. Hij weet nu, dat de Bijbel Gods Woord is. Voor die tijd wist hij dat niet. We kunnen wel iets verdedigen, maar als wij het niet van God geleerd hebben, laten we het toch vroeg of laat los. Al krijgt iemand het beste onderwijs, doch de Geest voegt er zich niet bij, dan kan hij nog wel een "Godloochenaar" worden, en optreden in "de Dageraad" om te vertellen, dat er geen God is. Al zijn we er in opgevoed, dit zal ons niet baten. Als we anderen ontmoeten, die alles loochenen, liggen we er voor open om ons oor te lenen aan hun gesprekken en later met hen mee te gaan. Dit komt, omdat het in ons hart geen wortel heeft geschoten. Als kinderen een jaar of 13, 14 geworden zijn, en tot nadenken komen, dan komt de gedachte wel op: "Is de Bijbel Gods Woord wel? Is het nu wel zo als vader en moeder het voorstellen?"

Ik heb ook wel eens gedacht, als een ander tot mij zei: "Ik geloof er niets van", "Geloof ik het zelf wel?" En het is zo, in zijn hart gelooft een onbekeerd mens niet, dat de Bijbel Gods Woord is, al durft iemand het niet altijd uit te spreken. Om dit te geloven, moeten we onszelf en God leren kennen.

Daarom bad Augustinus, één van de beroemdste kerkvaders, altijd: "Heere, geef dat ik U en mijzelf kenne". Deze Augustinus had in zijn jeugd een zondig leven geleid, tot grote smart van zijn godvrezende moeder. Zij bad dag en nacht voor hem, haar vermaningen sloeg hij in de wind en het scheen wel, dat het nog geheel mis zou uitkomen, toch bleef zij bidden. Zij woonden in Thagaste, in Afrika, een rustige plaats. Maar opeens gaat Augustinus (in het jaar 383) naar Rome en in 384 naar Milaan. Wat een smart voor moeder Monica. Het leek haar nu bijna onmogelijk, dat haar zoon bekeerd zou worden. Rome was een brandpunt van goddeloosheid. Maar ziet, wat haar zo onwaarschijnlijk was, dat was Gods weg. Zij gaat naar de bisschop van Milaan, Ambrosius, een Godvrezend mens. We moeten hier bij het woord bisschop niet denken aan de Roomse kerk, want deze bisschop was waarlijk een Christen, en vraagt hem, om haar zoon te vermanen. maar hij weigert en zegt: "Ga heen, een kind van zoveel gebed en tranen, kan niet verloren gaan". Ambrosius had het opgemerkt, dat deze vrouw altijd voor haar kind in't gebed was, en hij had begrepen, dat God haar biddende hield, want wij kunnen maar niet zomaar voor iemand bidden en al zouden we het proberen, we houden het toch niet vol. Maar Ambrosius wist, dat de Geest het gebed van Monica onderhield en dat God dan ook op Zijn tijd de verhooring zou schenken. En de Heere heeft verhoord. Monica heeft dit antwoord van Ambrosius aangenomen als een

boodschap Gods, en is er door getroost geworden en Augustinus is daar in Italië tot God bekeerd geworden.

Nu komen we terug op het gebed van Augustinus : "Heere, geef dat ik U en mijzelf kenne". Laten we dit gebed van Augustinus overnemen, en altijd aan ons gebed toevoegen.

Een gelovige moet dus spreken door zijn belijdenis en daden, en soms ook door zijn dood. Christus heeft ook de goede belijdenis betuigd voor Pontius Pilatus. Zijn ganse leven had de Heere dit gedaan door woorden en daden, en daarna heeft Hij dat getuigenis met Zijn bloed bezegeld. Hij is er recht voor uitgekomen en heeft op de vraag van Pilatus: "Zijt Gij de Zone Gods?" geantwoord: "Gij zegt, dat ik het ben. Hiertoe ben ik geboren en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik der waarheid getuigenis geven zou". En nu is Christus' leven een voorbeeld voor de gelovigen. (1Petr.2:21) "Christus heeft ons een voorbeeld nagelaten, opdat gij Zijn voetstappen zoudt navolgen". Een gelovige weet de dingen en toch zegt hij tot zichzelf: "Ik weet nog niets, hoe nodig heb ik het om onderwezen te worden". (Job8:9) "Want wij zijn van gisteren en weten niet; dewijl onze dagen op aarde een schaduw zijn". Hij kent nu God, want Christus heeft Hem de Vader verklaard, want zelf kunnen wij bij God niet komen. De Heere bewoont een ontoegankelijk licht en "Mij zal geen mens zien en leven". Maar nu laat Christus de gelovige de Vader zien en nu ziet hij hem als een God, die het weggedrevene zoekt: "Niemand heeft ooit God gezien, maar de eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft hem ons verklaard". Hij ziet dan de drie-eenheid Gods: één in Wezen, drie in Personen. Toen ik nog op de catechisatie was, wilde men mij de drie-eenheid Gods duidelijk maken, door de drie delen van een vinger, die toch een vinger is. Men zoekt ook noch wel naar andere voorbeelden, maar dat is alles niet nodig, want met ons verstand kunnen we de dingen toch nooit recht verstaan. En dat verstand moeten we ook niet te hulp komen, maar we hebben nodig met Goddelijk licht bestraald te worden en dan zullen we weten wat we nodig hebben. (2Corr.4:6) "Want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus". Dan zien we ook dat grote en geweldige stuk der Predestinatie en stemmen we in met de Kerk: "Door U, door U alleen om 't eeuwig welbehagen". We moeten niet met de uitverkiezing beginnen, we moeten er in eindigen.

Zingen: Psalm 119 : 55.

Vrijdag, 25 November 1927

Zingen: Psalm 119 : 87 en 88.

We zullen nu de catechismusvraag afhandelen. Een gelovige is behalve priester ook profeet en koning. Als profeet belijdt hij Gods naam en als priester offert hij zichzelf...."en mijzelf tot een levend dankoffer Hem offere". En als koning strijdt hij in dit leven met een vrije en goede consciëntie tegen de zonde en de duivel, en zal hij hiernamaals in eeuwigheid met Christus over alle schepselen regeren. Een priester had tweeërlei werk te doen: offeren en bidden. Hij ging in het heilige, maar hij mocht daar niet met lege handen komen. Hij had dan bij zich het bloed van het offerlam en het reukwerk.

Het bloed van het Lam was een afschaduwing van het bloed van Christus, Christus wordt genoemd het Lam dat geslacht is, en het reukwerk stelde het gebed voor.

Jullie weten, en anders wil ik het nog eens zeggen, dat het alles te danken is aan het bloed van Christus. "Zonder bloedstorting geschiedt geen vergeving". Dit bloed heeft Hij gestort op Golgotha. Toen de Heere de geest had gegeven, ging het met Hem als met alle andere mensen. Hij werd begraven. Hij had er geheel geen hand meer in. Hij had het alles aan Zijn Vader overgegeven en nu liet Hij met Zich handelen zoals de Vader dit zou willen. Christus werk was volbracht. Hij was in geen ding in gebreke gebleven, maar had volmaakt de zaligheid verworven en de wet volbracht. En nu gaf God Zijn goedkeuring over dit werk te kennen door Hem op de derde dag op te wekken uit de doden. De Vader, Die het recht lief heeft, zou dit nooit gedaan hebben als Christus werk niet volmaakt in orde was geweest. Maar nu bewijst de opstanding des te meer de Godheid van Christus. De apostel Paulus zegt: "Die krachtelijk bewezen is te zijn de Zone Gods naar de Geest der heiligmaking uit de opstanding der doden".

Een priester had vrije toegang tot God en zo heeft de gelovige door het bloed van Christus toegang tot God. Een gelovige is aan God gebonden en hierin bestaat zijn vrijheid. De mens zoekt altijd vrijheid, maar de vrijheid die hij zoekt, is enkel gebondenheid, gebondenheid aan de duivel, de zonde, de wereld en gebondenheid aan zichzelf. Die gebondenheid aan zichzelf is de oorzaak van het diepe ongeluk van de mens. Als hij zichzelf ten offer brengt, zichzelf aan God overgeeft, dan wordt hij vrij. Op dat ogenblik laat hij alles los, ook zichzelf. Dat zien we in Paulus op de weg naar Damascus: "Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?" bidt hij. Als hij die vrijheid leert kennen, dan is de mens ook bereid zijn leven te offeren voor

de Waarheid. Hoe dikwijls is dat in onze geschiedenis niet het geval geweest? Zondag heeft men in de Hervormde kerk nog herdacht de dood van Wendelmoet, een martelares uit Monnikendam (1527).

Ieder gelovige wordt niet tot de marteldood geroepen, maar iedere gelovige heeft het voornemen, als hij er toe geroepen mocht worden, zijn leven voor de goede zaak te geven. Heeft men dit voornemen niet, dan is men geen gelovige.

Ik vroeg eens aan iemand: "Wat doet men eerst? bidden of danken?" De persoon wist het niet. Ik zei: "Allebei tegelijk". De mens kan nooit waarlijk bidden of de dankbaarheid is in zijn hart en hij kan niet danken of er komt gebed.

De gelovige heeft een koninklijke geest. Dit bewijst hij uit zijn daden: hij laat alles los, zichzelf, al het zicht- en tastbare en geeft zich onbepaald aan het Opperwezen over. Paulus noemt het een schade en drek achten, van hetgeen hem eens gewin was. En waarom?: "Opdat ik Christus moge gewinnen en in Hem gevonden worde". Dit zien we ook duidelijk in Mozes' leven. Hij was onderwezen in alle wijsheid der Egyptenaren, als de zoon van Faraö's dochter, wachtte hem een schitterende toekomst, maar als hem de Christus ontdekt wordt, die was in de lendenen van dat slavenvolk, dan kiest hij openlijk partij. Hij geeft er al het zichtbare aan en acht de versmaadheid van Christus - want Christus werd in dat slavenvolk gesmaad - meerdere rijkdom te zijn dan de schatten van Egypte. Dat was de koninklijke geest in Mozes. Een ongelovige heeft een lage geest. Hij houdt zichzelf vast, weigert alles schade en drek te achten.

Een mens zegt weleens: "O, behoorde ik maar tot Gods volk". Maar hij meent het niet, want dit laatste begeert hij niet, hij wil er niet alle voorspoed en genot aan geven, om vanaf dat ogenblik als een verwoorpene en verdrukte door het leven te gaan. Daarbij komt, dat hij in zijn hart een diepe vijandschap tegen God heeft, hoe zou hij dan dit begeren. Wilde hij waarlijk tot Gods volk behoren, dan zou hij onmiddellijk de zaligheid en het geluk van Gods volk deelachtig worden. Hij zou dan ook hebben die koninklijke, die hoge, die oprechte geest. De enige weg hiertoe is bekennen, bekennen dat het altijd mis is, en altijd mis zal blijven. Bekennen dat men waardig is verworpen te worden. En hiermee nooit ophouden. Houdt men hiermee op, dan is dit alleen maar een bewijs, dat het ons geen ernst is.

De vorst der duisternis blaast ons wel in, dat we, omdat het altijd mis is, beter kunnen ophouden, maar luister naar die verderfelijke inblazingen

niet, want hij legt het op je ondergang toe. Denk maar met David: "'k Bekend' o Heer, aan U oprecht mijn zonden". Wat was het gevolg? Gij naamt die gunstig weg.(Ps.32:3)

We moeten ons recht voor Gods Woord plaatsen, dat zal ons brengen tot bekennen. De mens zwerft om en om, maar hij moet komen tot het Woord. Een mens die veranderd is, zal blijven omzwerven, totdat hij daar gekomen is, daarom spreekt de Heere: "Zo gij u bekeren zult, bekeer u tot Mij en zwerft niet om" (Jer.4:1).

Zie maar eens naar de verloren zoon. Hij had zich tegen zijn vader verzet, geweigerd zich aan hem te onderwerpen, had een eigen gekozen vrijheid nagejaagd, en al zijns vaders goed doorgebracht. Dit alles was nooit meer ongedaan te maken, dat wist hij. Nu was de enige weg, dat hij terugkeerde tot zijn vader en alles bekende. Toen zijn vader hem zag aankomen, wist hij: "Mijn zoon komt hier niet anders dan met berouw". En voor de zoon bij de vader was, snelde de vader hem reeds tegemoet, viel hem om zijn hals, hij liet hem niet eens uitspreken, het terug keren van de zoon was de vader reeds genoeg.

We zijn weer niet klaargekomen met de behandeling van onze vraag.

Zingen: Psalm 32 : 3.

Vrijdag, 4 December 1927

Zingen: Psalm 119 : 78.

We hebben reeds een begin gemaakt met de bespreking van het koninklijk ambt van de gelovige. We hebben gezegd, dat zij een koninklijke geest hebben, d.w.z. een voortreffelijke, edelmoedige, vrijmoedige geest. En het is alleen die geest die daden doet, die een onbekeerd mens nooit wil en kan doen. We hebben dit gezien in Mozes en Paulus.

Ik dacht vanmiddag nog aan de geschiedenis van de drie vrienden van Daniël. Er was een bevel gegeven, dat allen voor dat gouden beeld, dat in het dal Dura was opgericht, zouden knielen. Zij konden dat niet doen en wilden het ook niet. "Gij zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben". Deze wet was uitgevaardigd om hen ten val te brengen. Zo gaat het altijd met de gelovigen. Of er bestaan wetten die hij niet kan gehoorzamen, of er worden zulke wetten gemaakt, zodat een gelovige er altijd mee in botsing moet komen.

Zo ook met Sadrach, Mesach en Abed-nego. Toen men zag, dat zij niet neder knielden, werden zij voor de koning gebracht, maar hier kwamen zij eenvoudig, beslist en oprecht voor de waarheid uit: "U zij bekend, o koning! dat wij uw goden niet zullen eren" (Dan.3:18). Zij geloofden ook, dat God hen niet zou begeven, en niet zou verlaten, zij wisten dat God aan hun zijde was. Maar nu kwam de vijandschap los. De oven moest zeven maal heter gestookt worden, er werd haast gemaakt met de uitvoering van het vonnis, hun hoeden hielden zij zelfs op en toen werden zij in de gloeiende oven geworpen. Zo gloeiend was deze, dat de vonken, de mannen, die Sadrach, Mesach en Abed-nego er in wierpen, doodden. Maar verliet God toen Zijn knechten? O, neen, want een vierde kwam bij hen in de oven. Wie was die vierde man? Dat was God zelf, Hij laat niet beschaamd worden, allen, die op Hem vertrouwen. Wat was Gods oogmerk hiermee? Niets anders dan Zijn eigen eer. Dit wordt zo weinig begrepen, dat God alles geschapen heeft om Zijns zelfs wil, ja, ook de goddeloze tot de dag des kwaads. "Dit volk heb ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen".

De schrift zegt tot Farao: "Hiertoe heb ik u verwekt, opdat Ik u Mijn kracht bewijzen zou, en opdat Mijn Naam verkondigd worde op de ganse aarde" (Rom.9:17).

De satan had er ook een oogmerk mede, maar de Heere ook en nu zal God altijd Zijn oogmerk bereiken en alles zal zijn tot bevordering van de ere Gods en ten goede medewerken voor diegenen die aan de zijde Gods staan. Het rijk van satan zal niet bestaan en allen die aan zijn zijde staan, achter hem aankomen, zullen ook zeker ondergaan. Daarom komt het erop aan, dat wij aan de zijde Gods staan. En hier komen we alleen door te bukken, onszelf te veroordelen. Indien we onszelf veroordelen, zullen we door de Heere niet veroordeeld worden. Ieder natuurlijk mens is geestelijk blind, hij ziet niet zijn diepe val, zijn ontzettende vijandschap tegen God en zijn afkerigheid van Christus. Daarom heeft een mens nodig ontdekt te worden. De wereldgeschiedenis heeft Christus nu gerechtvaardigd. Ieder godsdienstig mens, elke kerk, groep of vereniging belijdt Hem de Zoon van God te zijn en zegt het met Christus eens te zijn. Men zegt Hem anders te zullen behandelen indien Hij nog op aarde was, anders dan de Joden in Christus tijd. Doch dit is enkel waan, we zouden precies doen wat de Joden gedaan hebben, wij zouden ook niet gerust hebben voor Hij aan 't kruis genageld was, tenzij we door de Heilige Geest bekeerd waren. Het venijn,

die dodelijke vijandschap zit zo diep en om dit in de grond te zien hebben we nodig, dat Goddelijk, doordringend licht ons bestraald.

Paulus wist dat ook niet, hij zegt in Romeinen 7:9: "Zo leefde ik eertijds, d.w.z. dacht ik, dat ik leefde, maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven, gestorven aan de waan, dat ik leefde". Hij had nooit de zonde gezien zoals ze in waarheid was. Hiervan moet een ieder overtuigd worden, hij moet zien wat de zonde is, en tegen wie ze bedreven is. Als men daarom zichzelf verfoeit en zich vernedert, dan komt God zo'n mens oprichten. God zoekt het weggedrevene. Er staat ook: "Wie in 't stof lag neergebogen, wordt door Hem weer opgericht". Paulus zegt verder: "Ook had ik de begeerlijkheid niet geweten zonde te zijn, zo de wet niet zeide: "Gij zult niet begeren".

Het is niet moeilijk om zalig te worden, maar het is moeilijk om zalig te willen worden. Een mens denkt weleens iets te doen ter ere Gods, maar alleen als de Heere ons ergens toe roept en ons daartoe bekwaam en gewillig maakt, dan kan het zijn tot ere Gods, maar ook dan is het door ons nog met zonde bevlekt en hebben we nog de verzoening van Christus nodig over de uitvoering van zulk een werk. Anders heeft de mens in alles alleen het oog op zichzelf. Zolang de weg voorspoedig gaat, kan hij nog voorgewen God op het oog te hebben, maar als het er op aan komt, grijpt ieder naar zichzelf, bekeerd of onbekeerd, ieder denkt alleen aan zichzelf en aan zijn vermeende belangen, en hij bekommert zich in 't allerminst niet om God of Zijn eer. Maar als we er weer voor ingewonnen worden en bekwaam en gewillig gemaakt worden om onszelf en het onze los te laten en voor de eer van God op te komen, dan behoeven wij niets meer te doen, maar Christus neemt het dan voor ons en onze zaak op. Daarom staat er in Psalm 37:25: "Maar heb niet gezien den rechtvaardige verlaten, noch zijn zaad zoekende brood". De gelovige heeft op aarde bittere vijanden: de duivel, de wereld en zijn eigen vlees. De duivel is er altijd op uit, om hen tot de val te brengen. Daartoe gebruikt hij allerlei middelen, mensen, omstandigheden, enzovoort, maar de gelovige is bestemd om te overwinnen. "In Hem zijn we meer dan overwinnaars". Valt hij in de zonde uit kracht van de verzoeking, hij blijft er niet in liggen. "De rechtvaardige zal zevenmaal vallen en opstaan". En dan roept de Kerk uit: "Verblijd u niet over mij, o Mijn vijandin! wanneer ik gevallen ben, zal ik weder opstaan".

De wereld lokt en trekt soms zo machtig, zodat een gelovige er in zit, zonder dat hij er zich nog helder van bewust is. Maar door het geloof zal hij overwinnen (1 Joh.5:4).

En dan het vlees. Paulus zegt: "Ik weet, dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont". Dan klaagt hij over dat lichaam der zonde: "Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen van het lichaam dezès doods?" Maar de Kerk voegt er ook aan toe: "Ik dank God, door Jezus Christus onze Heere". De Heere Jezus wijst er ook op: "De Geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak".

De gelovige heeft een recht op alle beloften, een recht in Christus, en deze beloften slaan niet alleen op de eeuwigheid, maar ook op de tijd. Een gelovige is een rijk mens, niet in aardse goederen, want dit is meestal niet het geval, maar in hemelse en geestelijke goederen. Deze goederen zijn voor hem vastgesteld in de beloften Gods, die in Christus ja en in Hem amen zijn (2Corr.1:20). De gelovige heeft doorgaans weinig in handen, doch doorgaans alles in de beloften en deze beloften zijn vast en onveranderlijk. Iedere belofte die er in de Bijbel staat, mogen zij zichzelf toepassen, zij behoeven niet te wachten tot er één voor hun aandacht komt, maar ze mogen gaan tot het Woord en alle beloften beschouwen als aan hen persoonlijk gedaan.

De gelovige heeft ook een recht op alles, wat ze in dit leven nodig hebben: voedsel en kleding. Zij ontvangen dit in gunst uit Gods hand, zij hebben er een recht op, want ook dit heeft God voor hen vastgesteld. Een onbekeerd mens heeft nergens recht op, alles wat hij op de wereld geniet, heeft hij gestolen. Je zult misschien denken, als men er behoorlijk voor gewerkt heeft, en zo verdiend, dan heeft men er toch recht op? In geen geval. Je eigent je dat recht toe, want je hebt dit niet van God ontvangen. Alles wat je nu hebt, komt je niet toe, het is gestolen. God biedt u in Zijn rechterhand Christus aan en met Zijn linkerhand werpt de Heere de tijdelijke dingen naar de mensen toe. Hij werpt ze toe! En naar deze dingen steken de mensen de handen uit, maar ze weigeren een aangeboden Christus aan te nemen. Zolang men dit weigert, zal God ons tijdelijke zegeningen in gunst schenken, maar ligt alles onder Zijn toorn en vloek. Maar zodra de mens Christus aanneemt, schenkt God hem in gunst alle nooddrift des lichaams. "Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar hem voor ons heeft overgegeven, hoe zal Hij met Hem ons niet alle dingen schenken".

Je moet je vragen uit Hellenbroek maar goed leren, elke dag ze overlezen, dan komen ze er vast goed in. Daar kun je later groot voordeel van hebben. Als je dan nog eens bekeerd werd, dan zul je al terstond bemerken, wat een voordeel we daarvan hadden, dan zouden we eerst recht leerlingen van Hellenbroek worden, want als iemand bekeerd is, dan gaat hij eerst recht aan 't leren, dan wordt hij een leerling. Hoort maar: "Heer, ai, maak mij Uwe wegen, door Uw woord en Geest bekend". Hij moest dus leren, hij wist het niet. Vroegen we dit met ons ganse hart, U zoudt ons zeker leren!

Zingen: Psalm 25 : 2.

Vrijdag, 23 December 1927

Zingen: Psalm 136 : 1, 2, 3 en 4.

We zullen nog even stilstaan bij iets, dat in je vragenboekje niet behandeld wordt, voordat we overgaan tot de behandeling van de naturen van Christus.

De gelovigen worden kinderen Gods genaamd. We zullen dan eerst beginnen met het voornaamste kind Gods en komen dan vanzelf op de gelovigen. Christus was ook naar Zijn menselijke natuur een kind Gods, niet alleen naar Zijn Goddelijke natuur, maar ook naar Zijn menselijke natuur. Dit kunnen we lezen in Lucas 1, waar we de aankondiging van Christus' geboorte door de engel Gabriël lezen.

De naam Gabriël betekent sterkte of kracht Gods. Het achtervoegsel "el" komt van het woord Eloim, dat goden betekent. In het Hebreeuws drukte men de voortreffelijkheid van een zaak uit door ze in het meervoud te plaatsen. Wij zetten er een bijvoeglijk naamwoord voor. Het woord Eloim heeft dezelfde betekenis als het woord Jehova. Het eerste deel van de naam Gabriël komt van een Hebreeuws werkwoord, dat betekent: Man of Kracht. Het achtervoegsel "el" vindt men in vele Hebreeuwse namen. Daniël, Ezechiël.

Nu gebruikt de Heere voor het aankondigen van de geboorte van de Heere Jezus een engel. In de Heilige Schrift leest men heel dikwijls, dat engelen gebruikt worden ten dienste van de gelovigen of om toekomstige dingen te verkondigen.

We lezen in Jesaja 36 en 37, dat de koning van Assyrië, beleg om de stad Jeruzalem geslagen had, maar dat een engel des Heeren op één nacht 185.000 man sloeg, zodat de koning genoodzaakt was weg te vluchten.

In 2 Kon.6 vinden we, dat de koning van Syrië een leger gezonden had naar Dothan, om Eliza gevangen te nemen. Toen de knecht van Eliza dat grote leger zag, vroeg hij verschrikt aan Eliza: "Ach mijn heer wat zullen we doen?" Eliza zei: "Vreest niet, want die bij ons zijn, zijn meer dan die bij hen zijn". Toen de Heere op het gebed van Eliza de ogen van de jongen opende, zag de jongen de berg vol vurige paarden en wagenen.

Ik heb eens gelezen, dat men Ds. Smytegelt om het leven wilde brengen. Toen de vijanden op een bepaalde plaats waren, waar Ds. Smytegelt langs zou komen, zagen ze, dat ze met hun tweeën waren. Toen durfden ze hun boze opzet niet ten uitvoer brengen. Ds. Smytegelt heeft zelf niet geweten, dat er iemand bij hem was.

Denk aan de geschiedenis van de drie vrienden van Daniël. Ja, wie zal zeggen hoe dikwijls en op hoeveel plaatsen de engelen tegenwoordig zijn om de gelovigen te beschermen. (Hebr.1:14) "Zijn zij niet allen gediensdige geesten, die tot dienst uitgezonden worden, om dergenen wil, die de zaligheid beërven zullen?"

De engel Gabriël werd naar Nàzareth gezonden met de boodschap: dat de tijd aangebroken was, dat de Messias zou geboren worden. Het ganse Joodse volk wist, dat de Messias zou komen. De gelovigen hadden naar dit ogenblik verlangd. En elke profeet die gekomen was, had er van geprofeteerd, had dat verlangen in het volk levendig gehouden. We kunnen het in alle profeten lezen, maar vooral in Jesaja, zie maar eens hoofdstuk 53. Het is of Jesaja op 25 meter alles aanschouwd heeft. En dit is ook zo. Hij heeft het alles in de geest gezien.

Nu komt de engel bij een eenvoudig meisje. Ze was wel van hoge afkomst, van adel, want ze stamde af van koning David, maar dat geslacht was helemaal verarmd. Dit kunnen we ook zien aan haar verloving met Jozef. Deze was maar een eenvoudige timmerman. De engel zei tot haar: "Wees gegroet, gij begenadigde. De Heere is met u, gij zijt gezegend onder de vrouwen". Maria ontroerde, en overlegde wat deze groetenis mocht betekenen. Maar de engel gaat verder en zegt, dat zij een Zoon zal krijgen, wiens naam zij Jezus moet noemen en dat deze de Zoon des Allerhoogsten zou genaamd worden. Maria geraakt niet, ook niet voor één ogenblik uit haar evenwicht. Dit kwam, omdat de Heilige Geest in haar werkte. Daarom was ze in staat bij deze ontroerende tijding zuiver en verstandig te denken.

Als wij in grote blijdschap of diepe droefheid verkeren, zijn we dikwijls niet in staat te denken, noch minder te spreken. Onze gedachtegang is dan in de war. Dit komt, doordat de mens uit zijn

evenwicht is. Door de zonde is een mens uit z'n evenwicht geslagen en alleen door de wedergeboorte wordt hij weer in dit evenwicht terug gebracht en door elke zonde geraakt hij er weer uit. Nu wordt de gelovige wel geschud, maar telkens werkt de Heilige Geest in hem, en brengt hem weer in evenwicht. Maar bij Maria is van verwarring niets te bespeuren, zij ziet de dingen in een zuiver licht en vraagt nu: "Hoe zal dat wezen, dewijl ik geen man beken?" Er is geen twijfel in haar, maar ze begrijpt het niet. Zij heeft onderwijs nodig. Hierop antwoordde de engel, en dit is het waar ik je op wijzen wilde: "De Heilige Geest zal over u komen, en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen: daarom ook, dat Heilige, Dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden". Het was voor Maria een gewichtig ogenblik. Deze tijding was voor het ganse volk van het grootste gewicht en in dat opzicht ook voor haar, maar dat ze nu de moeder van die Zaligmaker zal worden, die ook haar Zaligmaker was, dat was onuitsprekelijk groot. Toch heeft Maria gevoeld, dat er zeer veel moeilijkheden aan verbonden waren. Wat doet ze nu? Zij onderwerpt zich, zij geeft zich geheel aan God over: "Zie de dienstmaagd des Heeren, mij geschiede naar Uw woord". Zij doet, wat ieder gelovige doet door de bearbeiding des Geestes, zij stelt haar hart open voor het Opperwezen. Van nature sluit de mens het hart, hij houdt dat hart, dat al gesloten is, steeds steviger gesloten, ook al zegt God in Zijn woord: "Doe Mij open, want Mijn hoofd is vervuld met dauw, Mijn haarlokken met nachtdruppen". En: "Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop, indien iemand Mijn stem zal horen, en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij" (Openb.3:20).

Dit dichtknijpen van het hart is het verschrikkelijkste ongelooft. Maar wanneer een mens gelooft, dan opent hij zijn hart en laat God binnen komen. De ziel zegt dan: "Dat is de stem mijns Liefsten, ziet Hem. Hij komt springende op de bergen, huppelende op de heuvelen" (Hoogl.2:8). Eerst komt de Heilige Geest ons hart openen en dan openen wij ons hart.

Wij vinden dit ook in Psalm 27 : 5:

Mijn hart zegt mij, o Heer, van Uwentwegen:
 "Zoek door gebeen met ernst Mijn aangezicht;"
 Dat wil, dat zal ik doen; ik zoek den zegen
 Alleen bij U, o bron van troost en licht".

Het wil mij voorkomen, dat Maria hierover met niemand heeft kunnen spreken. Ik kan me natuurlijk wel vergissen. maar toch denk ik het, en in elk geval niet met de mensen, maar ik denk ook niet met Jozef. Zij

heeft wel gevoeld, dat men haar toch niet geloven zou. Wat deed ze nu? Ze is met haar moeilijkheden tot God gegaan, zij heeft Hem aangelopen als een waterstroom, zij heeft haar hart voor Hem uitgestort, zij heeft al haar zaken voor Hem blootgelegd en... haar aangezicht is niet schaamrood geworden. Het is voor Maria een ontzettend moeilijke tijd geworden. Er is uitgezonderd de Zoon Gods, niemand op aarde geweest die zo heeft moeten lijden als Maria. Maar in deze moeilijke tijd heeft Maria's geestelijk leven gebloeid, is haar geloof gewassen en heeft ze zeker vertrouwt, dat God alles voor haar in orde zou brengen. Dit is altijd het geval met de Kerk van Christus. Tijden van tegenspoed zijn voor haar de beste tijden, dan keert men zich tot God en bekommert zich niet om het zichtbare en tastbare. Men slaat er dan geen acht op of de mensen vriendelijk tegen ons zijn of niet of ons trachten te benadelen. Dit maakt alleen maar indruk op ons als ons geloof bijna niet werkzaam is, als het zo goed als dood is. En zie maar eens, hoe de Heere voor alles gezorgd heeft.

Jozef nam zich voor Maria heimelijk te verlaten. Hij sprak niet over Maria tot anderen. Dat doet de liefde nooit, de liefde spreekt niet over gebreken van tweeden met anderen, dat doet de afgunst, de haat. Maar de liefde bedekt alle dingen. Deze handelwijze van Jozef wordt in het Woord geprezen, daar staat: "Alzo hij rechtvaardig was".

Maar nu komt de Heere en spreekt tot Jozef in de droom, dat hij niet bevreesd hoeft te zijn Maria tot zich te nemen. Is dit geen eeuwig wonder? Wat zal Jozef Maria's geloof sterk gevonden hebben, wat zal hij verwonderd hebben gestaan over dat sterke Godsvertrouwen, dat in Maria openbaar geworden is, hoewel Maria zelf haar geloof zeer zwak gevonden zal hebben. Wat is dit toch een schone geschiedenis als we er eens bijgebracht worden, wat zal het dan wel zijn, als we er eens ingebracht worden. De waarheid is zo schoon. Dit is toch heel wat schoner dan een kerstboom met lichtjes. Daar moeten jullie nooit aan meedoen hoor, en ook niet aan dat zingen van die kerstliedjes, dit is alles maar een spotten met God.

't Is nu tijd om te eindigen. 'k Was niet van plan hierover te spreken, maar het is zo gelopen. Dus dan tot over 14 dagen. Dan zijn we het nieuwe jaar ingetreden. Ik wens je dan een gezegend nieuwjaar toe, d.w.z. dat je in dat nieuwe jaar evenals Maria, de Heere in je mag laten werken, je hart voor Hem open zult stellen. Hier alleen bestaat de zegen in. Wat Maria heeft ondervonden, ondervinden alle gelovigen in enige mate. Wij moeten in Christus gevonden worden en Christus moet in ons gevonden worden.

Zou je denken, dat we aan 't eind van 1928 hier nog zullen zitten? Je zult zeggen: "Dat weten we niet". Dat is ook zo, dat weten we niet, maar zoek dan je hart voor het Opperwezen te openen. Zingen: Psalm 98 : 2.

Vrijdag, 6 Januari 1928.

De vorige keer hebben we de vraag behandeld, wie er in de Heilige Schrift "Zonen Gods" genaamd worden. De Heere Jezus wordt verschillende keren met deze naam aangeduid. Eerst bij de verkondiging van de geboorte door de engel aan Maria. Daar hebben we de vorige keer bij stilgestaan, ook in verband met het Kerstfeest. De engel zei tot haar: "Dat Heilige, dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden". Verder in Matth. 3 en in Matth. 17. Over de schone geschiedenis uit Matth. 3 willen we, vooral met het oog op de kinderen, uitvoerig handelen.

In Mattheus 3 wordt gehandeld over de prediking en de doop van Johannes in de woestijn. Hij was de zoon van Zacharias en Elizabeth, die godvruchtige mensen waren.

De naam Zacharias betekent: "De Heere denkt er aan". Een schone naam die de onveranderlijkheid en getrouwheid uitdrukt van de God des Verbonds. Ook de naam Elizabeth geeft dat te kennen. Deze naam betekent: "God is eed". Hebreeuwse namen hebben allen betekenis. Zacharias en Elizabeth waren rechtvaardige mensen, die onberispelijk leefden naar de geboden des Heeren. Maar hun huwelijk was ongezegend. Er komt altijd weer een "maar" bij. Er was bij beiden een ontzettend verlangen naar kinderen. Dikwijls hadden zij gebeden om de vervulling van hun wens, maar die bede scheen niet verhoord te worden. Scheen, zeg ik, want toch was het verhoord. Een gebed, dat telkens weer terug komt, is bestemd om verhoord te worden. Als men let op zijn eigen hart, kan men dat opmerken. Altijd waren zij blijven bidden tot op de tijd, dat er naar menselijke berekening geen verhooring meer kon volgen, daar zij beiden oud waren. Toen hebben zij waarschijnlijk niet meer gebeden om een kind, maar de begeerte was in hun hart gebleven. Maar God had op hun gebed gelet, want toen Zacharias in de tempel werkzaam was, verscheen de engel Gabriël met de boodschap: "Uw gebed is verhoord geworden". De engel had ook kunnen zeggen: "Uw vrouw zal een zoon hebben", maar nu had

Zacharias een diepere indruk van de goedheid Gods. Dit zou een bijzonder kind zijn, want, zegt de engel: "Uw kind zal groot zijn", niet voor de maatschappij maar voor de Heere. Niet alleen bekeerd maar bijzonder bedeed met genade. Godvruchtige ouders zijn niet onverschillig voor de natuurlijke voorspoed van hun kinderen, maar als hun kind genade heeft, is dat verreweg het grootste. Verder werd er aangekondigd, dat dit kind voor de Messias zou heengaan. Als Zacharias hier geen bijzondere ondersteuning gehad had, dan was hij hieronder bezweken. Een kind Gods denkt na zijn bekering gering over zichzelf, maar als zijn kinderen tot iets groots geroepen worden, dan kan hij daar God niet genoeg voor danken.

Zijn kind zou een afgezonderd leven leiden. Geen wijn noch sterke drank zou hij drinken. Teken van Nazireeërschap Gods. Niet dat wijn of sterke drank voor ieder verboden wordt, uiterste matigheid is toegestaan. Het is ook niet een blijk van meerdere heiligheid om zich te onthouden, maar hier wordt mee bedoeld, dat al zijn vreugde uitsluitend van geestelijke aard zou zijn. Zijn geest zou bijna uitsluitend met geestelijke dingen bezig zijn. Daarin zou hij veel geestelijke blijdschap en diepe vreugde smaken. Verder zou hij voor veel mensen het middel hunner bekering zijn. Hij zou de harten der kinderen weder brengen tot de vaders en de harten der vaders tot de kinderen. Dit volk, zozeer afgeweken, zou hij weder brengen tot het geloof der vaders. Het verleden en het heden zou hij tot elkander brengen.

Zijn naam zou zijn: "Johannes", dat betekent: "God is genadig". Schone symboliek. In de donkerste tijden zou Johannes als prediker optreden. Toen Herodes, een afstammeling van Ezau, op de troon zat, was God zo genadig om zo'n prediker te zenden. Dit was de geschikte tijd voor de Heere. Wij zouden denken, dat er dan geen bekering mogelijk was in zo'n donkere tijd. Als de waarheid onder een volk is, dan kunnen te allen tijd mensen bekeerd worden, als de mens maar wil. Al is het nog zo'n gezegende tijd, en de mens neemt Christus niet aan, dan gaat hij nog verloren.

In de donkerste tijden gebeuren de grootste dingen. Denk aan de uittocht uit Egypte. Het scheen, dat het volk zou worden uitgeroeid, daar alle knechtjes gedood moesten worden en God bewerkte zo'n machtige verlossing, dat het door alle tijden gepredikt moet worden in aanhef van de Wet der 10 geboden: "Ik ben de Heere Uw God, die u uit Egypteland, uit het diensthuis uitgeleid heb". Ook in ballingschap hebben er geweldige dingen plaats gehad door de prediking van Daniël en zijn drie vrienden. In

de donkerste tijden zijn Johannes en Christus opgetreden. Zie ook in de geschiedenis, in de meest verdorven tijd, toen er geen andere kerk was dan de Roomse, die zo zeer verdorven was, dat ieder voelde, dat die kerk moest verbeterd worden. Grote concilies werden er gehouden (Pisa, Constanz, Bazel). Maar men ging met onenigheid uit elkaar. Met uitwendige verbetering, uit eigen kracht komt er nog meer ruzie. Toen verwekte God een Luther, Calvijn, Zwingli, Melanchton, Aecolampadius e.a. God is machtig te doen boven bidden en denken.

Johannes werd geboren. 't Was alles wonderlijk. Het wonder van de groetenis bij Maria. Ook de naamgeving. Zacharias kon niet spreken als straf op zijn ongelooft. Hij had de zichtbare dingen gezien, maar het geloof houdt het vast als ziende de onzienlijke. De familie verzette zich er tegen, dat het kind Johannes moest heten, daar die naam niet voorkwam in de familie, maar nu werd zijn tong losgemaakt en kon hij spreken ter ere Gods.

Johannes heeft tot zijn dertigste jaar afgezonderd gewoond in de woestijn. Er woonden Nomaden, die van de ene plaats naar de andere trokken in de woestijn. Hij at sprinkhanen en wilde honing. Zo vinden we in Zeeland, alikruiken, die wij hoogstwaarschijnlijk niet zouden eten, maar de Belgen smullen er van. Johannes bracht zijn leven door in de eenzaamheid. Als God een mens iets leren wil, brengt Hij hem doorgaans in de eenzaamheid, hier worden de mensen zelfstandig, eenvoudig en niet zonderling. Dit was Johannes ook niet, want God maakt geen zonderlingen. Als God een mens in de eenzaamheid brengt, dan kan hij dat uithouden. Niet als hij er zichzelf in brengt. De meeste mensen houden van een praatje en hebben behoefte aan gezelschap. Er zijn weinig op zichzelf staande mensen. De meesten mensen leven aan de oppervlakte en leiden een ondiep leven. Maar God moet ons in de eenzaamheid brengen. In de Spreuken lezen we: "Die zich afzondert, tracht naar iets begeerlijks". Johannes heeft in de woestijn een peinzend, biddend, mediterend leven geleid. Hij was eenvoudig en had een kerngezonde opvatting. Gods Geest maakt gezond. Johannes was ook in zijn prediken heel eenvoudig, dit was de Heere Jezus ook. Dit is een teken van geestelijke gezondheid: Diepte en eenvoud. God had hem in die 30 jaren toegerust als een instrument in Zijn dienst. In Israël mocht iemand voor zijn dertigste jaar niet in het openbaar optreden.

Vrijdag, 20 Januari 1928

Zingen: Psalm 121 : 1.

Het voornaamste werk van Johannes de Doper is geweest: door middel van de prediking wijzen op Jezus en het heden en verleden tot elkander te brengen, de harten der kinderen tot de vaders. Er was een ontzettende verwijdering tussen het Joodse volk en de voorgeslachten ten tijde van Johannes de Doper. Dat is zo de loop van de dingen.

Gods Geest werkt in een bijzondere tijd. Dan worden dingen te zien gegeven, die later niet meer gezien worden als Gods Geest geweken is. Namen blijft men eren, maar dat is maar schijn. Abraham, Mozes, Samuël, David, Elia enz. worden geëerd, maar de Geest waardoor die mensen geleefd en de beginselen waarnaar ze gehandeld hebben en de kracht waardoor ze gesproken hebben worden niet meer begrepen.

Nu was de opzet van Johannes, die verwijdering weg te nemen. Dat was door de prediking van Christus. In Christus komen de mensen samen. Al is er nog zoveel overeenstemming wat karakter, aanleg enz. betreft, buiten Christus zijn de mensen in de grond gescheiden. Hier tegenover staat: Al komen we met een ander wat onze natuur betreft heel niet overeen, als we in Christus geloven, zijn we één met hen.

Er is geen vereniging buiten God. Omdat het lichaam van Christus één is, daarom zijn ook de leden één. Eén geloof, één hoop, één doop, en door de prediking van Christus komt de eenheid tot stand.

De inhoud van de prediking van Johannes de Doper kan met weinig woorden worden uitgedrukt: "Zie het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt". Johannes heeft Christus gepredikt. Christus het tegenbeeld van alle offers, de vervulling van hun symbolische wetten. Alle offers, die dagelijks in de tempel gebracht werden, zagen op Christus. Dit is het Lam, dat God behaagde, dat door God gezonden was, waarin God een welgevallen had.

De zonden van de gehele wereld waren op Christus gelegd. De schuld van alle uitverkorenen was Christus toegerekend. Luther zegt, dat Christus de grootste zondaar van de hele wereld was. Zelf zondeloos heeft Hij de zonden gedragen, zodat Hij klagen moest: "Als een zware last zijn ze Mij te zwaar geworden".(Ps.38)

Reeds als een kindje van 8 dagen heeft Hij al bloed gestort bij de besnijdenis en Zijn hele leven is een lijden geweest. Niet altijd in dezelfde mate, de druk is het zwaarst geweest op het einde van Zijn leven, toen Hij stond voor Kajafas, Pilatus en Herodes, maar meest in Gethsémané, toen

Hij zo beangst was, dat het sterven nabij was, want Hij zegt: "Mijn ziel is geheel bedroefd tot de dood toe".

Hij werd door doodsangsten aangegrepen, want Hij zag Gods rechterstoel, waarvoor Hij verschijnen moest. Voor die geduchte rechterstoel kon Hij niet bestaan, zodat het Hem zo bang werd, dat Zijn zweet werd gelijk grote druppelen bloeds. Het was Hem een behoefte van die nood iets te zeggen en daarom vraagt Hij Zijn drie discipelen om met Hem te waken. Tot driemaal toe heeft Hij gebeden: "Vader, indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker aan Mij voorbijgaan". Waarom? Wilde Hij niet lijden? Was het geen vrijwillige offerande? Als Hij terug gekund had, had Hij het dan gedaan? Zou Hij dankbaar geweest zijn, als deze beker aan Hem voorbij gegaan was? Neen, Zijn menselijke natuur sprak hier. Zijn natuur wilde leven, wilde geluk en zaligheid. Toen Zijn reine natuur tot haar rechten kwam, bad Christus: "Laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan".

Later aanvaardde Hij dat lijden, omdat het Gods wil was. Met een klein voorbeeld wil ik trachten dit jullie duidelijk te maken. Als een mens een kruis te dragen heeft, is dat zeer pijnlijk en het kan soms ontzettend zwaar vallen, maar omdat hij weet, dat God het hem opgelegd heeft, zegt hij: "Ik zou liever dat kruis willen missen, maar nu God het wil, wil ik het niet missen".

Toen Christus dit bad, bad Hij zonder zonde, maar wij kunnen nooit zonder zonde bidden. Wij kunnen niet in dit gebed van Christus inkomen, omdat wij zondig zijn. Het leven van Christus is een verborgen leven. Wij zondige mensen kunnen het onzondige leven van Christus niet peilen en evenmin de vreugde en smart van Christus. Christus heeft daar geworsteld tot overwinning, geheel tot overwinning en als de overwinning behaald is zegt Hij tot Zijn discipelen: "Staat op, laat ons van hier gaan".

Christus heeft de druk van Zijn zonden gevoeld voor Zijn rechters, maar 't meest in Zijn kruislijden, toen het leed zo groot was, dat er duisternis over de aarde kwam. Toen heeft Hij geklaagd tot God, omdat Hij zo verlaten was, dat Hij de gevoelige uitingen van Gods liefde niet meer kon smaken. Nu, nu Hij er juist zo'n behoefte aan had, nu, terwijl Hij van allen verlaten was, nu was de uitlating van Gods liefde ook niet nabij.

Maar het geloof overwint. Hij is de Overste Leidsman en de Voleinder des geloofs. Eén was er, maar één, die niet kon bezwijken en die ene was Christus. Hij heeft in de diepte van de verlatenheid gezegd: "Mijn God", en omdat Hij dat kon zeggen, bleef Hij in het diepst van Zijn ziel in

evenwicht. Hij was stil onder God, uitgedrukt in het: "Mijn God". Had Hij alleen "God" gezegd, dan was het verloren geweest, maar nu Hij kon zeggen: "Mijn God", nu was het gewonnen voor de Kerk. Evenzo was het met de discipelen, toen de gehele wereld wegging, ja kwaad wegging van de Heere Jezus. Omdat zij zijn rede te hard vonden om te horen, bleef Hij alleen over met 12 discipelen. Dan vraagt Jezus: "Wilt gijlieden ook niet weg gaan? en dan kunnen ze niet. Dan zeggen ze: "Heere, tot Wien zullen we heengaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens". Dat wil wat zeggen, de gehele wereld tegen. Maar toen juist kwam hun geloof aan de dag. En dat geloof houdt zich vast, als ziende de Onzienlijke. Hun ziel ging uit tot Christus, en hoewel ze niets begrepen, en alles raadselachtig voor hen was, het liep zo het liep, zij konden van Christus niet af. Het geloof is een levende zaak, dat kan werken en dat werkt. Maar dan moeten onze ogen en oren zich sluiten. Het geloof is onafhankelijk van nature, en werkt naast hetgeen wij van nature zijn.

Christus heeft Zich vast geklemd aan God, ofschoon Hij de liefde Gods niet voelde. Hij is overwinnaar geweest, en toen Hij overwonnen had, werd het licht in de natuur.

Hij heeft nog een paar woorden gezegd: "Mij dorst" en in het volle besef, dat de overwinning behaald was, dat Hij voleind had het werk door Hem te doen, riep Hij: "Het is volbracht", en gaf Hij Zich over aan Zijn Vader en gaf Christus de geest in de hoop op God. "Mijn vlees zal rusten in hope". Zo getuigt David: En: "De hoop beschaamt niet omdat de liefde Gods in onze harten is uitgestort". Christus ging de dood in, in hope, dat God Hem zou rechtvaardigen. Dat heeft God ook gedaan door Hem uit de doden op te wekken. Toen is aan de dag gebracht, dat Jezus van Názareth de Zoon van God was. De opstanding was de ontknoping van alles. Nu was de Kerk verlost, de raadsele waren opgelost. De discipelen begonnen nu te begrijpen en met de Pinksterdag was alles volkomen opgelost.

Als Christus voor ons en in ons opstaat, dan worden alle raadsele opgelost. De zonde was in het graf gebleven. De Kerk was met Christus in het graf geweest, maar ze is met Christus weer opgestaan. We moeten met Christus samenkomen, dan worden onze zonden weggenomen, dan worden we vernieuwd in Christus, dan staan we op, dan worden we wedergeboren uit de doden. Als we Christus ontmoeten, sterven wij, maar dan staan we met Christus op. Sterven en leven, dat staat met elkaar in het nauwste verband. Johannes predikte: "Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt". Zien is geloven. God te zien in Christus. Dan zien we Hem in

Zijn komen op aarde, in Zijn lijden en sterven, in Zijn verheerlijking. Die Hem zo ziet, komt tot de aanneming van Christus. Op het zien volgt het aannemen. Christus zien en omhelzen is het geloof. De hele zaligheid is besloten in een woord: "Geloof". Als het geloof echt is, dan bezitten we de zaligheid, maar missen we het geloof, dan bezitten we ook geen geluk en zaligheid. Vrees niet, geloof alleen. Dit was het wachtwoord van de Hervormers. Die deze zaak, welke in dit ene woord besloten ligt, heeft alles. Maar dit is een geschenk van God. God werkt het geloof en als Hij het niet doet, dan missen wij het. Zo staat het in de Heilige Schrift. We moeten niets doen. We moeten stil liggen onder het Opperwezen en Hem laten werken. Geloof is roerloos. Die beweging maakt, komt om. Maar eerst gaat vooraf het gevoel van zonde en schuld. God plaatst de mens eerst voor Zijn rechterstoel, al was het, dat de Heere Zijn uitverkorenen hiervoor 's nachts wakker moest maken, dit gaat zeker vooraf. God laat de mens zijn zonden zien, toont hem, dat hij op duizend vragen niet een kan beantwoorden. Dan zijn we verloren mensen en moeten vallen. Dan kan niemand zichzelf redden. Maar dan geeft God te bekennen en hier komt de mens recht tegenover zijn Schepper te staan. "'k Bekend' o Heer, aan U oprecht Mijn zonden". Dan komt God Zich openbaren in de Zoon Zijner liefde. Dan gaan we in geloofsgehoorzaamheid tot God, dan ontmoeten we God in Zijn liefde, ook als Hersteller, en dan zien we wat God met het zenden van Christus gedaan heeft voor de zondaar en nog doet.

De prediking van Johannes heeft vrucht gedragen. Er waren een paar mensen die het hoorden. Eén van hen was Andréas, de broeder van Petrus. Die twee vroegen aan Jezus: "Rabbi, waar woont Gij?" De Heere Jezus stoot hen niet af maar zegt: "Kom en zie". De Heere Jezus heeft nooit iemand afgestoten. Toen zij megingen, bleven zij die nacht bij Hem. Zij wilden nog meer onderwijs ontvangen. Die dag is voor hen zo onvergetelijk geweest, dat het onuitwisbaar in hun geheugen bewaard is gebleven. Zelfs de dag en het uur hebben ze nooit vergeten, want er staat in Johannes 1:40, "En het was omstreeks de tiende ure". Dat was het uur waarop ze voor het eerst de Messias gezien en gehoord hebben en dit hebben ze evenals Maria, in hun hart bewaard.

Ook Filippus is tot de kennis van deze dingen gekomen, hij ging tot Nathanaël en zei: "Wij hebben Dien gevonden van Welken Mozes in de wet geschreven heeft, en de profeten, namelijk Jezus, de zoon van Jozef van Nazaréth". Maar Nathanaël was niet gemakkelijk te overtuigen, want hij zegt "Kan uit Nazaréth iets goeds zijn?" Maar Filippus blijft bij zijn

overtuiging, die is niet af te brengen van het geloof, dat Jezus de Christus was en daarom zegt hij: "Kom en zie". En als Christus Nathanaël ziet, spreekt Hij de merkwaardige woorden: "Zie, waarlijk een Israëliet, in welken geen bedrog is". Dit was zo'n mens die we beschreven vinden in psalm 32. Nathanaël wijst die lof niet af. Hij zegt niet: "Dat hebt U mis" of: "dat is te veel lof" maar hij liet het zich welgevallen en beaamt het en zegt: "Vanwaar kent Gij mij?" en Christus antwoordt: Eer u Filippus riep, daar gij onder de vijgenboom waart, zag Ik u. Hoogstwaarschijnlijk is Nathanaël daar in het gebed geweest en is er daar iets met hem gebeurd, heeft hij God ontmoet. Christus had Nathanaël van eeuwigheid gezien en dat wist Nathanaël. Nu is Nathanaël het spoedig eens geworden met de Heere Jezus.

Zo waren er dan in een korten tijd vier mensen tot God bekeerd. Er zijn er door de prediking van Johannes nog meer toe gebracht, maar daar hopen we over 14 dagen over te spreken.

Zingen: Psalm 111 : 2.

Vrijdag, 3 Februari 1928

Zingen: Psalm 77 : 5 en 6.

We moeten nog iets zeggen over Johannes de Doper. In Mattheus 3 wordt ons zijn optreden uitvoerig getekend. De plaats van zijn optreden was de woestijn van Judéa. Niet in letterlijke zin een woestijn, maar een streek waar weinig mensen woonden. Hij predikte in de open lucht aan weerszijden van de Jordaan, die Palestina van het noorden tot het zuiden doorsnijdt. Daar, aan de wateren van de Jordaan, trad Johannes op met de prediking, die alle eeuwen door is gehoord geworden n.l. de prediking der bekering. "Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen". Deze woorden bevatten zijn gehele prediking. Dit is inderdaad de samenvatting van wat er gepredikt moet worden. In de woorden: "Bekeert u", want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen", zijn twee delen, n.l. 1. Boete en vernedering des harten en 2. Vergeving der zonden. De samenvatting van het geheel is de bekendmaking van wat in Christus - wanneer wij Hem kennen - gevonden wordt.

"Bekeert u", dat is de boete en de vernedering des harten in het kort. De vernedering gepaard gaande met de algehele omwending van zichzelf, de wereld enz. naar God, Die Zich in Christus tot ons heeft gewend. "Het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen". Dat is de vergeving der zonden.

De vergeving der zonden wordt in Christus gevonden. Niemand wordt ze deelachtig buiten Christus.

Johannes heeft Christus gepredikt. Hij heeft de wet gepredikt en het Evangelie verkondigd. Die prediking gaat altijd samen. Eerst moet de wet streng gepredikt worden. Er moet duidelijk geleerd worden wat ze eist: n.l. God lief te hebben boven alles en onze naaste als onszelf. Wanneer de wet zo gepredikt wordt, wordt het degenen die het verstaat benauwd om het hart. Luther vergelijkt de Wetsprediking met het koude water van de Jordaan. Nu was Luther ook een mens en gaan we niet in alle ondergeschikte dingen met hem mee, maar dit is toch wel een vergelijking waar we het ten volle mee eens kunnen zijn. De wet is een koudwaterstraal voor degenen die merkt, dat hij de wet nooit gedaan heeft. Zo iemand merkt, dat het de wet van God is, Die wil, dat ze gedaan wordt. Zo'n mens krijgt een hekel aan de wet, eigenlijk een haat. Bij de strenge wetsprediking komt hij er achter, dat hij God haat, want die Gods wet haat, haat ook God.

Maar dan komt er iets anders, dan begint men te wanhopen aan zichzelf. Dan moet onmiddellijk het Evangelie verkondigd worden, want als een mens bij het licht van de wet ziet, wat hij is en wat hij doet, dan is het Evangelie een uitweg. De wet is onze tuchtmeester tot Christus. De wet werkt toorn. De wet is niet te dragen, want als iemand Gods woord gelooft, dan weet hij geen raad. Maar als het Evangelie verkondigd wordt, dan komt er vertroosting. Want wat zegt het Evangelie? Het Evangelie zegt, dat een Ander de wet volbracht heeft. Dan krijgt zo iemand die Persoon, Die gehoorzaamheid aan de wet betoond en de straf gedragen heeft, lief. Dan ontstaat er liefde tot Christus, dan ziet hij in Christus wat hij nodig heeft. Want zelf kon hij nooit de wet doen, daar hij steeds tot alle boosheid geneigd is. Christus heeft de wet gedaan en de straf gedragen. "Zulk een Hogepriester betaamde ons heilig, onbesmet, afgescheiden van de zondaren en hoger dan de hemelen geworden". Dan komt er een begeerte naar Christus, want hij ziet duidelijk, dat hij zonder Christus verloren is en in Christus behouden.

In Spreuken lezen we: "De Naam des Heeren is een Sterke Toren, de rechtvaardige zal daar heen lopen en in een Hoog Vertrek gesteld worden". Dan krijgt zo'n mens de Heere Jezus nodig en krijgt hij liefde en verlangen naar Christus, en begint hij te werken om bij Christus te komen. Dan begint hij te hongeren en gaat uit zichzelf, want er is niets bij de mens te vinden. Hij ziet, dat hij de wet Gods haat, en komt tot kennis der zonde. In zichzelf ziet hij niets dan zonde en hij begint te wanhopen aan zichzelf en keert af

van zichzelf en keert hij zich naar God. Hij gaat uit zichzelf en verloochent zichzelf, want bij Hem is er in eeuwigheid geen vrucht. "Het heeft u verdorven, maar in Mij is uw hulp". Dan treedt hij uit zichzelf en wendt zich naar Christus. Dan komt hij uit de dood in het leven, uit zichzelf in Christus. Hij vindt gerechtigheid in Christus, die een recht aan de wet heeft. En dit aangrijpen van de gerechtigheid van Christus is de rechtvaardig makende daad des geloofs. Dan krijgt hij recht op het leven en in Christus een recht aan de wet. Ps. 36:3: "En toon d'oprechten van gemoed Uw recht waar z'op vertrouwen". Uit de volheid van Christus ontvangt hij dan de inwoning van de Heilige Geest, bij aanvang en bij voortgang. Het recht hetwelk hij nu aan de wet heeft, wordt ook door God erkend, daarom wordt de liefde Gods uitgestort in zijn hart en hij krijgt God als Vader aan te merken. Er is geen andere prediking. Dit is de inhoud van de ganse prediking. De inhoud van de ganse prediking is Jezus Christus, Die door Zijn doen van de wet, Zijn Geest verworven heeft.

Die prediking maakte een onbeschrijflijke indruk op de mensen, die Johannes de Doper hoorden. In geen jaren was er zo iets gehoord. Gaan we in de geschiedenis terug, dan vinden we alleen bij Elia zijn weerga. En nog verder terug bij de uittocht uit Egypte. In jaren had ook geen prediking zo'n invloed gehad. De toeloop was dan ook ontzaglijk. Want tot hem zijn uitgegaan, Jeruzalem en geheel Judéa, dat was de provincie, waarin Jeruzalem lag, en het gehele land rondom de Jordaan. Ze kwamen niet allemaal tegelijk, maar de één vertelde het de ander en ze gingen allen om de van God gezondene te horen. Johannes werd door deze toeloop niet bedwelmd, en toonde zich in het minst niet gevlaid, dat er zoveel mensen naar hem kwamen luisteren. In tegendeel, hij bleef staan waar God hem gesteld had en ontzag niemand. Want niet alleen kwamen tot hem het lagere volk, de soldaten en de tollenaars, maar ook de Farizeeën, de Schriftgeleerden en de Priesters, waaronder zich de adel des volks bevond. Hij las ieder de les. Dat greep zijn toehoorders aan, want zegt Johannes: "Wie heeft u aangewezen te vlieden van de toekomstige toorn?" Brengt dan vruchten voort der bekering waardig. En meent niet bij uzelf te zeggen: "Wij hebben Abraham tot een vader, want ik zeg u, dat God zelfs uit deze stenen Abraham kinderen kan verwekken". Dat greep hen aan, zodat alles beefde en sidderde. De tollenaars, die een slechte naam hadden wegens hun afpersing, en de soldaten die ook geen goede naam hadden wegens hun plundering, kwamen onder beslag van het woord van Johannes de Doper. Ze vroegen wat ze doen moesten en voor ieder heeft Johannes een

antwoord. Hij zei een ieder welke weg ze moesten inslaan. Als zij kwamen tot belijdenis van zonden, dan werden ze gedoopt in de Jordaan, wat de afwassing der zonden betekende. Deze doop geschiedde door onderdompeling. De eerste jaren is dit gebruik in de Christelijke kerken doorgegaan, maar later is de besprenging er voor in de plaats gekomen, die ook nu nog in gebruik is.

Onder de mensen die naar de prediking van Johannes waren komen luisteren, bevond zich ook de Heere Jezus, Die uit Galiléa kwam. Hij had Zich, evenals Johannes, 30 jaar schuil gehouden en begon nu ook langzamerhand in het openbaar op te treden. Eén van Zijn eerste gangen was naar Johannes de Doper. Onder de brede schare mengde Zich Christus als gewoon toehoorder en stond eenvoudig naar Johannes te luisteren, tot Hij naar voren treedt met het verzoek om gedoopt te mogen worden. Johannes herkent Christus, maar schrikt terug en zegt: "Mij is nodig van u gedoopt te worden en Gij komt tot mij?" Johannes begreep het niet, hij heeft zoveel dingen niet onmiddellijk begrepen. Het is zo'n ding om de betekenis van zijn roeping te verstaan. Johannes had de roeping om Christus te dopen, maar hij verstond het niet en daarom deinsde hij terug en onttrok zich. Hij vergeleek zijn eigen persoon met de persoon van Christus, niet begrijpende, dat Christus door hem gedoopt moest worden. Hij zag niet op het ambt, daarom zegt hij: "Mij is nodig van U gedoopt te worden".

Op zichzelf was dit de waarheid en dat hij zo sprak geeft te kennen, dat hij, ondanks de grote genade die hij bezat, zichzelf voor een zondaar hield. Ondanks zijn geboorte en wat bij zijn geboorte had plaats gehad, beroept hij zich nergens op. 't Was goed, dat hij erkende een zondaar te zijn, maar het ging hier niet om de vraag wat Christus en wat Johannes was, maar hier was de vraag welk ambt we moeten zien. Johannes was ambtshalve, geroepen om Christus te dopen, maar daar had hij geen inzicht in. Hij heeft het een tijd lang niet geweten, maar hij wordt er hier mee bekend gemaakt en krijgt inzicht in zijn roeping. De zending van Johannes was uit God. Christus onderwijst Johannes hier en zegt: "Laat nu af, want aldus betaamt het ons alle gerechtigheid te vervullen".

De gerechtigheid moest vervuld worden. Daarom kwam de Heere Jezus in een dienstknechtgestalte, als een gewoon Israëliet op aarde. Christus had de roeping om Zich te laten dopen. Hij had zelf geen zonden en daarom behoefde het dus niet, en toch was er niet één, die zoveel zonden had als Christus, want Christus had de zonden van alle uitverkorenen. Daarom had Hij ook zonden te belijden en had hij ook de doop nodig en

zegt Hij: "Laat nu af, want aldus betaamt het ons alle gerechtigheid te vervullen".

Toen is Christus in de Jordaan gegaan, en toen Hij onder water was, toen stierf Hij, want het afdalen in de Jordaan betekent het sterven, en het weder opkomen uit de Jordaan, het opstaan tot een nieuw leven. De doop is een teken en zegel van de afwassing der zonden. God toonde Zijn goedkeuring, want de hemelen werden geopend en er kwam een stem uit de hemel: "Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde in Welke Ik Mijn welbehagen heb"!

Toen de Heere Jezus in het water afdaalde, had Hij gebeden. Als iemand sterft en tot leven komt, dan bidt hij het tollenaarsgebed: "O, God wees mij zondaar genadig". Er was voor de verhoring al verzocht door de Kerk. "Dat op uw klacht de hemel scheure!" En de hemelen waren gescheurd en de Geest was nedergedaald in de gedaante van een duif, die op Christus neerstreek. Als iemand zijn klacht opzendt, dan geschiedt er altijd een wonder, dan scheuren de hemelen en dan geniet hij de goedkeuring van God, Die hem stelt in het kindschap. Hier bij de Jordaan zijn grote en heerlijke dingen gebeurd.

We moeten nu nog iets zeggen over de gevangenschap en het sterven van Johannes, om dan terug te keren tot onze catechismus.

Vrijdag, 10 Februari 1928

Zingen: Psalm 119 : 77.

We moeten nog iets zeggen over Johannes de Doper, over zijn gevangenschap en zijn sterven, dat ons in Marcus 1:14 en 15 (gevangenschap) en Marcus 6:14 tot 29 (zijn dood) verhaald wordt. Wij zouden niet gedacht hebben, dat het leven van Johannes en zijn optreden van zo'n korte duur zou geweest zijn, dat zijn bediening, nauwelijks begonnen, zo spoedig zou eindigen. De wegen Gods zijn wonderlijk. Als we denken aan hetgeen gebeurd was voor de geboorte van Johannes, de wonderlijke aankondiging en zijn wonderlijke geboorte, dan zouden wij niet gedacht hebben, dat zijn leven en arbeid zo spoedig afgebroken zou worden. Het komt er echter niet op aan of men lang leeft en veel doet, maar het komt er op aan of ons leven inhoud heeft. Daar gaat het om. Wanneer men God heeft leren kennen en de inwoning van de Geest heeft, dan alleen heeft het leven waarde en inhoud.

Er zijn veel schone dingen te genieten op deze wereld, maar niets geeft voldoening. Het is een mooi ding als een mens zich met hart en ziel kan geven aan zijn taak, al is die nog zo eenvoudig, en het is een voorrecht, wanneer wij het werk, door God ons opgelegd, met blijdschap doen, maar voldoening geeft het niet. Het geeft veel, maar niet alles. Alleen de Heilige Geest geeft voldoening. Die brengt ons tot Hem, in Wie voldoening is te vinden. Dit heeft Johannes gehad.

Het komt er niet op aan of we veel doen, in Gods weg zijn, dat geeft betekenis. En zo was het ook met Johannes. Al was zijn leven en optreden nog zo kort, hij had Gods wil gedaan. Hij had slechts één roeping, n.l. zichzelf er aan te geven, ter wille van Gods zaak. Al had hij niet gedacht zijn leven zo te moeten eindigen. Hij berustte in Gods wil, want hij wist, dat Gods wegen hoger waren dan zijn wegen en Gods gedachten hoger, dan zijn gedachten, zoals de Heere in Zijn woord zegt. Hij heeft zijn roeping kunnen en mogen opvolgen en hij heeft zijn leven verloren, maar daarom juist behouden, want: "Wie zijn leven zal verliezen om Mijnentwil, die zal hetzelfde behouden" zegt de Heere Jezus.

Johannes had tegen zijn discipelen gezegd: "Hij moet wassen, maar ik minder worden". Dat was zo'n schone episode uit het leven van Johannes. Zijn discipelen kwamen tot hem en zeiden: "Nu wordt er gedoopt door die nieuwe leraar, n.l. Jezus, en er is zo'n ontzaglijke toeloop. Ze komen allen tot Hem, tot Degene, van wie gij getuigenis gegeven hebt". Ze wilden zeggen, dat de nieuwe Leraar zijn invloed en toeloop aan Johannes te danken had, omdat Johannes de mensen op Christus wees. Zij kiezen partij voor hun leermeester, maar dat is een verkeerd beginsel. We moeten altijd partij kiezen voor de Waarheid, maar nooit voor de leraar, want dat is toch alles schijn en eigen liefde, omdat het onze leraar is. Een mens kan toch de Waarheid niet aannemen, tenzij het hem uit de hemel gegeven wordt. Johannes getuigt hier in zijn antwoord, dat hij een mens onder God is, want hij zegt: "Hij moet wassen maar ik moet minder worden". Hij verklaart hier verder zijn roeping, want hij legt aan zijn discipelen uit, dat ze zijn positie niet begrepen. "Ik ben slechts voor Hem uitgezonden, Zijn heraut. 't Gaat hier niet om mij, maar om Hem. Ik ben in mijn bediening aangewezen, om de mensen op Hem te wijzen. Ik ben de vriend van de bruidegom, niet de bruidegom zelf. Maar ook de vriend van de bruidegom is verblijd wanneer hij de stem van de bruidegom hoort.

Mijn bediening loopt ten einde, maar Zijn bediening moet toenemen. Hier komen drie dingen uit:

1. Hier blijkt duidelijk, dat Johannes geen gedachte van zichzelf heeft.
2. Dat hij een recht inzicht had in Gods raad.
3. Dat hij zich verblijdt in de uitwerking van zijn roeping. Hij verblijdt zich in Gods wil en is er volkomen mee verzoend.

Johannes de Doper hoorde in de gevangenis het gerucht van Jezus. Hij hoorde van Zijn wonderen: blinden werden ziende, kreupelen wandelen, melaatsen worden gereinigd, doden worden opgewekt en de armen wordt het Evangelie verkondigd.

Nu zendt hij twee van zijn discipelen tot de Heere Jezus met de vraag: "Zijt Gij Degene Die komen zou, of verwachten wij een ander? Wat betekende deze vraag? Was Johannes aan het twijfelen geraakt? Waren de wegen Gods verwarrend gaan werken op Johannes? Was hij in de gevangenis zo afgezakt, dat hij niet wist, of Jezus de te komen Messias was? Moest hij aan zijn discipelen bekennen, dat hij het zelf niet meer wist? Hij had Jezus aangewezen als de Messias, als de Beloofde aan de vaderen en moest hij, de grote en sterke man, nu bekennen, dat hij het zelf niet meer wist? **NEEN! zo is het NIET geweest. JOHANNES TWIJFELDE NIET**, hij was er nog even vast van overtuigd van het Messiasschap van Jezus, in de gevangenis, als toen hij Hem aanwees met de woorden: "Zie het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt".

Johannes had discipelen, die nog in het onzekere leefden, of Jezus de Messias was. Johannes heeft gedacht: "Geloofden zij ook maar, dat ik hun de Waarheid gepredikt heb, door hen te wijzen op Christus. Hij dacht, wat ieder rechtgeaard leraar denkt: "Als zij toch maar niet aan mij blijven hangen". En daarom wijst zo'n leraar van zich af op Christus. Wat zouden de discipelen er aan gehad hebben, als ze alleen Johannes hadden gehad? Johannes kon ze toch niet zalig maken, en straks bij zijn dood zou hij ze alleen moeten laten.

Johannes naar zijn persoonlijkheid te genieten, was zeker aangenaam. 't Was een ware prediker. Geen riet, dat van de wind ginds en weder bewogen werd. Maar hoe aangenaam ook, alles eindigt bij de dood, en als ze niets anders gehad hadden, dan was het gemis veel groter geweest, eigenlijk niet te vervullen, en daarom was het de begeerte van Johannes om zijn leerlingen tot Christus te brengen. Indien ze niet tot Christus gebracht waren, dan zouden ze bij zijn dood gevaar lopen een sekte te stichten naar zijn naam. We moeten nooit de leraar op het oog hebben. De mensen noemen graag de volgelingen van een leraar naar degene die hen geleerd

heeft, en zo zouden de discipelen van Johannes zich uit eerbied naar hun meester kunnen laten noemen na diens dood en zodoende een sekte stichten of een school oprichten en daarvoor konden ze alleen bewaard worden als ze tot Christus gebracht werden. Die niet waarlijk Christus aanhangt, die hangt altijd de mens aan. Eigenlijk hangt hij zichzelf aan, maar hij kiest dan een mens. Hij hangt aan hetgeen hem begrijpelijk voorkomt. Wanneer hij Christus niet kent, dan hangt hij vlees en bloed aan. Het is of Christus of vlees en bloed. Maar wanneer hij God toegevoegd wordt, dan gaat hij op de rechte wijze van zichzelf af.

Nu heeft Johannes tegenover zijn discipelen een list gebruikt en ze tot Christus gezonden met de vraag: "Zijt Gij Degene Die komen zou, of verwachten wij een andere?" Johannes kende zijn mensen, want dat was juist de vraag waar ze mee rond liepen. Ze hadden gehoord, dat Jezus de Messias was, maar ze hadden geen persoonlijk geloof. Deze vraag: "Zou Hij het zijn?" drukte de gestalte van hun hart uit en daarom hadden ze op deze vraag een antwoord nodig en zond Johannes ze ter beantwoording van deze vraag tot Christus zelf.

Johannes is hier door de Heilige Geest geleid geworden, die hem deze vraag ingegeven heeft. De discipelen komen dan tot Christus met deze vraag, en nu geeft Christus hun geen rechtstreeks antwoord. Als de discipelen kwaadwillig geweest waren, dan hadden ze hier een goed motief gehad om te zeggen: "Hij komt niet recht voor de zaak uit. We kunnen gerust naar Johannes gaan en hem zeggen, dat dit de Messias niet is. Maar ze waren niet kwaadwillig, alleen onwetend. De Heere Jezus geeft hen namelijk dit antwoord: "Gaat heen en boodschapt Johannes hetgeen gij ziet en hoort. De blinden worden ziende, de kreupelen wandelen, de melaatsen worden gereinigd, de doven horen, en de doden worden opgewekt en de armen wordt het Evangelie verkondigd. En zalig is hij, die aan Mij niet zal geërgerd worden.

Begrijpen jullie nu, waarom Christus zo geantwoord heeft en wat de bedoeling van dit antwoord was? Als je het niet weet, zal ik het zeggen. De wonderen die in dit antwoord genoemd worden, waren in het Oude Testament al geprofeteerd, dat zij door de Messias gedaan zouden worden. Jesaja 35 en 61. In Jesaja 35 wordt gesproken over het genezen van de wonden van het lichaam en in Jesaja 61 over het genezen van de wonden der ziel. Christus zegt niet rechtuit: "Ik ben het" of "Ik ben het niet" maar Hij laat de Schrift spreken. Deze vraag moest door de Schrift beantwoord worden. De vraag wat waarheid of leugen is, hebben wij niet uit te maken,

maar moet door de Schrift beantwoord worden. Wat geeft het hoe een ander er over denkt? Dan zou ons hoofd omlopen. Maar uitgemaakt moet worden wat Gods Woord zegt. We moeten ons nooit laten verlokken tot twistgesprekken. We komen er licht toe om te twisten, maar we moeten de Schrift laten spreken. Christus wijst op de Bijbel en stuurt de discipelen terug naar Johannes met deze woorden, opdat Johannes dan in de gelegenheid zal zijn, om deze stukken met zijn discipelen te behandelen.

Er wordt niet gezegd hoe de afloop geweest is, of ze nog in Jezus als de Messias geloofd hebben of niet. Dit had wel grote betekenis voor de discipelen van Johannes maar niet voor ons. Voor ons is dit de grote betekenis, dat de Heere Jezus Zijn antwoord, om aan de dag te brengen, dat Hij de Messias was, genomen heeft uit de Bijbel. Als een Godvruchtige was Gods Woord een lamp voor Zijn voet en een licht op Zijn pad, zoals in Psalm 119 uitgedrukt is.

"Zalig is hij, die aan Mij niet zal geërgerd worden". Over deze woorden zullen we nog even handelen. Waar Christus is, daar komen de ergernissen. Want wat stond deze mensen in de weg? Hun opvatting aangaande het Messiasschap.

Onze opvatting staat ons altijd in de weg. De mens wil zelf ontdekken, wil er zelf achter komen, wil zoals hij natuurlijk is in geen geest geloven, en dat gaat niet. Geloof is een geestelijk goed, waar hij, zoals hij natuurlijk is, achter wil komen en zichzelf sparen. Hij wil zijn verstand sparen, zijn oordeel, zijn wil, zijn consciëntie. Hij wil alles weten, God kennen, de zaligheid genieten, wet en Evangelie verstaan met behoud van zijn leven. Zo wil een mens geloven, en daarom heeft de leer van het geloof zoveel tegenstand, omdat door die leer de mens opzij gezet wordt. De mens laat dit niet doen en toch moet het, anders komt hij er nooit achter.

De Israëlieten hadden deze gedachte van de Messias, dat Hij zou komen met pracht en praal, grote macht en invloed, dat Hij met wereldlijke grootheid en heerschappij komen zou. Maar van dit alles was bij de Heere Jezus niets te vinden. Tot op zekere hoogte was deze gedachte bij de discipelen van de Heere Jezus ook, maar hoewel ze met hun vleeselijke voorstellingen niet in de leer van de Messias konden inkomen, ze konden toch niet los van Christus komen en ze bleven bij Hem. Ze hadden een eigen leer van de Messias. Zo heeft ook ieder mens een eigen leer, maar: "Die zijn leven zal willen behouden, die zal hetzelfde verliezen, maar die het zal verliezen om Mijnentwil, die zal hetzelfde behouden". Sterven, dat is de levensvoorwaarde, "Indien het tarwegraan in de aarde niet valt en sterft, zo

brengt het geen vrucht voort, maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort". Wat moet er nu gebeuren? Er moeten twee dingen gebeuren die altijd tegelijk geschieden n.l. onze eigen leer verliezen en de leer in de Schrift aannemen. Dat is het geloof. Want als men in de Bijbel gelooft, dan gelooft men niet meer in zichzelf.

Dat is de verlossing en de oplossing. We moeten als een dwaas voor God komen te staan. "Schaamt u en wordt schaamrood" en "nadat ik bekeerd ben, heb ik berouw gehad". Zolang een mens die leer van zichzelf heeft, is hij onvatbaar voor het Evangelie, want: "Rijken heeft Hij ledig weggezonden" Maar als iemand zijn eigen leer kwijt is, dan komt het Evangelie tot hem. Leven verliezen en leven vinden, dat is schering en inslag. Zo moet het geleerd worden. De wereld is vol leugen en de waarheid is nergens te vinden, maar de werking van het licht openbaart ons onze duisternis en onze verkeerde inzichten ook tegenover onze naaste. "Zalig is hij, die aan Mij niet zal geërgerd worden".

Wij zouden willen hebben, dat Christus anders was dan Hij is. Dat doet denken aan een struikelblok waar een mens zich aan stoot en valt. Zo stoot hij zich ook aan hetgeen hij in Christus ziet.

Christus zegt tot Zijn discipelen aan de vooravond van Zijn lijden: "Gij zult vannacht zien, wat gij niet zult kunnen dragen. Gij zult het niet overeen kunnen brengen met de gedachte, die gij aangaande de Messias hebt". En in die nacht zijn allen weggevlucht. Als de waarheid niet komt, en als er niet een stuk werkelijkheid openbaar wordt, dan moet een mens zich aan Christus ergeren, want Jezus zegt Zelf: 't Kan niet zijn, dat er geen ergernissen komen". Waar Christus is, daar moeten ergernissen komen. Daar ziet men dingen die men niet gedacht en niet gewild heeft. Van nature hebben we een valse Christus.

Maar wat gebeurt er als we niet geërgerd worden? Dan aanvaarden we Christus zoals Hij is. In dat boekje van Sheppard, "De gezonde gelovige", komt dit schone zinnetje voor: "In Christus is een voldoende zoet". Er moet niets aan toegevoegd worden en er moet niets van af. "Indien iemand tot deze dingen toedoet, God zal hem toedoen de plagen die in dit boek geschreven zijn. En indien iemand afdoet van de woorden des boeks dezer profetie, God zal Zijn deel afdoen uit het boek des levens" (Openb.22:18,19).

Als we niet aan Christus geërgerd worden, dan nemen we Christus aan zoals Hij Zelf zegt dat Hij is. Dan zijn we met Hem tevreden. Dan

hebben we aan Christus genoeg. Dan zeggen we met de apostel Paulus: "Ik heb niet voorgenomen iets te weten, dan Jezus Christus en Die gekruist".

Zingen: Psalm 25 : 2.

Vrijdag, 24 Februari 1928

We begonnen de bespreking van de 13e zondag van de catechismus over het Zoonschap van de Heere Jezus, de tweede Persoon in het Goddelijk Wezen. Naar aanleiding hiervan hebben we de vraag gesteld, wie in de Heilige Schrift zonen en kinderen Gods genoemd worden.

In de eerste plaats wordt de Heere Jezus de Zoon van God genoemd. Naar Zijn Goddelijke, maar ook naar Zijn menselijke natuur. Ook de engelen worden kinderen of zonen Gods genoemd, want in het boek van Job lezen we, dat de kinderen Gods zich voor Gods aangezicht stelden. Van engelen lezen we in het Oude- en Nieuwe Testament, maar meest in het Oude Testament. Engelen worden kinderen Gods genoemd:

1. Om de geestelijke natuur van God, die ze hebben.
2. Om de stand die ze innemen.

In hun gelukzalige staat zijn ze voor eeuwig bevestigd, in tweeërlei dienst.

Ten Eerste: Zij zijn in dienst van God.

Ten tweede: Zij zijn ten dienste van de gelovigen.

Hun werk is God te verheerlijken. Ze staan voor het aangezicht van God gereed om te doen wat God wil. Ze zijn altijd bereid voor het werk waartoe God hen roept. Het zijn gediensstige geesten en tot dienst uitgezonden om dergenen wil die de zaligheid beërven zullen (Hebr.1:14). Ze dienen de Kerk van Christus in de hemel en prijzen daar God. Hun zang vermengt zich met het loflied der zalige geesten.

Ook dienen ze de Kerk van Christus op aarde. Een enkele greep slechts zullen we doen. Als Jezus in Gethsémané gevangen genomen is, trekt Petrus het zwaard en houwt Malchus het rechter oor af. Jezus heelt hem en zegt: "Meent gij dat Ik Mijn Vader nu niet kan bidden en Hij zal Mij meer dan twaalf legioenen engelen bijzetten". Hieruit zien we hoe groot het aantal engelen is, want een legioen telt drie tot zes duizend.

Wenst Christus de Vader te bidden, dan staan Hem alle geesten ten dienste. Hieruit zien we, dat engelen ten dienste zijn van de Kerk. Christus zegt, dat we mogen bidden om hulp van de engelen. Wie echter zichzelf wil helpen, die berooft zich van de dienst der engelen, maar wie hulp nodig

heeft en zichzelf niet helpt, hem staan de engelen ten dienste, want de engelen zijn ten dienste dergenen, die de zaligheid beërven zullen. Die zichzelf niet kan helpen, die geen verstand en geen kracht heeft en toch zichzelf wil helpen, die is in groot gevaar, want die ontgaat de hulpe Gods en der engelen. Hij moet zich laten helpen. Paulus zegt: "Wanneer ik zwak ben, dan ben ik machtig" en Psalm 84: "Welzalig hij die al zijn kracht en hulp alleen van U verwacht".

Voor hij geholpen is, moet hij in zijn zwakheid ingaan en alles loslaten, dan staan God en de engelen hem bij. In het Opperwezen is kracht voor de zwakken. Die zichzelf niet kan helpen, die wordt geholpen. Wij moeten onze machteloosheid leren kennen en bij dat gezicht bidden in het geloof en bekennen. We moeten niet aanvallen, niet beginnen in onze machteloosheid, we moeten ons voor God neerleggen en wachten op de invloed van de Heilige Geest. We moeten bekennen onze onwaardigheid, dat we niet waardig zijn geholpen te worden. Dit is de weg en dit blijft de weg. En, zullen we vragen: "Als die invloed van Gods Geest niet komt?" Dwazen die we zijn, als we niet geloven in onze machteloosheid, dan blijven we ongeholpen. Wie zou zich kunnen helpen? Daar we onbekwaam zijn tot enig goed en geneigd tot alle kwaad. We moeten niet redeneren. Er is een belofte voor diegenen die in hun machteloosheid en onwaardigheid tot God komen om geholpen te worden. "Gans hulpeloos tot Hem gevloeden, zal Hij ten redder zijn" (Ps.72:6).

Die zich laat helpen heeft veel meer gemak. Wie zichzelf helpt heeft nooit gemak. Die tot iets geroepen wordt moet nooit met zichzelf beginnen maar zichzelf uitschudden en hulp en sterkte bij een ander zoeken. Dit komt uit in de geschiedenis van David en Goliath. David wordt geroepen om een groot werk te verrichten, maar nu komt de verzoeking, want hem wordt aangeraden de wapenrusting van Saul aan te trekken, maar die kan hij zo niet gebruiken en die wil hij zo niet gebruiken, want zijn vertrouwen was op God. "Hij Die u roept is getrouw, Die het ook doen zal", want als hij die wapenrusting en wapenen bij zich gehad had, dan was zijn vertrouwen toch enigermate op de wapenen geweest. In de grond wordt er dan niet op God vertrouwd, maar wel op de wapenen. Dat is onze godsdienst. Het vertrouwen zit in onze gedachten omdat het moet, omdat het anders verkeerd gaat, doch het hart steunt op de wapenen. Dit is God echter niet welbehaaglijk, want "Vervloekt is hij, die vlees tot zijn arm stelt". Het is een wonder als iemand daar achter mag komen. Een mens wil zich wel behelpen, wel steunen op God, maar ook op de middelen. Hij begrijpt niet,

dat hij dan alleen op de middelen vertrouwt en zijn kracht niet van God verwacht, daar moet hij achter gebracht worden. Het Opperwezen wilde David erachter brengen. Misschien weet je wel uit eigen ondervinding hoe David ontdekt is geworden. De Geest belette David door te gaan. Hij voelde duidelijk, dat het Gods zaak was. Toen was David gered. Als een mens tot iets geroepen wordt en hij ziet, dat het Gods zaak is waarvoor hij geroepen wordt, dan trekt hij terug en doet niets meer, dan worden de riemen binnenboord gehaald, dan wordt de eigen kracht losgelaten en het verstand wordt dwaasheid. Dan heeft men geen verstand meer van God en Goddelijke zaken, geen voordeel, geen wil. Bij hem is alles dwaasheid, verkeerdheid, zondigheid en dat bekent hij dan en is het zo ver, dan komt hij in de verlegenheid en radeloosheid. Een mens komt nooit eer in de verlegenheid en is nooit eer waarlijk radeloos voor hij al het zijne afgelegd heeft, dan krijgt hij Goddelijk onderricht. Het onderricht van boven is tweërlei: 1. Afmanend van wat het niet is.

2. Hoe het gevonden wordt.

Dit hebben we besproken. Hij krijgt Goddelijk onderricht, dat het zo niet moest. "Hij neemt het ene weg om het andere te stellen". De Heere maakt plaats voor Zichzelf; de mens komt er dan onder, hij wordt losgemaakt van zichzelf en ziet dan welke weg hij moet inslaan. David wordt nu onderwezen wat hij doen moet. Zijn aandacht wordt gevestigd op zijn roeping. Hij is door God geroepen om dat werk te doen. Als een mens eenmaal ziet, dat het Gods werk is, dan is hij gered. Toen David dat gezien had, toen heeft hij zich op God geworpen, toen is hij tot het Opperwezen gegaan. Zijn ziel is uitgegaan tot God.

"Zij zullen komen met gewezen". Nu komt hij onder de Goddelijke belofte. "Hij die u roept is getrouw". Als men eenmaal de Goddelijke belofte omhelst, dan zal het Opperwezen alles doen volgens de belofte: "Doe dan gelijk Gij gesproken hebt". Toen is David met opgeheven hoofd tot Goliath gegaan, nadat God hem zo'n eenvoudig middel had aangewezen. En Goliath smalend en honend tot hem zegt: "Kom en ik zal uw vlees aan de vogelen des hemels te eten geven", dan kan David zeggen: "Gij komt tot mij met een zwaard en een spies en een schild, maar ik kom tot u in de Naam van de Heere der heirscharen, de God der slagorden Israëls, Die gij gehoond hebt". De Heere zal u in mijn hand besluiten en ik zal u slaan en uw hoofd van u wegnemen en de ganse wereld zal weten, dat Israël een God heeft en de ganse vergadering zal weten, dat de Heere niet door zwaard, noch door spies verlost, want de krijg is des Heeren, Die zal

ulieden in onze hand geven" (1Sam.17:44-47). Dit is nu wat we zingen in psalm 89:7en8. Dit wordt altijd met een goede uitslag bekroond. "Hij, Die u roept, is getrouw, Die het ook doen zal". Zo gaat het ook in de bekering. Het geloof is een genade waardoor we uit geledigd worden. Dan worden een massa dingen duidelijk, dat is niet te zeggen. Een mens leert dan zijn diepe armoede kennen. "Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het koninkrijk der hemelen". Dit is voor een kind te begrijpen, maar we moeten er achter gebracht worden. Paulus was er ook niet achter, hij had een doorn in het vlees, hij had een godvruchtige bediening, hij was in dienst van God gesteld en als Paulus bidt om verlossing van die doorn, dan zegt de Heere: "Die hebt ge juist nodig".

Het was een scherpe doorn, een engel des satans, die hem met vuisten sloeg, hetgeen hem veel smart en moeite veroorzaakte. Maar God zeide tot hem: "Mijn kracht is u genoeg, Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht". Dit moet je juist hebben om je geschikt te maken om hulp te ontvangen.

Ik vroeg eens iemand: "Hoe gaat het?" Hij antwoordde: "Arm, maar als ik maar tevreden mag zijn". Ons antwoord was: "Nooit is iemand arm geweest, of hij was tevreden. Ook is nooit iemand arm geweest zonder tegelijkertijd rijk te zijn en nooit rijk zonder arm te zijn". Dit is de hele kwestie, dat wij onze armoede erkennen, dat wij niets zijn, dat het op niets van ons aankomt. Dan zijn we geschikt voor de inhoud van de belofte. Want de belofte past op de nederigen, de kleinen, de ootmoedigen, de ellendigen, de hulpelozen, de hoogst eenvoudigen. De eigenwijsheid en opgeblazenheid is daar ver vandaan, want Christus heeft gezegd: "Indien gij u niet verandert en wordt gelijk een kindeke, gij kunt het Koninkrijk Gods niet ingaan".

Ik vroeg ergens: "Wat is wedergeboorte?" Als een mens zich daarin moet verdiepen, dan weet hij het niet. Het komt tot ons vanzelf in diepe stilte en als het komt, dan krijgen we ogen om te zien en een hart om te verstaan, Dan zien we voor 't eerst, of bij vernieuwing, dat we tegenover onszelf staan als de verkeerde en dat bij ons alles verkeerd is, en dus dat het Gods werk is. "Schaamt u en wordt schaamrood". Maar nu moeten we niet proberen onszelf in machteloosheid te brengen, om wat te krijgen, want dat is het ook niet, maar we moeten in onze machteloosheid, verwerpelijheid en zondigheid ingaan, opdat we zien, dat we machteloos, verwerpelij en zondig zijn. We hebben Gods Geest nodig, anders komen we er nooit

achter. Het Opperwezen is het begin, het midden en het einde: "Door U, door U alleen om 't eeuwig welbehagen".

Als een mens in zijn machteloosheid ingaat, dan heeft hij de bescherming van God, de engelen en de goede machten. Dan gaat alles vanzelf. "Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden" spreekt de Heere. Maar de mens is van nature zo, dat hij zegt: "Ik moet wat doen". Vestig dan in de afzondering je aandacht op je machteloosheid. Dan zou het kunnen wezen, dat de Geest er bij kwam. In een ogenblik kan het dan geleerd zijn, want God wil het werken en wil altijd helpen en we hebben het zo nodig. Wij zijn altijd de plank mis, terwijl we denken, dat we het bij het rechte eind hebben. Maar alleen als het Opperwezen te hulp komt, dan zal het goed gaan, anders nooit!

Zingen: Psalm 84 : 3.

Vrijdag, 9 Maart 1928

Zingen: Psalm 69 : 14.

We zijn nog steeds aan het handelen over de vraag: Wie zijn kinderen Gods? 1. Gods Zoon. 2 De engelen en de gelovigen. 3 Ook de overheid wordt onder de kinderen Gods genoemd.

Waarom de overheid? Omdat zij allen in God geloven? O, neen, want bijna niemand van die hooggeplaatste personen doet dit, maar omdat ze door God tot dit werk zijn aangesteld, dus ambtshalve. Zij moeten recht spreken op Gods bevel en in Zijn Naam.

En eindelijk werd het volk Israël, Gods volk genoemd. Niet dat dit hele volk zalig zou worden, want er zijn er ook in die dagen evenals nu maar weinigen geweest. God had in gunst op dat volk gezien. "Uit alle volken op de aardbodem heb ik u alleen gekend". God had met dit volk Zijn verbond opgericht, vandaar dat men onder dat volk het teken des Verbonds, de besnijdenis aantrof.

Maar de gelovigen, zij die met Christus door een oprecht geloof verenigd zijn, zijn kinderen Gods in een veel diepere zin van het woord. Adam was ook een kind Gods. Wij vinden in Lucas 3:38: "Adam, de zoon van God". Adam was zo uit de hand van zijn Schepper gekomen, hij was geschapen naar Gods beeld. Maar dit beeld heeft Adam verloren. Toen Adam dit bemerkte, ontvluchtte hij het Opperwezen, maar dit gelukte hem niet, en toen zijn consciëntie hem zei, dat hij God zo niet kon ontmoeten, bedekte hij zich met vijgenbladen. Hij wilde zijn zonden niet belijden, maar

probeerde ze te bedekken, maar als hem dit niet gelukt, dan gaat hij de schuld van zich afschuiven en dan gaat hij zover, dat hij de schuld op het Opperwezen legt: "De vrouw, die Gij mij gegeven hebt". Maar nu laat God Adam niet aan zijn lot over, maar Hij wederbaart hem. Hij schenkt Adam een nieuwe natuur, en op die nieuwe natuur werkte Gods Geest in Adam. Dit is met alle gelovigen zo. Gods Geest werkt niet zo op een natuurlijk mens en ook niet op de oude natuur van een gelovige. In de wedergeboorte schenkt God de mens een nieuwe natuur en op deze natuur werkt Gods Geest. Zie je nu wel, dat de WEDERGEBOORTE HET BEGIN IS? En dat vernieuwde deel van een Christen moet altijd wachten op de werking van de Geest in al zijn doen en laten. Daarom is er ook niemand zo afhankelijk als een Christen, zij kunnen niets. Hierop ziet ook het woord van de Heere Jezus: "Zonder Mij kunt gij niets doen". Er wordt wel eens gezegd tot een Christen door iemand: "Als ik zo was als u, dan zou ik zo leven of dit of dat doen". Maar o, dat is zo pijnlijk voor een gelovige om aan te horen, want hij weet, dat hij tot niets in staat is, maar dat hij nog voortdurend tot alle boosheid geneigd is. En telkens dwaalt hij ook af, is hij van de rechte weg af, en werkte de Geest niet telkens op dat vernieuwde deel, er zou nooit iets van terecht komen. Maar voortdurend vindt de gelovige in zich bewaarheid: "God zoekt het weggedrevene", want de gelovige heeft drie vijanden waartegen hij het geen ogenblik kan uithouden: de wereld, de duivel en zijn eigen vlees. Nu wordt de gelovige, die van zichzelf volkomen machteloos is, gedurig weer door de nood gedreven om zich tot Christus te wenden, opdat Hij voor hen die vijanden ten onder brenge. En God, die nimmermeer verandert, houdt een wakend oog over Zijn Kerk, Hij wordt nimmer moe ze te dragen. Wij mensen zijn geen twee dagen gelijk. Wij veranderen elk ogenblik, maar dit is niet het geval met het Opperwezen. De Heere verandert nooit: "Ik de Heere wordt niet veranderd, daarom zijt gij, o kinderen Jacobs niet verteed". Het vloeit alles voort uit het welbehagen Gods. Hierin ligt de blijdschap voor de Kerke Gods, dat God van eeuwigheid in Zichzelf bewogen was. Was de liefde niet van eeuwigheid geweest, dan zou ze ook niet tot in eeuwigheid duren en dan zou het nog een omkomen worden.

In de dagen van de reformatie noemde men de uitverkiezing: "Het hart van de Kerk". De Heere heeft Zijn Kerk van eeuwigheid liefgehad, Hij is nooit toornig op hen geweest, hoor maar: "Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde, daarom heb ik u getrokken met goedertierenheid". Je zult hier misschien wel vreemd van opzien, want de uitverkorene die bearbeid

wordt, heeft juist het gevoel van de toorn en het ongenoegen Gods. Ja, dat is ook zo en dat zullen zij behouden tot op het ogenblik, dat ze zich op genade of ongenade aan het Opperwezen overgeven, maar niet zodra heeft een mens dit gedaan of God in Christus openbaart hem, dat Hij hem liefgehad heeft van eeuwigheid. Daarom moet een mens Christus aannemen, want God openbaart Zijn liefde maar alleen in Christus. "Want God was in Christus, de wereld met Zichzelf verzoenende..." en door Christus tot God gaan. Want de Kerk eindigt nooit in Christus maar altijd in God.

De Kerk leert de drie Personen in het Goddelijk Wezen kennen in één ogenblik. Het is niet zo, dat men Christus zou kennen, zonder de Vader te kennen, NEEN, want God is in Christus en de Heilige Geest gaat van Beiden uit. De drie Personen zijn wel onderscheiden, maar ze kunnen niet gescheiden worden. Christus leert de uitverkorenen de Vader kennen: "Niemand heeft ooit God gezien, maar de eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard". Op dat ogenblik begint een mens God te zoeken, niet eerder. Ieder denkt wel, dat hij God zoekt, maar dit berust op een vergissing. Gods woord leert het ons anders: "Er is niemand die God zoekt". Integendeel, een mens maakt er zijn werk van om zich van God te ontslaan, hij zou zich liever in de grond willen verstoppen, dan ooit God weer te moeten ontmoeten. Dit alles houdt God echter niet tegen, want: "Hij weet wat maaxsel wij zijn, gedachtig zijnde, dat wij stof zijn". En op Zijn tijd openbaart God aan Zijn Kerk Zijn eeuwig liefdehart en dan begint een mens God te zoeken: "U zoekt Mijn hart". Het is niet genoeg, dat een mens ziet, dat God hem met weldaden overladen heeft en nog voortgaat hem allerlei zegeningen te schenken, want dit zijn voortvloeijsels van de algemene goedheid Gods, die ook de heidenen deelachtig worden (Hand.14:17). Hoewel Hij nochtans Zichzelven niet onbetuigd gelaten heeft, goed doende van den hemel, ons regen en vruchtbare tijden gevende, vervullende onze harten met spijs en vrolijkheid.

Het gezicht hiervan zal ons nooit tot God doen komen, maar altijd zal er een diep wantrouwen in de ziel tegenover het Opperwezen blijven liggen. Doch dit wantrouwen verdwijnt bij het gezicht van Gods liefde. Dan ziet de mens, dat het altijd aan hem gelegen heeft en dat God welmenend en ernstig geweest is in Zijn aanbieding van genade toen Hij zwoer geen lust te hebben in de dood des zondaars. En dan geeft de mens zich aan het Opperwezen over.

Je zult misschien denken: "Weet zo'n mens, die voor het eerst de toevlucht tot Christus neemt, dat die belofte op hem slaat?" Ja, zo'n mens wordt dit in zijn eigen hart gewaar, hij gelooft, dat Christus hem persoonlijk roept. "Mijn schapen horen Mijn stem" en daarop neemt de ziel de toevlucht tot Christus. Dit is het toevluchtnemend geloof, en zo'n mens krijgt recht op alle beloften die in de Bijbel staan. "Want alle beloften Gods, zo velen als er zijn, die zijn in Hem ja en amen".

Zingen: Psalm 106 : 3.

Vrijdag, 23 Maart 1928

Zingen: Psalm 119 : 37.

De vorige keer hebben wij het gehad, meen ik, over het kindschap Gods. Wij worden kind Gods door wedergeboorte. De vorige keer zullen wij het gehad hebben over wat aan het kindschap vooraf gaat: De rechtvaardigmaking. Wij moeten onze schuld en zonde te zien krijgen, want wij zijn geheel dood, maar het dringt niet tot ons door. Om wedergeboren te worden, moeten we vernederd zijn. Wij moeten zien, dat we niets anders kunnen dan onze zonden vermeerderen. Wij moeten zien, dat we God nooit een ogenblik gezocht hebben. Dit doet niemand voor zijn bekering, want er staat: "Er is niemand die God zoekt". Ik ben gevonden van degenen die Mij niet zochten". Wij moeten al onze goede dingen als zonde zien, omdat ze voortkomen uit een vuile bron. We moeten zien, dat we God de rug toekeren, dat we Hem haten. Dit alles moet geleerd worden. Waarom? Wel, anders zouden we nooit vernederd worden. Wij zouden nooit voor het Opperwezen opzij gaan, en ongenaakbaar zijn voor onze naaste. De mens is er altijd op uit om zijn eigen persoon te handhaven. Hier heeft hij God en zijn naaste graag voor over, want door onze hoogmoed kunnen we onze naaste vaak veel verdriet bezorgen. Al die woelingen in een ziel voor de bekering betekenen niets met het oog op onze zaligheid, zolang we Christus niet aannemen. Als wij Christus niet aannemen en niet aangenomen hebben voor ons sterven, gaan we voor eeuwig verloren. Het is niemand om God te doen. Dit is bijna niet te geloven, want bij niets zul je zoveel toestemming krijgen onder de kerkelijke mensen, dan bij dit gezegde: "Men moet wederomgeboren worden". Geen enkel onbekeerd mens kan dit echter in ernst zeggen. Soms kan het ons schijnen alsof het ons om God te doen is, maar dan hapert het aan ontdekking. Wij moeten dat dan nog leren, want practicaal zoekt niemand God. Er staat de mens iets

in de weg. Weet je wat in de weg staat? Zijn deugden, zijn goede dingen. Niet de zonden, die staan niemand in de weg om tot Christus te gaan. Zolang een mens nog iets anders heeft dan zonde, is de gestalte van zijn hart nog uitgedrukt in de woorden van Pilatus: "Wat moet ik met Jezus doen?" Maar als een mens niets dan zonde heeft, dan heeft hij Christus nodig. We zien dit heel duidelijk in de gelijkenis van de Farizeeër en de tollenaar. De tollenaar had niets dan zonde. "O, God wees mij zondaar genadig". Hij had geen enkele deugd. De Farizeeër had niet enkel zonde, maar hij had ook goede dingen. En die goede dingen bekende hij niet aan zichzelf te danken te hebben, want er staat: "Hij dankte God omdat hij beter was als de tollenaar. Dit is het werk van de mens die niet grondig aan zichzelf ontdekt is. Hij verheft zich boven zijn naaste. Alles wat de Farizeeër opnoemt, waren goede dingen in zichzelf, maar zij stonden hem in de weg om Christus aan te nemen. Dit is ook niet de rechte, maar een opgedrongen dankbaarheid geweest bij de Farizeeër. Deze man was niet aan zichzelf ontdekt. "Gij zegt" Ik ben rijk, en verrijkt geworden, en heb geens dings gebrek, maar gij weet niet, dat gij zijt arm, blind, naakt, jammerlijk en ellendig."

God liet de tollenaar niet staan maar openbaarde Zich aan hem, en de tollenaar kwam tot Hem door een oprecht geloof. Wij moeten eerst gezien hebben, dat het onze schijn en bedrog is, anders houden wij het onze voor waarheid. Daarom hebben we nodig, dat de Heilige Geest ons bearbeidt, want: "Die gekomen zijnde zal, de wereld overtuigen van zonde". Het is voor alle dingen nodig, dat we Christus omhelzen. Als we dit doen, zijn we wederom geboren. We tasten niet meer in het duister omtrent alle dingen, maar we zeggen: "Een ding weet ik, dat ik blind was en nu zie". We verstaan dan Gods woord, we weten wat doop en avondmaal is. We bevinden ons in een nieuwe wereld, het oude is voorbij gegaan. We voelen, dat we ergens in leven, waarvan we het bestaan niet afwisten. Een wedergeboren mens ziet niet alleen, maar hij tast ook dingen. (1Joh.1:1) "Hetgeen van de beginne was, hetgeen we gehoord hebben, hetgeen we gezien hebben met onze ogen, hetgeen we aanschouwd hebben, en onze handen getast hebben, van het Woord des levens". Er is voor hem verzeen een gans nieuwe wereld, genaamd: "Het Koninkrijk Gods". Verder is dit een teken van een wedergeboren mens, dat hij altijd in de laagte zoekt te komen, niet wat zijn onwedergeboren deel aangaat, want dit blijft altijd hier tegen strijden, maar naar zijn wedergeboren deel. Een onwedergeboren mens zoekt de dingen te grijpen, hij doet zijn best op te klimmen tot de

hemel, maar een wedergeborene laat zich grijpen, vasthouden door de dingen. Een wedergeborene is verblijd, omdat God God is en is er op uit om Hem te verheerlijken. Zoals een kind lijkt op zijn vader, gelijkt een wedergeborene op God, d.w.z. hij heeft iets van God in zich. Hier ligt hij, maar toch is hij er niet altijd, hij is hier met zijn hart zelfs maar weinig. Hij kan hier ook zichzelf niet brengen, evenmin als een onbekeerd mens zich zou kunnen bekeren. God moet ze beiden terecht brengen. Als je goed opgelet hebt, heb je bemerkt, dat we eerst wedergeboren moeten zijn. Bijna alle mensen zeggen, dat dit andersom is. Als we dit omkeren, staat de deur voor iedereen open. Dan kunnen we aan het werk gaan en zeggen, dat werkzaamheden enz. beginselen van de wedergeboorte zijn en dan krijgen we de grootste warboel.

Als Paulus nog maar even uit de gemeente te Galatië weg was, stonden er valse leraars op, die zeiden, dat enig doen van de mens van invloed was op zijn rechtvaardigmaking voor God.

De Hervormers hebben het ook niet zo geleerd, maar wet en Evangelie zuiver gesepareerd. Waarom vermengen de mensen dit zo graag? Wel, dan krijgen we een godsdienst waar het verstand bij kan, maar bij hetgeen wij leren, kan het verstand niet bij. Maar let er op, dat de Heere Jezus zei tot Nicodémus: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, tenzij gij wederom geboren wordt, gij zult het Koninkrijk Gods niet zien". Nu wij Nicodémus noemen, zullen wij het de volgende keer over hem zien te hebben, want dit is een van de aantrekkelijkste figuren uit het Evangelie.

Een mens staat nooit recht tegenover zijn naaste, als hij niet recht staat tegenover God. Dit is uitgesloten, zo'n mens heeft altijd zichzelf op het oog.

Zingen: Psalm 89 : 8.

Vrijdag, 20 April 1928

Zingen: Psalm 119 : 20 en 24.

We zouden het nu moeten hebben over de wedergeboorte, waarvan we in Johannes 3 het gesprek van de Heere Jezus met Nicodémus lezen. Doch we zullen eerst het een en ander over Nicodémus naar voren brengen. We vinden over Nicodémus driemaal geschreven. Johannes 3, Johannes 7 en aan het eind van het Johannes Evangelie, bij de begrafenis van de Heere Jezus. In de tijd waarin dit gesprek voorviel, werd veel gesproken over het optreden van de Heere Jezus. Hier was nog iets aan vooraf gegaan. Het

optreden van Johannes de Doper had veel opzien verwekt onder de mensen en er was veel over gesproken. Allen waren naar de woestijn van Judea gegaan om hem te horen. Want we lezen in Mattheus 3:5: "Toen is tot hem uitgegaan Jeruzalem en geheel Judea, en het gehele land rondom de Jordaan".

Als we de kaart van Palestina nagaan, dan zien we dat deze rivier het land van het noorden tot het zuiden doorstroomt, zodat deze beschrijving het gehele land omvat. Johannes leefde op grote afstand van de wereld en had sobere levensbehoeften en nu kun je wel begrijpen, dat het woord van een mens, die zijn leven in de eenzaamheid doorbrengt met het bidden tot God en geen eisen stelt aan het leven, een diepe indruk maakt op de mensen. Zo was het ook met Johannes, zijn woorden troffen de mensen.

Er was na Maleàchi geen profeet meer onder het volk opgestaan en nu was er weer een profeet en wel een als Elia. Elia was één van de grootste profeten geweest. Een half jaar later is Jezus van Názareth opgestaan, in korte tijd dus twee profeten. Deze deed nog meer dan Johannes. Hij deed wonderen, genas zieken, reinigde melaatsen, wekte de doden op, veranderde water in wijn enz. Hierover zal ongetwijfeld veel gesproken zijn. Het zal toen ook geweest zijn, evenals nu. Sommigen zullen er niet lang over gedacht hebben en anderen zullen er wel eens iets meer van hebben willen weten, ja, sommigen zouden die profeet uit Názareth wel eens willen spreken. Onder deze laatsten was Nicodémus. Hij was een voornaam man, maakte deel uit van het Sanhedrin, de grote Joodse Raad, behoorde tot de voornaamste kringen van het Joodse volk, de Farizeeën. Er waren in die tijd drie grote partijen in Israëel, de Esseeën, de Sadduceeën en de Farizeeën. De Esseeën leidden een monnikenleven, zij zochten de heiligheid in zichzelf. De Sadduceeën waren de meest vooruitstrevenden, maar niet in de goede zin van het woord, zoals Paulus zegt: "Vergetende, hetgeen achter is, en strekkende mij tot hetgeen voor is, jaag ik naar het wit, tot de prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus" (Filip.3:14).

Zij waren niet meer dan Godloochenaars, zij loochenden het bestaan van engelen, zij zeggen, dat er geen opstanding is, nog engel, noch geest. De Farizeeën waren degenen die er op stonden, dat alles zou blijven zoals het was, de tempeldienst moest in ere blijven. Onder deze partij was vroeger Gods volk geweest. Zij hadden de vorm maar misten het wezen. Zij noemden zich Abrahams' zaad en zeiden op te komen voor de voorvaderlijke inzetten. Nu kun je wel begrijpen, dat deze mensen het

verst van Christus afstonden, want hoe meer een mens in zichzelf meent te hebben, hoe verder hij zich van Christus afhoudt. Die gezonden is om diegenen te helpen, die niets in zichzelf hebben. Tot deze laatste partij behoorde Nicodémus, hij was een groot man, bekleedde een vooraanstaande positie in de wereld en nu hoorde hij van de Heere Jezus. Wat hij van Hem hoorde heeft hem aangegrepen en niet meer losgelaten. Nicodémus heeft zich er niet van kunnen ontslaan, maar het zal hem een ontzaglijke strijd gekost hebben voor hij zover kwam, dat hij het besluit nam om Christus eens te bezoeken. Toch moest het er van komen, want in de kringen waarin hij verkeerde, kwam de Heere Jezus niet, en in zijn familiekring zal men hoogstwaarschijnlijk ook anders tegenover de Heere Jezus gestaan hebben dan Nicodémus zelf. Het hield Nicodémus vast en eindelijk besloot hij dan om de Heere Jezus te gaan opzoeken. Maar hij wilde zijn vrijheid behouden, liep dat gesprek niet goed af, welnu, dan zou Nicodémus doen of er niets gebeurd was. Niemand behoefde te weten, dat hij Jezus bezocht had en daarom zou hij in de nacht gaan. O, wat doet een mens niet om zijn vrijheid, zijn zogenaamde vrijheid te behouden. Met beide handen grijpt ieder mens hiernaar. Hij ziet er tegenop alleen te komen staan, los van de wereld, los van zijn familie, waar hij soms zo innerlijk aan verbonden is. Alles los laten, geheel los te worden, dat wil de mens niet, en hoe meer een mens in de wereld heeft, hoe moeilijker het is. En dit laatste was ook nog het geval met Nicodémus: Hij genoot eer en aanzien in de wereld. Maar Nicodémus komt er dan toch toe, maar hij zal het voorzichtig aanleggen. Hij spreekt vriendelijk tot de Heere Jezus: "Rabbi, wij weten..." Het was heel wat voor Nicodémus, dat hij de Heere gelijk stelde met zichzelf want in die dagen waren alleen leraars Rabbi, d.i. Meester genoemd. En als zodanig werden alleen beschouwd degenen, die hun opleiding aan hun Hoge Scholen genoten hadden. Het was Nicodémus en zijn partij bekend, dat dit met de Heere Jezus niet het geval was geweest. "Hoe weet Deze de Schriften, daar Hij ze niet geleerd heeft?" vroegen ze later. Maar Nicodémus stapte over dit alles heen en noemt Christus: Rabbi. De Heere laat niet merken, dat dit vleierend voor Hem is, dat Hij Zich erdoor gestreeld voelt, ook toont de Heere Zich niet gekrenkt, dat Nicodémus in de nacht tot Hem komt, wat toch waarlijk niet vleierend is. Van dit alles is niet het minste bij Christus te bespeuren. Het was de bedoeling van Nicodémus geweest een brug te leggen tussen Christus en zijn partij. Hij laat de Heere horen, dat er onder zijn partij niet ongunstig over Hem gedacht wordt: "Wij

weten, dat Gij zijt een Leraar van God gekomen; want niemand kan deze tekenen doen, die Gij doet, zo God met hem niet is".

Nicodémus voelde, dat een breuk onvermijdelijk was, maar hij wilde die breuk niet en uit zucht tot zelfbehoud begon hij te trachten de dingen bij elkaar te houden, Christus bij het zijne te krijgen, en met behoud van zijn leven door de moeilijkheden te komen. Christus gaat op dit alles niet in, maar plaatst Nicodémus recht voor het ene nodige. Hij grijpt hem in het hart en zegt hem waar het op aan zal komen: "Voorwaar, voorwaar zeg Ik u; Tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien". Dit antwoord deed Nicodémus op zijn grondvesten schudden, deed zijn aangezicht betrekken als een pot. Doch hoewel dit woord des Heeren zo'n indruk op hem maakt, verstaat hij het niet, en in zijn antwoord komt dan ook alleen natuur en verstand naar voren. En dat kan ook niet anders. Een mens staat zover van de waarheid af en van Christus, maar dit komt dan alleen aan de dag als een mens met de waarheid in aanraking komt. Wij zouden zeggen, dat de Heere Jezus Nicodémus wel wat hard behandelde, ja, dit was dan wel een harde prediking, waar de mensen het in deze dagen zo druk over hebben. Maar Christus weet wat een mens nodig heeft en met de ene hand stoot Hij Nicodémus af en met de andere trekt Hij Nicodémus, hoewel onzichtbaar, door de werking des Geestes weer naar Zich toe. De Heere gaat voort met Nicodémus te onderwijzen. Nicodémus had Christus Rabbi genoemd, nu zou de Heere Zich als zijn leermeester gedragen. Deze prediking van Christus werd in het geloof gedaan. Nicodémus gaat wat opzij en vraagt straks vol gevoel: "Hoe kunnen deze dingen geschieden?" Hij komt er achter, dat hij het niet weet en de Heere laat hem zien, dat hij geen bekwaamheid bezat om leraar te zijn in Israël, daar hij niet wist datgene, waarmee hij zou moeten beginnen het volk te onderwijzen. Als Nicodémus straks naar huis gaat, zal hij wel gezegd hebben: "Dat is me niet meegevallen", maar hij zal ook gevoeld hebben, dat het nodig voor hem was. Het woord van Christus is doorgewerkt in Nicodémus' hart. Het heeft hem niet losgelaten, tot hij in zijn verlorenheid de toevlucht tot Christus heeft genomen.

In Johannes 7 lezen we, dat Nicodémus het voor Jezus opneemt. Voorzichtig laat hij deze woorden horen: "Oordeelt ook onze wet de mens, tenzij dat zij eerst van hem gehoord heeft en verstaat wat hij doet?" Waarom zou Nicodémus hier gesproken hebben. Mogelijk omdat Nicodémus gevoeld heeft, dat hij het toch wel eens voor Christus zou moeten opnemen. Wat was het gevolg hiervan? Dat Nicodémus getekend

werd door zijn partijgenoten. Het antwoord is verachting: "Zijt gij ook uit Galiléa? Onderzoek en zie, dat uit Galiléa geen profeet is opgestaan". Zij hebben gevoeld, dat zij hem kwijt zouden raken. Dit gaat altijd zo bij iemand die onder de voorbereidende werking des Geestes is. Zijn omgeving voelt al veel eerder, dat ze hem of haar zullen kwijt raken, of liever, al kwijt zijn, dan de persoon zelf dit voelt. Voor Nicodémus is hier weer een ontzettende strijd op gevolgd en na twee en een half jaar is het bij Nicodémus doorgewerkt tot een waarachtige bekering. Toen de Heere Jezus gestorven was, kwam Nicodémus er openlijk voor uit, dat hij een discipel van Jezus was. Toen het scheen, dat het met de invloed van Jezus gedaan zou zijn, kwam Nicodémus er openlijk voor uit, dat hij een discipel van Jezus was, dat hij geloofde, dat deze Jezus de ware Messias was. Toen Nicodémus in de nacht tot Jezus kwam, was Judas openlijk een discipel, volgde hij Jezus, droeg smaad en verachting en toen Nicodémus in het openbaar optrad als discipel van de Heere Jezus, was Judas in de hel. Vele eersten zullen de laatsten zijn en vele laatsten de eersten.

Zingen: de Lofzang van Zacharias : 5.

Vrijdag, 4 Mei 1928

Zingen: Psalm 119 : 3.

Wij zijn bezig met de vraag: "Hoe wordt men een gelovige?" We hebben Nicodémus aangehaald. We zullen nu zien wat er aan de wedergeboorte voorafgaat. Er gaat aan vooraf: overtuiging van schuld en zonde en machteloosheid. Dit gaat bij allen vooraf. Voordat een mens deze dingen heeft leren kennen, komt hij nooit tot het geloof in Christus.

We zullen nu deze dingen nagaan, wat er aan de vereniging met Christus voorafgaat in de ruime zin van het woord. Dus niet in de enge zin, d.w.z. datgene dat onmiddellijk voorafgaat: kennis van schuld en zonde, zijn val en bondsbreuk in Adam en zijn machteloosheid, maar wat bij zo'n mens die tot staan gebracht is, alzo plaats heeft.

Doorgaans wordt zo'n mens bij één of meer zonden bepaald. Dit was het geval met Paulus op de weg naar Damascus. Hij werd bepaald bij zijn vervolgen van de gemeente Gods. Bij de stokbewaarder zal dit wel geweest zijn de wreedheid, waarmee hij de dienstknechten Gods behandeld had. Zo'n mens wordt aanvankelijk al tot vernedering gebracht, hij gaat telkens iets opzij, hij begint zijn zonden te belijden. En hoewel dit nog niet het

rechte belijden is, toch gaat het vooraf. Dit werkt ook naar buiten iets uit. Hij gaat zich eenvoudiger kleden als dit nodig is en dit is vooral bij de vrouw of het meisje het geval. Alle sieraden worden afgelegd. 't Is niet de vraag of het dragen van sieraden geoorloofd is, maar zo'n mens heeft er eenvoudig geen lust meer in. Zo'n mens meubileert ook zijn huis niet boven zijn stand, wordt, als dit nodig is, ook eenvoudiger in het eten. Zo nodig verandert hij van gezelschap. Hij durft Gods kinderen bijna niet in de ogen zien, hoewel dit een blinde hoogachting is. Al deze dingen gaan zo vooraf bij degenen, die tot geloof zullen gebracht worden, maar het is niet zeker, dat de mens bij wie deze dingen zijn, bekeerd zal worden. Al deze dingen kunnen er zijn en weer overgaan. Dit alles kan weer overgaan, zonder dat er een oprechte bekering op volgt. Er zullen tien mensen zijn bij wie deze dingen gevonden worden en van deze tien worden er enkelen bekeerd. Het moet daar komen, dat zo'n mens met de stokbewaarder uitroept: "Wat moet ik doen opdat ik zalig worde?"

Een mens moet gebracht worden in zijn val in Adam. Hij moet te zien krijgen, dat hij in Adam begrepen was, toen God met Adam het werkverbond oprichtte, anders blijft hij altijd zeggen; al is het niet met zijn lippen, dan toch met zijn hart: "Ik kan toch niet helpen, dat Adam gezondigd heeft?" We moeten zien, dat wij in Adam van God afgevallen en onszelf toegefallen zijn en dat we onbekwaam geworden zijn tot enig goed en geneigd tot alle kwaad en dat we totaal machteloos zijn om ook maar enige verandering in onze toestand te brengen, maar dat het nu bij ons is, zoals we vinden in de catechismus: "We maken onze schuld nog dagelijks groter".

Ik hoorde eens iemand zijn bekering op de volgende wijze vertellen: "Ik zag de boom en de vrucht en ik stak mijn hand uit en at". Dit is natuurlijk onzin, want er is niemand behalve Adam, die dat gedaan heeft. Neen, het komt er op aan, dat we zien hoe we door Adams zonde tegenover het Opperwezen kwamen te staan. Voor de val was Adam blij als hij door het suizen van de wind het Opperwezen hoorde naderen, maar zodra hij gezondigd had, ontliep hij het Opperwezen en had maar liever gehad, dat God nooit meer naar hem had omgezien. En dit is het geval met ieder mens zoals we vinden in Rom. 3:11: "Er is niemand die God zoekt". Als het Opperwezen niet was een God, Die het weggedrevene zoekt, dan zou er nooit iemand meer tot God wederkeren. Hier moet een mens achter gebracht worden. Want als een mens met de dingen der eeuwigheid bezig is, bidt en onderzoekt, roept om bekeerd te worden, zijn handen uitstrekt

naar Christus, dan is er niemand die zo'n mens kan overtuigen, dat hij een verwerper van God is. Soms voelt zo'n mens er wel iets van, dat dit het rechte zoeken niet is, maar hij gaat over dat gevoel heen en het is alleen de waarachtige overtuiging van zonden, gewerkt door Gods Geest, die hem hier achter brengt. Bij de een is dit wel wat duidelijker dan bij de ander, de een ziet dit met meer licht dan de ander, maar in de grond ziet ieder uitverkorene er iets van. Daarom mogen we nooit als we het zelf geleerd hebben of menen geleerd te hebben, aan een ander twijfelen, omdat diens overtuiging niet zo duidelijk is als de onze is of schijnt te zijn. Dit aan een mens die het pas geleerd heeft te zeggen, is een wrede behandeling en als we zo handelen, dan zal nog te bezien staan of we het zelf wel geleerd hebben. Bij de een is de overtuiging van zonden helderder en bij de ander is de overgang in Christus weer met meer licht toegegaan en bij een derde worden de gezegende vruchten van het geloof in Christus weer meer duidelijk gezien. Daarom kunnen we nooit de ene mens met de andere vergelijken. En dan mogen we ook direct maar geen oordeel uitspreken en vooral niet tegenover een derde. We hebben hier geen recht toe.

Het is ongetwijfeld waar, dat men op iemands gezicht kan zien of een verhaal, dat hem gedaan wordt, hem aangenaam is of niet, maar men moet toch wachten, 2, 8, 12, 24 maanden om zijn oordeel uit te spreken, tenzij het zo duidelijk blijkt, dat zo'n mens zich bedriegt. Als het duidelijk aan het licht treedt, dat een mens zich vergist, dan is het beter direct te zeggen: "Het komt me voor, dat u de dingen waarover u spreekt niet verstaat", maar in alle gevallen is voorzichtigheid ten hoogste geboden. Want om bevoegd te zijn om over een ander zijn "staat" te oordelen is zeer veel ervaring en onderwijs nodig, en komt ons een geval onbegrijpelijk voor, dan hebben we daarom nog geen recht dit te veroordelen. Doen we dit toch, dan kunnen we niet alleen onze naaste grote moeite bezorgen, maar we zondigen ook zelf zwaar.

Overtuiging van schuld en zonde gaat dus vooraf, want hoe zouden we zalig kunnen worden als onze zonden niet weggenomen werden, daar de zaligheid bestaat in de wegneming van schuld en zonde. Van Mattheus de Tollenaar staat niets aangetekend van een voorbereidend werk van overtuiging, maar het is daarom nog niet gezegd, dat hij het niet gehad heeft, want in de Bijbel staat alles kort opgetekend en komt op elke bladzijde duidelijk aan de dag, dat kennis van zonde en schuld moet voorafgaan.

"Gij zult Zijn naam heten Jezus, want Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden".

Zingen: Psalm 25 : 4.

Vrijdag, 18 Mei 1928

Zingen: Psalm 74 : 19 en 20.

Wij zijn nog steeds bezig met de vraag hoe we kinderen Gods worden. We hebben het gehad over wat aan de wedergeboorte vooraf gaat en we zouden nu moeten spreken over het geloof. Een mens die gelooft, of die op 't punt staat te geloven in de Heere Jezus Christus, is overtuigd van zijn schuld en zonde, heeft een diep gevoel van zijn machteloosheid en van zijn doemwaardigheid. Zo'n mens ziet, dat God hem geen onrecht zou doen, als Hij hem voor eeuwig zou verstoten. Hij ziet niet alleen, dat God hem geen onrecht zou doen, maar ook, dat God zijn eigen deugden niet tekort zou doen, als Hij hem geen genade zou bewijzen. Tot deze laagte wordt een mens meestal gebracht door het gezicht van één of meer zonden. Dit was het geval met de Samaritaanse vrouw, met de Pinksterlingen en met de stokbewaarder.

De zonde komt dan met kracht op de ziel te drukken, de ziel ziet dan de zonde zo als die waarlijk is. Voor die tijd is het een krankheid die ze wel dragen kan, maar hier wordt de ziel waarlijk ziek, hier krijgt ze de medicijnmeester nodig. "Die gezond zijn, hebben de Medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn". Nu een mens, die overtuigd is van zijn zonden, schuld, machteloosheid en doemwaardigheid, heeft hulp nodig en voor deze mensen is Christus de aangewezen Persoon. Ze zouden zeker tot wanhoop komen als Christus hen hier niet te hulp kwam. Maar we spreken hier over het geloof en in het geloof is geen wanhoop of moedeloosheid, die worden alleen in het ongeloof gevonden.

De wet werkt dus eerst een wanhopen aan zichzelf. Een mens die de wet gelooft, gelooft dat hij vervloekt is: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het Boek der Wet, dat hij dat doe". En hier moet een mens komen. Zijn mond moet voor God gesloten worden, en hij moet zien, dat hij God nooit gezocht heeft. Als een mens daar is, dat is dus onder en niet boven het Woord, dan gaat het Woord in vervulling: "Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten, Ik ben openbaar geworden degenen, die naar Mij niet vraagden". Voor die tijd rust een mens op zijn eigen gerechtigheden, maar dan ziet hij, dat zijn gerechtigheden geen

gerechtigheden zijn. Als de Heilige Geest de mens door middel van de Wet hier gebracht heeft, begint Hij zo'n mens het Evangelie te openbaren. Hierdoor komt er hoop in het hart. De Heilige Geest gebruikt hiervoor de Evangelieprediking. God kan het ook werken door de geschreven predikatie, maar Zijn gewone weg is het gesproken woord, de levende stem te gebruiken. (Rom.10:17) "Zo is dan het geloof uit het gehoor, en het gehoor door het Woord Gods". Als God voornemens is, op een plaats enige mensen te bekeren, verwekt hij daar een prediker. Het is voor het Opperwezen niet moeilijker een mens te bekeren, dan een prediker te verwekken, want Hij werkt boven bidden en boven denken. Nu komt de Heere Jezus aan zo'n mens God verklaren.

"Niemand heeft ooit God gezien: de eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard" (Joh.1:18).

Als we de tweede Persoon kennen, kennen we ook de eerste Persoon, want deze twee Personen zijn niet van elkander te scheiden. "Want God was in Christus de wereld met Zichzelfen verzoenende" (2Corr.6:19). De tweede Persoon leert ons de Vader kennen, nadat de eerste Persoon ons tot de tweede Persoon getrokken heeft: "Niemand kan tot Mij komen, tenzij de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke" (Joh.6:44). Wij zien dan aan het zenden van Zijn Zoon aan ons, de liefde, trouw, onveranderlijkheid, barmhartigheid, goedheid en rechtvaardigheid, met andere woorden: alle deugden Gods. We hebben vroeger in ons vragenboekje geleerd, dat dit is God te kennen. Als we Gods liefde zien, zien we God. Gods deugden te kennen is Hem Zelf kennen. God openbaart Zich alleen in Zijn Zoon, zodat het niet mogelijk is, één Persoon te kennen, zonder tegelijk ook de andere Personen te kennen. Deze openbaring geschiedt door de Heilige Geest, de derde Persoon. Het is niet altijd voor iemand die pas bekeerd is even helder. Daarom is het mogelijk, dat iemand, die het waarlijk geleerd heeft, het niet altijd kan zeggen, wat hij geleerd heeft. Het is voor zo'n mens doorgaans in het begin nog erg ingewikkeld. Maar als Gods licht hem later bestraalt en hij wat dieper inzicht krijgt, dan komt hij er achter, dat hij bij zijn bekering alles wist, alles in één ogenblik geleerd heeft. Nooit leert zo'n mens er iets meer bij, wel wordt alles later opgeklaard, maar nooit zal zo'n mens later zeggen: "Nu heb ik iets geleerd, dat ik bij mijn bekering niet gezien heb". Maar het is bij de één veel helderder dan bij de ander.

We mogen dan ook nooit iemands bekering naar de onze afmeten en verwerpen als zij niet op de onze gelijkt. God houdt met elk van Zijn uitverkorenen Zijn bijzondere weg, maar in één opzicht komen ze met

elkaar overeen, bij een ieder gaat de overtuiging van schuld, zonde, machteloosheid en erkenning van zijn verdoemwaardigheid vooraf. Eerst moet de mens vernederd worden, zichzelf vernederen, voor God hem zal verhogen. "De nederigen geeft Hij genade, maar de hoogmoedigen kent Hij van verre". De Heere gebruikt daarvoor veeltijds tegenspoeden. Hij doet zo'n mens tegenspoed, tegenslagen op zijn weg ontmoeten.

Dit was ook des Heeren weg met Manasse. Toen hij in de gevangenis gevoerd was, gebonden met koperen ketenen, vernederde Manasse zich voor de Heere. Toen erkende hij, dat de Heere God is (2Kron.33).

Als de Heere een mens onmiddellijk voor zijn bekering zijn zonden laat zien, hem laat zien, dat alles wat hij heeft of meent te hebben uit de eerste Adam is, dus opkomt uit de verdorven bron, uit een bittere wortel, en dat hij in eeuwigheid niet in staat zal zijn er iets aan te veranderen, dan geeft zo'n mens het bij zichzelf op, zijn wil gaat onder in Gods wil en met Saulus op de weg naar Damascus vraagt hij: "Wat wilt Gij Heere, dat ik doen zal?" Nu is de ziel in de vorm van het Evangelie, of met andere woorden, Christus past op zo'n ziel. Zo'n mens begint God te verheerlijken. Hij zet de kroon op Christus' hoofd. "Niet ons o Heere, Uw Naam alleen zij ere. Hem zij de lof, de eer, de aanbidding en de dankzegging tot in alle eeuwigheid". Hij erkent, dat hij het alles alleen aan het lijden en sterven van Christus te danken heeft. Hij volgt Christus van de kribbe tot het kruis, ja over de dood, volgt Hem in de hemel, waar Hij gezeten is aan de rechterhand Gods, en altijd leeft om voor Zijn volk te bidden, want op de voorbidding van Christus wordt de Heilige Geest geschonken. Als een mens, na overtuigd te zijn geworden van zonde, schuld, machteloosheid, verdoemwaardigheid, met het Kind Gods, Jezus Christus in aanraking komt, wordt hij een kind Gods.

Zingen: Psalm 111 : 2 en 3.

Vrijdag, 31 Mei 1928

Zingen Psalm 103 : 4.

We hebben het gehad over wedergeboorte en geloof. Nu zullen we het hebben over de ondertrouw. (Hos.2:18en19) "En Ik zal u Mij ondertrouwen in eeuwigheid en in gerechtigheid en in gericht, en in goedertierenheid en in barmhartigheden. En Ik zal u Mij ondertrouwen in geloof; en gij zult den Heere kennen".

Hier kunnen we goed als voorbeeld aanhalen: Genesis 24. Daar lezen we, dat Abraham tot zijn vertrouwde knecht Eliëzer zegt en hem laat zweren, dat hij voor zijn zoon Izaäk geen vrouw zou kiezen uit dat vreemde land. "Je moet voor hem een vrouw nemen uit mijn maagschap, uit mijn familie. Je moet mij vast beloven nimmer ergens anders een levensgezellin voor Izaäk te zoeken. "Maar", zegt Eliëzer, "als die vrouw, dat meisje nu eens niet met mij wil trekken, als die maagd nu eens niet alles wil verlaten, wat dan?" "Als dat zo is, dan ben je vrij van de eed die ik je heb doen zweren" is Abrahams antwoord. Nu gaat Eliëzer op weg, maar als hij de plaats van bestemming nadert, bidt hij vurig tot God en vraagt, of God zijn weg voorspoedig wil maken en hij vraagt een zeker teken. En als hij nu bij de waterput Rebekka ontmoet en het gevraagde teken duidelijk naar voren komt, dan zegt hij bij zichzelf: "Deze is het". Hij gaat dan met haar naar huis. Hier wordt hij als vreemdeling gastvrij ontvangen. Hij begint alles te vertellen, begint met Abraham, daarna spreekt hij over Izaäk en eindelijk vraagt hij of Rebekka hem wil volgen en de vrouw van Izaäk wil worden. Rebekka besluit dadelijk mee te trekken. Als Eliëzer en Rebekka het land van Abraham naderen, zo vinden we in de Schrift, was Izaäk uitgegaan in het veld om te bidden. Als Rebekka hem ziet, zo stapte zij van haar kemel af en trekt haar sluier over haar aangezicht. Dit betekent onderwerping. Dit is in het kort de treffend eenvoudige geschiedenis van Izaäk en Rebekka.

Nu moeten we niet heengaan en zeggen: "Abraham is God, en Izaäk is Christus en Eliëzer is de Heilige Geest", want dit is niet zo. De Schrift is ons gegeven opdat wij er door leren zouden. We kunnen hier wel een vergelijking maken. Abraham had maar een enige zoon. God heeft ook maar een enige Zoon. Eliëzer moest alles van Izaäk vertellen aan Rebekka en haar de schatten tonen, zo moet de Heilige Geest ons alles leren van Christus. Izaäk bracht Rebekka tot Abraham, zo brengt Christus Zijn bruid tot God. Alles ging uit van Abraham, de vader, zo gaat alles uit van God. "Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke".

Nu is er door God de Vader in de stilte der eeuwigheid besloten, dat er een bruid voor de Zoon zou gezocht worden. Nu moesten er Eliëzers uitgezonden worden, dit zijn de predikers. Deze moeten de Wet en het Evangelie prediken. Zij weten niet waar de bruid te vinden is, maar dat doet niet terzake, want waar de prediking is, komt zij stellig voor de dag, zij kan dan niet verborgen blijven. Op Gods tijd komt zij te voorschijn. Daartoe moet de Heilige Geest zich paren bij de prediking, want Paulus kan wel

planten, en Apollos wel nat maken, maar God moet de wasdom geven. Het is alles Gods werk, God Zelf moet hier aan te pas komen. De prediker moet de Wet prediken en dit brengt de uitverkorene, door een algemene bewerking des Geestes in een diepe verlegenheid, maar hier laat de Geest het niet bij. Nu moet het Evangelie gepredikt worden. Er moet een verlangen in het hart komen om Christus te kennen. Er komt dan ook enige hoogachting voor Christus. Onder de prediking der Wet moet het zover met ons komen, dat we zien, dat we geen gerechtigheid voor God hebben, we moeten zien dat, als het van ons moet komen, het verloren is. Nu komt de Heilige Geest ons in de prediking de gerechtigheid van Christus tonen, dat die voor God geldende is, zodat er in het hart een verlangen daarnaar gewerkt wordt. Maar tot nu toe is het enkel verstandswerk geweest met de algemene bearbeiding des Geestes. Maar hier laat de Geest het bij de uitverkorenen niet bij, anders zou hij omkomen. De Heilige Geest toont hem nu de liefde Gods. Eerst zag hij de algemene liefde voor een klein deel, maar nu wordt ze voor hem bijzonder. Nu ziet hij, dat Christus Zich ook voor hem open stelt, dit had hij nooit kunnen geloven en ook nooit kunnen weten. Maar nu ziet hij, dat God geen lust heeft in de dood der goddelozen, maar daarin, dat zij zich zouden bekeren en leven. Hij merkt ook, dat er staat: "Die wil, die kome en neme van de wateren des levens om niet". En toch, als de Heilige Geest hier niet meer kwam verrichten, zo zou er niets veranderen, de mens zou Christus aan zijn plaats laten, en zelf blijven wat hij was. Maar nu komt God Zijn wil over te buigen en dat is wel het grootste. Hij wordt gewillig gemaakt en dit geschiedt op de dag van Gods heirkraft. En dit gebeurt, zonder dat we er erg in hebben. "Eer ik het wist, zette mij mijn ziel op de wagens van mijn vrijwillig volk".

Wij moeten eerst de onmogelijkheid er van te zien krijgen en dan krijgen we ineens de mogelijkheid te zien. Dit is met al de uitverkorenen zo gegaan. Wij moeten het geheel opgeven. Het kan door ons niet komen, dit betekent: "Niet door kracht, noch door geweld" en dan komt er: "Maar door Mijn Geest zal het geschieden" Gods Geest is het, Die gewillig maakt. Nu durft zo'n ziel het te wagen om tot Christus te gaan. Hij heeft nu zoveel van Hem gezien en gehoord, dat hij niet langer terug kan blijven. Hij gaat dikwijls bevende als een vogelken uit Egypte, maar hij gaat toch, en onder het gaan wordt hij zo'n kracht in zijn ziel gewaar, dat het is alsof hij gedragen wordt. Dit is de trekking: "Ik heb u lief gehad met een eeuwige liefde, daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid" (Jer.31:3). Nu is de uitverkorene ondertrouwd met Christus, nu heeft ze liefde in haar hart

voor Hem, en Christus brengt haar tot de Vader, evenals Izaäk Rebekka tot zijn vader bracht. En zoals Rebekka een kind van Abraham werd door Izaäk, zo wordt de gelovige een kind Gods door Christus.

Nu zie je hoe noodzakelijk het is je onder de prediking te begeven, want hierdoor zoekt God Zijn bruid of Kerk, en Hij zal ze stellig vinden, want geen klauw zal achterblijven. De huwelijksverbintenis komt hier echter niet tot stand. De Kerk is hier ondertrouwd met Christus, maar de huwelijksvoltrekking zal plaats hebben bij de opstanding der doden en de wederkomst van Christus. Dan zal de hemel onze woonstede zijn.

De zwakst gelovige kan men zijn, als men alleen nog maar een verlangen naar Christus overhoudt. Andere Christenen moeten we niet naar onszelf afmeten, dit moeten we nooit doen. Maar een verlangen moet er overblijven. Het kan met een Christen zover komen, dat hij veel licht verzondigd, en slordig in zijn plichten wordt, zodat zijn sap verandert in zomerdroogten. Dit is niet zo'n benijdenswaardige toestand, maar het kan voorkomen. Een gelovige ziet het ene ogenblik dat God alles regeert, de aanvechtingen komen en in minder dan geen tijd is hij alles vergeten. En het is hem, of God niet meer aan 't hoofd staat. Wij moeten ook niet te veel letten op tegenspoed en daaruit opmaken, dat God niet met ons zou zijn. Hoeveel tegenspoed kreeg Job niet en dit was niet eens om zijn zonden. Wij mensen hebben nu eenmaal telkens iets nodig, dat inslaat. We hebben zo'n onbuigzame natuur, zo'n harde natuur. Het is God er alleen om te doen, dat wij buigen, dat we ons onderwerpen aan Zijn wil. Dit is de beste weg en voor ons de voordeligste, wij moeten hierdoor nederig worden en blijven. Er staat: "Op deze zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn woord beeft" (Jes. 66:2).

Rebekka moest veel verlaten, familie, omgeving enz. Elke gelovige moet zoveel verlaten, ja alles, "Vergeet uw volk, uw land en uws vaders huis" (Ps.45). Een mens kan dat niet en wil dat niet, maar God zegt: "Ik heb hulp besteld bij een Held" en "Hij weet wat maaksel wij zijn, gedachtig zijnde, dat wij stof zijn".

Nu heb ik jullie gezegd hoe we kinderen Gods worden en hier kan men zeggen, dat God zet de onvruchtbaren in een huisgezin.

Zingen: Psalm 89 : 9 en 10

Vrijdag, 15 Juni 1928

Zingen: Psalm 106 : 3.

We hebben het gehad over de wedergeboorte, het geloof en de ondertrouw. Nu moeten we nog spreken over de aanneming en dan zullen we deze vraag als afgedaan beschouwen. We kunnen kind zijn door geboorte, maar ook door aanneming. Adam was ook een kind van God zoals we dat in Lucas 3:38 lezen. Adam, zoon van God. Hij droeg dan ook het beeld Gods, maar door de zonde heeft hij dat beeld verloren, en nu wordt elk mens zonder dat beeld geboren. Zal iemand nu een kind Gods worden, dan geschiedt dit alleen door aanneming en niet door geboorte. Zo heeft God dan Zijn uitverkorenen allen aangenomen. (Efeze1:5) "Die ons te voren verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus, in Zichzelve, naar het welbehagen van Zijn wil". (1Joh.3:1) "Ziet, hoe grote liefde ons de Vader gegeven heeft, namelijk dat we kinderen Gods genaamd zouden worden". In het dagelijks leven komt het ook wel voor, dat iemand tot kind wordt aangenomen, hoewel we in ons land de wet van aanneming niet hebben, in andere landen wel.

Mozes werd door Farao's dochter als kind aangenomen. David achtte het geen geringe zaak de schoonzoon van Saul te worden, maar groter, veel groter is het om kind Gods te worden. Om dit te worden moeten we eerst onze onwilligheid en Gods gewilligheid zien. Als we Gods gewilligheid aanschouwen, zien we ook onze onwilligheid en dan worden wij eerst gewillig. "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag van Uw heirkraft". We moeten leren graven, steeds dieper graven in ons hart, totdat we hier terecht komen en onze onwilligheid recht onder het oog krijgen. Hoe dieper we graven, hoe dieper we in moeilijkheden komen, en des te harder zullen we werken, roepen. Zolang we niet geloven, moeten we zeker werken. Geloof een mens, dan houdt hij op met werken. Paulus zegt in Romeinen 4:5: "Doch degene, die niet werkt, maar gelooft in Hem, Die de goddeloze rechtvaardigt". God kan een heel volk aannemen, en één mens. Op de Pinksterdag werden er onder de prediking van Petrus 3000 zielen tegelijk aangenomen. Zo had God het Israëlitische volk als volk aangenomen, dat wil niet zeggen, dat elk van dat volk persoonlijk door een waarachtig geloof Christus was ingelijfd, o neen, want het merendeel van dit volk is in zijn zonden gestorven, en het is altijd maar een overblijfsel geweest, dat wederkeerde tot God. (Rom.9:6) "Want die zijn niet allen Israëel, die uit Israëel zijn".

God had met dat volk als volk Zijn verbond opgericht. "Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik u alleen gekend". Als een teken van dat verbond had God de besnijdenis ingesteld, en nu had God telkens en telkens mensen gezonden, die het volk opwekten toch dat verbond met God in te willigen, en Zich telkens bekend gemaakt als de God des Verbonds. Zo heeft de Heere ook met Nederland Zijn verbond opgericht.

Als een teken van dat verbond is de Heilige Doop ingesteld. Ik kan me niet indenken, dat iemand tegen de kinderdoop zou zijn. Bunyan en Spurgeon zijn er tegen geweest, maar wij geloven, dat het Gods wil is, en dit is ook het gevoelen van bijna alle predikers van het Evangelie. God verloste Israël uit Egypteland en noemt ze dan: Zijn volk, Zijn eerstgeborene. (Exod.6:6) "En Ik zal ulieden tot Mijn volk aannemen, en Ik zal u tot een God zijn". Maar wat ging dat ook niet direct een verkeerde kant op. Denk maar eens wat bij de Sinai gebeurd is. Daar maakten ze een gouden kalf en noemden dat: "De goden" die hen uit Egypte hadden opgevoerd. Toen zij bij Kanaän kwamen, wat murmureerden ze niet omdat ze dachten, dat ze er niet binnen zouden komen. Wat spraken die twee godvruchtige mannen ze niet ernstig aan, en wezen ze op de beloften Gods, dat Hij hun dat land beloofd had. Maar het werkte niets uit, dan alleen nog groter vijandschap, zodat ze die trouwe knechten wilden doden.

Wat heeft die oude profeet Samuël niet een verdriet gehad, toen het volk een koning wilde hebben, zoals de andere volken hadden. Hij werd hierdoor zelfs opzij gezet, maar dit was voor hem niet het ergste. Hij zag verder, hij zag waar dit uit voortkwam, zij waren niet tevreden met God. Maar God kwam Samuël troosten. "Zij hebben u niet verworpen, maar zij hebben Mij verworpen, dat Ik geen Koning over hen zal zijn. Dit volk heeft tegen Mij overtreden van de dag af, dat Ik ze uit Egypte heb opgevoerd, gelijk als hun vaders, also ook zij".

Toen Saul en David tegenover elkaar stonden, wat was er maar een klein deel dat aan Davids zijde was en nog wel het verachtste gedeelte van het volk. Wat zal Saul gespot hebben, toen hij hoorde waaruit het legertje bestond, en hoe groot het was. Tot David kwam man die een schuldeiser had en wiens ziel bitterlijk bedroefd was. Niemand mocht zelfs een woord ten gunste van David spreken. Toen Jonathan het probeerde, kostte hem dit bijna zijn leven. Had het volk een godvrezende koning, dan ging het een poosje goed, maar zodra een goddeloze koning aan het bewind kwam, werden ze meegesleurd, ja, maakten het erger dan voorheen. God gaf ze dan in handen van de vijand, dan kwam er een reformatie, maar was de

richter, die de Heere gebruikt had om ze te verlossen dood, dan sloeg men weer de zondige weg in. Zo gaat het altijd als men God van Zijn troon stoot. Dan verliest het volk zijn kracht en de vijand treedt vrijmoedig naar voren. Als God geëerd wordt door een volk, door een mens, dan is de vijand klein, en blij als hij zich schuil kan houden.

Zo is het ook met een mens die er maar niet toe komen kan het geloof te oefenen, hij ziet duizend moeilijkheden en bezwaren, waar hij nooit doorheen denkt te komen. Als hij doorbrak, zou het alles meevallen. Maar de tegenstanders voelen de besluiteloosheid en daarom durven ze op te treden. Zo is het ook in ons land.

In de dagen van de Reformatie mochten de Roomsers niet anders dan in stille onbezochte gedeelten van de stad vergaderen, geen klokken luiden, ze werden geduld en hun werd te kennen gegeven, dat ze houthakkers en waterputters geacht werden. Maar nu is dit anders. Het Nederlandse volk is een door God uitverkoren volk, God heeft dat volk Zijn Evangelie gezonden. Maar des te zwaarder zal het zijn, onder het Evangelie te hebben gezeten en Christus niet te hebben aangenomen. Want naar het Evangelie zal een mens geoordeeld worden omdat dit het laatste is geweest.

God zal ook de Israëlieten gevraagd hebben, waarom ze Hem niet aangenomen hebben. En zij zullen verstomd zijn geweest, evenals de man die zonder bruiloftskleed de zaal was binnen getreden. De mens moet van Sinai naar Golgotha gaan, van de wet tot het Evangelie. Wij moeten voor God opzij gaan, hier gewillig of hierna onwillig. Maar God is getrouw, Hij zal Zijn uitverkorenen tot Zich trekken. Zijn woord zal Hij niet breken. Dat zien we aan de ballingen die terugkeren uit Babel. Dit gebeurde omdat God met hen was, aan Zijn woord dacht. Het is enkel liefde als God ons tegenspoed zendt, want dit doet Hij om ons terecht te brengen. De meesten van het volk bleven echter achter in Babel, en het waren maar weinigen die terugkeerden.

Je moet niet denken, dat Gods geduld van zo korte duur is, en omdat je het er telkens zo slecht afbrengt, nu wel afgedaan zal zijn, of als men op leeftijd gekomen is, zeggen: "Nu is het voor mij te laat". Neen, je sluit dan alleen jezelf buiten. Zie het in, dat God een eindeloos geduld met je heeft en beken je onwaardigheid en neem Christus aan. Doen we dit niet, dan zal eindelijk Gods geduld uit zijn en dan zal de verdoemenis ons deel zijn, want buiten Christus zijn we kinderen des toorns.

Zingen: de Lofzang van Zacharias, vers 4.

Vrijdag, 29 Juni 1928

Zingen: Psalm 111 : 1 en 2.

We hebben het nu viermaal gehad over het kindschap Gods. We hebben gezegd, dat we door Christus tot God gebracht moeten worden. Christus is de eigen natuurlijke Zoon van God, maar de gelovige wordt uit genade tot kind aangenomen, om de verdienste van Christus. "Deze is Mijn geliefde Zoon, in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb".

Als we Christus aangenomen hebben, en dit geschiedt alleen door het geloof, dan ontvangen we al de weldaden van het Evangelie, dan voelen we de liefde Gods. **Het geloof gaat altijd aan de vereniging met Christus vooraf.** Het is zo jammer, dat ik dit telkens herhalen moet, maar telkens en telkens ontmoet ik het, dat dit wordt tegengesproken, maar toch is het onomstotelijk waar: **"Waar geen geloof is, daar is niets zaligmakends"**. Wel is waar, er gaan aan het geloof verscheidene dingen vooraf, zoals graven en verdiepen. Dit is nodig opdat er een fundament gelegd zal kunnen worden en het fundament, dat is het geloof en dat noemen we dan het begin. Op dat fundament verrijst dan het gebouw, dat gebouw waarvan we in Psalm 89 lezen.

Als iemand gelooft, dan ontvangt hij, zoals gezegd, al de weldaden van het verbond der genade. Zo iemand weet dan op één ogenblik alle dingen, die de ere Gods en de zaligheid van zijn onsterfelijke ziel betreffen. Later worden de dingen wel opgeklaard, maar nooit leert hij er iets meer bij. Nooit zal hij later zeggen: "Dit wist ik niet". (1Joh.2:20) "Doch gij hebt de zalving van de Heilige, en gij weet alle dingen".

Iemand die pas bekeerd is, is even ver als iemand die 50 jaar geleden het geloof deelachtig werd. Als een kind Gods bemerkt, dat er een God in de hemel is, Die voor hem zorgt naar lichaam en ziel, dan wordt hij hieronder verbroken. Hij kan dit eigenlijk niet begrijpen, de volle omvang kan hij niet bevatten. Kon hij het begrijpen, dan zou zijn lichaam dit niet kunnen verdragen en hij zou ogenblikkelijk de geest geven. Nu moet je niet zeggen: "Als hij het niet kan begrijpen, gelooft hij het dan wel?" Hier is geen antwoord op te geven, dit behoort eigenlijk tot de dingen, die het een mens niet geoorloofd zijn uit te spreken, waarvan Paulus spreekt in 2 Cor.12:4. Hij zal dit later pas bevatten wat het is: kind Gods te zijn, als de nieuwe hemel en de nieuwe aarde geopenbaard zullen zijn na de wederkomst van Christus. God waakt over Zijn kinderen, meer, ja veel meer dan een vader of een moeder doet.

Een kind kan nooit begrijpen hoe ontzaglijk veel rechtgeaarde ouders voor hun kinderen over hebben. Zoals een moeder haar spelend kind gadeslaat en geen ogenblik uit het oog verliest, al laat ze dit niet blijken, zo en in nog veel grotere mate slaat God Zijn kinderen gade. Hij verliest ze geen ogenblik uit het oog, zoals we vinden in Psalm 32: "Ik zal raad geven, Mijn oog zal op u zijn". Maar de gelovige beseft dit niet, en als hij er al eens iets van gewaar wordt, dan is het nog maar zo weinig. Hij wordt dan ook dadelijk beschaamd, hij zinkt weg in het niet voor het Opperwezen. Ten eerste: Omdat hij niet waardig is, en ten tweede: Omdat hij voelt het niet te begrijpen. Hij wordt dan een druppel van de emmer en een stofke aan de weegschaal. Dan roept hij met Job uit: "Met het gehoor des oors heb ik U gehoord, maar nu ziet U mijn oog, daarom verfoei ik mij en heb berouw in stof en as".

God bereidt Zijn kinderen heel dikwijls voor op tijden van kruis en druk, die aanstaande zijn. "Ik vreesde een vreze, en zij is mij overkomen" zegt Job. Dit zijn doorgaans de beste tijden voor een kind van God. In tijden van voorspoed kan het wel zijn, dat het geloof geoefend wordt, maar doorgaans ligt het dan zo goed als stil. Maar niet zodra komen de tegenspoeden, of het begint doorgaans dadelijk. Luther zegt: "Ik weet wel, dat het ziekbed het niet doet, maar toch is zijn kruis en bezwaar het profijtelijkst voor een gelovige.

De Heere kastijdt zijn kinderen in liefde. Hij weet dat ze het nodig hebben. Al dat haken naar voorspoed in dit leven is allemaal van het vlees en is een gevolg hiervan, dat we gevallen mensen zijn. Maar God voedt Zijn kinderen op zoals Hij weet dat goed voor hen is. "Alle dingen werken mede ten goede". Alles is dienstig tot zaligheid van de gelovigen.

Wat is eigenlijk zaligheid? Niet anders dan het buigen van onze wil onder Gods wil en zeggen: "Zijn naam moet eeuwig eer ontvangen". Dat willen weten van ons, dat achter de dingen willen komen, is niets anders dan natuur. Waar God werkt, daar weten wij niets en we behoeven dan ook niets te weten, we zijn dan blij dat God het weet. God brengt Zijn kinderen van de ene tegenspoed in de andere om zichzelf en God meer te leren kennen. Hoe meer een mens zichzelf leert kennen, hoe minder hij wordt, hoe dieper hij zichzelf vernedert, en hoe meer hij zich verwondert over het Opperwezen. Een kerkvader zei eens: "Hoe kleiner ik, hoe groter God, en hoe groter God, hoe groter mijn zaligheid". De zaligmakende bearbeiding des Geestes gaat altijd gepaard met vernedering des harten. Zo'n mens is verblijd in God en beschaamd om zichzelf. Hier moet je altijd op letten:

Als je ziet, dat een mens door zijn ervaring de hoogte ingaat, dan zijn ze zeker niet zaligmakend, want de Geest werkt altijd vernedering in de mens. Hier moet je altijd bij je zelf op letten, of je blijdschap gepaard gaat met schaamte over jezelf en vernedering voor God. Wat een diepe weg ging de Heere niet met Jozef. Als jongeling moest hij de plaats, waar hij zoveel liefde van zijn vader ondervond, verlaten. Terwijl God hem in de droom bekend gemaakt had, dat hij tot grote ere en aanzien komen zou, moest hij nu zijn leven als slaaf in Egypte doorbrengen. Toen het scheen alsof het een beetje beter zou gaan in het huis van Potifar, werd hij onschuldig veroordeeld en in de gevangenis geworpen. Waarom? Omdat Gods raad moet vervuld worden. Daar gaat het alleen maar om: "Mijn raad zal bestaan en Ik zal al Mijn welbehagen doen". Jozef had dit nodig en hij heeft die wil leren aanbidden en toen heeft God op Zijn tijd hem verhoogd en Zijn belofte in vervulling doen gaan: "Ik zal u niet begeven en Ik zal u niet verlaten".

Zingen: Psalm 27 : 3.

Vrijdag, 13 Juli 1928

We hebben over het kinschap van de gelovige gesproken, maar dit was eigenlijk niet ons onderwerp. We waren bezig met de behandeling van: "Het Zoonschap van de Zone Gods".

Christus is de enige eeuwige natuurlijke Zoon van God en door de rechte kennis van Hem worden we kinderen Gods. Dus komt het er op aan, dat we Hem kennen. Hier is een belofte voor. (Hebr.8:11) "En zij zullen niet leren, een iegelijk zijn naaste, en een iegelijk zijn broeder, zeggende: Ken de Heere; want zij zullen Mij allen kennen van de kleine onder hen tot de grote onder hen". Dit kennen gaat met vragen gepaard. De Kerk van Christus houdt van vragen doen. We zien dit ook in onze catechismus en in ons vragenboekje. Zo moet het ook gaan, we moeten altijd vragen doen, de vragen moeten uit ons hart oprijzen. Als we Christus niet kennen, moeten we altijd vragen, de vragen moeten om zo te zeggen op de bodem van ons hart liggen. We zien dit ook in de Pinksterlingen: "Wat zullen wij doen, mannen broeders?" En de stokbewaarder: "Wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?" Dan moeten we niet rusten voor we een antwoord op deze vragen hebben. De vragen moeten niet allemaal aan mij gedaan worden, maar vooral aan het Opperwezen, en van Hem moeten we antwoord krijgen. Als

we een antwoord krijgen van God, dan liggen de dingen vast in ons hart, dan weten we de dingen. Als God in Christus aan de mens Zich openbaart, zijn alle vragen opgelost. Ons hart vraagt dan niet meer. "In die dag" zei Christus, "zult gij Mij niets vragen". Toch is het wel mogelijk, dat we voor vragen komen, die we niet kunnen beantwoorden, maar hoe komen we aan deze vragen? Wel, we luisteren naar een ander, die ons zijn geschiedenis vertelt, die anders is dan de onze, of naar ons verstand. Ja, maar dat zijn geen vragen die uit ons hart opkomen. Hier moeten we in 't geheel niet naar luisteren. Doen we dit toch, dan is het best mogelijk, dat we van binnen altijd blijven wankelen en dat we maar zeer zwakke gelovigen blijven, terwijl we anders misschien sterk in het geloof zouden zijn. We moeten er op letten of de vragen regelrecht uit ons hart opkomen. We moeten nooit anderen napraten.

Als we Christus kennen, staat het Evangelie in ons hart gegrift, zoals de wet op de stenen tafelen. We moeten eerst Christus kennen en dan geven we ons aan Hem over. Als we ons ganse vermogen aan iemand toevertrouwen om er zorg voor te dragen, zouden we toch eerst zo'n persoon moeten kennen en volkomen vertrouwen. En wat is een vermogen vergeleken bij de zaligheid van onze onsterfelijke ziel? Immers niets! Daarom zal een mens zijn zaligheid nooit in de hand van Christus geven, voordat hij Hem kent. "En die Uw naam kennen, zullen op U vertrouwen". Hoe meer we God leren kennen, hoe groter Hij wordt. De kennis van God gaat altijd gepaard met de vernedering van het schepsel. Hoe kleiner ik, hoe groter God, hoe groter God, hoe groter mijn zaligheid, zei Augustinus. Als een gelovige blijft vragen, dan hapert er iets. Het is wel mogelijk, dat hij nog vraagt na zijn bekering, maar dan moet hij er steeds achter komen, dat hij het al wist.

Nu schiet mij opeens te binnen, dat Ds. Ledeboer in een brief schrijft: "Waar men een hapering gewaar wordt, daar is een hapering". Dit is wel zo, maar dit moet toegelicht worden. We hebben straks al gezegd hoe het kan komen, dat er vragen in onze ziel blijven opkomen. De gelovige is verbonden aan Christus. O, waren we altijd werkzaam om Hem meer te leren kennen, wat zouden we beschaamd zijn over onszelf. We zijn doorgaans veel meer bezig met de vraag of we genade bezitten, maar de vraag: "Hoe leer ik Christus meer kennen?" is veel belangrijker. De eerste vraag is natuurlijk ook belangrijk. Een kind van God blijft wel altijd vragen, maar niet omdat hij het niet weet, maar opdat hij er dieper ingeleid mag worden, opdat zijn Godskennis groter mag worden. Dit behoort ook

tot het vragen, dit brengt tot meditatie en gebed. Waren we hier meer mee bezig, we zouden ons dieper schamen. We houden nu doorgaans het hoofd recht op, maar we mochten het waarlijk wel eens wat laten hangen, daar we zo droevig weinig van God kennen.

Paulus zegt in Hebr.5:12: "Want gij, daar gij leraars behoortet te zijn vanwege de tijd, hebt wederom van node, dat men u lere, welke de eerste beginselen zijn der woorden Gods". Weet je niet alles, dan ken je God niet. Hoe meer we God leren kennen, des te inniger wordt onze verhouding. Neem twee mensen die door het huwelijk of door een vriendschapsband aan elkaar verbonden zijn en dit blijft altijd goed gaan en telkens ontdekt de een in de ander nieuwe gunstige eigenschappen, dan stijgt die persoon in de achting van de ander en men is blij met die vriendschap, en de band die gelegd is, wordt inniger en vaster. Zo is het ook hier en dan nog in sterkere mate.

Hoe meer we Christus leren kennen, hoe meer we Hem hoogachten. De Socinianen en de Remonstranten, want dat zijn de navolgers van Socinius en Arminius, ontkennen het Zoonschap van Christus. Doch als dit wegvalt uit onze religie, dan zeg ik, dat het niet de moeite waard is nog ergens naar om te zien. Het is de grond van ons geloof.

Je kent allen de geschiedenis van Petrus wel. De Heere had Zich met Zijn discipelen teruggetrokken in Galiléa, daar was het rustiger dan in Judéa waar zoveel vreemde geesten zweefden. De Heere deed Zijn discipelen ook altijd vragen. Nu vroeg Hij hun: "Wie zeggen de mensen, dat Ik, de Zoon des mensen ben?" De discipelen waren kiese mensen. Waar kunnen we dit uit opmaken? Wel, ze zeiden niet wat alle mensen gezegd hadden. Want ze zeggen niet, dat sommigen van Hem zeiden, dat Hij een vraat en wijnzuiper was, en dat Hij met tollenaren en met het minste slag volk omging. Maar de discipelen dachten: "Als we dit zeggen dan kwetsen we Hem, dan doen we Hem pijn". Als we met iemand omgaan en die persoon zegt: "Ze zeggen dit of dat van je" en het is iets lelijks, geloof dan niet, dat hij of zij je lief heeft, maar ontloop hem of haar liever, want zo handelt de liefde niet. Wel kunnen we onze naaste op fouten wijzen uit liefde, maar we zeggen dan niet, wie dit gezegd heeft en we doen dit dan soms met opoffering van onszelf en dan is het goed. "De liefde zoekt zich zelve niet". De discipelen antwoordden: "Sommigen Elia, sommigen: "Een van de profeten". Maar dit antwoord bevredigde Christus niet. Hij kon hier het werk van Zijn Vader niet in bespeuren. Christus wilde een ander antwoord horen. Nu vraagt Hij: "Maar gijlieden wie zegt gij dat Ik ben?"

Nu behoeft Petrus niet over het antwoord te denken. Hij kijkt niet eerst links en rechts om te zien, wat Johannes en Andréas er van denken. Dat is zo onaangenaam als men, voor men zich uitspreekt, eerst eens rondom zich ziet hoe anderen er over denken. Neen, Petrus aarzelt geen ogenblik, maar uit zijn hart welt het antwoord: "Gij zijt de Christus, de Zoon des levenden Gods". Christus spreekt hem hierop direct zalig, zegt hem, dat hij dat van de Vader gehoord heeft. Petrus was hierin de anderen niet voor, maar hij sprak uit naam van al de discipelen. Ook in hun hart lag dit zo verklaard. Alleen bij Judas was dit niet het geval. Judas wist dit wel, het was hem niet onbekend, dat zijn hart hiermee niet instemde. O, was Judas maar naar voren gekomen en had hij het maar bekend, dat zijn hart niet instemde met die Godverheerlijkende belijdenis van Petrus. Had hij met de bekentenis van zijn onwaardigheid maar om dat onderwijs gevraagd, dan zou het wel anders met Judas zijn afgelopen, dan nu het geval is. Maar hij zweeg, hij hield zich schuil, en dat is hij blijven doen, tot zijn eeuwige schade.

Vrijdag, 20 Juli 1928

Zingen: Psalm 111 : 2 en 3.

We zijn aan 't spreken over het Zoonschap van de Heere Jezus. We hebben het een paar maal gehad over het kindschap van de gelovige. We hebben nog even het vragenboekje aangehaald en gezegd, dat vragen en antwoorden moeten dienen om er achter te komen, wie God is en wie wij zijn. Bij de uitverkorene komen de vragen op uit het hart. Nooit is een vraag goed tenzij die door de Heilige Geest in het hart gelegd wordt. Hieruit kunnen we duidelijk zien, dat de bekering enkel en alleen Gods werk is.

Er zijn mensen die zeggen, dat de Godheid slechts één Persoon is, maar dit is niet zo. De Godheid kan niet lijden, dus moest er een God zijn, Die de menselijke natuur kon aannemen. Er moest één Persoon zijn om de verlossing tot stand te brengen en Eén om de verworven zaligheid toe te passen. Er zijn ook mensen die zeggen, dat er drie afzonderlijke goden zijn, maar dit is niet zo en zou ook niet zo kunnen zijn, want als dit waar was zou één van deze drie hoger moeten zijn dan de andere, en een God die nog een God boven Zich zou moeten erkennen, is immers geen God. Laat dit daarom voor je vast staan: Er is één Goddelijk Wezen, drie-enig: drie Personen, Die, ieder een eigen Goddelijk onafhankelijk bestaan hebben en

samen één Wezen zijn. De Vader is van Zichzelf. De Zoon is gegeneerd van de Vader. De Vader deelt van eeuwigheid tot eeuwigheid hetzelfde Goddelijk Wezen aan de Zoon mede. De Heilige Geest gaat van Die beiden uit, zoals de adem uit onze neus en mond uitgaat bij wijze van geblaas. (Joh.20:22) "En als Hij dit gezegd had, blies Hij op hen, en zeide tot hen: Ontvangt de Heilige Geest".

Wij moeten iets niet met ons verstand willen begrijpen. Het geloof werkt geheel buiten het verstand om. "Ik dank U, Vader! Heere des hemels en der aarde! dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve de kinderkens geopenbaard". De meeste mensen die een beetje ernstig de Bijbel lezen, proberen het met hun verstand te begrijpen. Maar zo moet men niet lezen. We moeten de Bijbel voor ons nemen en bekennen, dat we blind zijn, en dan Gods woord op ons in laten werken. Zo moet ook een mens die bekeerd is hem ter hand nemen, als een blinde. Ons verstand moet ophouden te werken, onze ogen, onze oren moeten gesloten zijn, eerder komt men niet tot het geloof. 't Geloof staat in geen enkel opzicht in verband met het verstand, het staat er lijnrecht tegenover.

Zingen: Psalm 27 : 3.

Vrijdag, 3 Augustus 1928

Zingen: Psalm 136 : 1, 2 en 3.

We zijn nog steeds met dezelfde vraag bezig als voor 14 dagen. We moeten zeggen hoe het komt, dat er over een Zoon Gods gesproken wordt. We hebben de vorige keer enkele opmerkingen gemaakt, en dit zullen we vanavond ook doen, om het dan de volgende keer over het onderwerp zelf te hebben.

Om te kunnen spreken over een Zoon van God, moeten we eerst geloven, dat er een drie-enig God is, d.w.z. Eén in Wezen, maar drie in Personen. Dit is iets wat we nooit met ons verstand kunnen begrijpen. Geloof en verstand passen ook niet bij elkaar. Als het geloof werkt, staat het verstand buiten werking.

We sluiten onze ogen en vouwen onze handen als we bidden, dit heeft een betekenis. Het sluiten der ogen betekent het sluiten van het verstand en het vouwen der handen betekend, dat we niet meer werken. Dit lijkt moeilijk, ons verstand gesloten te krijgen, maar dat is niet zo moeilijk. Als de Heilige Geest ons bearbeidt, is het alsof alles ons ontzinkt. Wij

worden, met eerbied gezegd, door de Geest dood gedrukt. Als dit niet plaats heeft is de mens toch zo'n ellendig hoogmoedig schepsel, ook een bekeerd mens. Hij zou alles wel willen weten om het anderen te kunnen vertellen. Dit is niets dan hoogmoed. Er gaat zoveel door bij kinderen Gods voor leven, dat in het geheel geen leven is. Als de Geest hen hier niet telkens achter brengt, worden zij gruwelijk hoogmoedig. Zij zeggen dan: "Ik weet alles wel uit de Schrift". Het is enkel verstand dat hier werkt. Maar werkt de Geest, dan kunnen zij niet anders zeggen dan: "Ik heb geen mensenverstand". Dan zijn zij zo beschaamd, en zeggen niets anders dan dat zij niets weten. Hoe groter Christen hoe eenvoudiger hij is, en omgekeerd. Nu kun je zien, dat alle hoogmoed bij ware Christenen uitgesloten is zolang de Geest in hen werkt. Hoe meer bearbeiding, hoe nederiger hij is. Hij ziet dan zo duidelijk, dat er in hem geen goed te vinden is. Zover moet het komen in de overtuiging van schuld en zonde, dat een mens niets meer in zichzelf ziet, dit doet hem een greep doen naar Christus. Deze greep is het geloof. Er zal misschien iemand denken: "Maar wat moet ik toch doen om dat geloof te krijgen?" Ja, er kan door ons niets gedaan worden. Christus komt eerst tot de mens en dan grijpt hij Hem aan. De mens is in zijn bekering geheel lijdelijk. Wij moeten worden of zijn als de leem in de hand van de pottenbakker. De kinderen in ons midden zullen misschien denken: "Ik begrijp er niets van". Ja, kinderen, maar de groteren begrijpen mij evenmin. God moet Zich eerst aan ons openbaren, dan begrijpt een kind, een volwassene, een dom mens, iedereen het, en dezen begrijpen het dan beter, dan wie ook, die het niet heeft. De Heere Jezus zei eens: "Ik dank U, Vader, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt en hebt ze de kinderkens geopenbaard". Toen de Heere Jezus zo sprak als wij nu, werd er gezegd, dat dat een harde leer was. Voor de mens is het ook hard, maar als wij medelijden krijgen met onszelf, zondigen wij nog meer tegen God. Wij komen in opstand terwijl wij ons moeten vernederen. "Venedert u dan onder de krachtige hand Gods, opdat Hij u verhoge te Zijner tijd" (1Petr.5:6). Een gelovige gaat, waar hij bearbeid wordt, altijd terug, wordt hij niet bearbeid, dan gaat hij vooruit. Gaat iemand altijd vooruit, dan is hij geen gelovige. De mensen willen tegenwoordig, dat men van hen zegt: "dat zij leven hebben", maar het leven begint pas met het geloof, en hierdoor werken de mensen zich in zo'n ontzaglijke warboel. Dit komt omdat de een de ander maar napraat. Wij moeten onze ogen sluiten en dan moet het uit ons hart opkomen, niet uit ons hoofd: "Ik geloof in God de Vader... enz." (12 art. bel. des geloofs). Begrijpen kunnen we dit niet, evenmin dat er een

drie-enig God is, maar wij geloven het. Een gelovige verdiept zich ook wel eens met zijn gedachten in God, maar dan is het geen God meer. Dit is een god gevormd naar zijn gedachten. Het zijn zijn eigen kinderen, producten, voortbrengselen, maar als God hem hierbij bepaalt, dan zegt hij: "Wat ben ik een dwaas, wat ben ik een ellendeling". Een waar gelovige zegt altijd: "Werp mij overboord, ik ben een ellendige dwaas". Dit is dan ook de betekenis van de geschiedenis van Jona.

Ik heb ook dikwijls gedacht: "Ik begrijp het niet, want in het maken van dwaze gedachten ben ik jullie altijd ver voor geweest, maar nu zie ik, dat wij het niet eens moeten willen begrijpen. Wij moeten zeggen: Doch gij mijn ziel, zwijg Gode stil...enz."

Is het alles geen groot wonder, en zouden we dit willen begrijpen, - terwijl we er niets van begrijpen - als een som? We begrijpen toch ook niet, dat er uit zo'n zaadje zo'n hele aar te voorschijn komt, zoals je er nu zoveel ziet. We begrijpen toch ook niet, dat de sterren aan het firmament blijven hangen. En is het geen wonder, dat ik dit alles jullie nog kan zeggen? Tot mij heeft nooit iemand gezegd, dat men niet zijn best moet doen om iets te begrijpen.

Zingen: de Lofzang van Zacharias vers 4 en 5.

Vrijdag, 17 Augustus 1928

Zingen: Psalm 95 : 1 en 2.

We moeten spreken over het Zoonschap van Christus. Om hier toe te komen moeten we eerst geloven, dat de Godheid uit drie Personen bestaat. Eén Wezen in drie Personen: Vader, Zoon en Heilige Geest. We moeten niet aan 't afmeten gaan en zeggen: dat de één meer is dan de ander, dat b.v. de Vader meer is dan de Zoon, of dat de Heilige Geest minder zou zijn dan de Vader en de Zoon, want dat is zo niet. Ook is de Vader niet eer geweest dan de Zoon en de Heilige Geest.

Onder de benaming: Vader, Zoon, en Heilige Geest, komt de Godheid voor in onze belijdenis en het formulier van de Heilige Doop, in de twaalf artikelen des geloofs en: "In de naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes". In 1 Johannes 5:7 lezen we: "want Drie zijn er, Die getuigen in de hemel, de Vader, het Woord en de Heilige Geest, en deze drie zijn Eén". Niet "tot Eén" maar zijn één". De Godheid is met ons verstand niet te begrijpen, dat er zijn drie personen die het enig Goddelijk

Wezen uitmaken. We moeten dit ook niet proberen, we moeten de dingen naar ons toe laten komen. Wat moeten we hiervoor hebben? Een ontvankelijk hart. Als we met ons verstand erbij komen, gaan de dingen weg. We moeten kinderlijk zijn. Er staat: "Ik dank U Vader, dat Gij deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt, en hebt dezelve de kinderkens geopenbaard".

Verstand, eer, rijkdom, aanzien enz. niets kan ons baten. God moet Zich aan ons openbaren zoals Hij is, en dan weten wij het met ons hart. Het hart van de Kerk zegt dan, dat het zo is als het haar geopenbaard is. Dit staat vaster voor haar dan iets anders. Luister maar naar Hebr. 11:1: "**Het geloof nu is een vaste grond der dingen, die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet**". De dingen die haar geopenbaard zijn, zijn vaster dingen voor haar, dan datgene wat ze met lichamelijke ogen ziet. Door het geloof verstaan we alles, maar zonder geloof verstaan we niets. Daarom zegt de apostel in Hebr.11:3: "Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het Woord Gods is toebereid, alzo dat de dingen, die men ziet, niet geworden zijn uit dingen die gezien worden".

Een mens die het geloof mist zegt soms wel dat hij gelooft, dat God de wereld geschapen heeft, maar binnen in zijn hart staat hij er altijd wankel tegenover, hij mist die vastheid van binnen. In de grond van de zaak praat hij het een ander maar na. Maar de Kerk verstaat het en dit is alleen door het geloof. "Alzo dat de dingen, die men ziet, niet geworden zijn uit de dingen, die gezien worden".

Waarom is de wereld geschapen? Door de wil Gods. Waaruit is dan de wereld voortgekomen? Uit niets. Dit is wel zo'n gebruikelijk gezegde, maar we kunnen hier wel een vruchtbaarder antwoord op geven. De wereld kwam voort uit het ontwerp, dat in God is, uit Gods denken. Wat is hier het gevolg van? Dat God er in gezien wordt, Gods grootheid, wijsheid en almacht. God heeft Zich in de schepping geopenbaard. "De hemelen vertellen Gods eer, en het uitspansel verkondigt Zijner handen werk". Doch veel heerlijker, veel groter komt God Zich openbaren in het werk der herschepping. Als God Zich in de wedergeboorte openbaart als een God in Christus, dan wordt Hij recht gezien zoals hij is. Een mens die Hem gezien heeft, kan iets van Hem zeggen. Paulus noemt het een schijnen van een licht uit de duisternis. (2Cor.4:6) "Want God, Die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus".

De Vader is nooit op de aarde geweest, de Zoon wel, maar Hij is hier niet meer. De Heilige Geest is alleen nog op aarde en zal er altijd blijven. Als de Heilige Geest niet op aarde was, dan zou de Kerk van Christus nimmer getroost kunnen worden.

Het werk der herschepping wordt aan de drie Personen toegeschreven. "Geloofd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus, Die ons heeft wedergeboren". En "Alzo maakt ook de Zoon levend die Hij wil". "De Geest is het Die levend maakt". De Vader legde het weg voor de Zijnen, de Zoon bracht de verlossing teweeg en de Heilige Geest heeft op Zich genomen de verworven zaligheid toe te passen. Daartoe komt de Heilige Geest de uitverkoren zondaar eerst overtuigen van schuld en zonde, door middel van de wet. De wet in het hart ingedrukt, zoals op de stenen tafelen en daarna openbaart Christus Zich aan de ziel die overtuigt is van schuld en zonde, strafwaardigheid, verwerpelijheid en machteloosheid. De Geest blijft bij zo'n ziel. Hij leert haar, leidt haar, wijst haar de rechte weg, kastijdt haar als ze het nodig heeft, troost haar een volgend ogenblik. Dit is de vervulling van het woord van Christus: "Ik zal u een andere Trooster zenden, opdat Hij bij u blijve in der eeuwigheid".

Een onbekeerd mens denkt, dat de Heilige Geest ver weg is of er niet is, maar Hij is in de onmiddellijke nabijheid.

Zingen: Psalm 33 : 3.

Vrijdag, 31 Augustus 1928

Zingen: Psalm 42 : 3.

We hebben het de vorige keer gehad over het Zoonschap van de Zone Gods. We hebben toen gezegd, dat het Goddelijk Wezen uit drie Personen bestaat, we hebben Ze toen in orde genoemd: Vader, Zoon en Heilige Geest en even hebben we toen aangehaald wat het werk van die drie Personen was, maar hier zijn we in blijven steken. We hebben ook gezegd, dat de wereld is voortgebracht uit het idee, het denken Gods, uit het ontwerp, de gedachte die in God was en dat als gevolg daarvan het Opperwezen in de schepping gezien werd.

We moeten niet denken, dat God in de wereld en de wereld in God is, dat zij één zouden zijn, zoals de Pantheïsten zeggen, want dit is niet zo. De wereld is een aparte zelfstandigheid, voortgebracht door het Woord Gods. Maar als we zeggen, dat God er in gezien wordt, dan bedoelen we

daarmee, dat Gods deugden: almacht, liefde, goedheid en wijsheid er in gezien worden.

Zodra een mens wedergeboren wordt, ziet hij God ook in de natuur. Ps.19:2: "De hemelen vertellen Gods eer en het uitspansel verkondigt Zijner handen werk". We zien dan Gods bedoeling met de schepping. Wat was Gods bedoeling? Dat het geschapene tot Hem weder zou keren om Hem lof en eer toe te brengen. "De Heere heeft alles gemaakt om Zijn Zelfs wil". O, dit wordt zo weinig begrepen. Door de zonde is dit alles verijdeld geworden. De mens is van God afgevallen, denkt er niet meer aan God ere toe te brengen, maar beoogt in alles alleen zichzelf. Het schepsel brengt God niet meer de ere toe. Voor de val bestond het leven hierin: God te prijzen en groot te maken, maar na de val is dit alles veranderd. De apostel zegt: "Het ganse schepsel zucht en is in barenswee tot nu toe". Het ganse schepsel zucht als een gevolg van de zonde, zelfs de redeloze dieren.

Een mens staat hierin alleen boven het dier, dat hij vatbaar is gebleven voor de wedergeboorte, omdat hij heeft: verstand, wil en genegenheden, die vernieuwd kunnen worden. Dit is bij een dier niet het geval. Maar in andere opzichten staat de mens weer ver beneden de dieren van het veld.

Een gelovige komt teer te staan tegenover alle schepselen, ook tegenover de beesten. "De rechtvaardige kent het leven zijner beesten". Als een gelovige tegen zijn hond zegt: "Weg hond" dan heeft hij er later pijn van, hij weet, dat ook de beesten schepselen Gods zijn. Hoe wreed kunnen kinderen met dieren omgaan, hoe vreselijk worden soms honden en katten geplaagd. We zullen hier verder niet op in gaan hoewel het niet kwaad zou zijn.

Gods almacht, wijsheid enz. worden ook gezien in de geboorte van de mens. David noemt het een wonderlijke zaak: "Ik loof U, omdat ik op een heel vreselijke wijze wonderbaarlijk gemaakt ben". Maar Gods grootheid komt nog meer uit in de wedergeboorte, deze is nog veel wonderbaarlijker. Een onbekeerd mens heeft God niet op het oog en kan hem niet meer op het oog hebben. In zijn godsdienstige verrichtingen denkt hij nog alleen aan zichzelf. Daarom zegt Halyburton: "Eigenbeoging was het aanmoedigend grondbeginsel van al mijn godzaligheid". En opdat de mens hieraan ontdekt zou worden, heeft God Zijn wet gegeven. Wat eist de wet, of eigenlijk God door Zijn wet van ons? Ten eerste: God lief te hebben bovenal en zijn naaste als zichzelf. Ten tweede: een reine mens. Deze antwoorden zijn wel goed maar een klein beetje algemeen. We kunnen nog

wel een scherper belijnd antwoord geven. De wet eist, dat we God kennen en ook, dat we recht met Hem werkzaam zullen zijn. Hierop zegt de wet het leven toe. Nu zoekt de wet zo'n mens. En als zij zo'n mens niet vind, dan vervloekt zij de mens. "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven staat in het boek der wet, dat hij dat doe". De mens wil dit niet meer doen, maar hij kan het niet meer doen ook. Als een mens begint werkzaam te worden, als hij opgeschrikt is, dan gaat hij proberen de wet te volbrengen. Maar hij let alleen op de letter van de wet. De geestelijkheid van de wet is voor hem geheel verborgen. Hij ziet niet, dat God van hem eist in de wet: Hem te kennen en recht werkzaam te zijn met Hem en daarom wanhoopt hij niet aan zichzelf.

Toen David de geestelijkheid van de wet zag, riep hij uit: "Maar Uw gebod is zeer wijd". In onze catechismus, vr. en antw. 95 vinden we:... "en de enige ware God recht leren kennen enz." En als nu een mens gaat proberen de wet te doen, dan ontkent hij daarom zijn val in Adam. Hier wees ook Jozua op, toen hij tot het volk zei: "Gij zult de Heere niet kunnen dienen, want Hij is een Heilig God" (Joz.24:19).

Het Opperwezen neemt dat werk dan ook niet aan, maar zegt tot hem: "Nee mens, dat is niet wat ik eis, gij verstaat de wet niet, gij wilt haar niet volbrengen en gij kunt haar niet volbrengen ook. Gij zijt er de mens niet voor. Gij zijt het wel geweest, maar door uw val hebt gij alles verloren.

Nu kunnen jullie wel begrijpen, hoever het er vandaan is, de werkzaamheden, de pogingen van zo'n mens te betitelen met de naam van de beginselen der genade, **terwijl zo'n mens alleen zichzelf op het oog heeft** en nog ontkent, dat hij in Adam "gevallen" is en "totaal machteloos" en "onwillig" is geworden om te doen wat God van hem eist en hoe verkeerd het uitkomt met iemand, die zijn bidden, schreien en proberen tot Christus te komen, **blijft houden voor beginselen der wedergeboorte**, zonder dat hij acht slaat op de bedoeling van God in de wet. Maar omdat nu nooit meer een mens in staat zou zijn de wet te volbrengen, heeft God een andere Mens gezonden, een reine Mens, en dat was Zijn Eigen Zoon. Deze verstond de bedoeling Gods in de wet en heeft haar gehoorzaamd. Het was Zijn lust Gods wil te doen. In de stilte der eeuwigheid had Hij gesproken: "Zie, Ik kom, o God, om Uw wil te doen, Uw wet is in het midden Mijns ingewands". Geen ogenblik is Hij afgeweken, nooit heeft Hij Zichzelf op het oog gehad. "Ik zoek niet Mijn eer, maar de eer Desgenen Die Mij

gezonden heeft". Nu vond de wet een Mens Die haar volbracht heeft, Die in niets schuldig is gebleven en toen kende ze Hem het leven toe.

Als nu het Opperwezen deze reine mens aan een in Adam gevallen mens openbaart, dan laat Hij hem ook zien wat de gevallen ongehoorzame mens met deze reine mens gedaan heeft. Dat zij Hem op de aarde niet hebben willen dulden, maar al hun moedwil betoond hebben. Hier hebben we de rechte, zaligmakende overtuiging van zonden. Hier wordt een mens, Judas, Kajafas, Pilatus, het Sanhedrin en hier eerst komt de oprechte belijdenis van zonden. Hier is de overtuiging, niet alleen door de wet, maar beschenen door het licht van het Evangelie. Hier is de evangelische boetvaardigheid. In deze mens komt God Zijn beeld weer oprichten en hem aanvankelijk vernieuwen. Het is noodzakelijk, dat een mens het beeld Gods, waarmee hij geschapen was, weer terug krijgt. Het is niet genoeg, dat een mens veranderd wordt, hij kan wel honderd veranderingen ondergaan zonder dat hij deze dingen recht verstaat en toch, op de rechte kennis van deze dingen komt het aan, want anders zal een mens nooit zijn vijandschap tegen God afleggen. Hier begint het zoeken en verheerlijken van God. Hier begint een mens God te prijzen en dit is het begin van het hemellevens.

De mensen maken zich druk met de vraag of ze in de hemel komen. Maar het zou een veel vruchtbaarder vraag zijn, als ze zich eens afvroegen of ze in de hemel zouden kunnen zijn. Daarom moeten we onszelf deze vraag voorleggen en daarop een antwoord geven. Met "komen" kan men knoeien zoveel men wil, maar met "kunnen zijn" niet. Dat zal mede een hulpmiddel zijn om ons te bewaren voor de dwaling, dat we buiten Christus zijnde, ook nog wel zalig kunnen worden.

Dus voor alles is nodig een rechte kennis van de wet, dit gaat dan ook altijd vooraf. Daarom antwoordt de catechismus op de vraag: "Waaruit kent gij uw ellende?" het antw. oord: "Uit de wet Gods". En als ons deze vraag wordt voorgelegd, dan moeten we uit ons hart, niet met ons verstand, maar uit ons hart dit antwoord geven. En zolang een mens hieraan niet recht ontdekt is, blijft hij, hoeveel veranderingen hij ook moge ondergaan, Christus buiten houden en is het voor hem altijd nog: een krankheid die hij wel dragen kan, maar de wet ontdekt hem de kloof, die er is tussen God en hem. Want de mens wil Christus niet aannemen, hij denkt er niet aan zich tot God te bekeren. Er is niemand die God zoekt, ook niet tot één toe. "Haters Gods en ook elkander hatende". Als er in de mens geen angst voor de hel was, als niet ieder mens bij tijden en ogenblikken eraan dacht, dat er zeker een tijd van afrekening zal komen, dan zou er geen godsdienst op

aarde zijn. Maar dan zou er een hel op aarde zijn. Niemand zou meer met rust zijn weg kunnen gaan.

Zingen: Psalm 98 : 2.

Vrijdag, 14 September 1928

Zingen: Psalm 121 : 1 en 2.

De Vader heeft de schepping volbracht. Hier hebben we voor 14 dagen bij stilgestaan. Ook de herschepping gaat van de Vader uit. De Zoon verlost de mensen. De Christelijke Religie is een verlossings religie. De mens moet verlost worden. Waarvan? In de allereerste plaats van het eigen. O, dat eigen moet er geheel onder, dat is juist wat hem zo'n parten speelt. Dat wispelturige ongedurige ik, is zijn grootste tiran. Dan moet de mens verlost worden van de vloek der wet, de zonde, de vorst der duisternis, de wereld, het zicht- en tastbare.

Het was uitgesloten, dat een mens zalig kon worden, want de mens had gezondigd en het Opperwezen kan van Zijn recht geen afstand doen, en kon ook de straf op de zonde gesteld, niet lijden, want de godheid kan niet lijden. Maar God kwam hier een weg banen. De Heilige Geest kwam in Maria, een zondig meisje, de menselijke natuur van de Zone Gods werken. Op de daarvoor bestemde tijd werd Christus geboren. Hij is altijd een bijzonder kind geweest. Op twaalfjarige leeftijd zei Hij tegen Zijn moeder: "Wist gij niet, dat Ik moet zijn in de dingen Mijns Vaders?" De leraren stonden versteld over de vragen die Hij deed en de antwoorden die Hij gaf. De Heere Jezus stond een zwaar lijden te wachten. Hij wist dat, en naar Zijn menselijke natuur deinsde Hij voor het lijden terug. Hij wist, dat Hij zou overgeleverd worden in de handen van de mensen en Hij wist ook wat dit betekende. Hij wist ook, dat Hij geplaatst zou worden voor Gods geduchte rechterstoel, dat Hij de toorn Gods, ontstoken tegen de zonden, zou voelen en dit was wel het ergste. Hij wist, dat de vorst der duisternis op Hem zou afkomen. Hoe deze handelt weet je misschien wel bij ondervinding. Als een kind Gods in de engte gedreven is, gaat hij op deze wijze te werk, hij zegt: "Geef het nu maar op, zie je wel dat je je vergist hebt, God heeft nooit het oog op je gehad, anders zou het nu niet zo met je zijn, dan zou God je wel helpen. Ik zou nu maar niet langer doorgaan, want straks is je val nog groter. 't Is alles niets dan gruwelijke hoogmoed van je geweest".

Zo zou hij ook naar Christus komen. Hij zou geen middel onbeproefd laten om de Zoon van God tot de val te brengen, en daarbij zou Christus de verlaten Gods voelen, zodat Hij uitriep: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?"

O, nu worstelt Christus om het hoofd boven te houden. Tot driemaal toe knielt Hij neer, worstelt Hij in het gebed, tot Hij voelt overwonnen te hebben. Drie malen eindigt Hij ook met Zijn wil te onderwerpen aan Gods wil. "Niet gelijk Ik wil, maar gelijk Gij wilt". De overwinning op vlees en bloed, dat voor het lijden terug deinsde.

Maar de discipelen hadden immers de Heere zo lief. Zagen zij dan niet het bittere ziele lijden van de Heere Jezus? Hadden zij het dan niet voor Hem over om voor Hem te bidden, toen Hij het zo benauwd had? Zonder twijfel, zij waren oprechte mensen die voor Christus hadden willen bidden, maar zij konden dit niet doen, want het behaagde God niet hun dit te geven. Als God het iemand niet geeft, kan deze nooit iets voor een ander zijn. Men zegt wel eens: "Een mens komt alleen te staan", maar dit is niet zo, "een mens staat alleen". Dit komt evenwel niet altijd openbaar, maar in moeilijke omstandigheden komt dit openbaar en treedt het helder aan de dag. Daarom spreekt de Kerk van: "Mijn eenzame" "Ik ben geworden als een eenzame mus op het dak". (Ps.22:21-Ps.102:8) "want ik ben eenzaam en ellendig". (Ps.25:16).

Het is noodzakelijk voor een mens, dat hij stil gehouden wordt, zoals Paulus op de weg naar Damascus, dat hij ziet wat hij gedaan heeft, dat hij dus zijn kwaal recht leert kennen. Want zolang een mens zijn kwaal niet kent, niet gelooft, zal hij van de Medicijnmeester geen gebruik maken. Dat is in het natuurlijke ook zo. En toch is het Gods wil, dat een mens met zijn kwalen tot Hem de toevlucht neemt, want Hij noemt Zichzelf: "Ik ben de Heere uw Heelmeester" (Ex.15:26). Opdat dit bekend zou worden aan de mensen, laat God het Evangelie prediken. De Heere Jezus, in de dagen van Zijn omwandeling op aarde, riep uit: "Komt allen tot Mij die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven". Voor Hij van de aarde weg ging, gaf Hij Zijn discipelen bevelen en zei, dat zij nu heen moesten gaan en aan alle creaturen het Evangelie prediken.

Als God voornemens is mensen tot bekering te brengen, laat Hij Zijn Evangelie prediken, maar als God van plan is een land, een volk te verlaten, dan neemt Hij eerst de Evangelieprediking weg. Als de prediking weg is, is er ook geen bekering meer. Daarom placht Luther te zeggen: "Kinderen, gebruik je tijd nu het Evangelielicht op de straten schijnt, want als God de

kandelaar weg neemt, dan is je tijd voorbij". En dit is ook wat God dreigt. (Openb.2:5) Ik zal u haastelijk bijkomen, en zal uw kandelaar van zijn plaats weren, indien gij u niet bekeert. Wie dit Evangelie nu gelooft, is behouden en wie het niet gelooft, bewijst hiermee, dat hij in zijn vijandschap en afkerigheid wil volharden. We zouden dit met het volgende kunnen toelichten. Als er enige personen waren, die majesteitsschennis gepleegd hadden en daarop veroordeeld waren, en de koningin liet hun gratie toezeggen, als zij zich weer wilden onderwerpen en getrouwe onderdanen worden, dan zouden degenen die de gratie, die genade aannamen daarmee bewijzen, dat zij berouw hadden en hun vijandschap wilden afleggen, terwijl daarentegen degenen die het pardon weigerden, daarmee toch te kennen zouden geven, dat hun vijandschap voortduurde en dat zij niet van plan waren van levensgedrag te veranderen. Zo is het in het geestelijke ook en daarom zei Christus:... "en wie niet zal geloofd hebben, zal verdoemd worden". Daarom eindigen we met te zeggen: "Geloof in de Heere Jezus Christus en gij zult zalig worden". Amen.

Zingen: Psalm 121 : 3 en 4.

Vrijdag, 28 September 1928

Zingen: Psalm 119 : 77.

We hebben gesproken over de namen, orde en werkingen van de drie Personen in het Goddelijk Wezen.

We zijn nu gekomen tot het werk van de Heilige Geest. De Vader legt weg, de Zoon verlost en de Heilige Geest past de zaligheid toe. Hier komt het op aan, de toepassing. De Heilige Geest komt ons Christus openbaren en Christus openbaart God. Zo kent een mens die bekeerd is de drie personen tegelijk. Niet één der drie Personen, dat bestaat niet. De mensen zeggen wel eens: "Het moet nog toegepast worden". Ja, natuurlijk, hier komt het ook alleen maar op aan. Aan de zijde Gods te staan, wat wil dat anders zeggen, dan God te kennen. Dan alleen staan we aan de zijde Gods, dan weten we hoe God over ons denkt.

Iemand maakte de toepassing eens duidelijk op deze wijze: Daar staat een pot verf en daar is de deur, maar die verf doet geen nut als ze niet op de deur gestreken wordt. En zo is het ook in het geestelijke. Er kan een Wet, een Evangelie, een Christus zijn, maar als die niet op de ziel wordt toegepast, dan is de ziel er niet door gebaat!

Als de Heilige Geest een mens begint te bewerken, dan laat Hij hen zien, dat hij niet is zoals hij wezen moet. Zo'n mens wordt dit in zijn hart gewaar. Dit maakt hem stiller. Hoe meer de Heilige Geest hem bewerkt, des te dieper wordt hij gewaar, dat het mis met hem is, zo'n mens gaat alle vastheid missen, hij voelt alles wankel, alles schuift heen en weer. Deze mens raakt zijn blanketsel, zijn godsdienst kwijt. Hij merkt, dat er in zijn hart heel iets anders omgaat dan in zijn hoofd. Hoe komt het, dat iemand met een goed, ja soms een scherp verstand, toch weer moet zeggen, dat hij er niets van weet? Dit komt omdat de werking van zijn hart zijn verstand opzij zet. het verstand is doorgaans het hart ver vooruit, maar iemand die bewerkt wordt, wordt gedwongen om op zijn hart te letten.

In de bekering staat de gehele mens God in de weg. De belijdenis van godsdienst verdwijnt, er blijft niets over, want er is niets in de mens. Hierdoor komt het dat een mens die de godsdienst alleen in zijn verstand heeft, de dingen veel beter kan zeggen, en veel ruimere belijdenis heeft, dan iemand die onder indrukken leeft van dood en eeuwigheid, de laatste heeft geen belijdenis. Daarom moet een mens, die indrukken heeft, niet maar met iedereen een gesprek over godsdienst beginnen, want een mens als zo even beschreven, kan hem in ontzaglijke moeite brengen, ja, hem bijkans verpletteren. Als hij met iemand in aanraking komt, die ook veel met de dingen bezig is, of liever, die ook met de dingen bezig is, (zou hij denken "ook veel" dan zou dat een bewijs zijn, dat hij een hele dunk van zichzelf heeft) dan kunnen twee mensen wel eens een half uur een aangenaam gesprek hebben. Maar verder moet zo'n mens het er op toelagen, om in de eenzaamheid te komen. Soms kan een mens, die het alleen in zijn verstand heeft, een zwakgelovige, die niet zulk goed onderwijs gehad heeft, in de war brengen. Daarom moeten jullie oppassen met je oordeel, niet te spoedig over een ander oordelen, want je zou je zwaar kunnen bezondigen en een oprecht kind van God grote smart aandoen.

Jullie worden in de waarheid onderwezen, horen ze week aan week en nu zou je wel eens iemand kunnen ontmoeten, die waarlijk van God geleerd is, maar door gebrek aan zulk onderwijs, niet in staat zou zijn, zulk een heldere belijdenis af te leggen als sommigen van jullie misschien kunnen. Pas op, dat je je niet verheft en zegt of denkt: "Wat is dat een stumper", want het zou wel kunnen zijn, dat die "stumper" aan 't eind van zijn leven de heerlijkheid inging en jij met je letterkennis buiten bleef. Blijft de waarheid in ons verstand hangen, dan doet ze geen nut. De Heilige Geest begint in een mens, die Hij is begonnen te bewerken, plaats voor

Christus te maken. Want van nature is er in de mens geen plaats voor Christus. Ieder mens zegt praktisch: "Ik heb Hem niet nodig". De vraag van Pilatus ligt in de ziel van ieder natuurlijk mens: "Wat moet ik met Jezus doen?" Maar nu werkt de Heilige Geest in zo'n mens opdat hij Christus nodig zal hebben. Daartoe maakt Hij hem aan zichzelf bekend. Als het van eeuwigheid vastgestelde ogenblik, dat de ziel met Christus, door een waar geloof zal verenigd worden daar is, dan laat de Heilige Geest de mens zichzelf zien in de spiegel van de wet, beschenen door het Evangelie. Doorgaans wordt zo'n mens een zonde voorgesteld, soms ook wel meer, of krijgt hij zijn gehele bestaan voor 't oog, maar nu ziet zo'n mens de zonde dan ook zoals ze is. Ook wordt zo'n mens weleens in banden gebracht, zoals Manasse, dan wordt b.v. een kind van hem ernstig ziek en dan hoort hij: "Zie je nu wel dat het mis is, het is niets met je". Deze dingen gebruikt de Geest dan om de mens te vernederen.

Als een mens de zonde leert kennen, zijn vijandschap, zijn onwilligheid, zijn afkerigheid om geholpen te worden en zijn totale machteloosheid, dan openbaart de Heilige Geest Christus. Zo'n mens kan dan niets meer voor zichzelf doen, geen zucht slaken tot zijn behoudenis en hier valt de mens voor God in het stof, hier wordt hij vernederd. Zo'n mens vlucht tot Christus in Wie hij alles ziet, wat hem ontbreekt en wat hij niet missen kan. Dan komt er een roepen met aandrang, evenals de Kananese vrouw deed, en zo'n gebed wordt altijd verhoord. Ps.72:6: "Gans hulpeloos tot Hem gevloeden, zal Hij ten redder zijn". Als een mens Christus heeft aangegrepen, wordt hij nog veel dieper vernederd. De bekering van de één is veel duidelijker dan die van de ander, dat is in het natuurlijke ook zo, de één heeft een veel sterkere wil dan de ander, maar toch kennen ze beiden een drie-enig God.

Soms komt een bekeerd mens in aanraking met iemand, die iets ondervonden heeft, maar als de laatste dat dan gaat vertellen, dan vermengd hij dit soms met zijn gereformeerde kennis en hij blijft niet bij hetgeen hij in zijn hart gewaar wordt. Dit is walgelijk voor een kind van God om aan te horen, en hij keert er zich dan ook spoedig van af. De bekering is geheel Gods werk, de mens kan er niet alleen niets aan doen, maar hij staat ook in de weg. Dit ziet een mens, die onder de voorbereidende bearbeiding van de Geest is, ook. Geen mens kan hem helpen. Justus Vermeer maakt in één van zijn oefeningen zo'n fijne opmerking. Hij zegt: "Het komt voor, dat kort voordat het geloof in de ziel doorbreekt, zo'n mens uit het gebed van Gods kinderen, van wie hij wist, dat ze hem vroeger voor de troon

gedachten, uitvalt" Maar dit geeft allemaal niets met het oog op de zaligheid. Laat het zo'n mens maar opwekken om des te vuriger tot God te roepen om behouden te worden. Alle dingen moeten hem uitdrijven uit zichzelf, maar niet moedeloos maken. God is machtig en gewillig om hem te helpen. Op Pinksteren bekeerde Hij er 3000 tegelijk, welk getal enige dagen later tot 5000 klom.

Zingen: Psalm 25 : 4 en 8.

Vrijdag, 12 Oktober 1928

We zijn nog steeds aan het handelen over het Zoonschap van Christus. We hebben gezegd, dat God één in Wezen en drie in Personen is. Wat wil dat zeggen, één zijn in Wezen? Dat betekent, dat Ze één zijn in Wezen, willen en werken, de Vader heeft de Zoon gegenereerd of geteeld, dat wil niet zeggen, dat de Vader er eerder was dan de Zoon, want ook de Zoon is van eeuwigheid. Hij was altijd bij de Vader; wij kunnen dit eigenlijk niet uitdrukken, maar omdat we tijdelijke mensen zijn, moeten we ons met woorden uit de tijd uitdrukken. De Zoon is van eeuwigheid in de Vader geweest: "Niemand heeft ooit God gezien, de enig geboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard".

De Vader is van Zichzelf en in de Zoon. De Zoon is van de Vader en in de Vader. De Zoon werkt niet buiten de Vader om. "Niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader, Die Mij gezonden heeft, hem trekke".

De Zoon is het afdrukkel Zijner heerlijkheid en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid (Hebr.1:3). Zoals het is in het natuurlijke, zo is het ook in het geestelijke. Als ik een jongen tegen kom met wiens vader ik vroeger heb omgegaan, dan zal doorgaans mijn eerste woord zijn: "Jongen, wat lijkt jij op je vader". Zo lijkt ook de Zoon van God op Zijn Vader. Wij kunnen dus niet één van deze Personen kennen, maar als we er één kennen, dan kennen we ook de beide anderen. "Ik en de Vader zijn één". Dit kunnen we duidelijk genoeg in de Bijbel lezen, dat God één is in Wezen en drie in Personen, al hadden we alleen maar Johannes 1 en 5. De Heilige Geest gaat uit van de Vader en van de Zoon, zoals onze adem uitgaat van onze neus en mond. We vinden in Job 33: "De adem des Almachtigen heeft mij levend gemaakt". Joh. 20:22: "blies Hij op hen en zeide: Ontvangt de Heilige Geest." De Geest is het dan ook die levend maakt.

Een mens uit wie geen adem uitgaat, is dood. Wat is dood zijn? Ons verstand is geheel dood ten opzichte van God, het werkt die kant nooit heen. Onze wil is dood. Wat doet ons gewillig zijn? Dit, dat we Gods gewilligheid zien ten opzichte van onze persoon om ons zalig te maken. Dan zien we dat we dood zijn, onwillig zijn, niet eerder. We kunnen wel met een groot woord zeggen: "Je kunt het in de Bijbel wel zien, dat God gewillig is en wij onwillig", maar dit zegt niets. Uit ons hart moeten de dingen opkomen. Gods Geest moet het in ons hart werken. Dan zien we ook dat onze genegenheden buiten God omwerken. God vindt de mens altijd met de rug naar Hem toe. Maar als Hij ons Zijn gewilligheid getoond heeft en wij Hem aangenomen hebben, beginnen verstand, wil en genegenheden zich naar Hem toe te keren. Hier begint het zoeken naar God en voor die tijd zoekt de mens God niet.

In de overtuiging van zonden moet het zover met ons komen, dat we zien, dat onze beste werken voortkomen uit een zondig, Gode vijandig hart en dus bij God niet in aanmerking komen. Voor die tijd draagt de mens een masker en loopt hij op toneelschoenen, kortom, doet hij zich geheel anders voor dan hij in werkelijkheid is. Dit masker van de godsdienst en die toneelschoenen ontvallen hem niet eer, voordat hij voor Gods rechterstoel geplaatst wordt, waar hij zichzelf ziet, zoals hij waarlijk is.

Dan zegt God evenals bij Jozua: "Doet deze vuile klederen van hem weg". Daarna sprak Hij tot hem: "Zie, Ik heb uw ongerechtigheid van u weg genomen en Ik zal u wisselklederen aandoen". Het gaat hier evenals bij de verloren zoon. Het gemeste kalf wordt geslacht en hij krijgt een ring aan zijn vinger enz. Het kan wel zo voor een mens zijn, dat hij denkt, dat hij de Vader niet kent, maar in werkelijkheid is dit niet zo, hij leert alle drie Personen gelijk kennen, al is het niet altijd even duidelijk. We vinden dit ook in de geschiedenis van Filippus. Deze vroeg eens na een gesprek met de Heere Jezus: "Heere! toon ons de Vader, en het is ons genoeg". Maar Jezus antwoordde: "Ben Ik zo lange tijd met u geweest, Filippus en gij hebt Mij niet gekend? Die Mij gezien heeft, die heeft de Vader gezien". Hier zien we duidelijk, dat Filippus de Vader wel kende, maar Filippus dacht dat Christus een bijzondere openbaring van de Vader bedoelde. Daarom moeten we nooit uit de hoogte neerzien op iemand, die meent Christus te kennen en niet de Vader, want als zo'n mens Christus waarlijk kent, heeft hij alleen maar nodig, dat de Geest hem erbij brengt en dan zal hij zien, dat hij ook de Vader kent.

God is mens geworden, Hij is geboren uit Maria, zonder toedoen van de man. Hier lag de Schepper van al het geschapene in de kribbe. De Zaligmaker van de wereld lag daar als een hulpeloos wicht - Die met Zijn stem in de hemel dondert - lag te schreien als een kind. Later zien we Hem optreden als Prediker. Was het de mens mogelijk geweest, zij zouden Hem dadelijk aan het kruis hebben geslagen, maar God liet hun dit niet toe. Daarom zei Christus: "Mijn ure is nog niet gekomen". En toen de tijd van Zijn sterven aangebroken was, "nu is het uw ure en de macht der duisternis". Zo gaat het altijd. Geen enkele prediker van de waarheid of gelovige, die voor Gods zaak hier uitkomt, zou men laten leven, maar God zorgt voor hen en beschermt hen, dat zij Zijn raad hier uitdienen.

Zingen: Psalm 111 : 2.

Vrijdag, 26 Oktober 1928

Zingen: Psalm 68 : 2.

We zijn nog aan het spreken over het Zoonschap. We hebben gezegd, dat de Zoon is van de Vader, en de Vader is in de Zoon, maar niet van de Zoon. De Vader is van Zichzelf en de Zoon ontvangt van de Vader van eeuwigheid tot eeuwigheid het Goddelijk Wezen, de Vader heeft Hem geteeld, gegeneerd. Dit vinden we in Psalm 2:7: "De Heere heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd". Er staat: "heden", maar toch moeten we niet denken, dat de Vader er eer was dan de Zoon. Dit is zo maar uitgedrukt omdat we tijdelijke mensen zijn, die een eindig verstand hebben. Maar bij God is geen tijd. Het is van eeuwigheid tot eeuwigheid, nooit is hier een begin geweest en nooit zal er ook een einde aan komen. Als we een voltooid deelwoord lezen, dan denken we aan iets, dat afgelopen is, maar dit is hier niet bedoeld. De Vader gaat door met dit werk en toch is het af. We kunnen dit met ons natuurlijk verstand niet begrijpen, maar het geloof gelooft het, neemt het aan.

De Zoon is dus van eeuwigheid. Waar vinden we dit? In Spreuken 8:22-31: "De Heere bezat Mij in het beginsel Zijns wegs, voor Zijn werken, van toen aan. Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest; van de aanvang, van de oudheden der aarde aan. Ik was geboren, als de afgronden nog niet waren, als nog geen fonteinen waren, voor de heuvelen was Ik geboren. Hij had de aarde nog niet gemaakt, nog de velden, noch den aanvang van de stofjes der wereld. Toen Hij de hemelen bereidde, was Ik daar; toen Hij een

cirkel over het vlakke des afgronds beschreef; toen Hij de opperwolken van boven vestigde, toen Hij de fonteinen des afgronds vastmaakte, toen Hij de zee haar perk zette, opdat de wateren Zijn bevel niet zouden overtreden; toen Hij de grondvesten der aarde stelde; toen was Ik een voedsterling bij Hem, en Ik was dagelijks Zijne vermaken, te aller tijd voor Zijn aangezicht spelende; Spelende in de wereld Zijn aardrijks, en Mijn vermaken zijn met de mensenkinderen"

Is dit geen schoon stuk? Ik was een voedsterling bij Hem... Zo ook drukt Johannes het uit: "Niemand heeft ooit God gezien, maar de eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard".

"Mijn vermaken zijn met de mensenkinderen". Wie zijn dat, die mensenkinderen? Dat zijn de uitverkorenen, die heeft de Heere van eeuwigheid lief gehad. Hier zien we duidelijk de verkiezing in. Het is Zijn blijdschap ze in de tijd tot Zich te brengen. We hebben gezien, dat de Zoon het leven ontvangt van de Vader, maar nu moeten we niet denken, dat de Zoon afhankelijk zou zijn van de Vader, zoals in het natuurlijke een kind afhankelijk is van zijn ouders, dat de Zoon geen zelfstandig bestaan zou hebben. Neen, de Zoon heeft een eigen zelfstandig bestaan. Dit vinden we in Johannes 5:26: "Want gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelve, alzo heeft Hij ook de Zoon gegeven, het leven te hebben in Zichzelve". We moeten hier vooral letten op het woordje "alzo". Christus is de eigen natuurlijke Zoon van God. Hij is de Zoon door geboorte, niet door aanneming. Het gevolg hiervan is, dat de Zoon op de Vader gelijkt. De apostel noemt Hem dan ook in Hebr. 1: "Het afschijnsel Zijner heerlijkheid en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid. En zoals iemand niet kan nalaten een persoon, in wie hij zijn trekken ziet, lief te hebben, zo heeft God Zijn Zoon lief.

In Johannes 1 vinden we ook nog: "Het Woord was bij God en het Woord was God". Dat het Woord God was, hebben we nu gezien. Dat Christus het Woord genoemd wordt, wil zeggen, dat God Zich door Hem openbaart, Zich bekend maakt, Wie Hij is, want door het Woord openbaart iemand zich. Wat betekent nu, dat het Woord bij God was? Dat Hij de gedachte van God wist, kende, en nu in staat was deze gedachten de mensen kenbaar te maken. "Het Woord is vlees geworden", ziet op de menswording van Christus. We moeten nooit een andere Christus aannemen dan Die, Die in de kribbe van Bethlehem lag. Er zijn ontzaglijk veel mensen, die Christen heten, zonder dat zij Christus ooit hebben

aangenomen. Hier worden zij door de leer van de kerken van tegenwoordig in gesteund. Veel mensen houden het er voor, dat zij wel bekeerd zijn, als ze zo enige werkzaamheden gehad hebben, maar dan zou het niet moeilijk wezen om bekeerd te worden, hoewel het niet moeilijk is, maar het is toch een wonder Gods en gaat altijd gepaard met het verlies van ons leven.

Je moet niet denken, dat we voor ons plezier je zo waarschuwen om nooit meer naar een kerk te gaan. Je moet ook niet zo gauw zeggen: "Ja, maar het is toch de waarheid, die daar gezegd wordt", want het kan er o zo veel op lijken, zonder het evenwel te zijn. **Er moet in de prediking zeer duidelijk naar voren gebracht worden, dat er niets zaligmakends is, zolang er geen geloof in Christus is.** Ik zeg niet, dat er geen werkzaamheden moeten zijn, want nooit werd er iemand bekeerd, of hij had voor zijn geloofsvereniging met Christus werkzaamheden gehad, maar ze zijn niet zaligmakend. **Werkzaamheden die zaligmakend zijn, zijn die, die na het geloof in Christus plaats hebben. Dan wordt een mens pas recht werkzaam.** Als dit weggenomen wordt, is de grond van onze religie weg. Je moet me straks maar vergeten als ik er niet meer ben, maar vergeet nimmer de waarheid. Je moet haar omhelzen, je moet haar ook niet eenmaal tegen je laten getuigen, want dat zou verschrikkelijk zijn. De apostel Paulus zegt: "Wij kennen niemand meer naar het vlees enz."

Een onbekeerd mens wordt altijd gewaar, dat hij God ontwijkt. Maar als we Hem eenmaal gezien hebben, zoeken we Hem. Een predikant die het Woord brengt is niets dan een werktuig in Gods hand. God verwekt zo iemand. Hoe alles loopt of zal lopen, weten zij niet. Wij wisten immers ook niet, dat wij uitgestoten zouden worden. Alles loopt naar Gods wil.

Een gelovige heeft altijd het recht God "Vader" te noemen. We denken wel eens dat het gemakkelijker is God "Heere" te noemen, maar dat is niet zo. Kan iemand God Heere noemen, dan kan hij Hem ook Vader noemen, want ook het eerste kan hij alleen door Gods Geest. Maar vragen we: "Heeft iemand dan altijd de vrijmoedigheid om God Vader te noemen?" dan zeggen we: "Iemand kan zijn vrijmoedigheid wegwerpen". Hoe geschiedt dit? Door te zondigen? Niet door zondigen alleen, want de gelovige zondigt dagelijks. Hoort maar de apostel Jacobus: "Wij struikelen ook dagelijks in vele". Maar we werpen onze vrijmoedigheid weg, door onze zonden niet te belijden. Hiervoor waarschuwt ook de apostel Paulus: "Werpt uw vrijmoedigheid niet weg, welke een grote vergelding des loons heeft". Onze vrijmoedigheid wordt dan hoe langer hoe kleiner en dit doet ons mager worden. Ziet maar eens naar David in Ps. 32. Toen hij zijn

zonden niet beled, verouderden zijn beenderen en zijn sap werd veranderd in zomerdroogten. Maar als een gelovige telkens de toevlucht neemt tot het bloed der verzoening, dan wordt in hem bewaarheid: "De rechtvaardige is moedig als een jonge leeuw".

Zingen: Psalm 130 : 3.

Vrijdag, 9 November 1928

Zingen: Psalm 146 : 3 en 4.

We zijn nog aan het spreken over het Zoonschap van Christus. Er zijn altijd mensen geweest die niet geloofden in het Zoonschap van Christus. De Joden hebben dit tegengesproken, ja, op de belijdenis van Christus, dat Hij de Zoon Gods was, Hem ter dood veroordeeld. (Matth.26:65-66)... "Toen verscheurde de hogepriester zijn klederen, zeggende: Hij heeft God gelasterd, wat hebben wij nog getuigen van node? Ziet, nu hebt gij Zijn godslastering gehoord. Wat dunkt ulieden?" en zij antwoordden en zeiden: "Hij is des doods schuldig".

Ook in latere tijden zijn er geweest die dit tegenspreken. Denk maar aan de Socinianen, navolgers van Cellus, Faustus en Socinius. Zij zeggen, dat er maar één Goddelijke Persoon is, de Vader. Ook de modernen van deze tijd spreken dit tegen. Maar als we de Godheid van Christus loochenen, wat blijft er dan nog van onze religie over? Dan is onze religie niets meer waard. Als God geen mens geworden was, wat voordeel zouden we dan van Hem kunnen hebben? Iemand, minder dan God, zou nooit de toorn Gods tegen de zonde hebben kunnen dragen zonder te bezwijken. Hij zou nooit uit het lijden hebben kunnen opstaan.

Het brandofferaltaar was met koper bekleed, opdat het tegen het vuur bestand zou zijn. Zo was alleen de goddelijke natuur van Christus bestand tegen het vuur van Gods toorn. Daarom moeten we in Hem gevonden worden. De Bijbel spreekt over de Godheid van Christus duidelijk genoeg. De werken Gods worden ook aan Christus toegeschreven. De deugden Gods waarin God Zich openbaart, zoals Zijn rechtvaardigheid, heiligheid, barmhartigheid, algenoegzaamheid, alwetendheid enz. worden ook aan Christus toegeschreven.

De deugden Gods wil niet zeggen iets van God, maar God zelf. Spreken we van Gods heiligheid, dan is dit God zelf enz. Het werk der schepping wordt aan Christus toegeschreven. (Hebr.11:3) "Door het geloof verstaan wij, dat de wereld door het Woord Gods, (dit is Christus) is

toebereid". Het werk der herschepping: "Alzo maakt ook de Zoon levend die Hij wil". In Jeremia 23 lezen we, dat Christus genoemd wordt: "De Heere onze gerechtigheid" De deugd van Gods rechtvaardigheid vinden we in Zacharia 9:9 toegeschreven aan Christus. "Zie uw Koning zal komen, rechtvaardig en Hij is een Heiland".

Gods alwetendheid: Aan de zee van Tiberias zegt Petrus tot Christus: "Heere, Gij weet alle dingen" (Joh21:17). Dit moet je je nooit laten ontnemen, want dit is de inhoud van de Christelijke religie. Daarom moet je zorgen een flinke historische kennis te krijgen en daartoe moet je ijverig de middelen gebruiken. Je moet trouw de predikbeurten bijwonen, want daardoor werkt God voornamelijk en vooral van de catechisatie gebruik maken. De Geest kon er eens onder komen en dan zou je het verstaan met het hart. Je moet er aan denken dat als de prediking op een plaats is, het dan voornamelijk de tijd is, je tot God te bekeren, want als God zijn prediking aan een plaats geschonken heeft: 10 jaar, 10 maanden, 't zij een kortere of langere tijd, dan neemt Hij ze weer weg. Dan is het voornamelijk de tijd waarin God Zich laat vinden, waarin Hij nabij is. Daarom staat er geschreven: "Zoekt de Heere terwijl Hij te vinden is. Roept Hem aan terwijl Hij nabij is". (Jes.55:6). Hoe kort heeft het maar in Duitsland geduurd, en nu is het weg. Daarom placht Luther te zeggen: "Kinderen, gebruik je tijd, Gods genade is als een zwevende plasregen, die nu hier, dan daar is. En weg is weg." Want al is het waar, dat de bekering Gods werk is, en dat God even gemakkelijk hemel en aarde kan scheppen dan een mens bekeren, nochtans heeft God Zich aan de middelen verbonden. Daarom waren onze vaders altijd zo hoopvol gestemd voor een mens, die de middelen gebruikte (Art. tegen de Remonstranten Hfdst.1.16).

De Godheid van Christus heeft aan Zijn lijden waarde gegeven, Gods eer en deugden zijn door het lijden van Christus veel luisterrijker hersteld, dan wanneer het ganse menselijke geslacht eeuwig de straf der zonde zou dragen, want dit zou nooit voldoening te weeg hebben kunnen brengen. Christus is de weg van de mens tot God en van God tot de mens. Een mens die Christus is ingelijfd, heeft degenen, die ook het verenigende geloof bezitten, lief. Hij heeft de mensen lief niet om hun karakter, gaven, aanleg, want soms bezitten ze deze dingen helemaal niet, maar louter om Gods wil, om hetgeen van God in zulke mensen gevonden wordt, hij ziet God in die mensen en die mensen in God. De apostel stelt het als een kenmerk van genade de broeders lief te hebben. (1Joh.3:14) "Wij weten, dat wij overgegaan zijn uit de dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben;

die zijn broeder niet liefheeft, blijft in de dood". Hoofdstuk 5:1..."en een iegelijk, die liefheeft degene die geboren heeft, die heeft ook lief degene, die uit Hem geboren is". Daarom kunnen we Gods volk niet liefhebben, voordat we geloven. We denken soms wel, dat dit het geval is, maar dit is een vergissing. We moeten er dan ook in de eerste plaats ons werk van maken te geloven, ons hart open te stellen voor het Opperwezen. Ook hiervan spreekt de Bijbel: "En zij gaven zich eerst aan de Heere en daarna aan ons".

Zingen: Psalm 36 : 3.

Vrijdag, 23 November 1928

Zingen: Psalm 119 : 55.

We hebben gesproken over de tweede Persoon in het Goddelijk Wezen. Over Zijn naturen, ambten, namen, eigenschappen, werken, en we hebben daaruit gezien, dat Hij God is evenals de eerste Persoon en dat Hij ook als zodanig geëerd behoort te worden. We vinden de naam Heere zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament aan Christus toegeschreven. Jesaja 9, Sterke God. Psalm 110:1, "De Heere heeft tot mijn Heere gesproken". In het Nieuwe Testament, in de belijdenis van Thomas: "Mijn Heere en Mijn God". De eigenschappen Gods: wijsheid, rechtvaardigheid, barmhartigheid, goedheid, alwetendheid, algenoegzaamheid, alom tegenwoordigheid enz. worden aan Christus toegeschreven. God slaat alle mensen gade en in het bijzonder de uitverkorenen.

Het is van eeuwigheid Gods wil geweest een gedeelte van het menselijk geslacht zalig te maken. Waarom niet allen, zul je denken? Dat weten we niet. Het is Gods wil geweest. Voor dat er iets geschapen was, heeft God reeds beslist, wie er zalig zouden worden. God heeft daarbij niet gelet op iets in de mens, want ook in de uitverkorenen is van nature niets, dat God zou kunnen aangenaam zijn, maar alleen op Zijn eigen vrije wil en welbehagen. De Vader heeft ze aan Zijn Zoon geschonken tot eigendom, op voorwaarde, dat Hij ze zou verlossen en in de tijd hun straf zou dragen en hun schuld betalen. De Zoon heeft dit gewillig op Zich genomen. Psalm 40: "Zie, Ik kom o God, om Uw wil te doen". En in de tijd heeft Hij ze vrijgekocht, niet met goud of zilver, maar met Zijn eigen bloed...Gij zijt duur gekocht" Hand.20:28..."welke Hij verkregen heeft door Zijn eigen bloed.... "Ook de uitverkorenen zijn van nature in de handen van de vorst der duisternis. Deze heeft een recht op hen verkregen, het is rechtvaardig,

dat deze ze in zijn macht heeft, want de mens is in het Paradijs gewillig met hem in verbond getreden. Daarom vinden we ook, dat hij in de profetieën van Jesaja een rechtvaardige genoemd wordt. (Jes.49:24) "Zou ook een machtige de vangst ontnomen worden, of zouden de gevangenen eens rechtvaardigen ontkomen?" Daarbij komt dat een mens geheel tevreden is over zijn heerschappij. Daarom vinden we dat alles in vrede is, als de Sterk bewapende zijn hof bewaakt (Luk.11:21). Maar nu Christus sterker is dan de vorst der duisternis, werpt Hij hem uit. Als dit niet geschiedde, zou er nooit iemand zalig worden. En hierin ligt troost voor de Kerk van God, dat zij weet, hoe groot iemands afkerigheid en vijandschap ook mogen zijn, dit geen verhindering voor God is om hem zalig te maken, mits hij maar ligt onder het zegel van eeuwige verkiezing. Ook een ellendige kan hieruit moed scheppen. Als hij bevindt, dat het hem onmogelijk is en dat het alles verkeerd bij hem is, dat het daarom bij God mogelijk is en dat niet een van de uitverkorenen achter zal blijven. Geen ogenblik verliest God zijn uitverkorenen uit het oog, ja zelfs de kleinste dingen gebeuren niet buiten Gods wil om. Dit weet de gelovige en dit is hem een grote troost.

Het is voor alle dingen nodig, dat we God kennen en dan verstaan we ook Zijn Woord. Dan geeft de mens zich aan God over en voor die tijd doet hij dat nooit. "Zij gaven zich eerst aan de Heere en daarna aan ons". God staat aan het hoofd van het huisgezin Gods: de Kerk. Nu zendt Hij Zijn dienstknechten om het Evangelie te verkondigen. "Ziet, Ik geef u de sleutelen van het Koninkrijk der hemelen" (Matth.16). We moeten in de prediking God horen, want het is Gods Woord, dat tot de mens wordt overgebracht. "Hoor wat de Geest tot de gemeenten spreekt"

God heerst ook over de duivelen. De vorst der duisternis kan nooit verder gaan dan God het toelaat. Geen enkele aanvechting geschiedt er buiten Gods weten om. De Heere gebruikt deze dingen om Zijn Kerk er het goede door aan te brengen. "U zullen, als op Mozes' beê, wanneer uw pad loopt door de zee, geen golven overstromen". Wat ook de Kerk moge overkomen, in welke moeiten en ellenden ze ook moge komen, ze zullen het hoofd uit de gebreken opheffen. Ze rekenen hierop en mogen ook rekenen op de genade Gods. Weet je wel wat zo'n aanvechting van de vorst der duisternis is? Dat ondervindt alleen de Kerk. De satan probeert iemand die niet bekeerd is, wel van de bekering af te houden en hij kan het hem bang genoeg maken, maar zijn echte woeden ondervindt alleen de Kerk. Aan alles wat zo'n mens dan door hem wordt aangedaan ligt ten grondslag: "zegen God en sterf". De ziel komt dan ook aan de rand van de wanhoop.

Als er dan geen Voorbidder was, zou hij zeker omkomen. We vinden hiervan gesproken in de Bijbel: "Simon, Simon, ziet, de satan heeft ulieden zeer begeerd, om te ziften als de tarwe. Maar Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude".

De volgende keer zullen we het hebben over de menswording van Christus en daar het Kerstfeest nadert, zullen we de Kerstgeschiedenis wat uitvoerig behandelen, en daar enige weken bij stilstaan. Zingen: Psalm 86 :6.

Vrijdag, 7 December 1928.

Zingen: Psalm 68 : 14.

We hebben het er over gehad, dat de tweede Persoon in het Goddelijk Wezen, Gods Zoon is. Nu moeten we het hebben over wat volgt: "Ontvangen van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria"

We moeten dus spreken over de menswording van Christus. God is mens geworden. De tweede Persoon is mens geworden. De Vader en de Heilige Geest niet. De Vader is wel in Christus, dus ook in Zijn menswording, maar toch is de Vader geen mens geworden. De Zoon moest door Zijn menswording Zijn Vader aan de mens openbaren. Als Christus geen mens geworden was, zou er nooit iemand God kunnen leren kennen. "Niemand heeft ooit God gezien, maar de eniggeboren Zoon, Die in de schoot des Vaders is, Die heeft Hem ons verklaard".

Met de openbaring van God vangt het nieuwe leven aan. **Voor die tijd is er geen leven. Hoort naar de apostel Paulus: "Indien iemand in Christus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbij gegaan, ziet, het is alles nieuw geworden"** (2Cor.5:17).

Vele mensen zeggen: "Wat zijn dan al die werkzaamheden en veranderingen die in mij plaats hebben gegrepen?" Wij moeten niet in dingen treden die God verborgen heeft, maar dit voor God laten. Het is der koningen eer een zaak te doorgronden, maar Gods eer een zaak te verbergen. Het is ook geen goed teken als we dit zeggen, want het is een bewijs, dat de twistingen des Geestes hebben opgehouden.

Heeft de Geest niet opgehouden te twisten, dan zegt men: "Wat dit alles geweest is weet ik niet, maar dit weet ik, dat ik voor Gods rechterstoel zal moeten verschijnen, en de gedachte daaraan doet mij de haren der verschrikking te berge rijzen". Zo'n mens ziet eindelijk, dat alles dood aan

hem is. Niet alleen aan hem zelf, maar ook al het zijne. Zo'n mens vlucht tot Christus, heeft Christus nodig.

Als God een mens komt vernieuwen, **dan is dit maar niet voor een ogenblik**, zodat hij vandaag het leven zou hebben en het morgen of over enige tijd weer zou missen, neen, deze vernieuwing blijft altijd. **Wie haar eens deelachtig geworden is, zal haar nimmer meer missen!**

De onderhouding daarvan heeft God Zelf op Zich genomen.

"Eerst schiep en sinds bewaarde".

Een gelovige heeft somtijds meer dan dat hij weet. We zien dit in Filippus. Laten we Johannes 14 maar eens opslaan. Er was een gesprek tussen Christus en de discipelen. Christus zei tot hen, dat zij de Vader kenden (Joh.14:7) "Van nu aan kent gij Hem, en hebt Hem gezien". Maar nu zei Filippus: "Heere, toon ons de Vader, en het is ons genoeg". Hoe kwam Filippus er toe deze vraag te stellen? Wist hij niet, dat hij God kende? Zeker, maar hij dacht dat Christus sprak over een bijzondere openbaring Gods, waarvan hij geen kennis had.

Er is in het hart van een kind Gods een diep zelfmistrouwen. Laat ik je eerst eens duidelijk maken, hoe een Christen er toe komen kan, minder van zichzelf te denken. Een Christen die geen hoge gedachte van zichzelf heeft, niet van zichzelf denkt als van een vader in de genade of een moeder in Israël, maar zichzelf nietig gevoelt, als zo'n mens in aanraking komt met een groot Christen, met iemand van wie nogal naam uitgaat en hij hoort dan spreken over dingen die ook in zijn hart verklaard liggen, dan denkt zo'n mens: "Zou hij hetzelfde bedoelen als ik ondervonden heb en wat in mijn hart ligt? Of zou hij wat anders op het oog hebben". En dan is zo'n mens geneigd tot het laatste te besluiten, want nog eens: Bij een kind van God is een diep zelfmistrouwen. Bij een huichelaar vindt men alleen de waarschuwing van de consciëntie. Dit was het nu ook bij Filippus en daarom stelde hij die vraag, om erachter te komen of Christus, die hij ver boven zich achtte, niet iets anders bedoelde, dan datgene, wat hij in zijn hart gewaar werd. Een oprecht gelovige onderzoekt elke dag zijn geloof, hij is altijd bang, dat hij zich toch nog zal vergissen, maar in het oprechte geloof is een diepe vaste zekerheid. "Het geloof is een vaste en diepe grond" (Hebr.11:1). En dit komt het beste openbaar als men zich op de posten bevindt.

Komen de aanvechtingen en duren ze een dag, een week, een maand of nog langer, diep in het hart van een gelovige blijft er iets onwrikbaars liggen. De gelovige laat nooit het deel aan het Opperwezen los. Het is dan

ook een Goddelijk geloof, het wordt genoemd: "Het geloof der werking Gods". Onthoud dit goed, want er kan een tijd komen, dat dit je niet meer gezegd wordt.

We zouden kunnen vragen: "Hoe komt het dat de Zoon mens werd en niet de Vader of de Heilige Geest?" Ik weet hier het juiste antwoord niet op, maar het is mij het aangenaamst te zeggen: "Dit is de wil geweest van het Drie-enig Goddelijk Wezen". Doch om een uitgebreider antwoord te geven, komt het mij voor, dat er verscheidene redenen kunnen geweest zijn. De redenen die veronderstelt mogen worden, dat er geweest zijn, dat Christus mens geworden is en niet de eerste Persoon zijn:

- 1) Omdat de schepping ook door Christus is.
- 2) Omdat hij moest voldoen aan de Vader. Licht het niet voor de hand, dat Hij een Persoon moest zijn, gezonden van Iemand, van wie Hij het leven ontving?
- 3) Hij moest de raad Gods bekend maken. Is het niet waarschijnlijk, dat daarom Hij dat doen moest, Die het zelfstandige Woord Gods is?
- 4) De uitverkorenen moesten een indruk krijgen van de liefde, kon dat beter dan door de zending van de Zoon door de Vader?
- 5) Het beeld Gods moest in de uitverkorenen hersteld worden. Was Hij voor dat werk niet het meest geschikt, Die het uitgedrukte beeld van Gods zelfstandigheid is?
- 6) Kinderen Gods zijn erfgenamen. Moesten zij dat niet wezen in Hem, Die de erfgenaam van alles is?

Maar het allermeest komt in het zenden van de Zoon de liefde van de Vader naar voren. Wat een liefde, dat Hij Zijn geliefde Zoon overgaf om ons te behouden. (Joh.3:16) "Want alzo lief heeft God de wereld gehad..." Als de mens deze liefde opmerkt, gelooft, dan gaat hij tot God en anders blijft hij zich onttrekken.

Als we ons aan iemand toevertrouwen, moeten we toch weten, dat die persoon ons lief heeft of ons genegen is, anders wenden we ons veel liever van hem af.

De Zone Gods is mens geworden, evenals andere mensen, uitgezonderd twee zaken: De zonde en de genade, Hij had geen zonde, daarin verschilde Hij met ons, en ook in de genade, want die hebben wij niet van nature. De Goddelijke natuur is echter geen mens geworden, maar God gebleven, zodat Christus twee naturen had, een menselijke en een Goddelijke. In de eerste dagen van de Christelijke Kerk placht men te

zeggen: "Hij is gebleven wat Hij was, God, Hij is geworden wat Hij niet was, mens. Er is geen vermenging geweest van die twee naturen.

Ook is niet waar wat wel beweerd is, dat Christus slechts een schijn lichaam gehad heeft tijdens Zijn omwandeling op aarde. Daarbij haalt men dan aan Rom.8:3, "Zijn Zoon zedende in de gelijkheid des zondige vleses". De apostel Paulus bedoelt hier alleen, dat Christus zonder zonde was.

Zingen: Psalm 98 : 2.

Vrijdag, 21 December 1928

Zingen: Psalm 121 : 3 en 4.

We moeten nu dus spreken over de Godmens. God is niet als mens geschapen, maar Hij heeft Zijn eigen Goddelijke natuur in de mens gebracht. Hij verkoos daartoe (in onze ogen) een willekeurig iemand, een maagd uit het huis van David. "De Heilige Geest zal over u komen en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwen, daarom ook, dat Heilige, dat uit u geboren zal worden, zal Gods Zoon genaamd worden". Zo komt Hij ook in de herschepping Zichzelf in de mens openbaren.

Galaten 1:15en16: "Maar wanneer het Gode behaagd heeft, Die mij van mijner moeders lijf aan afgezonderd heeft, en geroepen door Zijn genade, Zijn Zoon in mij te openbaren enz." De Heere Jezus is mens geweest, ons in alles gelijk, uitgenomen de zonde. Hij bestond uit ziel en lichaam. Zijn ziel bestond uit drie krachten, evenals de onze: denkende, willende en voelende kracht. Dus: verstand, wil en gevoel.

Zijn verstand is zonder twijfel zeer groot geweest en evenals het onze, vatbaar voor ontwikkeling, want er staat: "Hij nam toe in wijsheid". Hoe ouder Hij werd, hoe groter Zijn verstand. Hij gaf met een paar woorden altijd een afdoend antwoord. Nooit bleef Hij Zijn vijanden een antwoord schuldig, of gelukte het hun, Hem in Zijn rede te vangen. Op 12-jarige leeftijd deed Hij de geleerdste mensen verbaasd staan door Zijn vragen en antwoorden.

Waaruit kunnen wij opmaken, dat Christus' verstand op een buitengewone wijze zal zijn toegenomen? Wel, de vreze des Heeren is het beginsel van alle wijsheid. En nooit is de vreze Gods bij Christus door de zonde onderbroken geworden. Altijd was Hij bezig met de dingen van Gods Koninkrijk. "Wist gij niet, dat Ik moet zijn in de dingen Mijns Vaders?" Dan alleen leren we, dan als God ons iets van Zichzelf laat zien

en anders vallen we altijd in onszelf. Dit was bij Christus niet mogelijk, dus leerde Hij altijd. Bij de gelovige is dit echter heel anders. Ziet hij het ene ogenblik iets van God, het volgende ogenblik ligt hij buiten alles. Let maar op Petrus. Het ene ogenblik legt hij die Godverheerlijkende belijdenis af en wordt hij door Christus zalig gesproken: "Zalig zijt gij, Simon Bar-Jona, want vlees en bloed heeft u dit niet geopenbaard". En: "gij zijt Petrus en op deze Petra zal Ik Mijn gemeente bouwen". Een ogenblik later is het: "Ga weg achter Mij Satanas". Petrus was plotseling weer in zichzelf terug gevallen, en dit is de val.

Augustinus zei eens: "Zalige val", maar ik dacht vanmorgen: "Rampzalige val". Uit God, in onszelf. De mens zinkt in zichzelf en dat is zijn rampzaligheid.

God brengt Zijn uitverkorenen wel in zichzelf, maar daarna voert Hij ze uit zichzelf tot Hem en dat is de zaligheid. Het verstand van de Heere Jezus was ook niet oneindig, maar evenals het onze, eindig. Want we lezen: "Van die dag en die ure weet niemand, noch de engelen, die in de hemel zijn, noch de Zoon, dan de Vader (Marc.13:32).

Hieruit blijkt, dat Hij naar Zijn menselijke natuur niet alles wist. Er is niemand geweest die zulke diepe, innerlijke bewegingen had met de mens als deze Godmens. Niemand stond zo dicht bij de mens als Hij en toch stond niemand zo ver van de mens af.

Wij lezen, dat Christus weende aan het graf van Lazarus, aan de poort van Jeruzalem. Waarover? Over het ongeloof van de mens. Het grootste deel van het volk verwierp Hem en toch wisten velen, dat Hij de waarheid sprak. Mijn aandacht werd er eens bij bepaald, hoe Jezus over Jeruzalem weende en toch zo diep verenigd was met de wil van God. Christus zag, hoe het volk door Hem te verwerpen, zijn ongeluk tegemoet ging. Zo is het met ieder mens, ieders leven is een mislukking, men kan het de mens aanzien, het kan niet anders, ieder mens moet schipbreuk lijden, omdat onze schipbreuk achter ons ligt: Het paradijs.

De mens gaat nooit voor de waarheid opzij. Waarom niet? Omdat hij dan zelf opzij moet. De waarheid kan niemand aanhoren, bekeerd noch onbekeerd. Alleen naar het genadedeel horen de bekeerden niets liever. **De mens doet niets aan zijn zaligheid, hij kan en hij wil er niets aan doen, MAAR GOD DOET ALLES, daarom moeten wij toelaten, dat Hij in ons werkt.**

De Heere Jezus heeft ook behoefte aan spijs en drank gehad. Waar? In de woestijn, in de dagen van Zijn verzoeking door de satan, toen

hongerde Hem ten laatste. Zulke tijden neemt de satan waar om aan te vallen. De Heere heeft ook dorst gehad. Aan het kruis riep Hij uit: "Mij dorst!" Hier komt duidelijk onze haat en vijandschap voor de dag die wij tegen God hebben. Wij hebben Hem op Zijn klacht geen water gegeven. Men zou geneigd zijn te zeggen: "Hoe is het mogelijk, dat men iemand, die aan het kruis hangt en zijn dorst klaagt, edik met gal geeft?" Och, de mens heeft alleen zichzelf op het oog, hij bemint alleen zichzelf en dit is dan nog een verkeerde liefde. De mens kan niet verdragen, dat Christus zei, dat Hij Gods Zoon was. En deze belijdenis heeft Christus dan ook aan het kruis gebracht. Men gevoelde: Was dat waar, dan moest de mens opzij, er onder en was het hunne bestemd om onder te gaan en dat wilde men niet.

De diepe vijandschap die er door de val in ons hart heerst, zien we dan ook pas als we Christus aan het kruis zien hangen door ons. Tot zo lang kan een mens volhouden, dat hij niet goddeloos is en met de broeders van Jozef zeggen: "Wij zijn vrome lieden", maar toen Jozef zei: "Ik ben Jozef, die gij verkocht hebt" toen konden zij hun belijdenis niet volhouden, want het bewijs van hun goddeloosheid stond voor hen. Dit moet onze zonde worden, en dan verwachten we niets meer van onszelf.

Soms is het voor die tijd alsof we wel in het stof zouden willen bukken, dan weer of we tot de hemel zouden willen reiken, op een andere tijd zinken we weg in moedeloosheid om enige tijd later onze hersens tot ziek wordens toe te laten denken, maar het betekent allemaal niets. God wacht alleen op vernedering.

Niet zodra heeft een mens zich vernederd of God komt hem genade schenken: **VOOR DIE TIJD KOMT HIJ NIET!** "Als hun onbesneden hart zich gebogen zal hebben en zij een welgevallen zullen hebben aan de straffen hunner ongerechtigheid, dan zal Ik gedenken aan Mijn verbond" (Lev.26). We zien dit ook in de moordenaar. Hij bekende, dat zijn straf rechtvaardig was, maar dat Christus onschuldig was. En toen hij dit uitriep, veroordeelde hij de gehele zgn. godsdienstige wereld. De moordenaar deed toen ook zijn best niet meer om iets goeds in zichzelf te zoeken; hij wist, dat dit niet in hem was. Als een mens daar komt en op Christus gerechtigheid ziet, die hem dan geopenbaard wordt, dan staat hij ineens boven andere mensen, d.w.z. zij kunnen hem niet deren. Een mens klaagt soms over de moeilijkheden, over de omstandigheden waarin hij verkeert, ze vallen hem zo zwaar. Hoe komt dit? Omdat hij de moeilijkheden niet aanvaardt. Als hij ze aanvaardde, zou het direct alles anders worden.

Christus heeft ook geslapen in het schip, tijdens de storm. Hieruit blijkt, dat Hij rust nodig had, want Hij sliep door het geraas van de storm heen.

Christus is ook toornig geweest. Wij lezen in Marcus 3 : 5: "En als Hij hen met toorn rondom aangezien had, meteen bedroefd zijnde over de verharding van hun hart enz."

Hoe de Heere Jezus er uitgezien heeft, weet niemand. Hij zal ongetwijfeld een schoon man geweest zijn. Men heeft vele afbeeldingen van Hem gemaakt, maar deze berusten op de verbeelding van de kunstenaar. Christus kan en mag niet afgebeeld worden. De Rooms en hebben een doek, waarvan zij zeggen, dat een vrouw Veronica, Christus het zweet van het aangezicht gewist heeft toen Hij op weg was van Jeruzalem naar Golgotha, en waarop toen de gelaatstreken van de Heiland zijn overgedrukt. Doch dit is voor ons onbetrouwbaar.

Waarom mag Christus niet afgebeeld worden? De Heere is nu niet meer zoals Hij op aarde was. Hij heeft nu een verheerlijkt lichaam. Het is de Kerk hier ook niet om te doen. Paulus zegt: "Wij kennen van nu aan niemand meer naar het vlees; Indien wij ook Christus naar het vlees gekend hebben, zo kennen wij Hem nu niet meer naar het vlees".

Sommigen zeggen, dat Christus een schijnlichaam gehad heeft, een geest geweest is. Maar dit is niet zo. Tot de discipelen zei de Heere: "Tast Mij aan en ziet, want een geest heeft geen vlees en geen beenderen, gelijk gij ziet, dat Ik heb".

Zingen: Psalm 103 : 7.

Vrijdag, 4 Januari 1929.

Zingen: Psalm 119 : 22.

Wat is nu de menswording van de Zoon van God?

De menselijke natuur van Christus is niet geschapen. Was dit wel geschiedt, dan zou Christus wel waarachtig mens geweest zijn, maar niet de nabestaande van de mens, wat Hij toch zijn moest om de Losser te kunnen zijn. De menselijke natuur is niet in schijn geweest, de Goddelijke natuur is niet in de menselijke veranderd. (Arius, veroordeeld concilie te Nicéa 342) De menselijke natuur heeft Christus aangenomen tot Zijn Goddelijke roem.

De menselijke natuur was voor de vereniging met de Goddelijke natuur geen Persoon. Maar de Goddelijke natuur heeft de menselijke natuur

tot zich genomen om haar als Zijn instrument te gebruiken, zodat Christus heeft willen zien door de ogen van die natuur, heeft willen tasten met de handen van die natuur, heeft willen lopen met de voeten van die natuur.

Twee naturen - één persoon. De naturen niet gescheiden, maar verenigd. (Nestorius, die de natuur te veel scheidde. Veroordeeld concilie van Efeze 431). De natuur is niet vermengd. Iedere natuur houdt zijn eigen eigenschappen. (Eutiches maakte te weinig onderscheid bij de naturen van Christus. Veroordeeld te Chalcedon 451).

"God is de Bewerker. Gij (de Vader) hebt Mij het lichaam toebereid". De Heilige Geest is de Bewerker. De Heilige Geest zal over u komen en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwten (Luk.1:35). Maar Christus heeft Zichzelf vernietigd en heeft de gestaltenis van een dienstknecht aangenomen en is de mensen gelijk geworden (Fil.2:7).

De tweede oorzaak is Maria. Hierdoor zijn de profetien vervuld.

1. De Messias moest het zaad van Abraham zijn. Maria was een dochter Abrahams.

2. Hij moest zijn uit het huis van David. Maria behoorde daartoe.

3. Uit de stam van Juda. Zij behoorde tot de stam van Juda.

De betekenis van de menswording voor de gelovigen. Wij zijn in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren. De zonde wordt bedekt door de heilige ontvangenis van Christus. Zoals in Maria moet ook Christus in ons ontvangen zijn en te voorschijn komen. Dit feit moet ons door de engelen worden bekend gemaakt. Deze Christus moet ons alles zijn.

Zingen: Psalm 98 : 2.

Vrijdag, 18 Januari 1929

Zingen: Psalm 27 : 3.

We moeten nu handelen over de tweede trap van de vernedering van Christus. We moeten het nu hebben over het lijden van Christus. Hier komen verschillende vragen naar voren.

1. Wie er geleden heeft.

2. Wat er geleden is.

3. Hoe er geleden is.

4. Waarom er geleden is.

5. Waartoe dit lijden moest dienen.

Wie er geleden heeft? Het was geen engel, geen mens en ook geen dier, neen, het was de eeuwige Zoon van God. Een engel kon de straf voor de mens niet dragen. Want de ziel die zondigt, die zal sterven. De menselijke natuur had gezondigd, dus moest ook de menselijke natuur de zonde dragen. De mens kon de toorn Gods tegen de zonde niet dragen, maar zou zeker bezweken zijn. Een dier kon dit ook niet doen. Wel zijn er door alle eeuwen heen veel dieren geslacht, veel offers gebracht, maar deze offers konden de beledigde Majesteit Gods niet voldoen, konden geen voldoening teweeg brengen. (Ps.51:18): "Gij hebt geen lust tot offerande, anders zou ik ze geven; in brandofferen hebt Gij geen behagen". In Ps.40:7: "Gij hebt geen lust gehad aan slachtoffer en spijsoffer". Door alle eeuwen heen is gevoeld, dat zonder bloedstorting geen vergeving was. Van de vroegste tijden af werden door de heidenen offers gebracht aan hun goden, om te die verzoenen. De beschaving heeft deze indruk weggewist, zodat dit gevoel nu weg is. Doch de instelling van de dienst der ceremoniën had niet ten doel het Opperwezen te verzoenen, maar de gelovige Israëliet zag van het offer dat gebracht werd, op een ander offer, dat gebracht zou worden. Het was dan ook het werk van de priester het volk daarop te wijzen. (Mal.2:7): "Want de lippen des priesters zullen de wetenschap bewaren, en men zal uit zijn mond de wet zoeken".

Het werk van de profeten was voornamelijk het volk op te wekken tot bekering. Deed dit de priester niet, dan werd de bedoeling Gods met de ceremoniële wet geheel uit het oog verloren en ontaarde het geheel in werkheiligheid. Daartegen heeft vooral de profeet Jesaja geprofeteerd. De andere profeten ook wel, maar vooral Jesaja. Hij zag, dat het volk de bedoeling Gods niet verstond en geheel rustte op hun brengen van de offers. Hij spreekt niet tegen de offers op zichzelf, maar tegen de gevolgtrekking, die het volk maakte, tegen het rusten op hun eigen werk. Daarom was het noodzakelijk, dat de priester bekeerd was, dat hij het zelf van God geleerd had, anders kon hij het volk niet zuiver leren.

Dus geen engel, geen mens en geen dier kon de verzoening tot stand brengen. Het was de Zone Gods zelf. Hij heeft ze tot stand gebracht, Hij heeft alles gedaan wat wij verzuimd hadden, en geboet de schuld die wij gemaakt hadden. Daarom moeten we tot Christus gaan. We moeten ons tot God wenden met een gelovig gebed. Wat is dat: tot God zich wenden met een gelovig gebed? Dat is: met een arm hart en een verlegen ziel en ziende op de belofte Gods.

Er is veel geleden op de aarde, er zijn onnoemelijk veel tranen gestort. Maar al dit lijden te samen is niet te vergelijken met het lijden van Christus. Al dit lijden heeft Christus ondergaan voor Zijn volk. Kon de gelovige dit dieper voelen, hij zou dieper vernederd worden en veel teerder leven.

Twee dingen worden door het lijden van Christus openbaar. De liefde Gods en onze zondigheid. Als een mens daar is, dan staat hij recht tegenover God en gunt ook zijn naaste het beste voor de tijd en voor de eeuwigheid.

Zingen: Psalm 40 : 4.

Vrijdag, 1 Februari 1929

We zijn aan het spreken over het lijden van Christus. Waarin heeft de Heere geleden? In ziel en lichaam. Hij was waarachtig mens, bestond evenals alle mensen uit ziel en lichaam. Hij heeft geleden van Zijn geboorte af. Als kind werd Hij in armelijke omstandigheden opgevoed en verder is Zijn gehele leven een lijdensweg geweest. Zoals de Heere Jezus geleden heeft op aarde is, door niemand weer te geven. Dit lijden is al maar zwaarder geworden tot het eindelijk in de smartelijke kruisdood geëindigd is. Dit lijden, hoe ontzettend ook, is toch niet te vergelijken met het zielenlijden, dat de Heere ondergaan heeft. Hier kunnen we eigenlijk niets van zeggen. De Heere Jezus heeft geleden in een onzondige natuur. Dat kon, omdat Hij God was. Al wat de mens doet, ook een begenadigd mens, zijn allerbeste werken doet hij in een zondige natuur. Dit is een gevolg van de val. En hierom kunnen wij niet nagaan hoe diep het lijden van de Heere Jezus geweest is, het kan nooit door ons gepeild worden. Nu het zo voor onze aandacht komt, zullen we even stilstaan bij het lijden van de Heere Jezus. De Heere moet, zolang Hij hier op aarde geweest is, Zich ontzettend eenzaam gevoeld hebben. Hij is een vreemdeling op aarde geweest. Hij heeft gehaakt naar het einde. Waarom? Ten eerste, omdat Hij verlangde Zijn uitverkorenen te verlossen. Ten tweede, omdat Hij wist, dat Gods deugden hierdoor op het hoogst opgeluisterd worden, zowel de deugd van Zijn rechtvaardigheid als de deugd van Zijn barmhartigheid, genade enz.

Er lag een noodzakelijkheid op Christus krachtens het Vredeverbond. We lezen, dat Hij zegt: "Hoe wordt Ik geperst, totdat het volbracht zij". Op de vooravond van Zijn lijden was Hij met Zijn jongeren naar de Olijfberg

gegaan. Op deze berg had Hij dikwijls de nacht doorgebracht in het gebed tot God. Enige ogenblikken tevoren had de Heere met Zijn discipelen het Pascha gevierd en het Heilig Avondmaal ingesteld. Zonder twijfel zal deze plechtigheid een diepe indruk op de Heiland gemaakt hebben. "Neemt, eet, dat is Mijn lichaam, hetwelk voor u verbroken wordt".

Hij wist wat Hem te wachten stond. Voor een ogenblik schijnt het lijden Hem te zwaar te worden. Zijn elf jongeren zijn Hem te veel en met drie trekt Hij de hof in. Hij vraagt hun alleen met Hem te waken, en dan verwijderd Hij Zich. Als we in lijden zijn, heeft de eenzaamheid een bijzondere aantrekkingskracht op ons. Dit was bij de Heiland ook zo. Hij kon Zich niet staande houden, maar wierp Zich ter aarde. "Vader", bidt Hij, "indien het mogelijk is, zo laat deze drinkbeker van Mij voorbijgaan".

Tot drie malen toe herhaalt hij dit gebed, maar elke keer eindigt Hij met te zeggen: "Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede". Had de Heere er spijt van gekregen? Wilde Hij, nu het zo zwaar werd, terug? O, neen, maar de Heere Jezus had ook vlees en bloed, en dezen deinsden voor het lijden terug en hierop moest Hij de overwinning behalen. Kunnen we dit met iets vergelijken? Ja, neem een bekeerd mens. Aan de weg van de gelovige is schande, smaad en smart verbonden. Vlees en bloed van een gelovige komen hier met kracht tegenop. Tegelijkertijd ontdekt hem de Geest, dat dit er noodzakelijk aan verbonden is, dat hij er niet buiten kan. Dit doet de gelovige zeggen: "Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede". Daarom sprak de Heere Jezus: "De geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak". Je zou kunnen opmerken: "Waarom heeft de Heere driemaal gebeden? Was eenmaal niet voldoende geweest?" Het is bij de Heere ware ernst geweest. Van vertoon is hier geen sprake. Maar we mogen aannemen, dat eerst bij de derde maal Hij volkomen overwinning op vlees en bloed behaald heeft en Hij Zich toen geheel heeft overgegeven.

De zielenstrijd van Christus tekende zich af op het lichaam. Zijn zweet werd gelijk grote druppelen bloed en dat in de kille nacht van het oosterse land. Dit wijst op een ontzettende angst en benauwdheid. Het was, zoals Hij tot Zijn discipelen gezegd had: "Mijn ziel is geheel bedroefd, tot aan de dood toe". Hij wist hoe vreselijk het was Gods rechtvaardigheid te voelen. Hij zou beladen met de zonden van Zijn volk, voor Gods rechterstoel moeten verschijnen. Iemand, die onder de overtuiging van zonde leeft, krijgt hier ook iets van te voelen en heeft soms ontzettende angsten bij de gedachte, zo onvoorbereid voor God te moeten verschijnen. Maar toch is de angst van Christus veel groter geweest. Het allermeest heeft

Hij geleden, toen Hij Zich van God verlaten heeft gevoeld. Toen kwam de bange klacht over Zijn lippen: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Toch was dit geen wanhopige klacht, maar door het geloof klemde Christus Zich vast aan God, Die nu Zijn aangezicht voor Hem verborg, Die de uitlating van Zijn liefde inhield. Daarom wordt de Heere Jezus genoemd: "De Overste Leidsman en Voleinder des geloofs". Hij voelde toen de toorn Gods om de zonden op Hem neerkomen. Daar heeft Hij de ganse schuld betaald en triomferend over de zonde, dood en hel uitgeroepen: "Het is volbracht". Waarop Hij de Geest gegeven heeft in de hand van Zijn Vader.

Daar dus Christus alle schuld betaald heeft, zal het voor een ieder onzer noodzakelijk zijn, dat we in Hem gevonden worden.

Zingen: Psalm 27 : 3.

Vrijdag, 15 Februari 1929.

We hebben de vorige keer besproken, dat Christus geleden heeft. We moeten het nu hebben over de vraag: Van Wie heeft Hij geleden? De Heere heeft geleden van mensen, duivelen en van God. Hij heeft geleden van mensen, vrienden en vijanden Ook van Zijn vrienden. In de allereerste plaats van Zijn moeder. Maria heeft haar Zoon bijna nooit begrepen. Hoewel zij een begenadigde vrouw was, begreep zij Christus' leven niet, was Hij tot op zekere hoogte een vreemde voor haar en hier heeft de Heere smart van gehad. Dit openbaarde zich reeds toen de Heere nog maar jong was. Als Maria na lang zoeken de Heere Jezus in de tempel vindt, zegt zij: "Kind, waarom hebt Gij ons alzo gedaan? Zie, Uw vader en ik hebben U met angst gezocht." Maar Christus wijst haar terug en zegt: "Wist gij niet, dat Ik moet zijn in de dingen Mijns Vaders". Maria begreep Zijn woorden niet. Later, op de bruiloft te Kana zegt zij: "Zij hebben geen wijn". Maar Christus zegt: "Vrouw, wat heb Ik met u te doen? Mijn ure is nog niet gekomen".

Maria moest leren, dat al was zij Zijn moeder, zij toch in betrekking tot Christus' taak hier op aarde, niets bij anderen voor had, dat zij ten opzichte van Zijn ambt geen invloed mocht proberen uit te oefenen. Nu wijst Christus haar uit enkel liefde terug. Nu kwam het openbaar, dat zij een gelovige was, dit blijkt uit haar woorden, want onmiddellijk gaat zij terug en zegt tot de bedienden: "Al wat Hij zegt, dat gij doen moet, doe

dat". De mensen spreken wel eens van ergens uitvallen; nu dit is hier zo. Maria moest er telkens weer uitvallen en dit is pijnlijk voor vlees en bloed. Het komt mij voor, dat Simeon hier het oog op gehad heeft toen hij zei: "... en ook een zwaard zal door uw eigen ziel gaan". Er uitvallen, dit is het moeilijkste wat er is. Terug te gaan, te bekennen dat het met ons uit en gedaan is, dat is zo moeilijk te leren. Het kost wat, eer een mens die met de dingen der eeuwigheid bezig is, dit geleerd heeft en het duurt doorgaans zo lang eer hij zover is. Maar ook voor een gelovige is het een moeilijke les, want ook voor hem komt het telkens weer terug. De discipelen hebben de Heere Jezus ook niet begrepen. Van hen heeft de Heere nog veel meer geleden dan van Maria. Waarom? Het komt mij voor, dat Maria beter heeft kunnen zwijgen. Dit deden de discipelen ook niet. Als zij de Heere niet begrepen, dan spraken zij Hem openlijk tegen. Daarom moest de Heere hen telkens harde woorden toespreken, dit hadden zij nodig. Maar wat een smart moet het voor Christus niet geweest zijn, dag aan dag met mensen om te gaan die Hem niet alleen bijna nooit begrepen, maar ook nog tegenspraken. Hoe groot was Zijn verdraagzaamheid, dat Hij ze telkens toch weer bij Zich gehouden heeft, dat Hij nooit gezegd heeft: "Gaat maar heen, Ik zal Mij andere discipelen verkiezen". En toch waren ze oprechte mensen in wier harten het woord lag: "Heere! tot wien zullen wij heengaan, Gij hebt de woorden des eeuwigen levens?" En ziet eens hoe zij zich gedroegen, als de Heere Jezus hun van Zijn lijden spreekt, dan spreekt Petrus de Heere lijnrecht tegen: "Weest U genadig Heere, dit zal U geenszins geschieden". Hij legt als het ware Christus de hand op de schouder en zegt: "Ach Heere, verwek toch geen onrust, geef toch geen ergernis, laat er door Uw toedoen niets gebeuren".

De mensen die bekeerd zijn of met de dingen bezig zijn, moeten hier eens goed acht op slaan. Als wij iets niet begrijpen, dan moeten wij eens leren onszelf in te houden, we moeten niet dadelijk een oordeel vellen. Dit valt altijd in ons nadeel uit. We brengen niet alleen onszelf in verwarring, maar laten ook bij onze naaste, tegen wie wij ons in die geest uitlaten, een wrang gevoel achter. Als de dingen voor ons een onbegrijpelijke kant opgaan, moeten we geen oordeel uitspreken, maar we moeten achteruit gaan, steeds trachten onze onwaardigheid, onze verwerpelijkheid en onze doemwaardigheid meer en meer onder het oog te krijgen. Hiervan zegt Jakobus: "Zijt ras om te horen, traag om te spreken". (Jes.30:15) "In stilheid en vertrouwen zal Uw sterkte zijn". Ook lezen we: "Zie,

gehoorzamen is beter dan slachtoffer, opmerken is beter dan het vette der rammen" (1Sam.15:22).

Als we ergens stil onder waren, zou eerder dit woord in ons oprijzen: "Wie weet, Hij mocht het omwenden". De mens moet altijd terug. Hij moet zien, dat het van zijn kant een afgesneden zaak is zich tot God te bekeren en dit moet hij omhelzen. Hij moet daar niet tegenin werken, maar dit met schaamte voor God bekennen. Bekennen, dat er van hem in eeuwigheid geen goed te verwachten is. Als een mens dit voor God bekent, dan buigt hij in het stof en zulke mensen komt God oprichten: "Wie in 't stof lag neergebogen, wordt door Hem weer opgericht".

Voordat een mens hier is, zal God hem nooit genade schenken, want: "De nederige geeft Hij genade, maar de hoogmoedige kent Hij van verre".

Dat wij altijd praten en niet stil zijn is niets anders dan onze vervloekte hoogmoed. En toch heeft de mens niets waarop hij zich zou kunnen verheffen, want ook een begunadigde moet van ogenblik tot ogenblik onderhouden worden. Maar ook hier komt onze hoogmoed tegenop: alles te moeten ontvangen uit Gods hand.

Als God ons hiertoe niet gewillig maakt, komen we hier altijd tegen op, maar: **"God zoekt het weggedrevene"**.

Zingen: Psalm 121 : 2 en 3.

A. Ph. Poppink.